

STRATEGIJA ZELENE URBANE OBNOVE GRADA RIJEKE

LIPANJ, 2024.

NAZIV	Strategija zelene urbane obnove Grada Rijeke
IZVRŠITELJ	Zelena infrastruktura d.o.o. Fallerovo šetalište 22, 10000 Zagreb
NARUČITELJ	Grad Rijeka Titov trg 3, 51000 Rijeka
UGOVOR BROJ	U-208/22
VODITELJI IZRADE STRATEGIJE	Višnja Šteko , mag. ing. prosp. arch., CE izv. prof. dr. sc. Ines Hrdalo doc. dr. sc. Dora Tomić Reljić
KOORDINATOR TIMA	Lara Bogovac , mag. ing. prosp. arch.
ČLANOVI STRUČNOG TIMA	Zelena infrastruktura d.o.o. Lara Bogovac , mag. ing. prosp. arch. Dorotea Garašić , mag. ing. prosp. arch. Karla Luić-Kmezić , mag. ing. prosp. arch. Helena Miholić , mag. ing. prosp. arch. Višnja Šteko , mag. ing. prosp. arch., CE Fanica Vresnik , mag. ing. biol.
VANJSKI SURADNICI	Sveučilište u Zagrebu, Agronomski fakultet, Zavod za ukrasno bilje, krajobraznu arhitekturu i vrtu umjetnost izv. prof. dr. sc. Ines Hrdalo doc. dr. sc. Dora Tomić Reljić Geonatura d.o.o. dr. sc. Hrvoje Peternel Marta Justić , mag. biol. exp. Mirjana Žiljak , mag. oecol. et prot. nat. Gekom d.o.o. Sanja Grgurić , mag. phys. et geophys. Melita Burić , mag. phys. et geophys.
OSTALI STRUČNJACI	Bruno Andrašić , dipl. ing. arh.
DIREKTOR	prof. dr. sc. Oleg Antonić

SADRŽAJ

1. UVOD.....	6
1.1. Polazne osnove.....	6
1.2. Nacionalni zakonodavni okvir	6
2. OSNOVNA OBILJEŽJA PODRUČJA OBUHVATA	8
2.1. Područje obuhvata.....	8
2.2. Stanovništvo.....	9
2.2.1. Broj stanovnika.....	9
2.2.2. Gustoća stanovništva	13
2.2.3. Dobna struktura stanovništva	15
3. ANALIZA ULAZNIH PODATAKA POVEZANIH S TEMOM ZELENE URBANE OBNOVE.....	16
3.1. Analiza strateške dokumentacije	16
3.2. Javna ulaganja u zelenu urbanu obnovu kroz gradski proračun	29
3.3. Analiza javnog mnijenja.....	31
3.3.1. Anketni upitnik.....	31
3.3.2. Rezultati istraživanja na razini administrativnog područja Grada Rijeke.....	31
3.3.2.1. Opća pitanja.....	31
3.3.2.2. Perivoji, parkovi i trgovi.....	33
3.3.2.3. Pješačke komunikacije (šetnice, pješački putevi i prirodne/planinarske staze).....	34
3.3.2.4. Obalna zona	34
3.3.2.5. Prirodni dijelovi Grada Rijeke	35
3.3.3. Rezultati istraživanja na razini mjesnih odbora Grada Rijeke	35
3.4. Osvrt na analizu čimbenika ZI izrađenu u sklopu Studije zelene infrastrukture Grada Rijeke.....	37
3.4.1. Prirodni čimbenici	37
3.4.2. Kulturno-povijesni čimbenici	39
3.4.2.1. Povijesne perivojne strukture	41
3.4.3. Društveno-gospodarski čimbenici	45
3.4.4. Strukturno-vizualni čimbenici.....	46
3.4.4.1. Strukturna obilježja.....	46
3.4.4.2. Vizualna obilježja	47
3.5. Osvrt na tipologiju elemenata ZI napravljenu u sklopu Studije zelene infrastrukture Grada Rijeke.....	49

3.5.1. Širi regionalni kontekst zelene infrastrukture	49
3.5.2. Opis postojećeg stanja elemenata zelene infrastrukture	49
3.6. Osvrt na identificirane pritiske i konfliktna područja između postojećih elemenata ZI i prostorno-planskom dokumentacijom planirane namjene ...	53
3.6.1. Identifikacija pritisaka i konfliktnih područja	53
3.6.2. Intenzitet pritisaka	55
4. RAZVOJNE POTREBE I POTENCIJALI POSTOJEĆIH ELEMENATA ZI	57
4.1. Razvojne potrebe Grada Rijeke	57
4.2. Osvrt na ocjenu značaja i potencijala postojećih elemenata ZI napravljenu u sklopu Studije zelene infrastrukture Grada Rijeke	59
5. SWOT ANALIZA	74
5.1. Uvod	74
6. STRATEŠKI OKVIR	77
6.1. Srednjoročna vizija razvoja Grada Rijeke	77
6.2. Dijagram i koncept razvoja ZI	77
6.3. Strateški i posebni ciljevi	81
6.3.1. Strateški cilj 1. Očuvanje i unaprjeđenje prirodnih područja te bioraznolikosti Grada Rijeke	81
6.3.2. Strateški cilj 2. Uređenje otvorenih površina u naselju	83
6.3.3. Strateški cilj 3. Ublažavanje klimatskih promjena	89
6.3.4. Strateški cilj 4. Osiguranje uvjeta za sustavnu implementaciju i upravljanje mrežom ZI Grada Rijeke	90
6.4. Razvojne mjere i aktivnosti	91
7. ZAKLJUČAK	112
8. IZVORI I LITERATURA	114
8.1. Prostorno-planska dokumentacija	114
8.2. Propisi i zakoni	114
8.3. Literatura	114
8.4. Internet	115
9. PRILOZI	117
9.1. Rezultati anketnog istraživanja	117
9.2. Kartografski prilozi	117

Popis kratica

BRP	Bruto razvijena površina
DZS	Državni zavod za statistiku
GUP	Generalni urbanistički plan
NBS	<i>Nature based solutions¹</i>
NPOO	Nacionalni plan oporavka i otpornosti
NRS	Nacionalna razvojna strategija
OPG	Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo
PC	Posebni cilj
PGŽ	Primorsko-goranska županija
PPUG	Prostorni plan uređenja Grada
RH	Republika Hrvatska
RS	Razvojna strategija
SC	Strateški cilj
SEAP	<i>Sustainable Energy Action Plan</i>
SPA	<i>Special Protection Areas</i>
UA	Urbana aglomeracija
ZI	Zelena infrastruktura
ZUO	Zelena urbana obnova

¹ Rješenja utemeljena na prirodi definirana su od strane međunarodne organizacije IUCN4 kao „aktivnosti koje služe za zaštitu, održivo upravljanje i obnavljanje prirodnih ili modificiranih ekosustava koji se učinkovito i na prilagodljiv način bave društvenim izazovima, istodobno donoseći dobrobit za ljude i biološku raznolikost.“

1. UVOD

1.1. Polazne osnove

Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za razvoj, urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem, naručio je izradu **Strategije zelene urbane obnove Grada Rijeke** (dalje u tekstu: Strategije ZUO Grada Rijeke“), kao srednjoročnog akta strateškog planiranja, koji se odnosi na razdoblje od deset godina (do 2030. g.).

Strategiji ZUO Grada Rijeke je prethodila izrada analitičke podloge, **Studija zelene infrastrukture Grada Rijeke** (izradila 2020 g. Zelena infrastruktura d.o.o.). Studijom ZI Grada Rijeke su se na sveobuhvatni i integralni način analizirali svi čimbenici važni za oblikovanje postojećih elemenata zelene infrastrukture (zelenih/otvorenih prostora), identificirali postojeći elementi zelene infrastrukture te vrednovali kako njihov postojeći značaj tako i potencijal za razvoj novih funkcija u budućoj/planiranoj mreži zelene infrastrukture. Pri tome su se sagledale i njihove poveznice sa širim regionalnim i nacionalnim kontekstom te identificirala problemska polazišta za izradu Strategije zelene infrastrukture.

Strategija ZUO Grada Rijeke definirat će tematsko - programski koncept uz detaljniji prikaz specifičnih mogućnosti, inicijativa i projekata vezanih uz formiranje zelene infrastrukture kao i mogućnosti njihove provedbe. Strategija ZUO je **strateški alat** kojim se za istraživano područje definira Vizija razvoja, izrađuje detaljan plan i propisuje set strateških i detaljnih mjera za implementaciju Vizije i Plana. Planom i mjerama se prikazuje način provedbe Vizije. Mjere mogu uključivati set konkretnih strateških projekata i inicijativa, načine implementacije i povezivanja sa različitim sektorskim alatima u kojima ključnu ulogu ima prostorno planiranje. Upravo Strategija će predstavljati važnu stručnu podlogu za izradu izmjena prostorno-planske dokumentacije (Prostornog plana uređenja Grada Rijeke (dalje u tekstu „PPUG“) i Generalnog urbanističkog plana Grada Rijeke (dalje u tekstu „GUP“)).

Cilj izrade Strategije ZUO Grada Rijeke je poticanje održivog razvoja prostora Grada temeljenog na održavanju postojećih i stvaranju novih zelenih površina te unaprjeđenju njihovih socijalnih, ekoloških, gospodarskih, zaštitno-regulacijskih i urbano-morfoloških funkcija kroz umrežavanje i multi funkcionalnost. Na ovaj način će se odgovorno gospodariti s prostorima Grada koji su osnovni resurs za gospodarske djelatnosti, posebno turističku namjenu. Važan je i njen osvrt na područja pogodna za urbanu preobrazbu i/ili sanaciju. Sveukupno je cilj podizanje vrijednosti otvorenih prostora, te pozitivan utjecaj na privlačnost Grada i redefiniciju njegova identiteta.

1.2. Nacionalni zakonodavni okvir

Potreba za izradom Strategije ZUO Grada Rijeke proizašla je iz **strateškog cilja 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost**, iz **Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine** koji zagovara razvoj ZI u urbanim područjima kroz planski osmišljene zelene i vodene površine te druga prostorna rješenja temeljena na prirodi koja pridonose očuvanju, poboljšanju i očuvanju prirode, prirodnih funkcija i procesa.

Krajem 2021. godine u Vladi je usvojen strateški dokument **“Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030.”** (NN 147/21) koji je u skladu s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine i koji bi svojim smjernicama trebao pomoći široj primjeni zelene infrastrukture u urbanim prostorima RH. U Programu se razrađuju ciljevi i mjere za razvoj zelene infrastrukture u urbanim područjima radi uspostave održivih, sigurnih i otpornih gradova i naselja kroz povećanje energetske učinkovitosti zgrada i građevinskih područja,

razvoj zelene infrastrukture u zgradarstvu te urbanu preobrazbu i urbanu sanaciju. Provedbom Programa kroz izradu Strategija zelene urbane obnove stvorit će se preduvjeti za bolju kvalitetu života i zdravlja ljudi i dati doprinos održivom društvenom, gospodarskom i prostornom razvoju.

Provedba Programa sufinancirati će se iz europskih strukturnih i investicijskih fondova u novom financijskom razdoblju 2021. - 2027. godine te iz Mehanizma za oporavak i otpornost putem Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.-2026. (dalje u nastavku: NPOO), u svrhu postizanja ciljeva te realizaciju mjera, aktivnosti i projekata predviđenih Programom. Krajem 2022 g. proveden je poziv na dodjelu bespovratnih sredstava za izradu Strategija zelene urbane obnove pokrenut je u okviru NPOO inicijative 6. Obnova zgrada, reforme C6.1. R5 „Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekta razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama“.

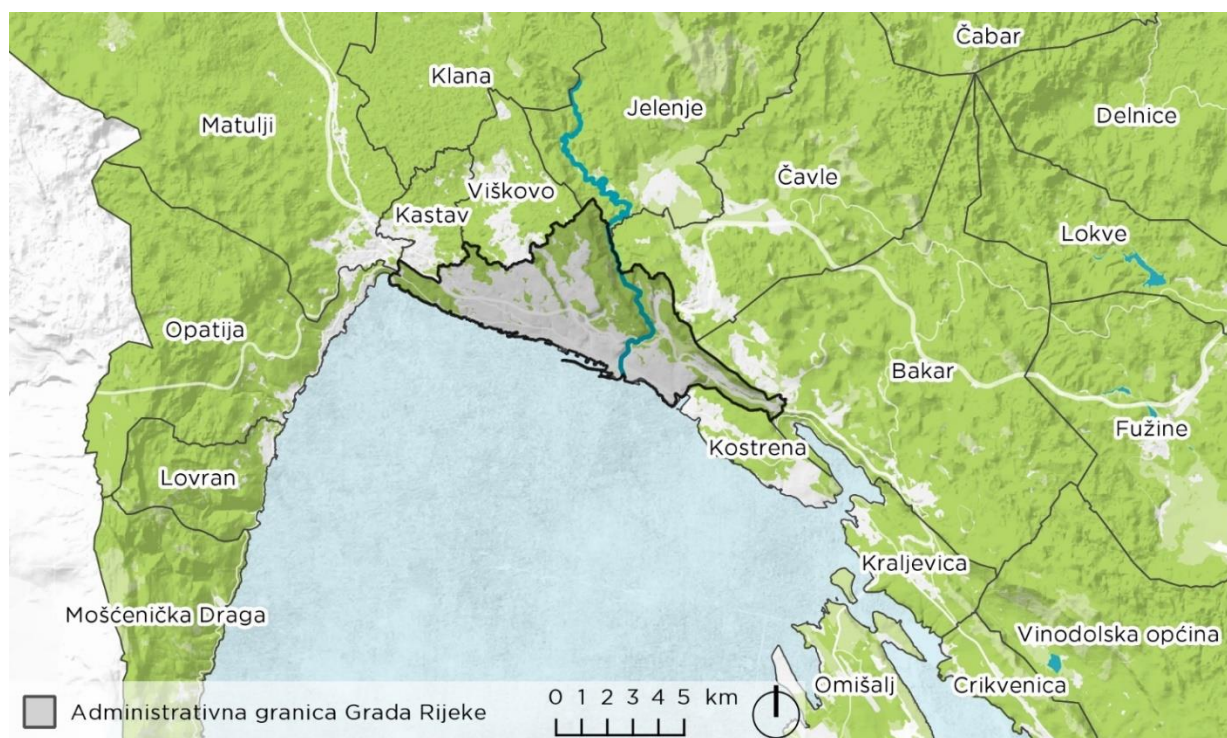

2. OSNOVNA OBILJEŽJA PODRUČJA OBUHVATA

2.1. Područje obuhvata

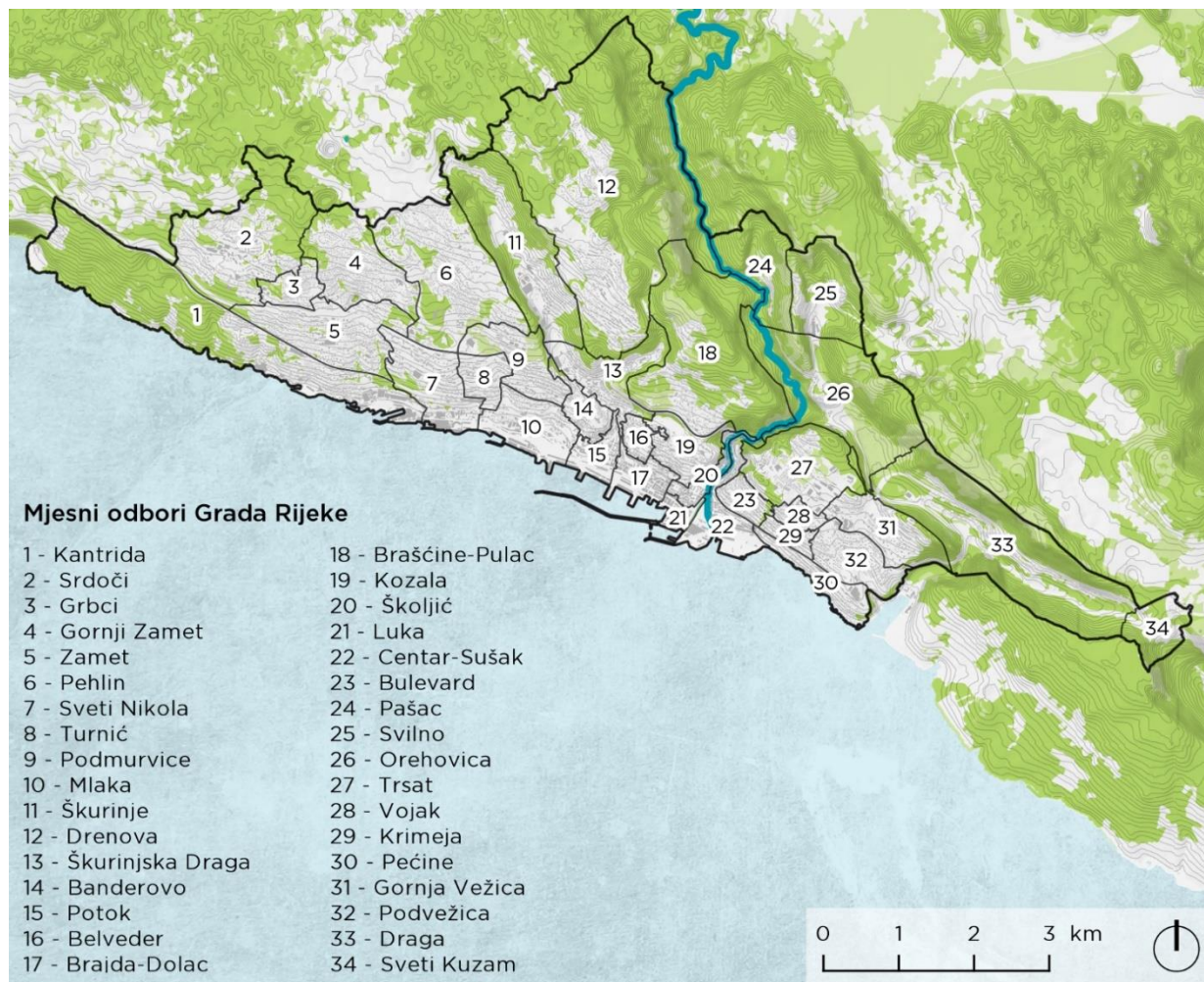
Strategija ZUO detaljno će sagledati i analizirati administrativni prostor Grada Rijeke, odnosno prostor unutar PPUG-a i GUP-a Grada Rijeke (Slika 2.1-1). Kako je za sagledavanje urbane zelene infrastrukture i izradu njenog plana važan i širi prostorni kontekst (izvan administrativnih granica Grada), odnosno mogućnost njenog umrežavanja sa zelenom infrastrukturom viših razina (regionalna i nacionalna), iste će biti sagledane prilikom izrade Strategije, kao što je i ranije bio slučaj kod izrade Studije.

Grad Rijeka je administrativno-teritorijalna jedinica lokalne samouprave smještena na zapadu Republike Hrvatske unutar Primorsko-goranske županije (dalje u nastavku: PGŽ). Granica obuhvata Grada Rijeke proteže se od Grada Opatije na zapadu, do Općine Kostrena na istoku, dok prema sjeveroistoku graniči s Gradom Bakrom i Općinama Jelenje i Čavle, a prema sjeverozapadu s Općinom Viškovo te Gradovima Opatija, Kastav i Matulji (Slika 2.1-1). Pri tome osim kopna, Grad obuhvaća i dio Riječkog zaljeva. Ukupna kopnena površina Grada iznosi 43,34 km², a pripada mu i oko 92,4 km² teritorijalnog mora.

Slika 2.1-1 Karta prostornog smještaja (odnos županije, grada i JLS)

Unutar Grada Rijeke nalaze se 34 mjesna odbora: Banderovo, Belveder, Brajda-Dolac, Brašćine-Pulac, Bulevard, Centar-Sušak, Draga, Drenova, Gornja Vežica, Gornji Zamet, Grad Trsat, Grbci, Kantrida, Kozala, Krimeja, Luka, Mlaka, Orehovica, Pašac, Pećine, Pehlin, Podmurvice, Podvežica, Potok, Školjić-Stari grad, Škurinje, Škurinjska Draga, Srdoči, Sveti Kuzam, Sveti Nikola, Svilno, Turnić, Vojak i Zamet (Slika 2.1-2).

| Slika 2.1-2 Karta s prikazom mjesnih odbora unutar Grada Rijeke

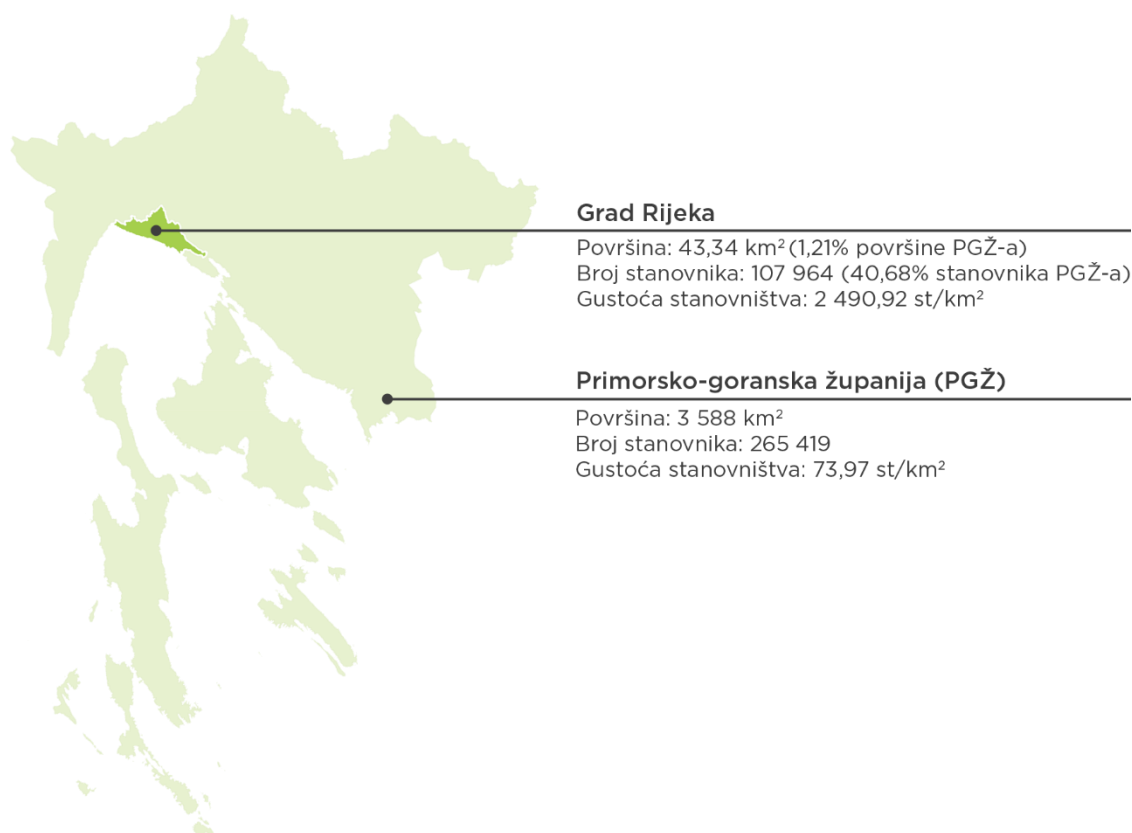
2.2. Stanovništvo

2.2.1. Broj stanovnika

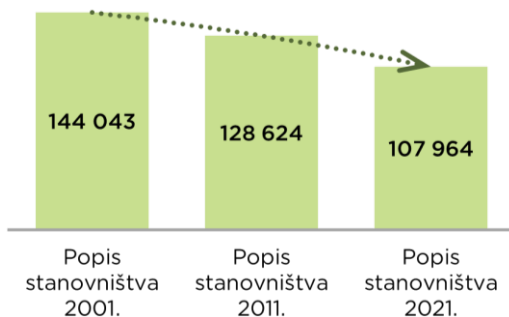
Prema podacima posljednjeg Popisa stanovništva Državnog zavoda za statistiku (u nastavku teksta: DZS) provedenog 2021. godine, PGŽ je četvrta najveća županija, a Rijeka treći najveći grad u Republici Hrvatskoj prema broju stanovnika (Slika 2.2-1). U Gradu Rijeci živi **107 964 stanovnika** što čini **40,68 % ukupnog broja stanovnika PGŽ-a**, dok istovremeno čini samo **1,21 % ukupne površine PGŽ-a** (Slika 2.2-2). Uspoređujući rezultate Popisa stanovništva iz 2001., 2011. i 2021. vidljivo je da je broj stanovnika Grada Rijeke u padu. U odnosu na 2011. godinu (128 624 stanovnika) broj stanovnika se smanjio za njih 20 660, što je veći pad u odnosu na međupopisno razdoblje između 2001. i 2011. godine kada se broj stanovnika smanjio za njih 15 419 (Slika 2.2-3).

Slika 2.2-1 Broj stanovnika u PGŽ i Gradu Rijeci u odnosu na pet najvećih županija i gradova u RH po broju stanovnika prema Popisu stanovništva iz 2021. godine (Izvor podataka: DZS, 2022)

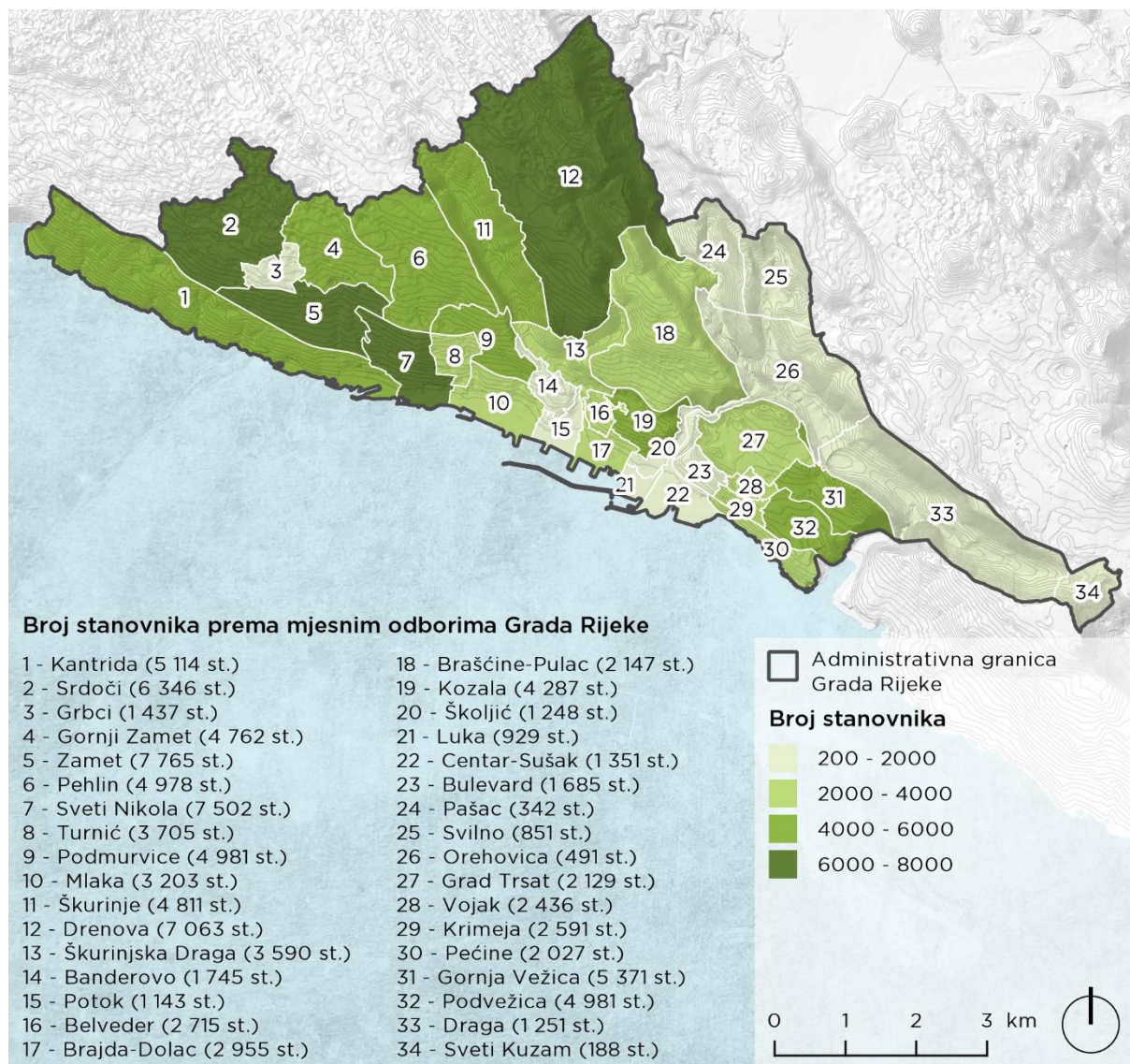
Slika 2.2-2 Udio površine i broja stanovnika Grada Rijeka u ukupnoj površini i broju stanovnika PGŽ (Izvor podataka: DZS, 2022)

Slika 2.2-3 Smanjenje broja stanovnika u Gradu Rijeci (Izvor podataka: DZS, 2022)

Na razini 34 mjesna odbora koja čine Grad Rijeku vidljiv je značajan disparitet između broja stanovnika pojedinih mjesnih odbora. Prema Popisu stanovništva iz 2021. godine najmanji broj stanovnika imao je Mjesni odbor **Sveti Kuzam (188 stanovnika)** koji se nalazi na gradskoj periferiji, a najveći **Zamet (7765 stanovnika)**. Pet mjesnih odbora imalo je manje od 1000 stanovnika, njih 23 imalo je između 1000 i 5000 stanovnika, dok je 6 mjesnih odbora imalo više od 5000 stanovnika (Slika 2.2-4, Tablica 2.2-1). Najveći postotak pada broja stanovnika u međupopisnom razdoblju između 2011. i 2021. godine imao je Mjesni odbor Luka (29,51 %), a najmanji postotak Mjesni odbor Gornji Zamet (1,39 %) (Slika 2.2-5).

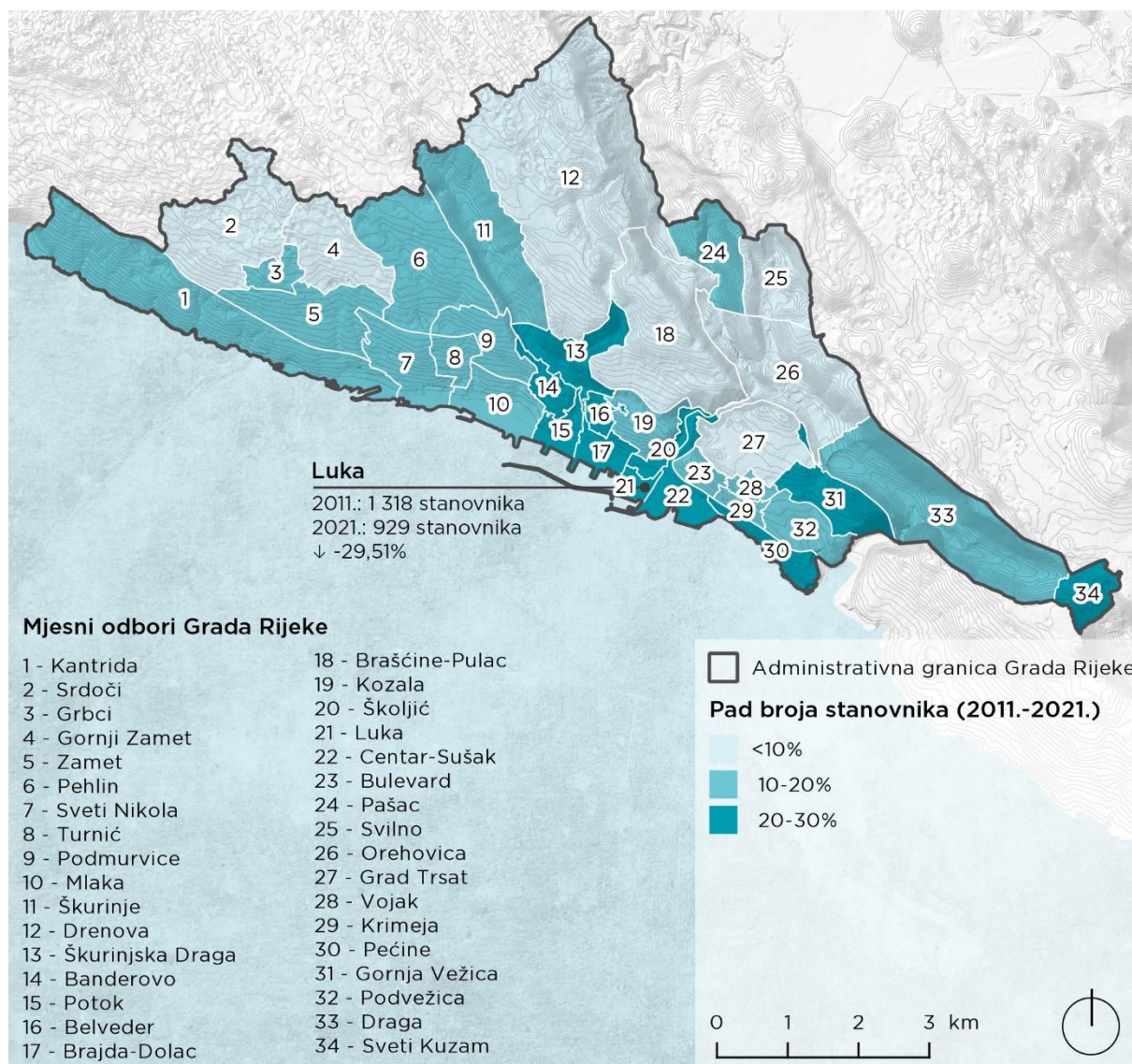

Slika 2.2-4 Broj stanovnika prema mjesnim odborima Grada Rijeke (Izvor podataka: Službena web stranica Grada Rijeke, 2023)

Tablica 2.2-1 Broj stanovnika u mjesnim odborima Grada Rijeke prema popisima stanovništva iz 2011. i 2021. godine (Izvor podataka: Službena web stranica Grada Rijeke, 2023)

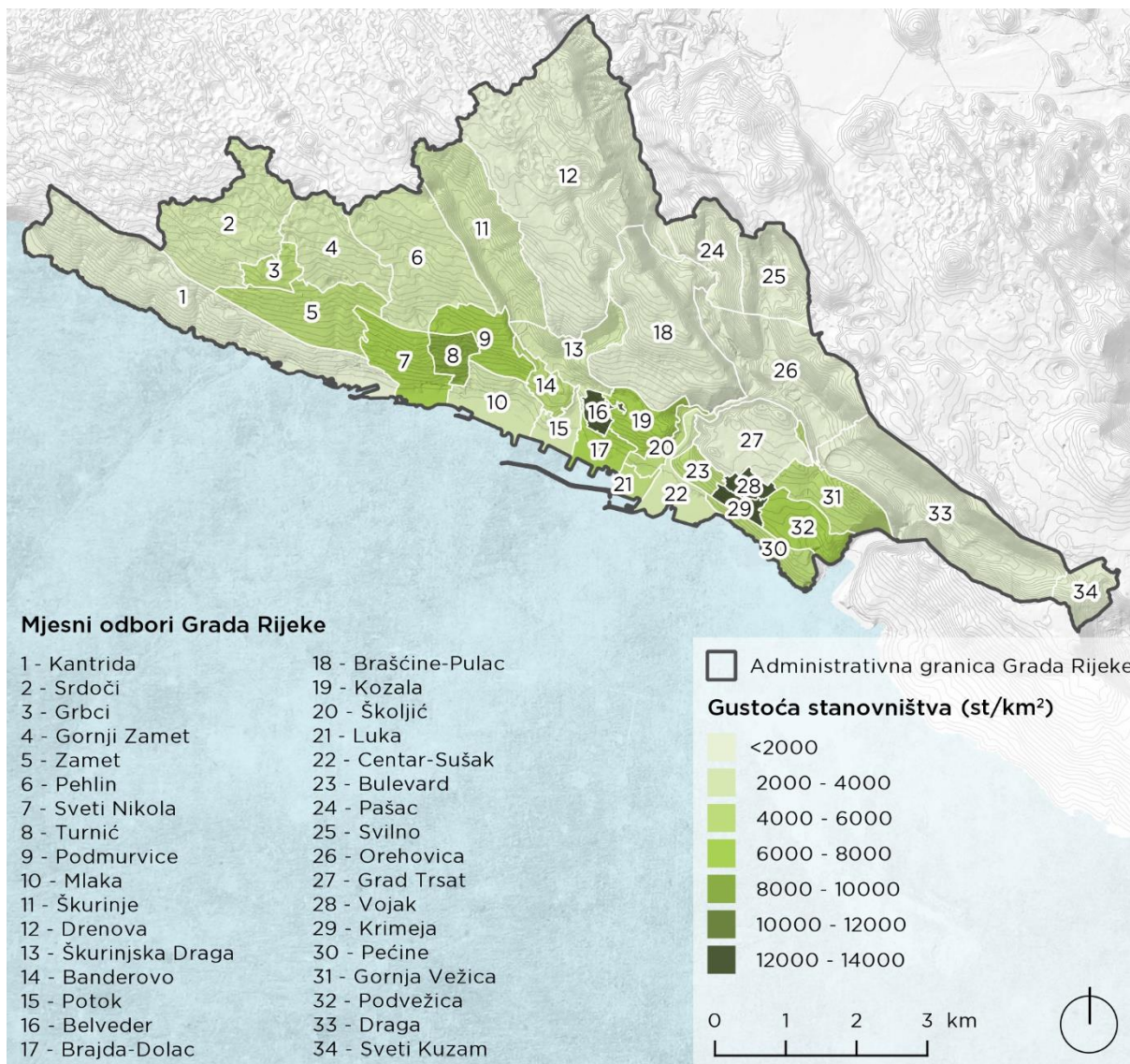
	MJESNI ODBOR	POPIS STANOVNIŠTV A 2011.	PROMJENA BROJA STANOVNIKA	POPIS STANOVNIŠTV A 2021.
<1000 stanovnika	Sveti Kuzam	240	-52	188
	Pašac	410	-68	342
	Orehovica	539	-48	491
	Svilno	896	-45	851
	Luka	1318	-389	929
1000-5000 stanovnika	Potok	1448	-305	1143
	Školjić	1648	-400	1248
	Draga	1463	-212	1251
	Centar - Sušak	1812	-461	1351
	Grbci	1694	-257	1437
	Bulevard	2067	-382	1685
	Banderovo	2235	-490	1745
	Pećine	2545	-518	2027
	Grad Trsat	2296	-167	2129
	Brašćine-Pulac	2338	-191	2147
	Vojak	2854	-418	2436
	Krimeja	3180	-589	2591
	Belveder	3501	-786	2715
	Brajda-Dolac	4085	-1130	2955
	Mlaka	3992	-789	3203
	Škurinjska Draga	4674	-1084	3590
	Turnić	4539	-834	3705
	Kozala	5284	-997	4287
	Gornji Zamet	4829	-67	4762
	Škurinje	5751	-940	4811
Pehlin	5553	-575	4978	
Podmurvice	5988	-1007	4981	
Podvežica	6110	-1129	4981	
>5000 stanovnika	Kantrida	6005	-891	5114
	Gornja Vežica	6783	-1412	5371
	Srdoči	6522	-176	6346
	Drenova	7624	-561	7063
	Sveti Nikola	9249	-1747	7502
	Zamet	9152	-1387	7765

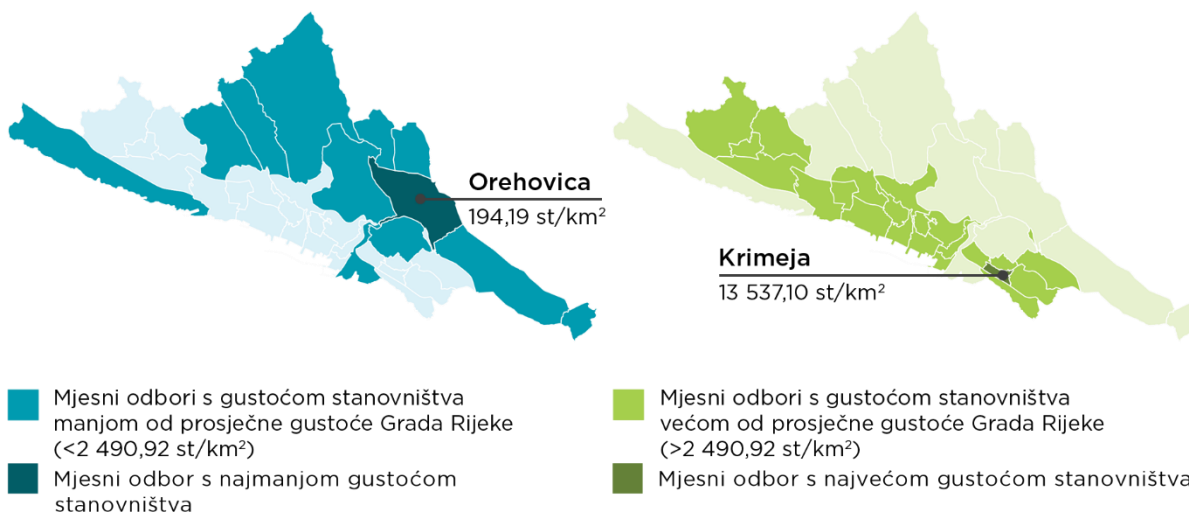
Slika 2.2-5 Promjena broja stanovnika u mjesnim odborima Grada Rijeke u postocima (Izvor podataka: Službena web stranica Grada Rijeke, 2023)

2.2.2. Gustoća stanovništva

Grad Rijeka s gustoćom stanovništva od **2490,92 st/km²** (Popis stanovništva, 2021) predstavlja najgušće naseljeni grad u Republici Hrvatskoj. Mjesni odbori Grada Rijeke se prema gustoći stanovništva značajno razlikuju; od **194,19 st/km²** u **Mjesnom odboru Orehovica** do **13 537,1 st/km²** u **Mjesnom odboru Krimeja** (Slika 2.2-6). Odbori s gustoćom stanovništva iznad prosjeka Rijeke (njih 22) pretežno se nalaze uz obalu i u centru grada, dok se oni s ispodprosječnom gustoćom (njih 12) pretežno nalaze u zaleđu (Slika 2.2-7).

Slika 2.2-6 Gustoća stanovništva prema Mjesnim odborima Grada Rijeke

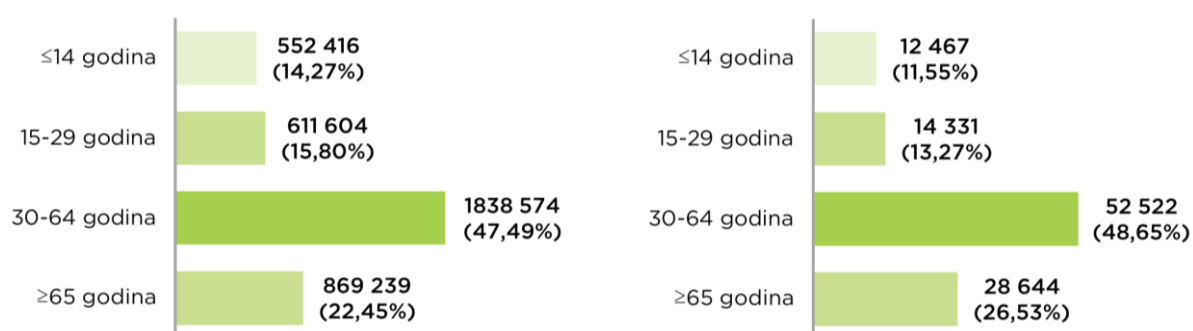

Slika 2.2-7 Gustoća stanovništva u odnosu na prosjek Grada Rijeke

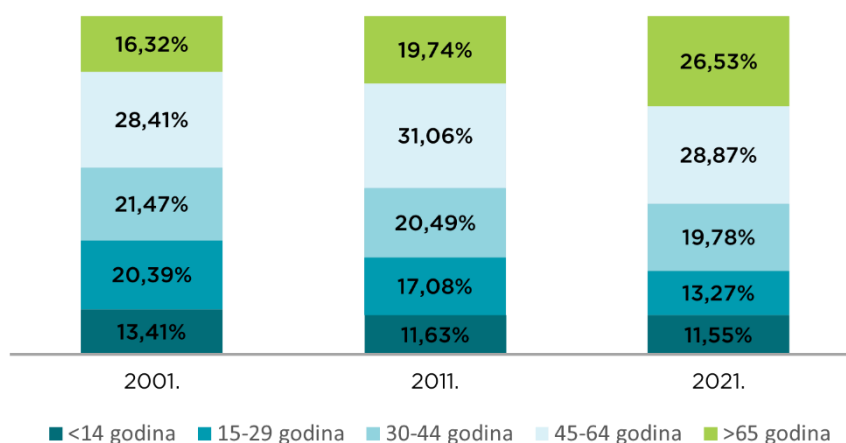

2.2.3. Dobna struktura stanovništva

Podaci o dobnoj strukturi stanovništva Republike Hrvatske ukazuju na **starenje stanovništva** (Slika 2.2-8, Slika 2.2-9). Prema podacima Popisa stanovništva DZS-a iz 2021., udio stanovnika mlađih od 14 godina u ukupnom broju stanovnika iznosi 14,27 %, a udio starijih od 65 godina 22,45 %. Na razini Grada Rijeke, prema Popisu iz 2021., regresija stanovništva je još izraženija (Slika 2.2-8); udio mlađih od 14 godina je ispod državnog prosjeka, a iznosi 11,55 %, dok je udio starijih od 65 godina natprosječan, a iznosi 26,53 %. Ispodprosječan jest i udio stanovništva u dobi od 15 do 29 godina (13,27 %), dok je udio stanovništva u dobi od 30 do 64 godina iznad državnog prosjeka (48,65 %). Usporedbom rezultata Popisa stanovništva 2001., 2011. i 2021. godine vidljivo je da je **udio stanovništva starijeg od 65 godina jedini u porastu**, dok se udio drugih dobnih skupina smanjuje (Slika 2.2-9).

Slika 2.2-8 Dobna struktura stanovništva u Republici Hrvatskoj (lijevo) i dobna struktura stanovništva u Gradu Rijeci (desno) prema Popisu stanovništva iz 2021. godine (Izvor podataka: DZS, 2022)

Slika 2.2-9 Promjena udjela dobnih struktura Grada Rijeke prema Popisima stanovništva 2001., 2011. i 2021. godine (Izvor podataka: DZS, 2022)

Podaci o broju, gustoći i dobnoj strukturi stanovništva po mjesnim odborima Grada Rijeke korišteni su prilikom izrade Plana ZUO, s obzirom na uvjete korištenja, uređenja i zaštite površina i građevina iz GUP-a i smjernice Urbanističnog inštituta Republike Slovenije (2019) vezano uz preporučenu veličinu i dostupnost različitih površina (gradskih i lokalnih parkova, dječjih igrališta i sl.). Navedene smjernice detaljnije su raspisane u **Poglavlju 6.3. Strateški i posebni ciljevi**, zasebno kod svakog tipa otvorenih površina.

3. ANALIZA ULAZNIH PODATAKA POVEZANIH S TEMOM ZELENE URBANE OBNOVE

3.1. Analiza strateške dokumentacije

Strateškim planovima određuju se ciljevi i mjere razvoja te strategija djelovanja koje vode ostvarenju postavljenih ciljeva uz raspodjelu sredstava prema utvrđenim prioritetima. Strategija ZUO Grada Rijeke usklađena je s postojećom strateškom dokumentacijom na:

| **Državnoj razini:**

- Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine,
- Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.,
- Program Konkurentnost i Kohezija 2021.-2027.,
- Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine,
- Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine (NN 72/17),
- Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. (NN 46/20),
- Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske (NN 106/17),

| **Županijskoj razini:**

- Razvojna strategija Primorsko-goranske županije za razdoblje 2016.-2020.,
- Plan razvoja Primorsko-goranske županije za razdoblje 2022.-2027. godine,

| **Gradskoj razini:**

- Plan razvoja grada Rijeke za razdoblje 2021.-2027. godine,
- Strategija razvoja Urbane aglomeracije Rijeka za razdoblje 2016.-2020.,
- Strategija sporta Grada Rijeke 2018. - 2024.,
- Plan gospodarenja otpadom Grada Rijeke za razdoblje 2017.-2022.,
- Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama za područje Grada Rijeke za razdoblje 2018. - 2022.,
- Akcijski plan energetske učinkovitosti Grada Rijeke za razdoblje 2022. - 2024. godine,
- Program za mlade Grada Rijeke za razdoblje 2023.-2030.

U tablici u nastavku prikazan je pregled navedenih strateških dokumenata te mjera i aktivnosti koje se odnose na razvoj zelene urbane obnove ili su s njom povezane.

Tablica 3.1-1 Strateška dokumentacija vezana uz razvoj ZUO Grada Rijeke

REPUBLIKA HRVATSKA	OPIS, STRATEŠKI CILJEVI I MJERE
Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine (NRS 2030) (NN 13/21)	<p>Ova Strategija je krovni razvojni dokument na razini čitave Republike Hrvatske, a na snazi će biti do 2030. godine. Ona pruža okvir za provedbu strateških ciljeva čije će ispunjavanje omogućiti ostvarivanje zacrtanih razvojnih smjerova i definirane vizije Hrvatske 2030. godine.</p> <p>Određena su četiri razvojna smjera, od kojih su unutar dva određeni strateški ciljevi vezani uz razvoj ZUO:</p> <p>(3) Zelena i digitalna tranzicija, odnosno:</p> <ul style="list-style-type: none"> SC8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost, SC9. Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva, SC10. Održiva mobilnost i SC11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva; <p>(4) Ravnomjeran regionalni razvoj, odnosno:</p> <ul style="list-style-type: none"> SC13. Jačanje regionalne konkurentnosti (2. <i>Razvoj pametnih i održivih gradova</i>).

Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.

Plan pridonosi promicanju ekonomske, društvene i teritorijalne kohezije u Uniji, jačanje ekonomske i društvene otpornosti, smanjivanje društvenih i ekonomskih učinaka krize te poticanje zelene i digitalne tranzicije. Plan je strukturiran u šest komponenti: 1. Gospodarstvo, 2. Javna uprava, pravosuđe i državna imovina, 3. Obrazovanje, znanost i istraživanje, 4. Tržište rada i socijalna zaštita, 5. Zdravstvo, 6. Inicijativa: Obnova zgrada.

U sklopu komponente 2. Javna uprava, pravosuđe i državna imovina, određena je reforma C2.3. Digitalna transformacija društva i javne uprave i reformska mjera C2.3. R3-I7 Unapređenje sustava prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine kroz digitalizaciju, kojom se, između ostalog, određuje:

(iv) utvrđivanje početnog stanja zelene infrastrukture te praćenje i vrednovanje učinka razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima s ciljem korištenja zelene infrastrukture kao alata za ublažavanje utjecaja klimatskih promjena.

Navedenoj reformi će se doprinijeti i izradom predmetne Strategije.

U sklopu komponente 6. Obnova zgrada pridonijet će se podizanju razine integriranosti koncepata zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, kako bi se smanjio negativan utjecaj sektora zgradarstva na okoliš i klimu. Određen je i jedan od općih ciljeva 7. Povećati integraciju koncepata zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama. Jedna od reformi je reforma **C6.1. R5 Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekata razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama**. Cilj reforme je utvrditi i razviti okvir za izradu i provedbu strategija zelene urbane obnove na lokalnoj razini, kako bi se osigurali temelji razvoja održivog prostora s naglaskom na razvoj zelene infrastrukture i integraciju rješenja zasnovanih na prirodi, integraciju modela kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, jačanje otpornosti od rizika i klimatskih promjena te kao podrška općem održivom razvoju.

Program Konkurentnost i Kohezija 2021.-2027.

Program postavlja ciljeve i prioritete za učinkovito korištenje Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) i Kohezijskog fonda (KF) za razdoblje 2021.-2027. Glavni cilj podržanih intervencija je ojačati gospodarstvo, poduprijeti digitalnu i zelenu tranziciju, digitalizirati javnu upravu, poboljšati povezanost i mobilnost u cijeloj Republici Hrvatskoj (RH) i ojačati kvalitetu života stanovništva. Između ostalog, navedeni fondovi će se koristiti za sljedeći cilj:

- | Cilj politike: 2. Zelenija, otporna Europa s niskom razinom emisija koja prelazi na gospodarstvo s nulatom neto stopom emisija ugljika promicanjem prelaska na čistu i pravednu energiju, zelenih i plavih ulaganja, kružnoga gospodarstva, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama, sprečavanja rizika i upravljanja njime te održive urbane mobilnosti

Specifični cilj: RSO2.7. Jačanje zaštite i očuvanja prirode, bioraznolikosti i zelene infrastrukture, među ostalim u urbanim područjima, te smanjenje svih oblika onečišćenja

Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine

Cilj Programa je uspostava održivih, otpornih, sigurnih i za život ugodnih i uređenih gradova i općina u Republici Hrvatskoj. Program doprinosi provedbi Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske, te postizanju strateškog cilja „Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost“ u razvojnom smjeru „Zelena i digitalna tranzicija“ Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine.

Programom su propisani posebni ciljevi s mjerama za postizanje strateškog cilja NRS 2030:

- | Kvalitetno planiranje i upravljanje razvojem zelene infrastrukture u urbanim područjima,
- | Unaprijeđena, raširena, povezana i lako dostupna zelena infrastruktura u urbanim područjima,

Visoka razina znanja i društvene svijesti o održivom razvoju urbanih područja kroz razvoj zelene infrastrukture.

Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. g. (NN 72/17)

Strategija je temeljni je dokument zaštite prirode u Republici Hrvatskoj. Razvijeno je 5 strateških ciljeva koji obuhvaćaju posebne ciljeve i aktivnosti koje iz njih proizlaze. Razvoj zelene infrastrukture i zelene urbane obnove potiče se kroz sljedeće strateške ciljeve:

- | Strateški cilj 2. smanjiti direktne pritiske na prirodu i poticati održivo korištenje prirodnih dobara

Posebni cilj 2.5 Očuvati nefragmentirana cjelovita prirodna područja i obnoviti najugroženija degradirana staništa

Aktivnost 2.5.3 Provoditi mjere očuvanja i obnove zelene infrastrukture 3. ojačati kapacitete sustava zaštite prirode

- | Strateški cilj 5. podići razinu znanja, razumijevanja i podrške javnosti za zaštitu prirode.

Posebni cilj 5.3 Unaprijediti informiranje javnosti u svrhu podizanja svijesti o prirodi i zaštiti prirode

Aktivnost 5.3.4 Kroz rad javnih ustanova promovirati energetska učinkovitost, zelenu gradnju, sprječavanje nastanka otpada, prikupljanje i odvajanje otpada te održivi turizam

Strategija pokreće proces prilagodbe realnosti klimatskih promjena i iskoristiti mogućnosti koje one predstavljaju kroz razvoj i primjenu inovativnih rješenja za održivi razvoj. Strategija prilagodbe postavlja viziju: Republika Hrvatska otporna na klimatske promjene. Da bi se to postiglo postavljeni su ciljevi: (a) smanjiti ranjivost prirodnih sustava i društva na negativne utjecaje klimatskih promjena, (b) povećati sposobnost oporavka nakon učinaka klimatskih promjena i (c) iskoristiti potencijalne pozitivne učinke, koji također mogu biti posljedica klimatskih promjena.

Razvoj zelene infrastrukture i zelene urbane obnove potiče se kroz sljedeće prioritete, mjere i aktivnosti:

- | Prioritet 1. Osiguranje održivog regionalnog i urbanog razvoja
 - Mjera vrlo visoke važnosti HM-02 Podrška planiranju, izgradnji, rekonstrukciji i dogradnji, sustava za zaštitu od štetnog djelovanja voda i s njima povezanih drugih hidrotehničkih sustava (strukturne mjere) i kontrolirano plavljenih nizinskih prirodnih poplavnih područja kao i ostalih mjera za zaštitu voda uz prioritetnu primjenu pristup davanja prostora rijekama i korištenja prirodnih retencija
 - Aktivnost HM-02-05. Razvoj »zelene i plave infrastrukture« - obnovom dionica vodnih tokova sukladno njihovim prirodnim obilježjima toka ili ekoremedijacijskim principima uređenja obnove toka te osiguranje prirodnih nizinskih prostora za kontrolirano plavljenje i zadržavanje/redukciju velikih voda - mjere »prilagodbe poplavama«
 - Mjera visoke važnosti HM-06: Jačanje otpornosti urbanih područja na antropogene pritiske uvjetovane klimatskim promjenama
 - Aktivnost HM-06-08. Formiranje zelenih površina unutar urbanih prostora namijenjenih privremenom ili trajnom zadržavanju i pročišćavanju oborinskih voda te rekreacijskim sadržajima te razvoj plave infrastrukture ekološkom obnovom i revitalizacija vodotoka u urbanim i ruralnim sredinama, lokalnoj i regionalnoj razini.
 - Mjera visoke važnosti ŠU-05: Provedba koncepta zelene infrastrukture u svrhu jačanja otpornosti na klimatske promjene u urbanim i ruralnim sredinama
 - Aktivnost ŠU-05-01. Izrada analize postojeće mreže zelenih i vodenih površina u urbanim i ruralnim sredinama (šume, park-šume, parkovi i ostalo gradsko zelenilo, potoci, rijeke i jezera) i mogućnosti unapređenja poveznica između pojedinih elemenata zelene i plave infrastrukture lokalnog i regionalnog značenja (primjerice linijske strukture, vodotoci, rijeke i jezera)
 - Aktivnost ŠU-05-02. Strateška sadnja drveća i ostalih drvenastih vrsta kako bi se ostvarila fizička i/ili funkcionalna povezanost između pojedinih elemenata zelene infrastrukture, uključujući i osnivanje parkovnih i/ili šumskih površina uz korita površinskih tokova te ekološka obnova i revitalizacija vodotoka u urbanim i ruralnim sredinama te na regionalnoj i lokalnoj razini

- Aktivnost ŠU-05-05. Prilikom planiranja novih zelenih površina dati prednost drvenastim vrstama pred travom koja zahtijeva veliku potrošnju vode za održavanje, a drveće bolje utječe na smanjenje učinka toplinskog otoka
- Mjera srednje važnosti B-07 Unaprijeđenje održivog upravljanja i smanjenje antropogenog utjecaja na (do)prirodne ekosustave, staništa i divlje vrste ponajprije mjerama održivog razvoja primjenom rješenja temeljenih na prirodi (NBS)
 - Aktivnost B-07-02. Unaprijediti (do)prirodne i antropogene ekosustave u svrhu povećanja bioraznolikosti radi bolje prilagodbe klimatskim promjenama (poticanje zelene arhitekture te zelene i plave infrastrukture izborom zavičajnih biljnih vrsta, zeleni pojasevi, cvjetne trake, skloništa za ptice, šišmiše, kukce)
- | Prioritet 5 Osiguranje kontinuiteta istraživačkih aktivnosti
 - Mjera visoke važnosti ŠU-05: Provedba koncepta zelene infrastrukture u svrhu jačanja otpornosti na klimatske promjene u urbanim i ruralnim sredinama

Aktivnost ŠU-05-04. Provedba istraživanja o utjecaju drveća i ostalih zelenih površina te prirodnih vodotoka i vodenih površina na ublažavanje utjecaja klimatskih promjena u urbanim sredinama (smanjenje učinaka toplinskog otoka)

Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske (NN 106/17)

Strategija je temeljni državni dokument za usmjeravanje razvoja u prostoru u skladu s ukupnim potrebama i mogućnostima koje proizlaze iz temeljnih državnih dokumenata. Strategijom se određuju dugoročne zadaće prostornog razvoja RH, prioritete i strateška usmjerenja prostornog razvoja, a razvoj zelene infrastrukture obuhvaćen je strateškim usmjerenjem očuvanja identiteta prostora, točkom **4.5.2. Jačanje prirodnog kapitala planiranjem razvoja zelene infrastrukture**.

PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA

OPIS, STRATEŠKI CILJEVI I MJERE

Razvojna strategija Primorsko-goranske županije za razdoblje 2016.-2020.

Razvojna strategija Primorsko-goranske županije 2016.-2020. (2021.) (RS PGŽ) temeljni je planski dokument za održivi društveno-gospodarski razvoj županije. Izrađena je 2015. godine, sukladno Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske te Smjericama Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije za izradu županijskih razvojnih strategija, praćenje i vrednovanje njihove provedbe kao prva donesena županijska razvojna strategija u Republici Hrvatskoj. Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje do kraja 2020. godine donesena je 2017. godine. RS PGŽ usklađena je sa prethodno navedenom nacionalnom Strategijom. Važenje RS PGŽ produženo je do kraja 2021. godine, odnosno ista je na snazi u trenutku izrade Plana razvoja.

Za potrebu provedbe RS PGŽ izrađeni su i zasebni provedbeni dokumenti i to Akcijski planovi provedbe RS PGŽ koji predstavljaju provedbene dokumente za operacionalizaciju i provedbu RS PGŽ, a omogućuje cjelovit pregled, strukturu te razradu svih aktivnosti, programa i projekata potrebnih za provedbu Strategije u određenom razdoblju i Komunikacijska strategija RS PGŽ s ciljem podizanja svijesti o ulozi i značaju Strategije za razvoj županije i jedinica lokalne samouprave, učinkovite komunikacije te informiranja javnosti o mogućim izvorima financiranja posebice o fondovima namijenjenim regionalnom razvoju.

Plan razvoja je srednjoročni akt strateškog planiranja od značaja za jedinicu područne (regionalne) samouprave koji se donosi umjesto županijskih razvojnih strategija. Njime se definiraju posebni ciljevi za provedbu strateških ciljeva iz dugoročnih akata strateškog planiranja (Nacionalne razvojne strategije, sektorskih i višesektorskih strategija) te on mora biti usklađen s nacionalnim planovima i prostornim planovima koji se donose na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini.

Plan razvoja Primorsko-goranske županije donosi se kako bi se definirao smjer daljnjeg razvoja Primorsko-goranske županije te osigurala strateška podloga za upravljanje razvojem Primorsko-goranske županije sukladno potrebama stanovnika, uz učinkovito i održivo korištenje raspoloživih resursa.

Plan razvoja temelji se na Nacionalnoj razvojnoj strategiji Republike Hrvatske do 2030. godine (NRS) gdje su definirani ranije navedeni razvojni smjerovi (RS) i strateški ciljevi (SC), usklađeni s pet ciljeva regionalne i kohezijske politike Europske Unije za razdoblje 2021.-2027. godine (*Pametnija Europa, Zelenija Europa bez ugljika, Povezaniya Europa, Socijalna Europa i Europa bliža građanima*).

Planom su postavljeni prioriteti razvoja, unutar kojih su definirani posebni ciljevi i mjere od kojih neki utječu i na ZUO:

- | (1) **Konkurentno gospodarstvo** (PC 1.1. Mjere: *Podrška razvoju sektora plavog i zelenog gospodarstva, Podrška razvoju pametne i održive mobilnosti*; PC 1.2. Mjere: *Podrška razvoju turizma visoke dodatne vrijednosti* i dr.);
- | (2) **Djeca i mladi u fokusu** (PC 2.1. Mjere: *Unaprijeđenje sadržaja i programa za igru, rekreaciju i sport za kvalitetno odrastanje i obiteljski život* i dr.);
- | (3) **Zelena tranzicija** (sve navedene mjere unutar PC 3.1., 3.2. i 3.3.);
- | (4) **Obrazovani stanovnici**;
- | (5) **Ravnomjerni razvitak** (mjere unutar PC 5.3. Razvoj kulture i sporta te poticanje kreativnosti i PC 5.5. Razvoj mikroregija aktiviranjem razvojnih potencijala).

Pritom su definirane i horizontalne mjere koje imaju direktan ili indirektan utjecaj na ZUO:

- | (2) Sigurnost i otpornost na krizna stanja;
- | (3) Digitalna transformacija;
- | (4) Održivi i ravnomjeren regionalni razvoj.

GRAD RIJEKA

OPIS, STRATEŠKI CILJEVI I MJERE

Plan razvoja Grada Rijeke jedan je od prvih lokalnih razvojnih planova usklađenih sa (1) sustavom strateškog planiranja RH, (2) Nacionalnom razvojnom strategijom i (3) novim višegodišnjim financijskim okvirom EU. Njime je Grad Rijeka ostvario cilj da pristupačno i sažeto široj javnosti predstavi viziju, ciljeve te mjere i aktivnosti razvoja i dobio kvalitetnu podlogu za strateški i cjelovit pristup razvoju grada kao cjeline. Plan će biti temelj za razvoj pojedinih sektorskih strategija i planova, kao i osnova za proračunsko planiranje, investicijsko planiranje i korištenje sredstava dostupnih iz EU fondova, uključujući sredstava namijenjena integriranim teritorijalnim ulaganjima.

Temeljna područja te strateški ciljevi Grada Rijeke do 2030. godine povezani sa ZUO su:

Plan razvoja grada Rijeke za razdoblje 2021.-2027. godine

(1) Živjeti u Rijeci 2030.: Grad raznolikosti, u kojem visoka kvaliteta života proizlazi iz suradnje pametne gradske uprave i angažiranih stanovnika;

- | SC 1.2. Zdrav, aktivan i socijalno osjetljiv grad privlačan za život
- | SC 1.3. Prijestolnica kulture i nakon 2020. godine;
- | SC 1.4. Suradnja pametne uprave i angažiranih stanovnika.

(2) Raditi u Rijeci 2030.: Sveučilišni grad za novo doba, gdje napredne tehnologije i kreativna industrija obogaćuju industrijsko nasljeđe;

- | SC 2.2. Inovativna Rijeka: poticanje istraživanja i na znanju temeljenih industrija,
- | SC 2.3. Grad održivih i inovativnih rješenja u turizmu.

(3) **Povezati Rijeku 2030.**: Multimodalno prometno čvorište s održivim i učinkovitim prometnim sustavom;

- | SC 3.1. Rijeka povezana sa svijetom i svojom okolicom,
- | SC 3.2. Čist, učinkovit i pristupačan javni prijevoz u gradu,
- | SC 3.3. Razvoj urbanog prometnog sustava i mobilnost.

(4) **Sačuvati Rijeku 2030.**: Pametan, zelen i čist grad prilagođen potrebama svih građana;

- | SC 4.1. Grad pametnih i kvalitetnih komunalnih usluga,
- | **SC 4.2. Zeleni grad na moru: prostor u službi građana** (*Zelena infrastruktura, Rijeka na moru i na Rječini i Grad povezanih susjedstava*),
- | SC 4.3. Grad kružnog gospodarenja resursima, povezan s cijelom regijom.

Uz ova temeljna područja i ciljeve, dodan je i horizontalni cilj “**Pametna Rijeka 2030.**: regionalni hub za jugoistočnu Europu za razvoj i implementaciju pametnih rješenja u upravljanju gradom i gradskom infrastrukturom” koji će se ostvariti aktivnostima i mjerama u sva četiri tematska cilja, podrazumijevajući specifičan pristup, oslonjen na tehnologiju i inovativna rješenja.

Urbana aglomeracija Rijeka ustrojena je sukladno Zakonu o regionalnom razvoju, pri čemu je Grad Rijeka središte urbanog prostora s obzirom na to da ima preko 100.000 stanovnika. Suglasnost za pristupanje UA Rijeka, u razdoblju od ožujka do kolovoza 2015. godine, dalo je 9 predstavničkih tijela gradova i općina i to: Grad Kastav, Grad Kraljevica, Grad Opatija, Općina Čavle, Općina Klana, Općina Kostrena, Općina Lovran, Općina Mošćenička Draga i Općina Viškovo.

Strategija razvoja UA Rijeka za razdoblje 2016.-2020. godine (u nastavku: Strategija) temelji se na analizi postojećeg stanja koja je obuhvatila aktualne podatke o stanju u društvu, gospodarstvu i kvalitetu urbanog okruženja. Nakon analize stanja slijedi SWOT-analiza te razrada vizije UA Rijeka. U Strategiji su definirani sljedeći ciljevi:

- | SC1. Razvoj učinkovitih ljudskih potencijala,
- | SC2. **Stvaranje uvjeta za razvoj održivog gospodarstva** (P2.2. Razvoj održivog turizma (M2.2.1. i M.2.2.2.)),
- | SC3. **Održivi urbani razvoj** (P3.1. Povećanje broja putnika u javnom gradskom prijevozu i P3.3. Revitalizacija zapuštenih urbanih područja (bivših industrijskih i vojnih zona).

Riječ je o prvoj Strategiji sporta Grada Rijeka koji kao jedinica lokalne samouprave nema zakonsku obvezu izrade sektorskih strategija. Posebno treba naglasiti da se u ovom strateškom dokumentu pojam sporta koristi u širem smislu te riječi, a što podrazumijeva i rekreaciju. Dokument služi kao temelj razvoja sporta u navedenom četverogodišnjem razdoblju nakon kojega će se moći ocijeniti uspješnost provedenih aktivnosti u sklopu zacrtanih ciljeva.

Strategija sporta Grada Rijeka 2018. - 2024.

Strategija sporta temelji se na Strategiji razvoja Grada Rijeka za razdoblje 2014.-2020. godine, te na prostorno-planskim dokumentima Grada Rijeka. Također, usklađena je i sa svim strateškim dokumentima višeg reda na razini UA Rijeka, PGŽ-a, RH i EU.

U Strategiji su definirani sljedeći strateški ciljevi čija provedba može utjecati na ZUO:

- | SC1. **Razvoj sporta i rekreacije u Gradu Rijeci,**
- | SC2. **Sustav podrške Grada Rijeka razvoju sporta i rekreacije.**

Plan gospodarenja otpadom Grada Rijeka za razdoblje 2017. - 2022. godine temeljni je dokument koji ima za cilj uspostavu cjelovitog sustava održivog gospodarenja otpadom na području Grada Rijeka odnosno kojim se, na temelju analize postojećeg stanja i zakonski postavljenih ciljeva gospodarenja otpadom, određuju mjere i aktivnosti potrebne za poboljšanje organizacije sustava gospodarenja otpadom, financiranje sustava te jačanje svijesti i participacije javnosti.

Jedan od glavnih ciljeva unaprjeđenja sustava gospodarenja otpadom je sanacija lokacija onečišćenim otpadom, a jedna od općih mjera za ostvarivanje ciljeva je izgradnja i opremanje reciklažnih dvorišta, nabava mobilnih reciklažnih dvorišta i provedba izobrazno informativnih aktivnosti za lokalno stanovništvo.

Sukladno zakonski propisanoj obavezi, za područje Grada Rijeka potrebno je osigurati funkcioniranje najmanje pet reciklažnih dvorišta te mobilnih reciklažnih dvorišta u broju potrebnom da se osigura odvojeno sakupljanje otpada najmanje jednom u četiri mjeseca. Grad Rijeka treba osigurati četiri dodatna fiksna (građevine) reciklažna dvorišta i barem još jedno mobilno reciklažno dvorište.

S obzirom na prostorne mogućnosti predlažu se sljedeće preferentne lokacije za izgradnju novih reciklažnih dvorišta:

- | Ul. Jože Vlahovića, između brodogradilišta „3.maj“ i željezničke pruge,
- | Ul. Braće Cetina, zona podvožnjaka „RIO“,
- | Mihačeva draga, unutar K3-8,
- | Draga, unutar površine K3-2.

Navedene lokacije početkom 2017. godine unesene su u PPUG i GUP. Dodatne i zamjenske lokacije potrebno je utvrditi zasebnom studijom, koja će predstavljati stručnu podlogu, temeljem koje će lokacije biti unesene u prostorno-plansku dokumentaciju.

Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama Grada Rijeke donosi se prvi put, a svrha programa je određivanje odgovarajućih ciljeva i mjera po sektorima utjecaja na zrak (prometni sektor, industrijski sektor, sektor opće potrošnje i pripadajući podsektori) kako bi se izbjegao, smanjio i/ili uklonio negativni, najčešće antropogeni, utjecaj na kvalitetu zraka, ozonski sloj i klimatske promjene te kako bi se ublažile negativne posljedice koje klimatske promjene mogu uzrokovati.

Mjere povezane sa ZUO Grada Rijeke se odnose na:

- | **Promet** (projekt Uvođenje sustava e-bicikala u gradu Rijeci - postavljanje 28 bicikala za unajmljivanje, zajedno s punjačima i pilonima),
- | **Zgradarstvo** (Grad Rijeka je član Hrvatskog savjeta za zelenu gradnju, ujedno i najuspješniji grad u energetskej obnovi zgrada u Hrvatskoj),
- | **Ušteda energije** (Grad Rijeka je 2010. godine izradio i usvojio Akcijski plan energetskej održivog razvitka Grada Rijeke (*Sustainable Energy Action Plan*; SEAP) kojim je definirao energetskej učinkovitost kao jedan od primarnih zadataka; solarna energija u gradu - u sklopu kojega je izgrađeno 6 fotonaponskih elektrana na zgradama dječijih vrtića (Potok, Srdoči) i osnovnih škola (Pećine, Fran Franković Kantrida i Zamet), te jedna na zgradi Korzo 16 (primjer spoja zaštićene kulturne baštine i moderne tehnologije),
- | **Edukacijske radionice** (Riječki energetskej tjedan - održava se svake godine od 2010. kao sastavni dio Europskog energetskej tjedna (*Sustainable Energy Week*)).

Unutar Plana se nalaze i mjere zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama, a na ZUO se odnose: **M1-8** *Širiti i unaprjeđivati biciklističku infrastrukturu i promovirati korištenja biciklističkog prijevoza*, **M2-2** *Poticati korištenje hibridnih i električnih vozila razvojem infrastrukture za električna vozila u urbanim sredinama* i **M3-1** *Integrirati spoznaje o učincima klimatskih promjena u sustav prostornog planiranja i u sustave civilne zaštite u skladu sa Strategije prilagodbe klimatskim promjenama za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu uz jačanje otpornosti na utjecaja uvjetovane klimatskim promjenama*.

**Program zaštite zraka,
ozonskog sloja, ublažavanja
klimatskih promjena i
prilagodbe klimatskim
promjenama za područje
Grada Rijeke za razdoblje
2018. - 2022.**

Akcijski plan energetske učinkovitosti Grada Rijeke za razdoblje 2022.-2024. godine je planski dokument kojim se utvrđuje provedba politike za poboljšanje energetske učinkovitosti za pojedine sektore energetske potrošnje (zgradarstvo, promet, javna rasvjeta) na području Grada Rijeke.

Planirane mjere energetske učinkovitosti važne za ZUO su:

Akcijski plan energetske učinkovitosti Grada Rijeke za razdoblje 2022. - 2024. godine

- | Mjera 1.2. Riječki energetske dani - Mjera predviđa provođenje Riječkih energetske dana u cilju informiranja, edukacije i podizanja razine svijesti građana o važnosti smanjenja energetske potrošnje i korištenja OIE;
- | Mjera 1.3. Solarna energija za građane - Energetska transformacija gradova jedan je od ključnih koraka prema ostvarenju ciljeva europskog Zelenog plana i Pariškog klimatskog sporazuma;
- | Mjera 1.9. Izgradnja integriranih solarnih elektrana na objektima javne namjene;
- | Mjera 2.2. Izgradnja integrirane sunčane elektrane na komunalnoj garaži KD Čistoće;
- | Mjera 2.6. Energetska obnova rasvjete nogometnog igrališta „Krimeja“;
- | Mjera 2.11. Izgradnja integrirane sunčane elektrane na komunalnoj garaži Kantrida;
- | Mjera 3.2. Opremanje stajališta informatičkom opremom za najavu dolaska autobusa na stajalište;
- | Mjera 4.1. Rekonstrukcija javne rasvjete Grada Rijeke.

Program za mlade Grada Rijeke za razdoblje 2023.-2030.

Program za mlade Grada Rijeke od 2023. do 2030. godine u bitnom je usklađen je s postojećim nacrtom Nacionalnog programa za mlade za razdoblje od 2022. do 2024. godine te kompatibilan s Europskom poveljom o radu s mladima na lokalnoj razini i Europskom strategijom za mlade, kao i s Programom za mlade PGŽ 2021. - 2024.

Među definiranim ciljevima i mjerama su navedeni i oni koji imaju utjecaj na ZUO:

- | **Socijalna i zdravstvena zaštita mladih** – C2. Popularizirati pravilnu tjelesnu aktivnost i prehranu – M2.2. Izrađivanje mape gradskih šetnica, rekreacijskih zona na otvorenom, sportskih dvorana i fitnes centara i objavljivanje na internetskim stranicama Grada i M2.3. Organiziranje/omogućavanje besplatne grupne rekreacije na otvorenim javnim površinama i sportskim dvoranama u vlasništvu Grada ;
 - | **Kultura i mladi** – C3. Poticati stvaranje i razvoj kreativnih industrija – M3.2. Stvaranje infrastrukturnih uvjeta za razvoj kreativnih industrija;
 - | **Sport, tehnička kultura i slobodno vrijeme** – C1. Poboljšati zdravlje mladih kroz bavljenje sportskim aktivnostima, uz stvaranje sustava vrijednosti kvalitetne provedbe slobodnog vremena i uključivanja većeg broja mladih u sportsko-rekreativne aktivnosti – M1.1.; C2. Osigurati primjerene prostorne uvjete za bavljenje sportom mladih i stručnog kadra provoditelja aktivnosti – M2.1.
-

3.2. Javna ulaganja u zelenu urbanu obnovu kroz gradski proračun

Unutar „Proračuna u malom“ Grada Rijeke za **2023. godinu** vidljivo je da ukupni rashodi i izdaci u navedenoj godini iznose **171,59 mil. eura**. Prikazani prema grupama, odnosno zaokruženim cjelinama koje daju osnovni programski pregled troškova za projekte i programe koji se ne vode nužno u samo jednom gradskom odjelu nego često u više različitih odjela, rashodi povezani s projektima i aktivnosti ZUO se mogu svrstati unutar grupa:

- | Poduzetništvo, razvoj i urbanizam;
- | Izgradnja komunalne infrastrukture;
- | Javni prijevoz;
- | Komunalni radovi;
- | Odgoj i školstvo;
- | Kultura;
- | Sport i tehnička kultura;
- | Javna uprava i mjesni odbori;
- | Informatizacija i „smart city“.

Poduzetništvo, razvoj i urbanizam

Za projekte i aktivnosti unutar navedene grupe ukupno se izdvaja 11,75 mil. eura, od kojih neke od njih imaju direktan ili indirektan utjecaj na ZUO Grada Rijeke: (1) otkup zemljišta za gradske projekte (0,68 mil. eura), (2) priprema razvojnih i ostalih gradskih projekata (0,80 mil. eura), (3) urbana aglomeracija (0,25 mil. eura), (4) poslovne zone i poduzetnički inkubatori (6,20 mil. eura) i (5) unutarnja revizija i izdavanje građevinskih dozvola (0,53 mil. eura).

Izgradnja komunalne infrastrukture

Gotovo sve aktivnosti u navedenog grupi imaju utjecaj na ZUO Grada Rijeke, a za njih je izdvojeno ukupno 11,10 mil. eura: (1) zbrinjavanje i selekcija otpada (1,86 mil. eura), (2) izgradnja cesta i ostali prometni projekti (8,54 mil. eura) i (3) izgradnja i održavanje gradskih groblja (0,23 mil. eura).

Javni prijevoz

Iz navedene grupe izdvaja se projekt sufinansiranja javnog prijevoza, odnosno prijevoz gradskim autobusom i gradsko-prigradskim vlakovima s jedinstvenom kartom, a za što je izdvojeno 3,74 mil. eura od ukupnih 4,57 mil. eura namijenjenih za aktivnosti vezane uz javni prijevoz.

Komunalni radovi

Svi projekti i aktivnosti iz navedene grupe su povezani sa ZUO Grada Rijeke: (1) održavanje cesta kojima upravlja grad (2,67 mil. eura), (2) uređenje i čišćenje javnih površina, zelenih površina, dječjih igrališta (4,13 mil. eura), (3) javnu rasvjetu (3,57 mil. eura), (4) komunalno redarstvo (0,91 mil. eura), (5) autobusne čekaonice, javne satove i ostalu urbanu opremu (0,75 mil. eura) i (6) čišćenje i održavanje plaža (0,38 mil. eura). Ukupno se za komunalne radovi u Rijeci izdvaja 12,41 mil. eura iz proračuna, odnosno 7,23 % ukupnog proračuna.

Odgoj i školstvo

Unutar navedene grupe, aktivnosti povezane sa ZUO Grada Rijeke uključuju održavanje, izgradnju i opremanje osnovnih škola i dječjih vrtića, a za što je izdvojeno 4,64 mil. eura od ukupnih 51,53 mil. eura namijenjenih za odgoj i školstvo.

Kultura

Projekti i aktivnosti povezani sa ZUO s područja kulture uključuju izgradnju i održavanje objekata u kulturi, najvećim dijelom povezani s titulom europske prijestolnice kulture 2020. godine, za koje je izdvojeno 14,32 mil. eura od ukupnih 28,11 mil. eura za područje kulture.

Sport i tehnička kultura

Vežano uz ZUO, u sklopu navedene grupe izdvajaju se: (1) održavanje sportskih objekata (4,57 mil. eura), (2) izgradnja sportskih objekata (3,90 mil. eura), (3) javne potrebe u sportu (1,96 mil. eura), (4) zakup objekata za javne potrebe u sportu i tehničkoj kulturi (1,40 mil. eura).

Javna uprava i mjesni odbori

Ovdje se izdvajaju male komunalne akcije u mjesnim odborima, a koje se vrše iz sredstava komunalne naknade na području mjesnih odbora. Raspored sredstava utvrđuje se Planom raspodjele za komunalne prioritete na području mjesnih odbora, a prioritete se određuju temeljem prijedloga građana, odnosno odluka od strane Vijeća mjesnih odbora. Za navedeno se izdvojilo 2,63 mil. eura.

Informatizacija i „smart city“

Unutar navedene grupe, aktivnosti povezane sa ZUO Grada Rijeke uključuju projekt „Smart city“ (bežična Internet zona, širokopolasna gradska mreža), a za što je izdvojeno 0,24 mil. eura od ukupnih 1,17 mil. eura.

Pritom se neki od navedenih projekata i aktivnosti mogu dovesti u izravnu vezu sa ZUO, dok drugi imaju neizravan utjecaj, odnosno postavljaju ishodišta za daljnji razvoj. Među aktivnostima koje se dovode u izravnu vezu sa zelenom urbanom obnovom ističu se: sve aktivnosti unutar grupe *Komunalni radovi*, izgradnja i održavanje gradskih groblja u sklopu grupe *Izgradnja komunalne infrastrukture*, te održavanje i izgradnja sportskih objekata u sklopu *Sporta i tehničke kulture*. Na navedene projekte i aktivnosti se izdvaja **21,11 mil. eura**, odnosno **12,3 %** od ukupnih izdataka iz proračuna. Za projekte i aktivnosti koji imaju neizravan utjecaj na ZUO Grada Rijeke (na području javnog prijevoza, kulture, izgradnje komunalne infrastrukture i dr.) izdvaja se **51,08 mil. eura**, odnosno **29,77 %** od ukupnih izdataka iz proračuna.

3.3. Analiza javnog mnijenja

3.3.1. Anketni upitnik

Istraživanje je provedeno putem online pisanog anketnog upitnika na servisu *Google Forms*, a kojem je **pristupilo 448 ispitanika**, od kojih 418 živi u Gradu Rijeci (93,3 %), a preostalih 30 (6,7 %) dolazi zbog posla, školovanja, posjeta obitelji ili zbog sadržaja koje grad nudi. Većina ispitanika (76,34 %) nalazi se u dobnoj skupini 31-60 godina, a 64,5 % od ukupno ispitanih osoba odnosi se na osobe ženskog spola.

Anketni upitnik (Prilog 9.1) je sadržavao ukupno 42 pitanja podijeljena u dvije razine: (1) razinu administrativnog područja Grada Rijeke za sve ispitanike i (2) razinu mjesnih odbora Grada Rijeke za stanovnike Grada.

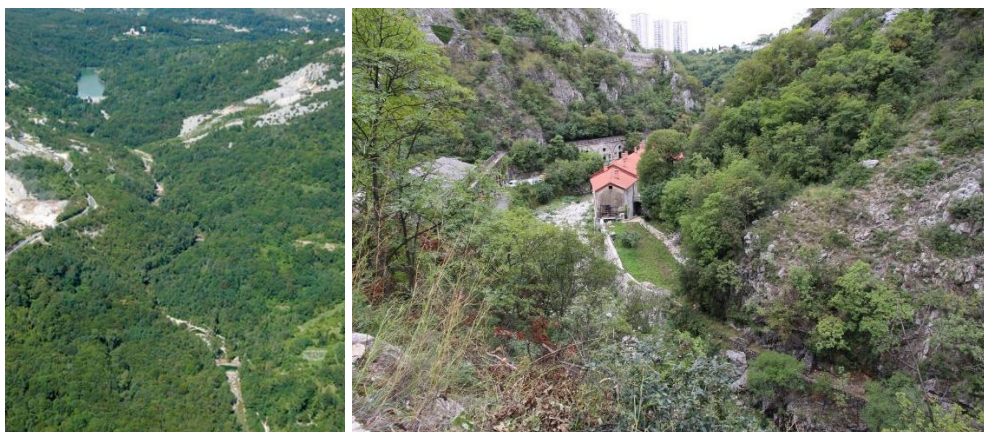
Istraživanje je provedeno u periodu 13.09.-13.10.2022., a imalo je za cilj **ukazati na stavove ispitanika o otvorenim prostorima Grada Rijeke** u svrhu izrade Strategije, a dobivene informacije korištene su prilikom donošenja smjernica za ZUO na razini Grada Rijeke i pripadajućih mjesnih odbora.

3.3.2. Rezultati istraživanja na razini administrativnog područja Grada Rijeke

3.3.2.1. Opća pitanja

Kao **značajni elementi ZI Grada Rijeke** navedeni su ključni tipovi otvorenih površina Grada Rijeke, čija je frekventnost korištenja analizirana kroz pet navedenih mogućnosti. Pritom je vidljivo kako nekoliko navedenih elemenata ispitanici koriste tek **nekoliko puta godišnje** – vodotok Rječine s kanjonom (Slika 3.3-1), povijesnu graditeljsku cjelinu s Trsatskom tvrđavom, grobljanske perivoje, veća prirodna područja i uređene plaže (kupališta). Veliki broj ispitanika naveo je kako određene elemente koriste **nekoliko puta mjesečno** – perivoje/parkove, trgove i šetnice, a za iste elemente je zamjetan broj ispitanika naveo da ih koriste **svakodnevno**. Od elemenata koji se koriste **nekoliko puta tjedno**, navode se: trгови, šetnice i uređene plaže (kupališta). Kod elemenata ZI za koje su ispitanici naveli da ih **nikada ne koriste** ističu se sportske i rekreacijske površine, zatim grobljanski perivoji i vodotok Rječine s kanjonom.

Najveći broj ispitanika kao **najznačajniju otvorenu površinu u Rijeci** navodi **kanjon Rječine** (60), zatim Korzo (50) te lukobran „Molo longo“ (38), Deltu (32) i Rivu (23). Izvan centra grada navode Veli vrh (29), Park narodnog heroja (19), plaže (16), lungomare od Kantride do Preluka (15), područje Drenove (13) i Trsatsku gradinu (13).

| Slika 3.3-1 Kanjon Rječine (izvor: rijeka.hr)

Kao **prostor najvećeg neiskorištenog potencijala**, najveći broj ispitanika navodi **područje Delte** (97) (Slika 3.3-2), zatim kanjon Rječine (56; ujedno i površinu koju najveći broj ispitanika smatra najznačajnijom otvorenom površinom u Gradu Rijeci), Harteru (41), Rivu (35) i Park Mlaka (29).

Kod pitanja koji tipovi površina uređenih otvorenih površina najviše nedostaju, najveći broj ispitanika, njih 135, navodi kako Gradu Rijeci **nedostaje perivoja/parkova**, dok njih 106 smatra da Rijeci **nedostaju pješački nogostupi**. Manji broj ispitanika smatra da Rijeci nedostaju **šetnice** (54) i **sportsko-rekreacijske površine** (43).

Odgovori vezani uz navođenje **pozitivnih aspekata** Grada Rijeke pružaju se u širokom spektru, radi čega su svrstani u nekoliko generalnih kategorija (Prilog 9.1, Slika 1.1-8). Neki ispitanici navode osjećaje koje im Grad pruža (mir i opuštanje), dok su drugi navodili konkretne lokacije (lukobran), tipove površina (dječja igrališta, šetnice) i dostupne sadržaje (umjetničke instalacije). Najveći broj odgovora je naveden od strane manje od 9 ispitanika, a među njima se ističu **pozitivni osjećaji** (pripadnost, uгода, sigurnost, nadahnuće, harmonija), **lokacije** (Art-kvart „Benčić“, Park narodnog heroja, Lungomare i dr.), **tipovi površina** (plaže, rekreacijske površine, more i dr.) i **dostupni sadržaji i mogućnosti** (boravak na zelenim površinama u urbanoj sredini, uređenost prometnica zelenim otocima, čist zrak, uređenost i opremljenost otvorenih površina i dr.).

Slika 3.3-2 Delta u Rijeci (izvor: rijeka-plus.hr)

Navedeni **negativni aspekti** se pružaju u vrlo širokom spektru različitih odgovora koji su radi jednostavnijeg snalaženja i razumijevanja razvrstani i opisani u deset klasa (Prilog 9.1, pitanje br. 10). Pri tome najveći broj ispitanika navodi generalnu **neodržavanost i zapuštenost** otvorenih prostora (perivoji/parkovi, dječja igrališta), a veliki je i broj odgovora vezanih uz negativne aspekte pojedinih lokacija (Art-kvart „Benčić“, Belveder, Delta, Drenova, Molo longo i dr.). Naveden je i **nedostatak** biciklističkih staza, staza za romobile, sportsko-rekreacijskih sadržaja, pješačkih staza i šetnica, urbane opreme i vegetacije, odnosno hlada, te urbanih vrtova i parkova za pse. Naglašen je i problem vožnje i parkiranja automobila na pješačkim površinama, nedostatak parkirališta i prometne buke.

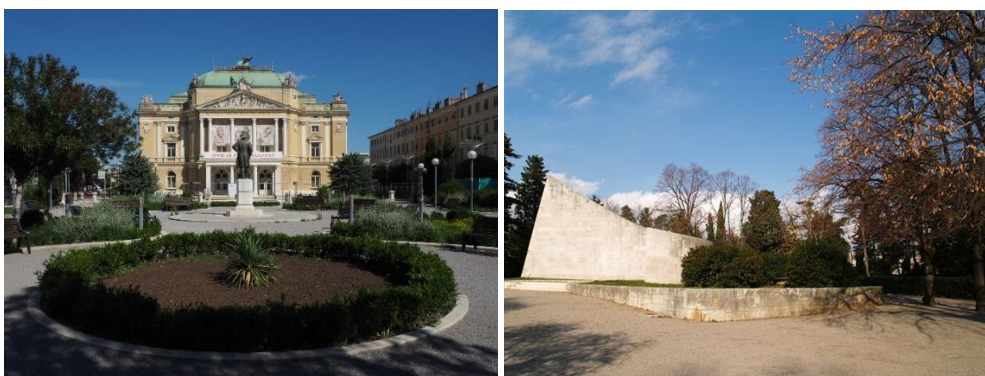
Upitani smatraju li da na Grad Rijeku utječu **prirodne „prijetnje“**, više od 40 % ispitanika smatra kako na Rijeku utječu prirodne „prijetnje, pri čemu se naročito ističe podizanje razine mora (69), poplave (50), jaki vjetrovi (38), potencijalni potresi (30), jaka nevremena (20) i dr.

3.3.2.2. Perivoji, parkovi i trgovi

Kod odabranih, navedenih perivoja/parkova (Prilog 9.1, pitanje br. 13) vidljiv je negativan trend povezan s frekventnosti korištenja tih prostora. Za osam od ukupno jedanaest navedenih prostora, najveći broj ispitanika je naveo kako ih **nikada ne koriste**, dok je za preostala tri perivoja/parka (Kazališni perivoj, Park Nikole Hosta i Park narodnog heroja) najveći broj ispitanika naveo kako ih koriste tek **nekoliko puta godišnje**. Manji broj ispitanika češće koristi perivoje/parkove i to u frekvencijama **svakodnevno, nekoliko puta tjedno i nekoliko puta mjesečno**, a ističe se Kazališni perivoj, koji u ovim kategorijama prednjači u odnosu na sve parkove.

Pritom kao **najznačajniji perivoj/park** većina ispitanika (121) navodi Park narodnog heroja na Trsatu, zatim Park Nikole Hosta (85), Park Mlaka (78; ranije od strane 234 ispitanika naveden kao prostor koji se nikad ne koristi) i Kazališni perivoj (74; ranije utvrđen kao onaj koji se najčešće koristi) (Slika 3.3-3).

| Slika 3.3-3 Kazališni perivoj i Park heroja (izvor: rijeka.hr)

Navedeni **negativni aspekti** se pružaju u vrlo širokom spektru različitih odgovora koji su radi jednostavnijeg snalaženja i razumijevanja razvrstani i opisani u četiri klase (Prilog 9.1, pitanje br. 15). Najveći broj ispitanika navodi generalno neodržavanje i zapuštenost perivoja/parkova, njihovu neuređenost, nedostatnu veličinu (površinu), nedovoljan broj, izostanak prostornog identiteta i nedostupnost (npr. osobama s poteškoćama u kretanju). Nadalje, ističe se nedostatak sadržaja, hlada i urbane opreme, zatim neadekvatno održavanje postojećeg zelenila u perivojima/parkovima, nedostatak pitke vode (česmi), sanitarnih čvorova, signalizacije, vodenih elemenata (fontane, česme i sl.) te umjetničkih, interaktivnih i edukativnih instalacija u prostoru.

Upitani koji trg smatraju najznačajnijim, najveći broj ispitanika, njih 174, navodi kako **najznačajnijima smatra trgove u gradskom centru**, a nešto manji broj takvima smatra trgove u starom gradu (145). Od ostalih trgova ističu se još i Titov trg (47), trg uz Centar Zamet (30) i Trg Ivana Klobučarića (14), dok su ostali zastupljeni s manjim brojem odgovora.

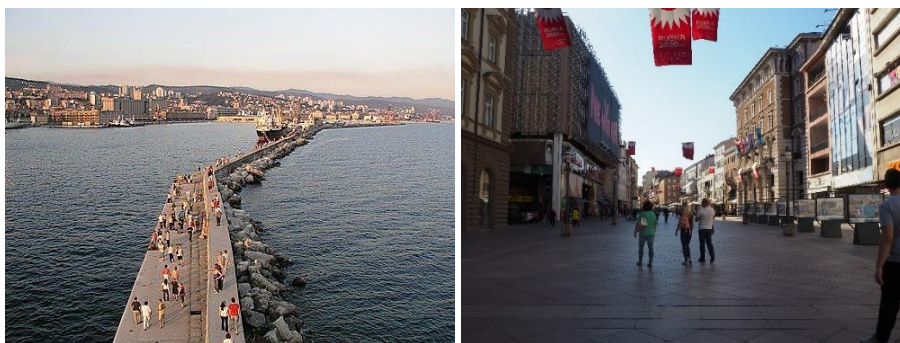
Najveći broj ispitanika kao **glavni nedostatak trgova u Gradu Rijeci** navodi nedostatak vegetacije i hlada (drveća, zelenih površina i cvijeća), njihovu neodržavanost i nedostatak urbane opreme. Zatim navode nedostatak sadržaja; premalo aktivnosti i sadržaja za djecu, previše kafića, nedostatak sadržaja kroz cijelu godinu, neadekvatan pristup djeci i starijima, nedostatak sajmovi i besplatnih sadržaja za sve uzraste.

3.3.2.3. Pješačke komunikacije (šetnice, pješački putevi i prirodne/planinarske staze)

Najveći broj ispitanika koristi **šetnicu na lukobranu („Molo longo“)**, zatim pješačke komunikacije u kanjonu Rječine, staze na Velom vrhu, Korzo te šetnicu Kostabela i Lungomare (Slika 3.3-4). Priupitani koja je za njih najznačajnija šetnica u Gradu Rijeci, najveći broj ispitanika ponovno navodi onu na lukobranu („Molo longo“), njih čak 170, a nešto manje ispitanika (163) navodi Korzo.

Pitanje vezano uz **nedostatke pješačkih komunikacija** nudi mogućnost opisnog odgovora, radi čega je dobiven širok spektar odgovora, a koji je zbog preglednosti i razumijevanja podijeljen na općenite nedostatke koji se odnose na sve pješačke komunikacije i nedostatke vezane uz specifične dionice. Među **općenitim nedostacima** istaknuo se nedostatak i neadekvatnost urbane opreme (125 ispitanika) te njihova neodržavanost i zapuštenost (81 ispitanik). Često se navodi i neuređenost pješačkih komunikacija, nedostatak hlada, mala duljina i međusobna nepovezanost dionica, nedostatak sadržaja, signalizacije, zelenila i identiteta. **Nekoliko šetnica, ujedno onih koje većina ispitanika smatra najznačajnijima, izdvojeno je** radi velikog broja komentara upućenih prema njihovim nedostacima. To su Molo longo, Kostabela i Korzo (više detalja u Prilog 9.1, pitanje br. 20).

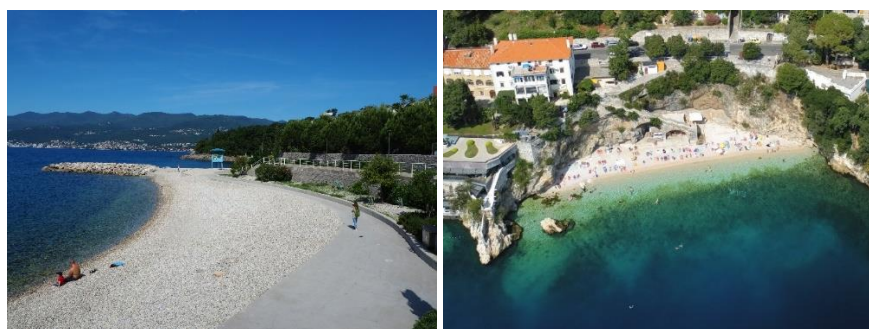
Slika 3.3-4 Šetnica na lukobranu („Molo longo“) (lijevo) i riječki Korzo (desno) (izvor: botel-marina.com/ / ZI d.o.o. baza fotografija)

Nadalje, gotovo polovica ispitanika (49,33 %) smatra kako je **mreža pješačkih komunikacija** u Rijeci razvijena i **dobro povezana**, a njih gotovo 60 % smatra kako su Gradu Rijeci **potrebne biciklističke staze ondje gdje ih je moguće implementirati** obzirom na konfiguraciju terena.

Gotovo svi ispitanici (95,98 %) smatraju kako se **prilikom gradnje** prometnica i parkirališta **treba saditi visoko zelenilo**, odnosno drvoredi, a njih 96,21 % smatra kako **na postojećim prometnicama** treba saditi visoko zelenilo ukoliko za to postoje prostorne mogućnosti.

3.3.2.4. Obalna zona

Najveći broj ispitanika (248) navodi **plaže na Kantridi kao najposjećenije**, dok je područje Pećina navelo 150 ispitanika (Slika 3.3-5). Gotovo polovica ispitanika (49,11 %) smatra kako u Gradu Rijeci **ne postoji dovoljan broj plaža**, dok njih 43,75 % smatra kako ih ima dovoljno.

Slika 3.3-5 Plaže na Kantridi (lijevo) i na Pećinama (desno)

Kao **prioritete prilikom odabira plaže** većina ispitanika navodi njihovu pristupačnost (dobru povezanost s pješačkom/ostalom prometnom infrastrukturom) i uređenost (dostupnost urbane opreme i ugostiteljskih objekata, pristupačan ulaz u more i dr.), zatim mogućnost sklanjanja u hlad i prirodnost plaže. Šesnaest ispitanika navodi manju posjećenost plaža kao prioritet prilikom odabira, a njih trinaest besplatan i pristupačan parking.

Pitanje vezano uz **nedostatke riječkih plaža** nudi mogućnost opisanog odgovora, radi čega je dobiven širok spektar odgovora, a koji je zbog preglednosti i razumijevanja podijeljen na općenite nedostatke koji se odnose na sve plaže i nedostatke vezane uz specifične, istaknute dijelove obalnog pojasa i plaža (Prilog 9.1, pitanje br. 28). Među općenitim nedostacima istaknuo se nedostatak parkirališta (51 odgovor), dok su ostali zastupljeni s tek nekoliko odgovora. Pritom je naveden i otežan ili u potpunosti onemogućen pristup starijim osobama ili osobama s poteškoćama u kretanju.

Nadalje, posebno je istaknuto nekoliko obalnih područja – dio obale između Kostabele i Bivia, sami Bivio i Kostabela te Kantrida (više detalja u Prilogu 9.1, pitanje br. 28).

Na kraju, gotovo $\frac{3}{4}$ ispitanika (73,44 %) smatra kako je **centar Grada Rijeke nedovoljno povezan s morem** u obliku šetnica i javnih sadržaja, dok njih 16,07 % navodi kako je dovoljno povezan.

3.3.2.5. Prirodni dijelovi Grada Rijeke

Najveći broj ispitanika navodi kako **često borave u kanjonu Rječine** (73 odgovora), dok gotovo 2/3 ispitanika manje navodi područje oko Velog vrha, Kostabelu i Kantridu te područje Pečina i Drenove. Navedeni **kanjon Rječine** 296 ispitanika navodi **kao najatraktivnije prirodno područje Grada Rijeke**, a ističu se još i šumsko područje od Preluka do Kostabele (72 odgovora), šuma na području Drenove (28 odgovora) i potez od Lubnja do Sv. Katarine (25 odgovora). Zaključno, najveći broj ispitanika (3/4 ukupnog broja, odnosno 75,67 %) smatra kako su **prirodna područja Grada Rijeke izložena značajnom pritisku urbanizacije**.

3.3.3. Rezultati istraživanja na razini mjesnih odbora Grada Rijeke

U drugom dijelu anketnog istraživanja je sudjelovalo 418 ispitanika iz 33 mjesna odbora Grada Rijeke (svih osim mjesnog odbora Sveti Kuzam). Najveći broj ispitanika živi na području mjesnog odbora Drenova (33), zatim Zameta (28) i Kozale (28), Podvežice (26) i Sušaka (21). Jedan ispitanik živi na području Orehovice, tri na području Drage, a po četiri ispitanika dolaze iz pet mjesnih odbora – Luka, Pašac, Školjić-Stari grad, Škurinjska Draga i Svilno.

Na temelju dobivenih odgovora može se zaključiti da:

- | Ispitanici smatraju kako većina mjesnih odbora nema dovoljan broj javnih otvorenih površina – iznimke su mjesni odbori Drenova, Gornja Vežica, Grad Trsat, Mlaka, Podvežica i Vojak.
- | Najviše ispitanika kao javne otvorene površine koje najviše nedostaju u njihovim mjesnim odborima navodi perivoje/parkove (1/4 ukupnog broja ispitanika). Zatim navode sportsko-rekreacijske površine, šetnice i otvorene površine uz višestambenu izgradnju. Manji je broj onih koji smatraju kako nedostaju trgovci i dječja igrališta, dok su ostali tipovi površina dobili mali broj glasova ispitanika.
- | Kao tipove površina koji nisu ponuđeni kao odabir u anketnom upitniku, a koji nedostaju u mjesnim odborima Grada Rijeke, najveći broj ispitanika navodi parkove za pse (5 % ispitanika) i urbane vrtove.
- | Najviše ispitanika kao glavne nedostatke u javnim otvorenim prostorima (navedeno u pitanju br. 5 anketnog upitnika unutar Priloga 9.1.) navodi nedostatak vegetacije (niskog raslinja, drvoreda i pojedinačnih stabala) i urbane opreme (klupa, koševa za smeće, rasvjete i sl.).

- | Osim sadržaja navedenih u pitanju br. 5, ispitanici dodatno navode kako u Gradu Rijeci nedostaje: adekvatne pješačke infrastrukture, drvoreda (uz prometnice, nogostupe, šetnice i sl.), pojedinačnih stabala, zelenih površina općenito, parkirališta, biciklističkih staza, prostora za roštiljanje i druženje mladih i dr.
- | Ispitanici smatraju kako je većina mjesnih odbora dobro povezana pješačkim komunikacijama s centrom, obalnom zonom i ostalim susjednim mjesnim odborima – iznimke su mjesni odbori Drenova, Gornji Zamet, Grbci, Pašac, Pehlin, Srdoči, Svilno i Zamet.
- | Najveći dio ispitanika ne koristi urbani vrt „Zeleni put“, ali bi znatan broj njih (više od 1/3 ukupnog broja ispitanika) bio spreman koristiti urbani vrt izvan svog mjesnog odbora.

3.4. Osvrt na analizu čimbenika ZI izrađenu u sklopu Studije zelene infrastrukture Grada Rijeke

U sklopu Studije zelene infrastrukture Grada Rijeke koja je prethodila predmetnoj Strategiji, u Poglavlju 2. „Analize čimbenika zelene infrastrukture“ tekstualno su obrađeni i popraćeni kartografskim prikazima: prirodni, kulturno-povijesni, društveno-gospodarski i strukturno-vizualni čimbenici, a sažetak navedenog poglavlja nalazi se u nastavku.

3.4.1. Prirodni čimbenici

Reljef, kao najistaknutije prirodno obilježje i vizualno upečatljiv element u prostoru, predstavlja jedan od važnijih čimbenika pri oblikovanju urbanog krajobraza Grada Rijeke. Geomorfološki promatrano, područje obuhvata pripada makrogeomorfološkoj regiji Istarski poluotok s Kvarnerskim primorjem i arhipelagom, koja ulazi u okvire megageomorfološke regije Hrvatskog dijela Dinarskog gorskog sustava. Stoga reljefne osobine šireg područja Rijeke karakterizira **vrlo razvedeni reljef Kastavske zaravn**, odnosno ravnjaka između obalne linije i kanjona Rječine koji obuhvaća područje Kastva, Zameta, Drenove i područja centra grada, a presječen je dubokim uzdužnim (Škurinjska Draga) i poprečnim dragama (Mihačeva Draga i kanjon Rječine). Ovaj se ravnjak pruža dalje prema jugoistoku u područje Sušaka i Vežice. Na sjeveroistočnom rubu ovog dijela ravnjaka pruža se suha dolina Drage.

Nadmorske visine se kreću u rasponu od 0 do 500 m n.v., s najvišim vrhovima Lubanj (499 m n.v.) i Veli vrh (439 m n.v.) u sjevernom dijelu obuhvata Grada. Unutar granice obuhvata, zaravnjeni dio područja zauzima obalni dio od Kantride do Sušaka, dok se padine blagog nagiba (2-5°) javljaju u naseljima Sušak, Škurinje, Pehlin, dijelu Zameta i obalnom pojasu središnjeg dijela grada. Najveći dio područja grada se nalazi na srednje velikim nagibima terena od 5-20° (zapadni i sjeverni dio grada, područje sjeverno od groblja Kozala, područje Sušaka te središnji dio Drage u istočnom dijelu grada), dok relativno velike nagibe terena više od 20 imaju strane strmih kanjona Škurinjske Drage, Rječine i Drage u sjeveroistočnom dijelu područja Grada².

Promatrano područje obuhvaća **pedosistematske jedinice**³ u kojima su glavna pedogenetska obilježja rezultat utjecaja reljefa i specifičnih vodnih prilika. Oko 50 % promatranog područja predstavljaju izgrađene površine, klasificirane kao kategorija većih naselja, iskopa, deponija. Riječ je o gusto naseljenom dijelu grada u kojem nema poljoprivrednih površina, a najveći kompleksi neuzurpiranog zemljišta nalaze se u gradskim parkovima i perivojima. Od prisutnih tala, u najvećoj je mjeri zastupljeno smeđe tlo na vapnencu (35 %), zatim crvenica vapnenačko dolomitna (8 %), kiselo smeđe tlo na klastitima (3 %), rendzina na laporu (flišu) ili mekim vapnencima (1 %) i crvenica lesivirana i tipična, duboka (0,44 %). Promatrano područje obuhvaća P2 (0,44 %), P3 (4 %) i PŠ (43 %) kategorije zemljišta. Ostalih 52 % su izgrađene površine.

Na području Grada Rijeke najveći i najznačajniji **površinski vodotok** je Rječina⁴. S dolinskih strana i iz smjera Studenačkog polja prima brojne manje povremene pritoke dok u donjem toku prima preljevne vode izvorišta Zvir i vode koje se u korito vraćaju s turbina HE Rijeka. Manji povremeni vodotoci vezani su za usku flišnu dolinu Sušačke Drage (Orehovica, Draški i Briški potok), a ulijevaju se u Javor potok, čiji donji tok ima naziv Mlinski potok i koji utječe u more u uvali Martinšćice. U zapadnom dijelu grada Rijeke, u dnu Škurinjske Drage, povremeno teče istoimeni potok. Središnjim dijelom užeg gradskog područja, od Mlake do kanjona Rječine, prolaze natkriveni tokovi

2 Reljefna obilježja Grada Rijeke su prikazana u Studiji ZI na stranicama 15 (Hipsometrijska karta) i 16 (Karta nagiba)

3 Str. 20 u Studiji ZI: Karta tipova tla

4 Str. 21 u Studiji ZI: Karta hidroloških obilježja i zona sanitarne zaštite

Škurinjskog potoka, potoka Brajda, Lešnjak i niza drugih. Na području čitave Kastavske zaravni te u dolini Sušačke Drage nalazi se i veći broj bunara, cisterni i izvora. Prisutno je i nekoliko lokava među kojima se ističu lokve na predjelu Škurinja i Drenove. Obalno područje karakterizira i veliki broj vrulja te obalnih izvora.

Prirodnu šumsku vegetaciju u Rijeci čine submediteranske, termofilne šume i šikare hrasta medunca. Šumski ekosustavi predstavljaju značajan dio zelene infrastrukture na području obuhvata. Tako šumske zajednice čine oko 40 % površine (1.747,3 ha) administrativnog područja Grada Rijeke. Najveći kompleksi šumskih zajednica nalaze se na središnjem sjevernom i sjeveroistočnom dijelu Grada (područje Drenova – Trsat). Na zapadnom dijelu, veliki šumski kompleks nalazi se na području Brgud (Kostabela), dok se na krajnjem istoku cjelovit šumski kompleks proteže od Gornje Vežice do Sv. Kuzma (područje Draga). U kontaktnim zonama većih kompleksa urbanih područja i okružujućih prirodnih ekosustava, šume se često klinasto usjekuju u izgrađena gradska područja čineći poveznicu između postojećih elemenata zelene infrastrukture i šuma na periferiji grada. Na mjestima gdje se grad širi na područja koja su prije urbanizacije bila pod šumskom vegetacijom, u mnogim, naročito novim/mlađim gradskim četvrtima, nailazi se na neuređene fragmente šumskih sastojina unutar novosagrađenih stambenih objekata, odnosno naselja. Po svom florističkom sastavu, ove su površine vrlo slične autohtonim šumskim zajednicama čiji su, zapravo, ostaci.

Područje obuhvata Strategije pripada **submediteranskoj i epimediteranskoj vegetacijskoj regiji**, gdje klimazonalnu vegetaciju predstavljaju termofilne, listopadne šume i šikare hrasta medunca (*As. Quercus-Carpinetum orientalis* te *As. Quercus-Ostryetum carpinifoliae*). Međutim, specifične klimatske, pedološke, reljefne i hidrološke prilike te izrazit ljudski utjecaj na pojedinim dijelovima Rijeke doveli su do razvoja niza vegetacijskih oblika. Stoga je, prilikom analize dostupnih podloga (poput Bardi i sur. 2016), terenskog obilaska te izrade Karte staništa Grada Rijeke⁵, a u skladu s IV. verzijom Nacionalne klasifikacije staništa Republike Hrvatske (HAOP, 2014), na području obuhvata Strategije utvrđeno više stanišnih tipova:

- | A.1.1. Stalne stajačice i A.2.2. Povremeni vodotoci;
- | B.1.4. Tirensko-jadranske vapnenačke stijene i B.2.2. Ilirsko-jadranska, primorska točila;
- | C.2.3. Mezofilne livade Srednje Europe/C.3.5. Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci;
- | D.1.2.1. Mezofilne živice i šikare kontinentalnih, izuzetno primorskih krajeva;
- | E.3.5. Primorske, termofilne šume i šikare medunca: oko 40 % ukupne površine obuhvata Rijeke;
- | F.4.1. Površine stjenovitih obala pod halofitima/F.5.1. Antropogena staništa morske obale;
- | I.1.4. Ruderalne zajednice kontinentalnih krajeva;
- | J. Izgrađena i industrijska staništa: preko 45 % ukupne površine Grada Rijeke.

Na širem području Grada Rijeke nalazi se dvanaest (12) **vrijednih prirodnih područja i pojedinačnih prirodnih vrijednosti**, odnosno spomenika prirode zaštićenih temeljem Zakona o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19). Među njima se posebno ističu Nacionalni park Risnjak (13 km od Grada Rijeke) i Park prirode Učka (udaljen 5 km). Unutar administrativnih granica Grada Rijeke nalazi se tek jedno (1) područje zaštićeno temeljem Zakona o zaštiti prirode, ali i prostorno-planskom dokumentacijom, a riječ je o geomorfološkom spomeniku prirode Zametska pećina.

Osim zaštićenih područja, predlažu se i dodatna područja koja je potrebno zaštititi, a za koje su izneseni zaštitni ciljevi i smjernice: (1) zaštićeni krajolici/značajni krajobrazi (npr. kanjon i dolina Rječine, Brdo Sveti Križ i dr.), (2) spomenici parkovne arhitekture (Park Mlaka, Park Heroja, Park

5 Str. 25 u Studiji ZI: Karta staništa

Nikole Hosta i dr.), (3) park-šuma (Autohtona šuma na površini Preluk – Pavlovac – Bivio – željeznička pruga Rijeka – Matulji) i (4) posebni rezervat šumske vegetacije (lokalitet Dolac)⁶.

Pregledom šireg područja lako se uočava da je prostor Grada Rijeke gotovo sa svih strana okružen ekološkom mrežom, dok sami obuhvat Grada Rijeke manjim dijelom zahvaća jedno **područje ekološke mreže** važno za očuvanje vrsta i stanišnih tipova - HR2000658 Rječina⁷.

Prema motrenjima i mjerenjima meteoroloških veličina na glavnoj meteorološkoj postaji u Rijeci u razdoblju od 1971. do 2000., područje Grada Rijeke prema Köppenovoj klasifikaciji klime koja uvažava srednji godišnji hod temperature zraka i količine oborina, ima **umjereno toplu vlažnu klimu s vrućim i suhim ljetima**, oznake Cfsax. Glavno obilježje Cfsax klime su vruća ljeta s mjesečnom temperaturom najtoplijeg mjeseca iznad 22°C, a zimsko kišno razdoblje je široko rascijepano u proljetni i jesensko-zimski maksimum. Srednja godišnja temperatura zraka u razdoblju od 1971. do 2000. iznosila je 13,8°C, sa srednjom siječanjskom temperaturom od 5,6°C te srpanjskom od 23,3°C. Srednja godišnja količina oborina iznosila je 1.552,4 mm, a prosječno trećina svih dana u godini bili su oborinski dani (količina oborina >0,1 mm). Godišnji hod mjesečnih količina oborina obilježava maksimum u listopadu i minimum u srpnju (tzv. maritimni hod mjesečnih količina oborine). Prema Thornthwaiteovoj klasifikaciji klime, baziranoj na odnosu količine vode potrebne za potencijalnu evapotranspiraciju i oborinske vode, riječka klima se svrstava u perhumidnu klimu kakva prevladava u gorskom dijelu Hrvatske. Naime, poseban utjecaj na velike količine oborine na cijeli Kvarnerski zaljev, uz ciklogeneičko djelovanje, ima planinsko zaleđe s orografskim efektom intenzifikacije oborine, što se posebno očituje u široj riječkoj regiji (DHMZ, 2008).

Najčešći smjer vjetra je NNE smjer (17,8 %), a zatim iz N (14,3 %) i NE smjera (13,1 %) - bura. Bura je najučestalija zimi (18,6 % slučajeva) i u jesen (18,3 %). U proljeće se pored bure češće javlja i jugo (6,5 %), čiji se smjer može modificirati ovisno o obliku reljefa tla.

Glavni očekivani **utjecaji klimatskih promjena** koji uzrokuju visoku ranjivost na području Grada Rijeke uključuju:

- | urbane poplave u stambenim naseljima, kao posljedice veće učestalosti i intenziteta ekstremnih vremenskih prilika koje obilježavaju velike količine oborina u kratkom razdoblju;
- | poplave od mora zbog rasta srednje razine mora, kao i povećane učestalosti ekstremnih razina mora uslijed ekstremnih vremenskih prilika;
- | pojavu toplinskih otoka u stambenim naseljima zbog utjecaja ekstremnih temperatura, posebno rasta broja vrućih dana i dana s temperaturom iznad 35°C (srednja ranjivost).

3.4.2. Kulturno-povijesni čimbenici

U sklopu Studije zelene infrastrukture, opisan je **povijesni urbani razvoj** Grada Rijeke i njegovih otvorenih površina kroz predantičko, antičko i srednjovjekovno razdoblje, razdoblja nakon srednjeg vijeka do 18. st., preko 19. i 20. stoljeća do razdoblja nakon Drugog svjetskog rata.

Policentričan i dinamičan u pogledu povijesnih okolnosti, razvoj Grada Rijeke manifestirao se između ostalog i kroz vrijednu kulturnu baštinu koja u arhitektonskom smislu obuhvaća **kulturno-povijesne cjeline, pojedinačne građevine i objekte, kao i povijesnu parkovnu baštinu**⁸. Zaštita graditeljskog naslijeđa predmet je prostornih planova od 1974. godine, a Konzervatorski odjel u Rijeci do danas je kao nepokretno kulturno dobro registrirao 48 cjelina i građevina na području

6 Str. 29 u Studiji ZI: Karta zaštićenih područja

7 Str. 31 u Studiji ZI: Karta područja ekološke mreže

8 Str. 49 u Studiji ZI: Karta zaštićenih kulturnih dobara s povijesnim parkovima

Grada. Najveći dio njih lociran je na području užeg centra grada i urbanističke cjeline Sušak (Slika 3.4-1), a obuhvaća **vrijednu historicističku, secesijsku i modernističku baštinu civilnog, sakralnog i industrijskog karaktera**, kao i **pojedina arheološka područja i lokalitete**. U svrhu analize, valorizacije i zaštite, posredstvom smjernica za gradnju i uređenje u pojedinim cjelinama, 2019. godine izrađena je Konzervatorska podloga grada Rijeke, koja je na temelju karakterizacije urbanog krajolika (izrada tipologije temeljem prostornih obilježja) grad podijelila na 40 prostornih cjelina.

| Slika 3.4-1 Pogled na Sušak iz smjera jugozapada

Pritom se ističu **arheološka područja**: (1) na brdu sv. Križ iznad Vežice gdje su pronađeni ostaci prapovijesne liburnijske gradine, (2) ostaci rimskog limesa - alpske klauzure (*Clastra Alpium Iuliarum*, lat. 'Prepreka Julijskih Alpa') i (3) kompleksa vojnog zapovjedništva - Principija na području staroga grada. U sklopu Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske⁹ zaštićene su **kulturno - povijesne cjeline** grada Rijeke, lansirna i kompresorska stanica bivše tvornice "Torpedo", industrijska cjelina bivše rafinerije nafte INA Mlaka te kompleksi groblja Kozala (Slika 3.4-2) i Trsatskog groblja. Pored cjelina te arheoloških zona i lokaliteta, kao vrijedni element graditeljske baštine prepoznat je niz **pojedinačnih građevina sakralne, javne, stambene, memorijalne, obrambene i tehničke namjene**.

| Slika 3.4-2 Groblje Kozala

9 Str. 48 u Studiji ZI: Karta kulturne baštine u sklopu Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske

Osim navedenog, na području Grada Rijeke se nalaze i brojni **javni gradski perivoji, perivoji uz javne zgrade i vile, religijski i grobljanski perivoji, drvoredi i šetališta te vrijedna soliterna stabla** koji su navedeni i detaljnije obrađeni u nastavku.

3.4.2.1. Povijesne perivojne strukture

Perivojne strukture tipološki se mogu podijeliti na gradske perivoje, perivoje uz značajne javne zgrade i vile, religijske i grobljanske perivoje, drvoredi i šetališta te manje površine s drvećem i soliterna stabla.

Gradski perivoji i perivoji uz javne zgrade i vile

U sklopu Konzervatorske podloge Grada Rijeke (2019) donesen je popis povijesnih perivojnih struktura podijeljenih prema razdoblju nastanka i stilskom karakteru:

- | a) povijesne perivojne strukture formirane u 19. stoljeću i ranije
- | b) povijesne perivojne strukture iz prve polovine 20. stoljeća
- | c) perivojne strukture druge polovine 20., i početka 21. stoljeća.

Javni perivoji i perivoji uz vile i javne zgrade u pravilu se podudaraju sa stilskim obilježjima arhitekture uz koju nastaju. Najstarijim do danas očuvanim perivojima pripadaju Gradski perivoj (*Giardino Pubblico*), danas park Mlaka iz 1874. godine, Kazališni perivoj iz 1875. godine, perivoj uz vilu nadvojvode Josipa (danas park Vladimira Nazora i Nikole Hosta) iz 1889. godine, perivoj uz Vojnu pomorsku akademiju (danas Klinički bolnički centar Rijeka) iz 1870. godine te park Ponsal uz Krešimirovu ulicu iz 1900. godine.

Javni perivoji nastali između dva Svjetska rata i nakon Drugog svjetskog rata su perivoj uz Vodospremu na Bulevardu, Perivoj Kraljice Marije (danas park Ive Lole Ribara na Pećinama), Bobijev park na Bulevardu, Trsatski perivoj (danas Park heroja), Wilsonov park (danas park Augusta Cesarca na Pećinama) i Park Nike Katunara na Plumbumu.

Recentno uređeni javni gradski perivoj je Park Pomerio, formiran na mjestu nekadašnjih neizgrađenih terena i vrtova baruna Vranyczanyja.

Među povijesnim perivojima ističu se park Mlaka (*Giardino Pubblico*), park Nikole Hosta/Vladimira Nazora (perivoj uz vilu nadvojvode Josipa Habsburga) i park Heroja (Trsatski perivoj). Spomenuti parkovi nastaju u razdoblju intenzivnog razvoja Rijeke (druga polovina 19. st.), odnosno Sušaka (20-ih godina 20. st.) te su zbog svoje iznimne kulturno-povijesne, dendrološke i umjetničke vrijednosti predloženi za zaštitu u kategoriji spomenika parkovne arhitekture u sklopu Prostornog plana uređenja Grada Rijeke.

Park Mlaka (*Giardino pubblico*)

Park Mlaka, prvi javni perivoj na području Grada, oblikovan je krajem 19. st. na površini od 4,53 ha u romantičarskom perivojnom stilu. Smješten je na blago nagnutom terenu, a njegovu oblikovnu artikulaciju čine organske šetnice koje definiraju međudnos plohe i volumena sastavljenog od mješovite listopadne i crnogorične vegetacije. Konzervatorska podloga grada Rijeke (2019) ističe da je riječ o prostoru visoke povijesne i ambijentalne vrijednosti te kroz smjernice naglašava potrebu za obnovom njegove perivojne kompozicije, rehabilitacijom značaja u funkcionalnom i sadržajnom smislu, kao i smanjenjem vizualne izloženosti prema recentnoj gradnji uz istočnu granicu, sadnjom grmolike i visoke vegetacije. Navedenom treba prethoditi izrada konzervatorsko-krajobraznog elaborata kao temelja za projektnu dokumentaciju.

Park Nikole Hosta (Perivoj uz vilu nadvojvode Josipa Habsburga)

Zajedno s parkom Vladimira Nazora (premda su fizički i administrativno odvojeni, u sklopu prostorno-planske dokumentacije tretirani su kao jedinstvena parkovna cjelina), park Nikole Hosta

nastaje kao perivoj vile nadvojvode Josipa Habsburga (Villa Giuseppe, danas Državni arhiv u Rijeci), na području nekadašnjeg imanja baruna Mihovila Androche. Veliki radovi na uređenju perivoja provedeni su krajem 19., a početkom 20. st. dolazi do promjene vlasništva te u konačnici i prenamjene perivoja u javni gradski park. Parkovna površina zauzima oko 2,75 ha, smještena je na nagnutom terenu, te se kaskadno uzdiže prema jezeru u gornjem dijelu parka. Konzervatorska podloga Grada Rijeke ove parkove promatra kao cjelinu s Guvernerovom palačom (danas Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja) i pripadajućim lapidarijem, te drugim historicističkim, secesijskim i modernističkim građevinama u neposrednom okruženju. Ta cjelina okarakterizirana je kao prostor “naglašeno reprezentativnog karaktera s visokom povijesnom, urbanističkom, arhitektonskom i hortikulturnom vrijednosti.” Konzervatorske smjernice nalažu, između ostalog, rehabilitaciju i obnovu devastiranog parka Nikole Hosta prema projektu u skladu s izvornikom, na temelju konzervatorsko-krajobrazne studije, te uz primjenu metoda konzervacije, sanacije, restauracije i povijesne rekonstrukcije.

Park Heroja (Trsatski park)

Park heroja, nekadašnji Trsatski park, nastao je 1926. godine prema projektu arhitekta Zlatka Prikrila i pejzažista Josipa Kulfaneka, inače zaslužnog za uređenje većeg dijela sušačkih parkova i drvoreda u razdoblju između dva svjetska rata. Zauzima površinu od oko 4,5 ha na nagnutom terenu (od 95 do 145 m.n.v.) te se naslanja na Pančićev park na zapadu, trsatsko groblje na sjeveru, a s južne strane na krajobrazno uređenu cestu koja se preko crkve Sv. Đorđa spušta sve do željezničke pruge, te s kojom je u sklopu Konzervatorske podloge valoriziran kao jedinstvena prostorna cjelina. Parkovni sklop čini raznolika listopadna i zimzelena vegetacija, a među strukturama se ističu spomenik i kosturnica partizanskih boraca iz Drugog svjetskog rata. Konzervatorska podloga prepoznaje visoku ambijentalnu vrijednost cezure, te kompozicijsku vrijednost Parka Heroja. Smjernice nalažu zabranu gradnje na području promatrane cjeline, te održavanje i obnavljanje Parka Heroja prema izvornoj kompoziciji, a koja uključuje izradu projekta obnove, uređenja i održavanja perivoja.

Ostali povijesni parkovi i perivoji

Kada je riječ o ostalim jedinicama vrijedne perivojne baštine, svakako treba istaknuti Kazališni park ispred Hrvatskog narodnog kazališta “Ivana pl. Zajca”, park I. Lole Ribara koji se izravno naslanja na vodospremu Vidikovac (historicističku građevinu s betonskom pergolom izgrađenom kao dio sušačkog vodovoda početkom 20. st.), Vidov park (nekadašnji Perivoj Kraljice Marije) i park Augusta Cesarca (nekadašnji Wilsonov park) smještenih uz Šetalište XIII. divizije, te park Nike Katunara na Plumbumu koji je zadnje cjelovito djelo istaknutog pejzažista Josipa Kulfaneka. Uz njih, kao vrijednu parkovnu baštinu uz javne građevine Generalni urbanistički plan grada Rijeke navodi i okoliš Prve sušačke hrvatske gimnazije, KBC-a Rijeka (izvorno perivoj Pomorske akademije), te ranije spomenuti okoliš i lapidarij Pomorskog i povijesnog muzeja Hrvatskog primorja.

Popis gradskih perivoja te perivoja uz javne zgrade i vile (prema Konzervatorskoj podlozi grada Rijeke (2019), modificirano prema posljednjem popisu (2024)):

Javni gradski perivoji

- | 1. Gradski perivoj (*Giardino Pubblico*), danas Park Mlaka
- | 2. Perivoj uz vilu nadvojvode Josipa, danas Park Vladimira Nazora i Nikole Hosta
- | 3. Kazališni perivoj
- | 4. Trsatski perivoj, danas Park heroja
- | 5. Bobijev park na Bulevardu
- | 6. Perivoj uz Vodospremu na Bulevardu
- | 7. Perivoj Kraljice Marije, danas Vidov park na Pećinama
- | 8. Wilsonov park, danas Park Augusta Cesarca na Pećinama
- | 9. Park Nike Katunara na Plumbumu

- | 10. Park Ponsal uz Krešimirovu ulicu
- | 11. Perivoj na Kozali
- | 12. Park Pomerio
- | 13. Park uz ulicu Žrtava fašizma

Nestali javni gradski perivoji

- | 1. Elizabetin perivoj
- | 2. Šetalište na Školjiću

Perivoji uz javne zgrade i vile

- | 1. Perivoj uz Guvernerovu palaču, danas Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja
- | 2. Vrt uz vilu Vranyczany, danas Nadbiskupski ordinarijat
- | 3. Vrt uz vilu Scarpa, danas park Eugena Čulinovića, istočno od zgrade Pomorskog fakulteta
- | 4. Perivoj uz zgradu vojarne baruna Jelačića, danas Ekonomski fakultet i srednja ekonomska škola
- | 5. Perivoj uz zgradu Državne mađarske kraljevske pomorske akademije, danas katolička osnovna škola Josipa Pavlišića i Bogoslovni fakultet
- | 6. Perivoj uz Vojnu pomorsku akademiju, danas KBC Rijeka
- | 7. Perivoj uz Dom ubožnice, danas Medicinski fakultet
- | 8. Perivoj uz zgradu Vojarne pješadije, danas Tehnički fakultet
- | 9. Perivoj uz zgradu Sušačke gimnazije
- | 10. Vrt uz zgradu Sušačke gradske vijećnice, danas Rektorat sveučilišta u Rijeci
- | 11. Perivoj Dječje primorske kolonije za oporavak i liječenje siromašne djece, bivše dječje bolnice Kantrida

Religijski i grobljanski perivoji te drvoredi i šetališta

Religijske i grobljanske perivoje karakterizira nastanak krajem 19. i tijekom prve polovine 20. stoljeća (pri čemu je specifičnost okoliša crkve sv. Đorđa na Bulevaru da parterno i perivojno uređenje nikad nije dovršeno), dok se drvoredi i šetališta međusobno znatno razlikuju ovisno o povijesnom i/ili gradograditeljskom značaju (drvored na Fiumari prisutan je na prikazima grada još iz prve polovine 18. stoljeća, dok primjerice kontinuirani potez drvoreda uz Krešimirovu i Zvonimirovu ulicu ima ključni urbanistički značaj za formiranje slike zapadnog obalnog dijela grada).

Stara gradska groblja - riječko groblje Kozala i trsatsko groblje, također su prepoznata u svojoj ambijentalnoj i krajobraznoj vrijednosti. Oba su uvrštena u Registar nepokretnih kulturnih dobara Republike Hrvatske te su kao kulturna baština evidentirani u sklopu prostorno-planske dokumentacije županijske i gradske razine.

Groblje Kozala

Groblje Kozala ubraja se u najstarija gradska groblja na području Republike Hrvatske. Krajem 18. st. gradska općina otkupljuje zemljište za njegovo podizanje, da bi ga 1. prosinca 1838. godine otvorila za sahrane. Nakon 20 godina rada, razvoj groblja reguliran je planom iz 1858. godine, koji je na poziv Gradske komisije izradio austrijski inženjer Luigi Emily. Središnji dio groblja, odnosno kameni zid s klasicističkim nišama u obliku potkove izveden je na temelju zamisli inženjera V. Celligoia iz 1893. Daljnje širenje groblja na zapad provedeno je na temelju regulacijskog plana koji su 1898. izradili Luigi Bescocca i Emily. Od 1930-ih godina 20. stoljeća groblje ne doživljava bitne promjene u prostornim gabaritima i oblikovanju. Konzervatorska podloga ističe njegovu visoku urbanističku, arhitektonsku i umjetničku vrijednost te vrijednost perivojne baštine. Osim groblja kao cjeline, kao

nepokretno kulturno dobro republike Hrvatske registrirani su mauzoleji Whitehead, Gorup i Manasteriotti, te crkva sv. Romualda i Svih Svetih (Zavjetni hram), podignuta 1934. uz jugoistočni rub groblja.

Trsatsko groblje

Trsatsko groblje je stavljeno u funkciju na samom početku 20. stoljeća, točnije 3. lipnja 1901. godine. Kroz vrijeme se kontinuirano širilo i uređivalo te je u konačnici doseglo površinu od 3,5 ha. Oblik groblja je gotovo četvrtast, sa strogo ortogonalnim unutarnjim redom. U cjelini je opasano zidovima, a glavni i sporedni ulazi locirani su na njegovoj sjevernoj, odnosno južnoj strani. U sklopu registra je istaknuta vrijednost hortikulture opreme groblja (zelenila među grobnicama), kao važnog spomenika pejzažne arhitekture. Osim toga, navodi se i značaj "pojedinih grobnica po projektu eminentnih hrvatskih, riječkih i sušačkih arhitekata i kipara (Rendić, Emili, Kolacio, Sila), te veći broj grobova značajnih za hrvatsku i lokalnu povijest (Trnski, Ramous, Turković, Klen)". Konzervatorska podloga vrednuje ga kao područje memorijalne, urbanističke i ambijentalne vrijednosti, očuvane prostorne kompozicije, pejzažnih obilježja, ali i narušenih gradbenih struktura grobnica.

Popis religijskih i grobljanskih perivoja te drvoreda i šetališta (prema Konzervatorskoj podlozi grada Rijeke (2019), modificirano prema posljednjem popisu (2024)):

Religijski i grobljanski perivoji

- | 1. Park uz trsatsko Svetište Majke Božje
- | 2. Grobljanski perivoj Kozala
- | 3. Grobljanski perivoj Trsat
- | 4. Okoliš crkve sv. Đorđa na Bulevaru

Drvoredi i šetališta

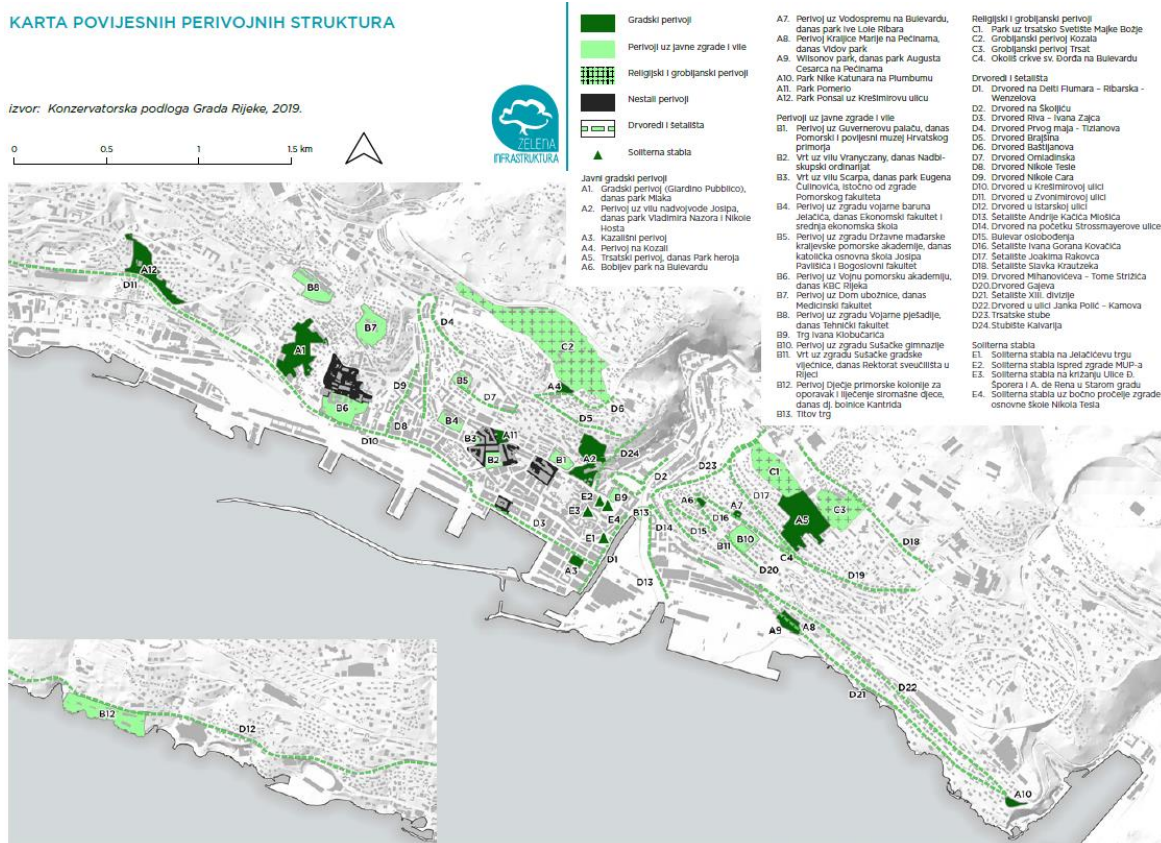
- | 1. Drvored na Delti Fiumara – Ribarska - Wenzelova
- | 2. Drvored na Školjiću
- | 3. Drvored Riva – Ivana Zajca
- | 4. Drvored Prvog maja - Tizianova
- | 5. Drvored Brajšina
- | 6. Drvored Baštijanova
- | 7. Drvored Omladinska
- | 8. Drvored Nikole Tesle
- | 9. Drvored Nikole Cara
- | 10. Drvored u Krešimirovoj ulici
- | 11. Drvored u Zvonimirovoj ulici
- | 12. Drvored u Istarskoj ulici
- | 13. Šetalište Andrije Kačića Miošića
- | 14. Drvored na početku Strossmayerove ulice
- | 15. Bulevar oslobođenja
- | 16. Šetalište Ivana Gorana Kovačića
- | 17. Šetalište Joakima Rakovca
- | 18. Šetalište Slavka Krautzeka
- | 19. Drvored Mihanovićeve – Tome Strižića
- | 20. Drvored Gajeva
- | 21. Šetalište XIII. divizije
- | 22. Drvored u ulici Janka Polić – Kamova
- | 23. Trsatske stube
- | 24. Stubište Kalvarija

- | 25. Drvored ispred hotela Kontinental
- | 26. Drvored na Titovom trgu

Soliterna stabla

- | 1. Soliterna stabla na Jelačićevu trgu
- | 2. Soliterna stabla ispred zgrade MUP-a
- | 3. Soliterna stabla uz Crkvu Gospe trsatske na autobusnom stajalištu
- | 4. Soliterna stabla na križanju Ulice Đ. Šporera i A. de Rena u Starom gradu
- | 5. Soliterna stabla uz bočno pročelje zgrade osnovne škole Nikola Tesla

Slika 3.4-3 Karta povijesnih perivojnih struktura (Izvor: Studija zelene infrastrukture Grada Rijeke (2020), na temelju Konzervatorske podloge grada Rijeke (2019))

3.4.3. Društveno-gospodarski čimbenici

U sklopu navedenih čimbenika napravljena je analiza (1) postojećeg korištenja zemljišta i (2) komunikacija. Pritom je kroz analizu korištenja zemljišta vidljivo je da se na području Grada Rijeke nalazi 52,50 % **izgrađenih** i 47,50 % **neizgrađenih** površina¹⁰.

Unutar izgrađenih površina, najzastupljenije su stambene urbane površine, industrijski i/ili poslovni prostori te prometnice, što je tipično za velike urbane gradove s više od 100 000 stanovnika. Također se ističu javne ustanove (škole, vrtići, kulturne ustanove, itd.), luke, sadržaji za sport i rekreaciju, te groblja (Kozala, Drenova).

Unutar neizgrađenih površina su najzastupljenije šumske površine, a još se ističu klase zajednica različitih nepoljoprivrednih biljnih asocijacija (grmolika vegetacija, močvarna (poplavna)

10 Izdvojeni Kartografski prikaz O3 u sklopu Studije ZI: Korištenje zemljišta 2020.

vegetacija, šikare, itd.), livade i pašnjaci, parkovi, zelene površine te poljoprivredne površine sa značajnim udjelom prirodne vegetacije.

Vezano uz komunikacije, a u skladu s urbanom morfologijom grada, **riječku cestovnu mrežu** karakteriziraju uzdužni prometni pravci sa sekundarnim poprečnim i radijalnim vezama¹¹. Same prometnice razvrstane su na autoceste (dio autoceste A6 Rijeka – Bosiljevo i autoceste A7 između čvorova Sv. Kuzam i Diračje), državne ceste i nerazvrstane ceste.

Ovdje prolaze i **željezničke pruge** prema Zagrebu i Pivki (Slovenija), a koje nose klasifikaciju pruge za međunarodni promet M202 (Zagreb Glavni kolodvor – Karlovac – Rijeka) i M203 (Rijeka – Šapjane – Državna granica – (Ilirska Bistrica)). Osim navedenih željezničkih trasa, na području grada nalaze se i M603 (Sušak – Pećine – Rijeka Brajdica) te L212 (Rijeka Brajdica – Rijeka) koja prelazi preko gradske rive. Središnju točku gradskog željezničkog sustava čini putničko-teretni kolodvor Rijeka.

Okosnicu **pomorskog prometa** na području grada čini luka Rijeka, najveća i najznačajnija luka u Republici Hrvatskoj. Osim riječke luke, duž gradske obale raspoređeno je i pet sportskih luka za privez plovila veličine od 4 do 11 metara.

3.4.4. Strukturno-vizualni čimbenici

3.4.4.1. Strukturna obilježja

Prostorna struktura Grada Rijeke **određena je prvenstveno njegovim reljefnim karakteristikama** koje su uvjetovale korištenje prostora i prostornu distribuciju izgrađenih i prirodnih dijelova grada. **Osnovno strukturno-vizualno obilježje** čini podjela na blago zaravnjeni, urbanizirani obalni pojas na jugu i strmije padine u sjevernom i sjeveroistočnom dijelu grada. Takva morfologija utjecaja je na formiranje kontrasta između prirodnih čimbenika u sjevernom, odnosno antropogenih u južnom, obalnom dijelu.

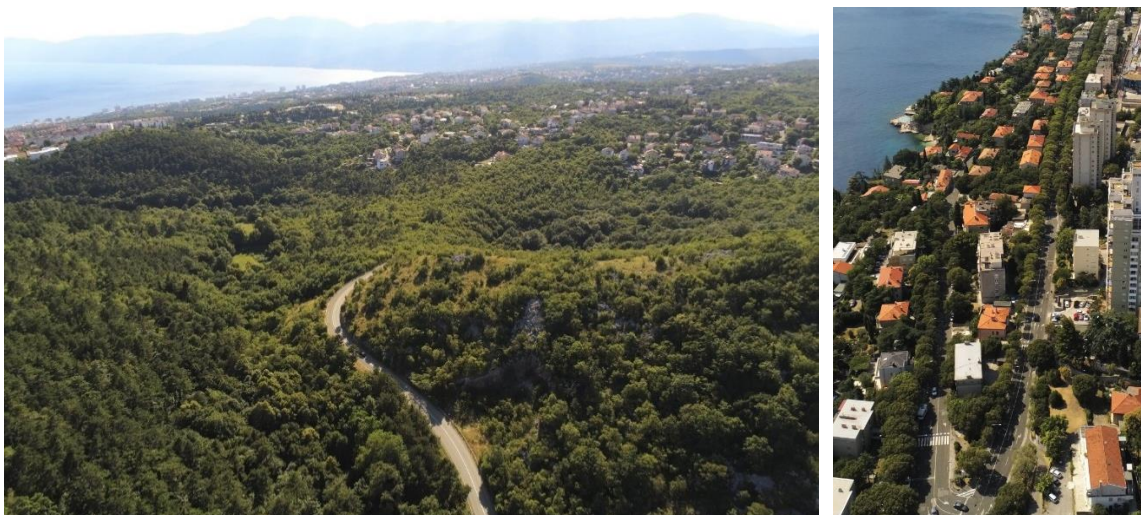
Reljef je stvorio **kompoziciju definiranih rubova** (strme strane draga i kanjona, vrhovi) koji u kombinaciji s površinskim pokrovom određuju granice vizualnih cjelina i vidljivost u prostoru. Čovjek je svojim boravkom na ovim prostorima snažno utjecao na doživljaj i način korištenja prostora, a navedeno se prvenstveno očituje kroz zauzeće središnjeg dijela obale industrijsko-lučkim postrojenjima i stvaranjem barijere prema moru. Nadalje, izgradnjom autoceste stvorena je snažna barijera koja dijeli grad, a širenjem stambenih dijelova grada u novije vrijeme izostala je socijalna komponenta koju nose javne otvorene površine.

Prostorna struktura Grada Rijeke promatrana je kao **mreža otvorenih površina grada** koja se definira uz pomoć određenih strukturnih elemenata koji čine njegovu zelenu infrastrukturu, a rađena je po uzoru na strukturnu analizu prostora po Lynchu¹². Ovdje su oni opisani kao:

- | **područja** (plošni elementi i volumeni, prirodnog i antropogenog karaktera),
- | **koridori** (linearni elementi kojima je svrha povezivanje većeg broja elemenata) i
- | **gravitacijske točke**.

¹¹ Str. 52 u Studiji ZI: Karta komunikacija

¹² Izdvojeni Kartografski prikaz O4 u sklopu Studije ZI: Strukturna karta

| Slika 3.4-4 Veća prirodna područja (lijevo) i prometnica s drvoredom (desno)

Područja općenito označavaju prostore koji se percipiraju kao homogene jedinice i sa zajedničkim prepoznatljivim karakteristikama. Ovdje su izdvojena prirodna (šumska vegetacija i ostala prirodna vegetacija) (Slika 3.4-4) i antropogena područja (poljoprivredne površine, groblja, sportske i rekreacijske površine te građevinska područja naselja). Raznolikost kategorija područja, njihovo uzastopno izmjenjivanje te međusobni kontrasti čine važan dio prostornog identiteta grada. Posebno je zanimljiv kontrastan odnos između dominantno prirodnog dijela sjeverno od Škurinjske Drage, Kozale i Gornje Vežice koji karakteriziraju volumeni šuma naspram antropogenog, južnog pojasa grada u kojem se ističe šuma na predjelu Preluk-Pavlovac-Bivio, dok preostali dio čini volumen gustog gradskog tkiva.

Linearni potezi se u prostoru očitavaju kao poveznice svih dijelova grada, a predstavljaju **koridore** veće koncentracije kretanja ili potencijala za kretanje. Podijeljeni su na prirodne (vodotoci, obala i drvoredi) (Slika 3.4-4) i antropogene koridore (šetnice, biciklističke staze, planinarski putevi i glavne prometnice). Najveći i najznačajniji prirodni koridor na području Grada Rijeke je tok Rječine na kojeg se vežu manji povremeni vodotoci s dolinskih strana i iz smjera Studenačkog polja. Nadalje, južni rub grada čini koridor slabo razvedene obale, gdje se na potezu od Preluka do Kantride te od Brajdice do Vežice izmjenjuju se prirodni i izgrađeni dijelovi obale s većim brojem plaža, dok središnji, obalni dio grada čini isključivo izgrađena obala, odnosno riječka luka i brodogradilište. Šetnice, biciklističke staze i planinarske rute služe za cirkularno povezivanje svih dijelova grada, a od prometnih koridora ističe se uzdužni pravac dijela državne ceste, ranije istaknutog radi najznačajnijeg poteza drvoreda.

Strukture koje se svojom naglašenom socijalnom funkcijom izdvajaju iz okoline te su značajne kao mjesta za snalaženje u prostoru, **gravitacijske** su **točke** unutar promatranog područja. Ovdje one uključuju parkove, manje parkove unutar naselja, perivoje uz kulturne ustanove, trgovce i plaže. Najveća koncentracija otvorenih gravitacijskih točaka nalazi se u povijesnom središtu grada (trgovi i parkovi), na Trsatu (perivoji uz kulturne ustanove i parkovi), Sušaku (manji parkovi unutar naselja) te su gotovo ravnomjerno raspoređene u urbanom tkivu grada od Kantride do uvale Martinšćica. U obalnom području se kao jake gravitacijske točke pojavljuju plaže na potezu od Preluka do Kantride te od Brajdice do Vežice.

3.4.4.2. Vizualna obilježja

Promatrano područje Grada Rijeke je položeno na plohi padine, razvedene suhim dragama i kanjonom, koja se spušta i otvara prema morskoj plohi. Ono je mjerilom veliko, reljefno razvedeno, a temeljna vizualna odrednica proizlazi iz snažnog kontrasta između visoko izgrađenog šireg obalnog dijela grada i prirodnih padina pod šumskom vegetacijom. Prostor je radi položenosti

prema moru dominantno otvorenog karaktera, a dinamiku unose zasjeci suhih draga i kanjona koji tvore cjeline poluzatvorenog karaktera. Stoga, kompozicija se ovdje ostvaruje izmjenom manjih i većih otvorenih i zatvorenih predjela koji se zbog visinskih razlika djelomično sagledavaju s pojedinih viših točaka, odnosno pozicija, ili kretanjem kroz prostor.

Vizualna izloženost¹³ Grada Rijeke analizirana je temeljem terenski određenih točaka gledišta, odnosno prepoznatih karakterističnih vizurnih točaka, među kojima su ujedno prepoznate točke i potezi kompozicijskih, panoramskih i vizurnih vrijednosti određene Generalnim urbanističkim planom Grada Rijeke. Pritom su od najveće važnosti bili plovni putevi i prometnice, kao linearni potezi s visokom frekventnošću korištenja te točke na kojima se kreće i zadržava veći broj promatrača: Riječka luka (T1), područje Delte (T2), Kvarnerska autocesta (T3), Trsatska tvrđava (T4), groblje Drenova (T5), Veli vrh (T6), trajektne linije prema Cresu (T7) i Krku (T8), Rujevica (T9) i brdo sv. Križ (T10).

S obzirom na izraženu otvorenost i karakteristični položaj kopnenog dijela Rijeke u odnosu na riječki akvatorij, grad je izloženiji s viših dijelova područja, ali i iz riječke luke te s plovnih puteva.

Vizualno najizloženija područja su užji, obalni dio grada od Kantride do Sušaka, južni dio kanjona Rječine od Trsata do Delte (Slika 3.4-5), viši dijelovi kanjona Rječine, Škurinjske Drage i Drage te akvatorij Grada Rijeke. Navedena područja najviše su izložena s glavne gradske prometnice i s plovnih puteva prema Cresu i Krku.

| Slika 3.4-5 Južni dio kanjona Rječine

U sklopu analize vizualnih obilježja identificirane su i 22 vizualne cjeline koje su izravno vrednovane od strane više stručnjaka¹⁴. **Identifikacija vizualnih cjelina** jest analitički postupak kojim se na temelju vizualno-doživljajnih granica opredjeljuju prostorne cjeline koje se kasnije kvalitativno vrednuju na temelju vizualnih kriterija (kompleksnost, koherentnost, prostorni identitet i integritet prostora). Vizualne cjeline određene su na temelju terenskog istraživanja, interpretacije foto snimaka i digitalnog modela reljefa. Pritom su granice utvrđene na rubovima reljefnih formi ili pak usjeka koji predstavljaju vizualnu prepreku te na temelju razlika u načinu korištenja zemljišta, odnosno prirodnih i izgrađenih površina.

¹³ Str. 54-58 u sklopu Studije ZI Grada Rijeke

¹⁴ Str. 59 u sklopu Studije ZI: Karta kvaliteta vizualnih cjelina

3.5. Osvrt na tipologiju elemenata ZI napravljenu u sklopu Studije zelene infrastrukture Grada Rijeke

3.5.1. Širi regionalni kontekst zelene infrastrukture

Osnovno načelo zelene infrastrukture je povezanost i multifunkcionalnost. Povezanost kreće od lokalne preko regionalne i nacionalne pa sve do međunarodne razine, povezujući najsitnije elemente zelene infrastrukture (npr. zeleni ostatak unutar urbanog tkiva) s najvećima (npr. riječnim slivom) koji se protežu kroz više država.

Sastavnice zelene infrastrukture na **nacionalnoj razini** u okruženju Grada Rijeke su: zakonom zaštićena područja (NP Risnjak, PP Učka, Značajni krajobraz Lisina, Posebni rezervat šumske vegetacije Debela Lipa – Velika Rebar kod Lokava, Park šuma Golubinjak, Spomenik prirode Zametska pećina), područja Ekološke mreže (SPA područje) i more.

Potencijalne sastavnice zelene infrastrukture na **regionalnoj razini** koje se nalaze u neposrednoj blizini Grada Rijeke su: gorja i planinski lanci (Gorski kotar, Učka, Risnjak, Snježnik, Platak), brda, riječni kanjoni (kanjon Rječine) i suhe doline, veće očuvane površine pod prirodnom vegetacijom (šume, šikare, grmolika vegetacija i livade), veće poljoprivredne površine (u okolici Čavla i Kostrene), vodotoci i more.

Najvažniji element zeleno-plave infrastrukture koji čini povezujući element prisutan na sve tri razine je **vodotok Rječine s riječnim kanjonom** koji se u svom gornjem toku od akumulacijskog jezera prema sjeveru, nalazi i unutar Ekološke mreže. Upravo on predstavlja **kralježnicu zelene infrastrukture Grada Rijeke**.

Dijelovi spomenutih površina na regionalnoj i nacionalnoj razini ulaze u sastav urbane zelene infrastrukture Rijeke kao dio zelenog pojasa preko kojega se grad Rijeka klinovima povezuje s obalnom zonom.

3.5.2. Opis postojećeg stanja elemenata zelene infrastrukture

Zelena infrastruktura predstavlja multifunkcionalnu mrežu **otvorenih prostora grada** koju čine sve njegove otvorene površine: prirodne, poluprirodne i/ili urbane zelene i vodene površine (European Commission, 2013), bilo u privatnom ili javnom vlasništvu, sa ili bez mogućnosti javnog pristupa. **Otvorene površine grada ili elementi zelene infrastrukture** su tako mozaičan sklop prilično različitih kategorija (prirodne površine, poljoprivredne, parkovne) koje u društvenom smislu mogu djelovati samostalno, ali čija ekološka, strukturna i socijalna vrijednost zavisi od međusobnog rasporeda i povezanosti njihovih elemenata koji stvaraju mrežu spajajući se u sustave područja, gravitacijskih točaka i veza/koridora. S obzirom na raznovrsnost svojih funkcija (ekološka, socijalna, gospodarska, zaštitna), otvorene površine razlikuju se izgledom, svojim položajem u odnosu na druge površine, namjenom (mnogobrojne, jedna ili neodređena namjena) te mogućnošću pristupa i korištenja (javne, polujavne, privatne, posebnog značaja). Što im je namjena jasnije određena i što su čvršće povezane u mrežu sustava, sigurniji im je opstanak u gradskom tkivu te su zaštićeniji pred danas aktualnom izgradnjom.

U sklopu Studije zelene infrastrukture Grada Rijeke primjenjena je **detaljna tipologija elemenata zelene infrastrukture na lokalnoj, urbanoj razini**. Tako je područje grada Rijeke kategorizirano prema sljedećim tipološkim kategorijama:

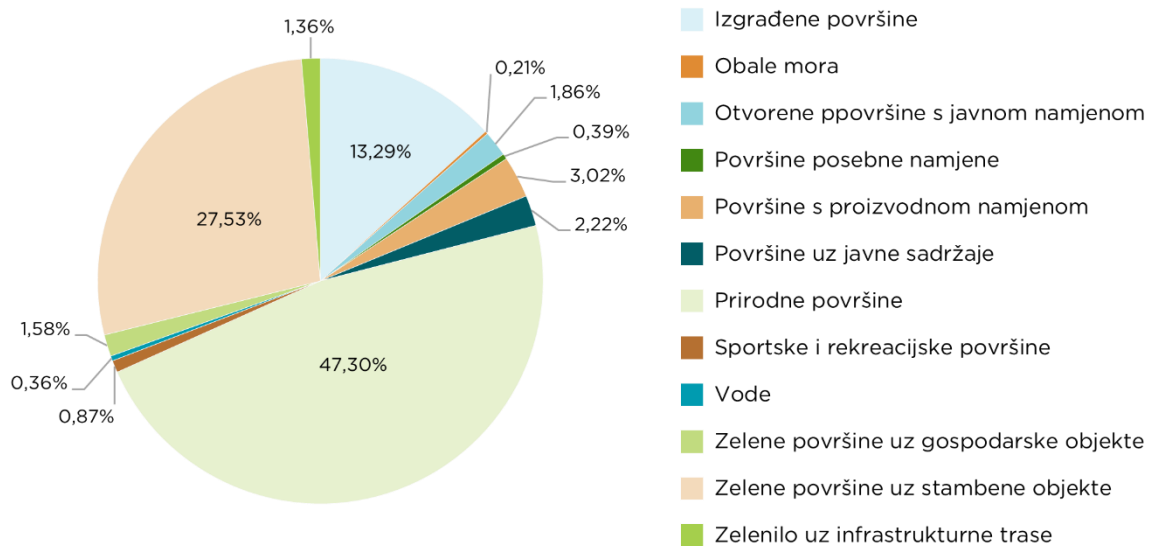
- | **Otvorene površine s javnom namjenom** – parkovi, gradski perivoji, trgovi, parkovni trgovi, manji parkovi, plaže, groblja, grobljanski perivoji, dječja igrališta, šetnice;

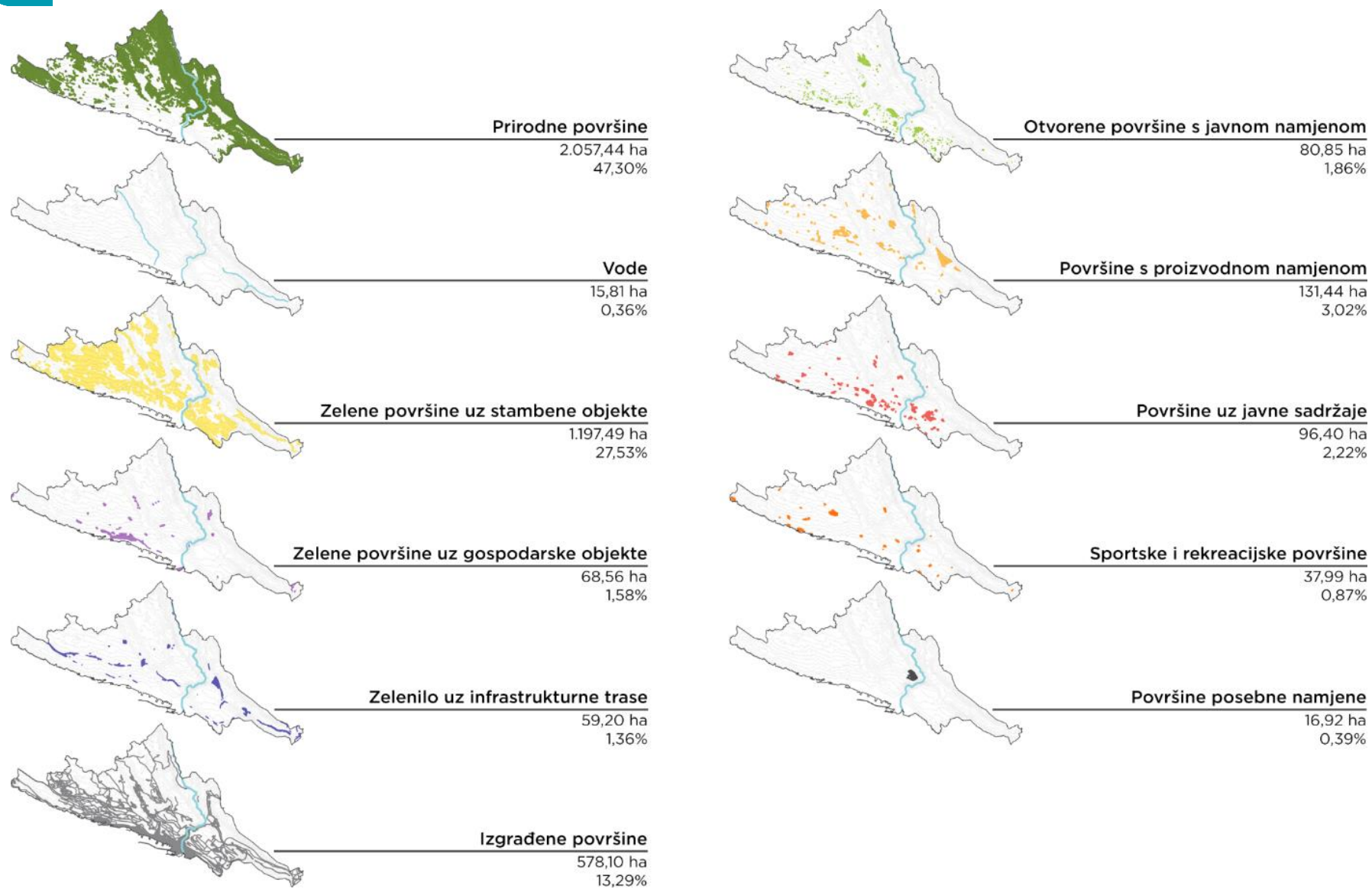
- | **Otvorene površine uz javne sadržaje** – uz predškolske, školske i sveučilišne ustanove, uz zdravstvene ustanove, uz vjerske objekte, uz domove, uz upravne zgrade, uz kulturne ustanove;
- | **Zelene površine uz stambene objekte** – vrtovi uz individualnu izgradnju, zelene površine uz višestambenu i mješovitu izgradnju;
- | **Sportske i rekreacijske površine** – sportske površine bez gradnje (sa i bez zelenila), sportske površine s gradnjom (sa i bez zelenila), pojedinačni sportski tereni, biciklističke staze;
- | **Površine uz posebne sadržaje** – površine uz vojne objekte;
- | **Zelene površine uz gospodarske objekte** (sanacijsko zelenilo) – zelene površine uz industrijska postrojenja i poslovne prostore;
- | **Zelenilo uz infrastrukturne trase** – zelenilo uz autoceste, glavne gradske prometnice, željeznicu, energetsku i vodnogospodarsku infrastrukturu, drvoredi;
- | **Površine s proizvodnom namjenom** – urbani vrtovi i mozaici sa šumskom vegetacijom, mozaici različitog načina poljoprivrednog korištenja, zapuštene poljoprivredne površine;
- | **Vode** – povremeni vodotok, prirodni vodotok, regulirani vodotok, akumulacija, lokve;
- | **Obale mora** – prirodna i izgrađena obala;
- | **Prirodne površine** – šume, šikare i njezini prijelazni oblici, grmolika vegetacija, livade i pašnjaci, sipari i stijene, zelene površine uz plaže, zeleni ostaci u stambenom naselju, neizgrađena zemljišta bez jasnije trenutne namjene;
- | **Izgrađene površine** – izgrađene površine (prometnice, poslovni i industrijski prostori, luka, željeznica...), gradilišta, napušteni objekti, parkirališta, urbani centar grada.

Tipološkom klasifikacijom elemenata zelene infrastrukture (otvorenih površina) sagledanog područja Grada Rijeke, utvrđena je raznolikost njenih kategorija (Slika 3.5-1, Slika 3.5-2), a pritom su analizom prostora obuhvaćene i one površine koje su fizički nedostupne, ili ograničeno dostupne (površine s proizvodnom namjenom, zelene površine uz stambene i gospodarske objekte, površine posebne namjene), jer i one predstavljaju dio površina koje svojom prisutnošću nadopunjuju i stvaraju sliku grada te doprinose njegovim ekološkim, proizvodnim i regulacijskim funkcijama. Kao najdominantnija kategorija ovog urbanog krajobraza ističu se prirodne površine (2.057,44 ha ili 47,30 % ukupne površine Grada Rijeke), slijede ih zelene površine uz stambene objekte (1.197,49 ha ili 27,53 %) i izgrađene površine (578,10 ha ili 13,29 %). Od kategorija s manje prostorne zastupljenosti riječ je površinama s proizvodnom namjenom (131,44 ha ili 3,02 %), površinama uz javne sadržaje (96,40 ha ili 2,22 %) i otvorenim površinama s javnom namjenom (80,85 ha ili 1,86 %), zelenim površinama uz gospodarske objekte (68,56 ha ili 1,58 %) i zelenilom uz infrastrukturne trase (59,20 ha ili 1,36 %). Kao kategorije s najmanje prostorne zastupljenosti unutar Grada Rijeke ističu se sportske i rekreacijske površine (37,99 ha ili 0,87 %), površine posebne namjene (16,92 ha ili 0,39 %), vode (15,81 ha ili 0,36 %) te obale mora (9,14 ha ili 0,21 % ukupne površine Grada Rijeke).

U Poglavlju 4.3 unutar Studije ZI Grada Rijeke su detaljno opisane karakteristike pojedinih kategorija, grupirane prema razini 1 tipologije elemenata zelene infrastrukture.

Slika 3.5-1 Postotni udio tipologije otvorenih površina Grada Rijeke

| Slika 3.5-2 Karte tipova otvorenih površina Grada Rijeke

3.6. Osvrt na identificirane pritiske i konfliktna područja između postojećih elemenata ZI i prostorno-planskom dokumentacijom planirane namjene

3.6.1. Identifikacija pritisaka i konfliktnih područja

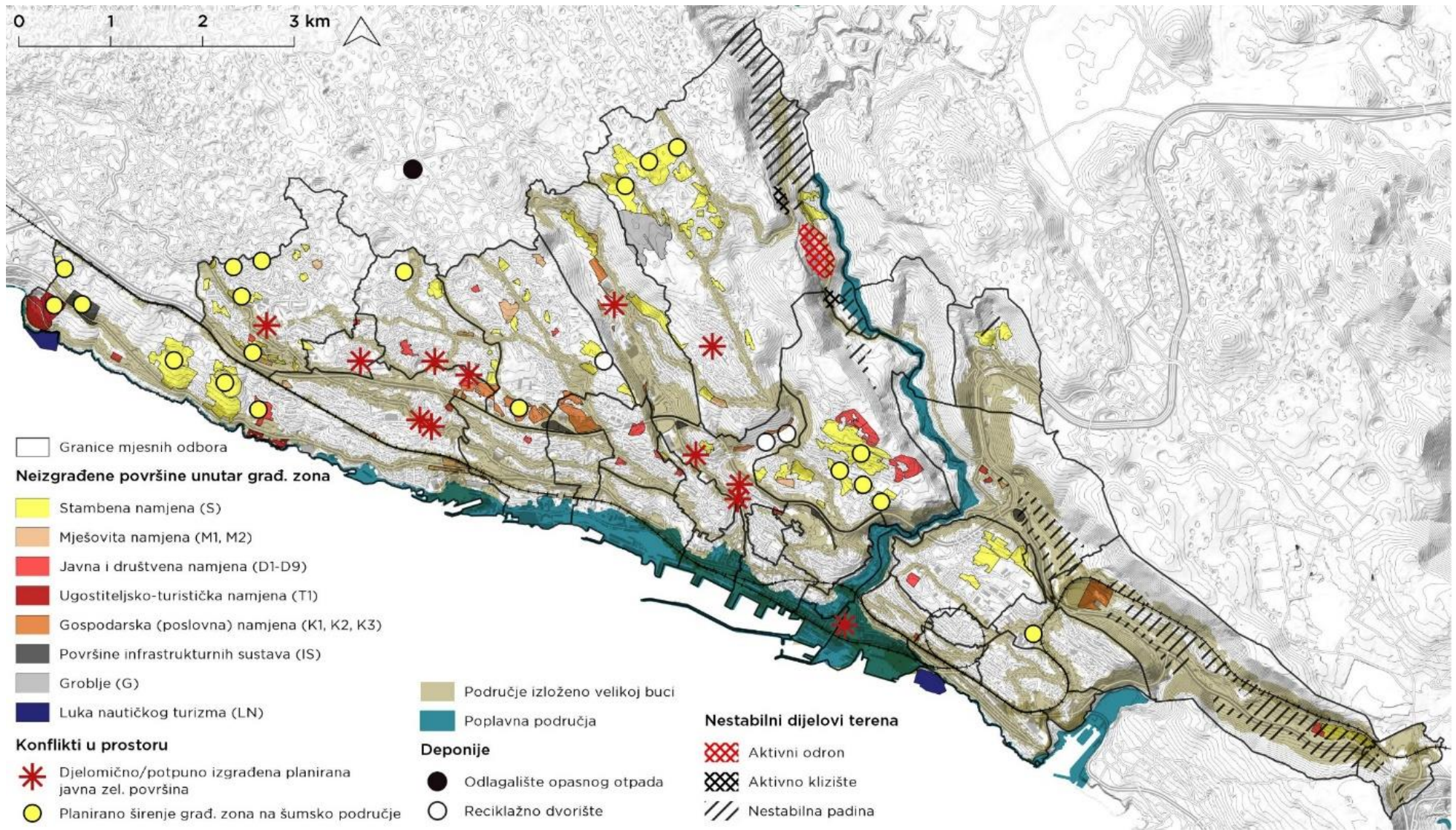
Cilj **identifikacije razvojnih, okolišnih i klimatskih pritisaka** je prepoznavanje potencijalnih utjecaja na postojeće elemente ZI koji mogu stvoriti određene **konflikte u prostoru**. S ovom analizom se htjelo ukazati na **problematična područja i konfliktne zone** te na preispitivanje određenih prostorno-planskih odluka u kojima postoji međusobna neusklađenost između važećeg PP-a i novog koncepta ZI.

Na temelju dokumenata prostornog uređenja i dostupnih podataka o stanju okoliša, kao **glavni pritisci** na postojeće elemente zelene infrastrukture izdvojeni su (Slika 3.6-1):

- | Urbanizacija građevinskog područja naselja - neizgrađeni dio (zone stambene (S), mješovite (M), javne i društvene (D) i gospodarske namjene (K, T, I, L));
- | Prostorni konflikti identificirani analizom postojećeg stanja elemenata ZI i javnih zelenih površina planiranih GUP-om;
- | Ostali prostorni pritisci:
 - o Postojeće industrijske zone, odlagališta otpada i reciklažna dvorišta;
 - o Aktivna klizišta, odroni i nestabilne padine;
 - o Klimatske promjene (opasnost od poplava, bujice, toplinski otoci);
 - o Buka.

Pod najvećim pritiskom od **urbanizacije** je zapadni obalni dio Rijeke, odnosno mjesni odbor Kantrida gdje je planirano veće širenje zona stambene i ugostiteljsko-turističke namjene te luka nautičkog turizma. Također, znatno širenje zona stambene, javne (društvene) i gospodarske (poslovne) namjene vidljivo je na području mjesnog odbora Brašćine-Pulac te u zaleđu Grada na području MO Drenova, Škurinje, Pehlin, Srdoči i Trsat. Pritom su analizom odnosa postojećeg stanja otvorenih površina i razvoja prostora predviđenog GUP-om Grada Rijeke detektirani određeni konflikti u prostoru, a koji se odnose na planirano širenje građevinskih (uglavnom stambenih) zona na kompaktno šumsko područje. Osim navedenog, javljaju se prostorni konflikti na mjestima gdje je GUP-om planirana javna zelena površina, ali je pregledom postojećeg stanja utvrđeno kako su navedene površine djelomično ili u potpunosti izgrađene što onemogućuje ostvarivanje planirane namjene.

Osim pritisaka i konflikata u prostoru koje uzrokuje snažna urbanizacija Grada Rijeke, prisutni su i **okolišni** te **klimatski** pritisci. Među njima se ističu poplavna područja uz Rječinu i središnji, obalni dio Rijeke, ali i nestabilni dijelovi terena i buka - naročito izraženi u istočnom dijelu Grada (Slika 3.6-1). Također, detektirano je nekoliko primjera degradacije prostora u vidu reciklažnih dvorišta i odlagališta opasnog otpada (navedeno je izvan granice obuhvata Strategije). Identifikacija ovih ranjivih zona ukazuje nam gdje je potrebno implementirati elemente zelene infrastrukture (planiranjem sadnje drvoreda, drveća i živica, uređenjem zelenih krovova, kišnih vrtova, prirodnih retencija, itd...) u cilju smanjenja njihovih utjecaja i prilagodbe na iste. Često je to moguće uz kombinaciju različitih tehničkih rješenja i zelene infrastrukture.

Slika 3.6-1 Zdržena karta identificiranih pritisaka i konflikata u prostoru

3.6.2. Intenzitet pritiska

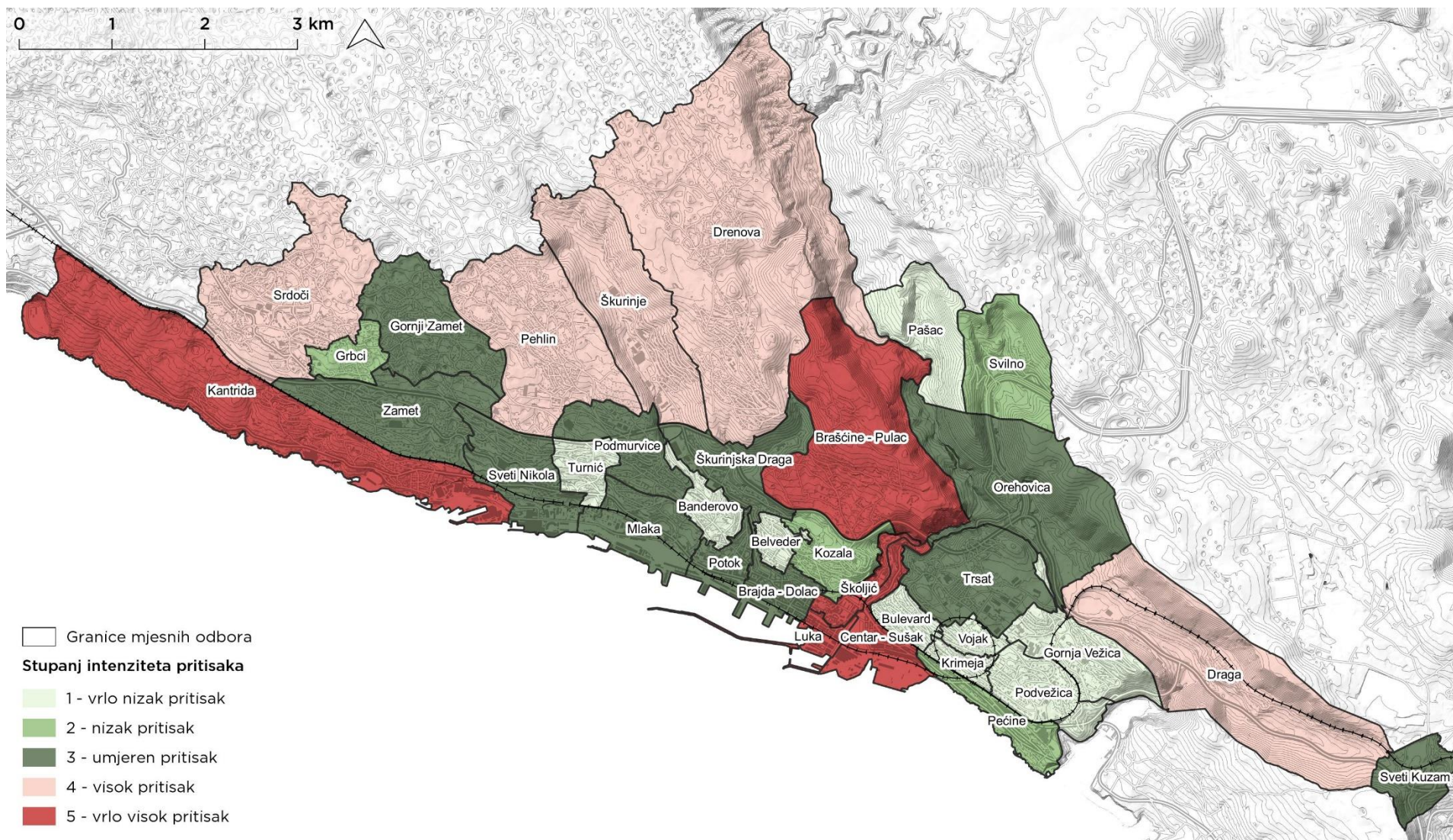
Intenzitet identificiranih pritiska i konflikata u prostoru određen je s obzirom na rasprostranjenost (brojnost) i snagu pojedinog pritiska unutar granica svakog mjesnog odbora jer navedeno, kao i podaci o broju, gustoći i dobnoj strukturi stanovništva, utječe na definiranje strateškog okvira Plana ZUO. Odnosno, veći intenzitet pritiska unutar pojedinog mjesnog odbora na otvorene (zelene) površine odražava potrebu za pojačanom potrebom zaštite postojećih, odnosno planiranjem većeg broja novih otvorenih površina u naseljima.

Intenzitet pritiska ocjenjivao se za svaki mjesni odbor sa skalom vrijednosti od 1 do 5 na temelju sljedećih kriterija:

- | **Vrlo nizak pritisak (1):** u navedenom MO nije planirano daljnje širenje građevinskih zona (uglavnom zbog postojeće visoke izgrađenosti prostora), nema izraženih klimatskih pritiska ni prostornih konflikata, već je prisutna isključivo (prometna) buka;
- | **Nizak pritisak (2):** ovdje se utjecaj odnosi na manje širenje građevinskih zona ili prisutne prostorne konflikte, uz izloženost (prometnoj) buci;
- | **Umjeren pritisak (3):** u MO je planirano manje širenje građevinskih (stambenih) zona na više mjesta, a koje nerijetko stvara prostorne konflikte zbog širenja na šumsko zemljište ili zauzimanja površina za uređenje javnih zelenih površina. Također, ovdje su obuhvaćeni MO koji se većim dijelom nalaze unutar potencijalno poplavnih područja i oni s većom izloženošću (prometnoj) buci;
- | **Visok pritisak (4):** prisutan u područjima u kojima je planirana urbanizacija koja unosi značajne i trajne promjene u karakter MO-a i njegova vizualna obilježja, morfologiju terena, promjene u površinskom pokrovu i korištenju zemljišta. Ovdje se utjecaj odnosi na više planiranih promjena umjerenog intenziteta (buka, prostorni konflikti) ili manji broj promjena visokog intenziteta (širenje stambenih zona);
- | **Vrlo visok pritisak (5):** područja u kojima je planirano širenje građevinskih zona koje će u potpunosti promijeniti obilježja MO-a, njegov karakter i vizualna obilježja, morfologiju terena, površinski pokrov i korištenje zemljišta, i dr. Ovdje se utjecaj odnosi na više planiranih promjena umjerenog i visokog intenziteta.

Analizom razvojnih pritiska na mjesne odbore Grada Rijeke (Slika 3.6-2), utvrđeno je da su:

- | pod **vrlo visokim pritiskom (ocjena 5)** mjesni odbori Kantrida, Brašćine-Pulac, Školjić, Luka i Centar-Sušak;
- | mjesni odbori pod **visokim pritiskom (ocjena 4)** Srdoči, Pehlin, Škurinje, Drenova i Draga;
- | mjesni odbori pod **umjerenim pritiskom (ocjena 3)** uglavnom smješteni u središnjem dijelu Grada Rijeke (Gornji Zamet, Zamet, Sveti Nikola, Podmurvice, Škurinjska Draga, Mlaka, Potok, Brajda-Dolac), a prisutni su i u središnjem istočnom (Trsat, Orehovica) i krajnjem istočnom dijelu (Sveti Kuzam);
- | među mjesnim odborima s **niskim stupnjem pritiska (ocjena 2)** istaknuti Grbci, Kozala, Svilno i Pećine;
- | **vrlo nizak pritisak (ocjena 1)** imaju Turnić, Banderovo, Belveder, Bulevard, Vojak, Krimeja, Gornja Vežica, Podvežica i Pašac.

| Slika 3.6-2 Stupanj intenziteta pritiska po mjesnim odborima Grada Rijeka

4. RAZVOJNE POTREBE I POTENCIJALI POSTOJEĆIH ELEMENATA ZI

4.1. Razvojne potrebe Grada Rijeke¹⁵

Okoliš

- | Održivi razvoj grada treba se kretati unutar granica određenih socijalnim potrebama građana uz minimalan utjecaj na okoliš i usmjerenost na njegovo očuvanje, zatim održivo upravljanje resursima i prostorom te posljedično ublažavanje posljedica klimatskih promjena što je od velikog značaja za Grad Rijeku kao obalnog i lučkog grada, a navedeno je moguće postići planiranjem razvoja Grada na principima zelene infrastrukture;

Stanovništvo

- | S obzirom na zamjetnu depopulaciju i starenje stanovništva, Grad Rijeku je potrebno učiniti kvalitetnim mjestom za život koje će privući radno aktivno i visokoobrazovano stanovništvo;
- | Potrebno je osigurati sustav javno dostupnih sadržaja za sve dobne skupine kao i jednak pristup uslugama i sadržajima svim građanima, a osobito osjetljivim skupinama čime će ih se poticati na aktivan i zdrav život te osigurati stabilnost životnog standarda;

Gospodarstvo

- | Povijesno industrijski grad potrebno je prilagoditi postindustrijskom dobu i koristiti i obogatiti industrijsko nasljeđe na kreativan način čime će se voditi računa o održivosti gospodarstva (čiste tehnologije) kao i osiguravanju kvalitetnih i poticajnih sadržaja (kreativne industrije);
- | Odnos Grada prema luci također treba revidirati u kontekstu prostornog i okolišno održivog razvoja kroz tehnološku modernizaciju luke i korištenje vlastitih resursa i postojećih prednosti u novom globalnom kontekstu (luku, brodogradilište, njihovu industrijsku infrastrukturu i geoprometni položaj);
- | Programom lokalnih eko-tržnica potrebno je revitalizirati Brajdu kao eko-tržnicu i mjesto promocije lokalne proizvodnje, ali i izdvojiti dijelove ostalih tržnica za Eko-kutke u kojima će biti posebno promovirani proizvodi lokalnog karaktera i po posebnim uvjetima pristupati OPG-ovi (obiteljska poljoprivredna gospodarstva) s područja županije;

Promet

- | Prometno povezivanje unutar Grada te prema okolini i susjedstvu od presudnog je značaja za njegovo društveno i gospodarsko funkcioniranje, a ponajviše za njegov odnos prema okolišu i prostoru - poboljšanjem veze sa svim prometnim pravcima omogućit će se kvalitetnija povezanost Rijeke (koja već prirodno posjeduje povoljan geografski položaj na Jadranu) s okolicom, ostatkom Hrvatske i Europskom unijom zbog čega će uvijek imati aktualne gospodarske mogućnosti;

Javni prijevoz i drugi alternativni oblici prijevoza

- | U Gradu je, u skladu s trendovima, potrebno poticati stanovnike na što manje korištenja osobnih motornih vozila i učestalije korištenje javnoga gradskoga prijevoza sa svrhom

¹⁵ Prilagođeno iz dokumenta Plan razvoja grada Rijeke 2021.-2027. (2021)

smanjenja negativnog utjecaja na okoliš, smanjenja prometnih gužvi i popunjenosti parkirališta, prometnog rasterećenja užeg centra Grada te kvalitetnijeg odvijanja javnoga gradskoga prometa;

- | Potrebno je uspostaviti cjeloviti, intermodalni, ekološki prihvatljiv i putnicima prilagođen prometni sustav koji će objединiti sve dostupne, ali i nove planirane modalitete transporta unutar grada kao i sustav informacija za putnike na autobusnim postajama s informacijama o dolasku autobusa u realnom vremenu te na taj način motivirati građane na korištenje javnog prijevoza što bi riješilo postojeće izazove specifičnih prostornih i geomorfoloških ograničenja te visoku motoriziranost prijevoza;
- | S obzirom da će količina dnevnih migracija između Rijeke i okolice, prema predviđanjima, samo rasti, nužno je provesti analize koje će utvrditi smjerove u kojima se može provesti poboljšanje infrastrukture javnoga prijevoza te broja linija, kao i uspostavljanje kvalitetnije prateće infrastrukture (primjerice, izgradnja parkirališta na najprometnijim željezničkim ili autobusnim stanicama radi olakšavanja korištenja javnog prijevoza);
- | Razvijanjem nove infrastrukture orijentirane alternativnim oblicima prijevoza i budućim trendovima (bike sharing sustav, punionice za električna vozila i vozila na vodik) uspostavio bi se suvremeni i učinkovit prometni sustav na području čitavoga Grada;

Prostor

- | S obzirom da je prostorni razvoj Grada Rijeke ograničen njegovim specifičnim geografskim položajem, bitno je **optimalno korištenje prostornih resursa kao i uspostava sustava zelene infrastrukture**;
- | Daljnji urbani razvoj grada Rijeke potrebno je planirati u smjeru **uspostave cjelovitog sustava zelene infrastrukture** kao glavnog alata za pružanje društvenih, gospodarskih i ekoloških pogodnosti putem prirodnih rješenja koja s jedne strane poboljšavaju kvalitetu života u urbanoj sredini i pružaju mnoge prednosti ljudskom društvu, a s druge strane doprinose očuvanju okoliša i prirodnih vrijednosti te jačanju otpornosti grada na klimatske promjene;
- | Važno je uspostaviti **kontinuitet zelenih površina** povezivanjem kompaktnih zelenih površina u zaleđu s obalnim pojasom te postojećim i novoplaniranim površinama (Delta kao glavni gradski park) i koridorima urbanog zelenila u gradu, osobito u gusto izgrađenom centru, ali i na periferiji gdje se uočava nedostatak javnih prostora i sadržaja. Na taj način javni sadržaji će postati dostupniji, smanjit će se potreba za korištenjem osobnog prijevoza, a grad će posljedično postati ugodnijim za život, ostvarit će se jača povezanost stanovnika s javnim prostorima te istovremeno ojačati identitet grada;
- | Prostore uz **dominantne vodene makroelemente** (morsku obalu i vodotok Rječine koji značajno doprinose prepoznatljivosti slike grada) potrebno je reafirmirati i aktivirati njihovim otvaranjem prema gradu, unošenjem javnih sadržaja i ostvarivanjem cjelovitosti obalnog pojasa (uključujući pješačke zone s društvenim, rekreativnim i komercijalnim sadržajima, uređenjem obalnih šetnica i plaža);
- | Kroz koncept 15-minutnog grada **ostvariti Rijeku kao grad povezanih susjedstava** korištenjem i povezivanjem postojećih infrastrukturnih i prostornih uvjeta, bez daljnje ekspanzije, a time ojačati povezanost lokalne zajednice, solidarnost i uključivost te povećati kvalitetu života na ugodnom i za život i rad prilagođenom prostoru;
- | Prostorni razvoj Grada Rijeke u uvjetima izrazito ograničenih prostornih uvjeta potrebno je usmjeriti na **reafirmiranje ukupnog gradskog područja**, odnosno na obnovu, revitalizaciju brownfield lokacija, prenamjenu i ponovno korištenje postojećih urbaniziranih područja i zgrada koje su izvan namjene imajući na umu energetska učinkovitost i načela kružnog gospodarstva, umjesto daljnjeg širenja nauštrb okoliša i preostalih zelenih površina;

- | **Oživjeti povijesnu i industrijsku baštinu** uz obalu i na području Delte formiranjem različitih društvenih, turističkih, poduzetničkih, a osobito kulturno-umjetničkih sadržaja koji će dodatno naglasiti i promovirati identitet Rijeke u kontekstu industrijskoga grada na moru;

Kulturna i identitet

- | Poticati **unapređenje kulturnog identiteta i očuvanje kulturne baštine** kroz formiranje epicentara kulture i društvenog života uspostavom sadržaja za mlade i suvremenih kulturnih sadržaja kao što su Dječja kuća i Art-kvart „Benčić“ zamišljen kao “dnevni boravak” Grada;
- | **Formirati vizualni i verbalni identitet grada** stvaranjem jedinstvene, objedinjene turističke ponude povezane s projektima kulturnih/kreativnih industrija, razvojem novih sadržaja, vrednovanjem i obnovom kulturno-povijesne i prirodne baštine, poticanjem razvijanja poduzetničkih inicijativa te osmišljavanjem kvalitetne, sustavne promocije uz jačanje konkurentske prednosti Rijeke kao turističke destinacije.

4.2. Osvrt na ocjenu značaja i potencijala postojećih elemenata ZI napravljenu u sklopu Studije zelene infrastrukture Grada Rijeke

Dvije osnovne funkcije zelene infrastrukture su prema Mazza i sur. (2011) zaštita bioraznolikosti *per se* (intrinzičnih vrijednosti) te očuvanje i unaprjeđenje pridruženih usluga ekosustava (koje podrazumijevaju utilitarne vrijednosti). Prema tome, funkcije i potencijali elemenata zelene infrastrukture koji su se u postupku vrednovanja uzeli u obzir podijeljeni su i usklađeni prema Europskoj agenciji za okoliš (Dige, 2015) u četiri osnovne funkcije koje čine zelenu infrastrukturu, a to su kako slijedi:

1. **Socijalne funkcije i potencijali,**
2. **Gospodarske funkcije i potencijali,**
3. **Regulacijsko-zaštitne funkcije i potencijali,**
4. **Funkcije i potencijali za očuvanje bioraznolikosti.**

U konceptu zelene infrastrukture svi prostori imaju multifunkcionalnu ulogu u urbanoj sredini. Elementi zelene infrastrukture s najizraženijim **socijalnim funkcijama** unutar grada su parkovne površine (parkovi, gradski perivoji), parkovni trgovi, trgovi i šetnice, ali u primorskim gradovima takvu ulogu imaju i plaže (Tablica 4.2-1). Ovi elementi imaju širok raspon socijalnih funkcija koje obuhvaćaju korisnike različite dobi, interesa i potreba. Tako je unutar grada potrebno utvrditi takve površine koje imaju značaj za cijeli grad (gradski park), zatim one bitne za jedno naselje (lokalni park) i one manje (točkasti, džepni parkovi), ali jednako važne za okolne stanovnike koje se raspršuju unutar gradskog prostora pružajući mogućnost korištenja stanovnicima njihove neposredne blizine. Time se stvara hijerarhija javnih površina za koju je potrebno propisati jasne odredbe u smislu veličine, sadržaja i razine održavanja koje moraju imati obzirom na rang kojem pripadaju. U konceptu zelene infrastrukture, osim socijalnih funkcija, navedene površine postaju i prostori koji služe djelomično i u svrhu **gospodarskih funkcija** (turizam, ali i sa samim prisustvom u urbanom tkivu ekonomska vrijednost objekata u njihovom okruženju raste djelujući tako neposredno na ekonomiju grada). Njihova značajna uloga je regulacija i zaštita u svrhu svojevrsne urbane sanacije degradiranih područja, istovremeno djelujući na smanjenje utjecaja klimatskih promjena (toplinskih otoka, poplava, a utječu i na negativno djelovanje vjetrova, erozije itd). Principi zelene infrastrukture primarno proizlaze iz potrebe za očuvanjem bioraznolikosti, pa je karakter zelenih prostora vezan uz povećanje broja biljnih vrsta koje pružaju hranu predstavnicima faune i time grade održive urbane krajobrazne.

Površine uz javne sadržaje (Tablica 4.2-2) predstavljaju prostore koje imaju značajnu ulogu za određene korisnike (starije životne dobi, predškolce, školarce ili studente, bolesnike, posjetitelje

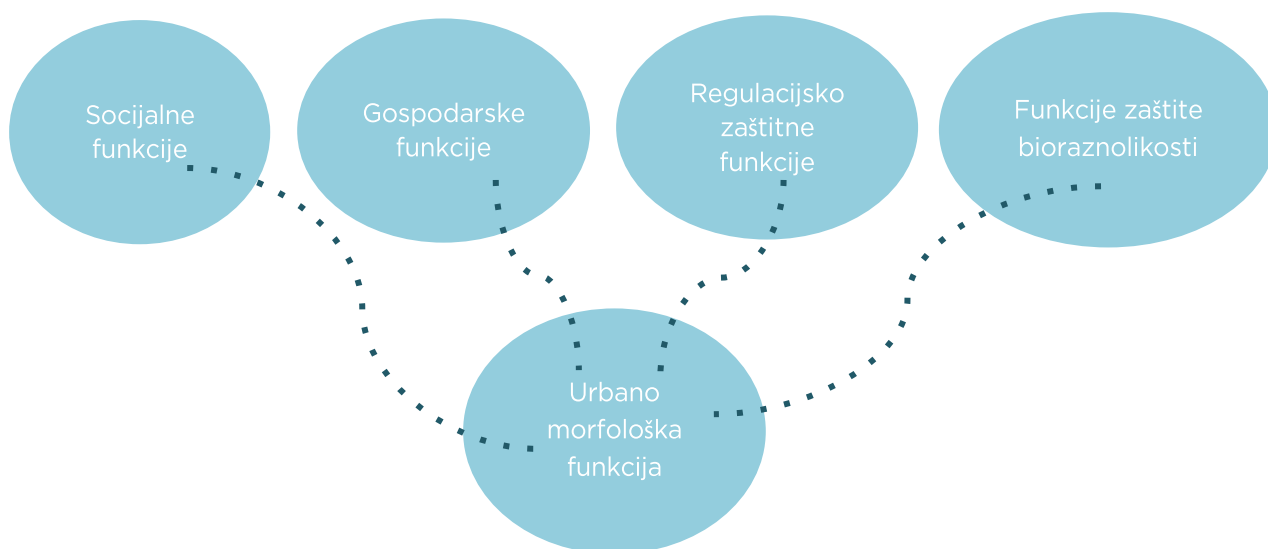
kulturnih i vjerskih institucija). Time je njihova uloga tematski određena i nije širokog socijalnog spektra, ali njihova uloga u funkcijama za regulaciju i zaštitu, te očuvanju bioraznolikosti predstavlja veliki potencijal koji bi se trebao iskoristiti.

Zelene površine uz stambene objekte (Tablica 4.2-3) predstavljaju svojevrsnu nadopunu prethodno navedenih prostora u zadovoljavanju potreba lokalnog stanovništva jer unaprjeđujući ove prostore dodatnim sadržajima oni postaju dio mreže socijalnih funkcija zelene infrastrukture. Istovremeno dodajući im višefunkcionalne karakteristike, nadograđujući ih s **regulacijsko-zaštitnim funkcijama** i povećavajući im bioraznolikost, djeluje se na iskorištavanje njihovog potencijala u razvoju održivog grada. Podjednake kriterije je potrebno primijeniti i kod planiranja unaprjeđenja postojećih i razvoja novih sportsko-rekreacijskih površina.

Ostale kategorije na kojima postoji ili se predviđa gradnja (površine uz posebne sadržaje (Tablica 4.2-5), gospodarske objekte (Tablica 4.2-6), infrastrukturne trase (Tablica 4.2-7), izgrađene površine (Tablica 4.2-12)) osim svoje primarne funkcije mogu postati dio zelene infrastrukture dajući im regulacijsko-zaštitne funkcije i **funkcije za očuvanje bioraznolikosti** sudjelujući u mreži razvoja održivog krajobraza grada. Površine s proizvodnom namjenom (Tablica 4.2-8) je potrebno zadržati gdje razvoj prostora to dopušta jer predstavljaju važnu gospodarsku ulogu u urbanoj sredini, a istovremeno djeluju na ublažavanje klimatskih promjena zbog svog zelenog fonda (ublažavanje toplinskog otoka) i zbog svoje apsorptivne podloge (poplave, bujičnjaci i erozija tla), a mogu imati znatan pozitivan utjecaj na biološku raznolikost grada. Istovremeno ovakvi prostori djeluju pozitivno kao socijalni prostori određene skupine korisnika, osobito ako se koncipiraju kao mjesta s boravišnim točkama.

Kategorije koje imaju izniman potencijal u razvoju urbane zelene infrastrukture kao nosioci bioraznolikosti grada su prirodne površine (Tablica 4.2-11), obale mora (Tablica 4.2-10) i vode (Tablica 4.2-9). Njihov potencijal nije isključivo vezan za očuvanje bioraznolikosti, već one predstavljaju prostore koji mogu primiti razne socijalne funkcije, ali i djelovati u regulacijsko-zaštitnim ulogama grada. Stoga su ovo prostori koji se sagledaju kao glavne okosnice urbane zelene infrastrukture koju treba zaštititi u svrhu održivog razvoja grada.

Navedene četiri osnovne funkcije utječu na **urbano-morfološku ulogu** zelene infrastrukture u gradskom tkivu. Naime, stvaranje zelene mreže utječe na gradsko tkivo, razrahljujući ga i djelujući na osjećaj mjesta - *genius loci*.

Tablica 4.2-1 Postojeće funkcije i potencijali otvorenih površina s javnom namjenom (ispuna - postojeće funkcije; o - potencijal)

Elementi ZI	SOCIJALNE FUNKCIJE					GOSPODARSKE FUNKCIJE			REGULACIJSKO-ZAŠTITNE FUNKCIJE			FUNKCIJE ZA OČUVANJE BIORAZNOLIKOSTI
	Boravišne	Kulturno-povijesne	Sportsko-rekreacijske	Edukacijske	Ambijentalne	Proizvodnja hrane	Turizam	Proizvodnja na šumskim površinama	Unaprjeđenje degradiranih područja	Smanjenje toplinskih otoka	Zaštita od bujica i poplava	
Otvorene površine s javnom namjenom												
Park		o	o	o								
Gradski perivoj			o	o								
Trg			o	o								
Parkovni trg		o	o	o							o	
Zeleni ostatak u stambenom naselju - manji park			o	o		o	o					
Dječja igrališta				o	o		o			o	o	o
Plaže sa zelenim zaleđem												
Plaže bez zelenog zaleđa					o					o	o	o
Groblja				o	o		o			o	o	o
Grobljanski perivoji				o								
Šetnice				o						o	o	o

Tablica 4.2-2 Postojeće funkcije i potencijali otvorenih površina uz javne sadržaje (ispuna - postojeće funkcije; o - potencijal)

Elementi ZI	SOCIJALNE FUNKCIJE					GOSPODARSKE FUNKCIJE			REGULACIJSKO-ZAŠTITNE FUNKCIJE			FUNKCIJE ZA OČUVANJE BIORAZNOLIKOSTI
	Boravišne	Kulturno-povijesne	Sportsko-rekreacijske	Edukacijske	Ambijentalne	Proizvodnja hrane	Turizam	Proizvodnja na šumskim površinama	Unaprjeđenje degradiranih područja	Smanjenje toplinskih otoka	Zaštita od bujica i poplava	
Otvorene površine uz javne sadržaje												
Površine uz domove za starije			o	o	o	o				o	o	o
Površine uz kulturne ustanove										o	o	o
Površine uz predškolske, školske i sveučilišne ustanove						o				o	o	o
Površine uz upravne zgrade	o									o	o	o
Površine uz vjerske objekte	o									o	o	o
Površine uz zdravstvene ustanove			o							o	o	o

Tablica 4.2-3 Postojeće funkcije i potencijali zelenih površina uz stambene objekte (ispuna - postojeće funkcije; o - potencijal)

Elementi ZI	SOCIJALNE FUNKCIJE					GOSPODARSKE FUNKCIJE			REGULACIJSKO-ZAŠTITNE FUNKCIJE			FUNKCIJE ZA OČUVANJE BIORAZNOLIKOSTI
	Boravišne	Kulturno-povijesne	Sportsko-rekreativne	Edukacijske	Ambijentalne	Proizvodnja hrane	Turizam	Proizvodnja na šumskim površinama	Unaprjeđenje degradiranih područja	Smanjenje toplinskih otoka	Zaštita od bujica i poplava	
Zelene površine uz stambene objekte												
Vrtovi uz individualnu izgradnju (<50 % izgrađ. područja)										o	o	o
Vrtovi uz individualnu izgradnju (>50 % izgrađ. područja)										o	o	
Zelene površine uz višestambenu izgradnju (<50 % izgrađ. područja)			o									o
Zelene površine uz višestambenu izgradnju (>50 % izgrađ. područja)			o		o					o	o	
Zelene površine uz mješovitu izgradnju (<50 % izgrađ. područja)			o			o						o
Zelene površine uz mješovitu izgradnju (>50 % izgrađ. područja)			o			o				o	o	
Vrtovi uz vile		o			o				o	o	o	o

Tablica 4.2-4 Postojeće funkcije i potencijali sportsko-rekreacijskih površina (ispuna – postojeće funkcije; o – potencijal)

Elementi ZI	SOCIJALNE FUNKCIJE					GOSPODARSKE FUNKCIJE			REGULACIJSKO-ZAŠTITNE FUNKCIJE			FUNKCIJE ZA OČUVANJE BIORAZNOLIKOSTI
	Boravišne	Kulturno-povijesne	Sportsko-rekreacijske	Edukacijske	Ambijentalne	Proizvodnja hrane	Turizam	Proizvodnja na šumskim površinama	Unaprjeđenje degradiranih područja	Smanjenje toplinskih otoka	Zaštita od bujica i poplava	
Sportsko-rekreacijske površine												
Pojedinačni sportski tereni	o				o				o			
Sportske površine bez gradnje sa zelenilom												
Sportske površine s gradnjom bez zelenila	o				o				o	o	o	
Sportske površine s gradnjom i zelenilom												
Staze	o			o	o							

Tablica 4.2-5 Postojeće funkcije i potencijali površina uz posebne sadržaje (ispuna - postojeće funkcije; o - potencijal)

Elementi ZI	SOCIJALNE FUNKCIJE					GOSPODARSKE FUNKCIJE			REGULACIJSKO-ZAŠTITNE FUNKCIJE			FUNKCIJE ZA OČUVANJE BIORAZNOLIKOSTI
	Boravišne	Kulturno-povijesne	Sportsko-rekreativne	Edukacijske	Ambijentalne	Proizvodnja hrane	Turizam	Proizvodnja na šumskim površinama	Unaprjeđenje degradiranih područja	Smanjenje toplinskih otoka	Zaštita od bujica i poplava	
Površine uz posebne sadržaje												
Površine uz vojne objekte	o			o	o		o					

Tablica 4.2-6 Postojeće funkcije i potencijali zelenih površina uz gospodarske objekte (ispuna - postojeće funkcije; o - potencijal)

Elementi ZI	SOCIJALNE FUNKCIJE					GOSPODARSKE FUNKCIJE			REGULACIJSKO-ZAŠTITNE FUNKCIJE			FUNKCIJE ZA OČUVANJE BIORAZNOLIKOSTI
	Boravišne	Kulturno-povijesne	Sportsko-rekreativne	Edukacijske	Ambijentalne	Proizvodnja hrane	Turizam	Proizvodnja na šumskim površinama	Unaprjeđenje degradiranih područja	Smanjenje toplinskih otoka	Zaštita od bujica i poplava	
Zelene površine uz gospodarske objekte												
Zelene površine uz ind. postrojenja	o	o		o	o		o			o	o	o
Zelene površine uz poslovne prostore	o				o					o	o	o

Tablica 4.2-7 Postojeće funkcije i potencijali zelenila uz infrastrukturne trase (ispuna – postojeće funkcije; o – potencijal)

Elementi ZI	SOCIJALNE FUNKCIJE					GOSPODARSKE FUNKCIJE			REGULACIJSKO-ZAŠTITNE FUNKCIJE			FUNKCIJE ZA OČUVANJE BIORAZNOLIKOSTI
	Boravišne	Kulturno-povijesne	Sportsko-rekreacijske	Edukacijske	Ambijentalne	Proizvodnja hrane	Turizam	Proizvodnja na šumskim površinama	Unaprjeđenje degradiranih područja	Smanjenje toplinskih otoka	Zaštita od bujica i poplava	
Zelenilo uz infrastrukturne trase												
Zelenilo uz autoceste					o							
Zelenilo uz glavne gradske prometnice			o		o							
Zelenilo uz željeznicu					o							
Zelenilo uz energetske i vodnogosp. infrastrukturu					o							
Drvoredi	o		o		o		o					

Tablica 4.2-8 Postojeće funkcije i potencijali površina s proizvodnom namjenom (ispuna - postojeće funkcije; o - potencijal)

Elementi ZI	SOCIJALNE FUNKCIJE					GOSPODARSKE FUNKCIJE			REGULACIJSKO-ZAŠTITNE FUNKCIJE			FUNKCIJE ZA OČUVANJE BIORAZNOLIKOSTI
	Boravišne	Kulturno-povijesne	Sportsko-rekreativne	Edukacijske	Ambijentalne	Proizvodnja hrane	Turizam	Proizvodnja na šumskim površinama	Unaprjeđenje degradiranih područja	Smanjenje toplinskih otoka	Zaštita od bujica i poplava	
Površine s proizvodnom namjenom												
Mozaik različitih načina polj. korištenja							o				o	
Mozaik različitih načina polj. korištenja s dominacijom maslinika							o			o	o	
Mozaik različitih načina polj.korištenja u zarastanju	o			o	o	o	o			o	o	
Mozaik vrtova i šumske vegetacije				o	o		o			o	o	
Zapuštene polj. površine sa živcima	o			o	o	o	o			o	o	

Tablica 4.2-9 Postojeće funkcije i potencijali vodnih tijela (ispuna - postojeće funkcije; o - potencijal)

Elementi ZI	SOCIJALNE FUNKCIJE					GOSPODARSKE FUNKCIJE			REGULACIJSKO-ZAŠTITNE FUNKCIJE			FUNKCIJE ZA OČUVANJE BIORAZNOLIKOSTI
	Boravišne	Kulturno-povijesne	Sportsko-rekreacijske	Edukacijske	Ambijentalne	Proizvodnja hrane	Turizam	Proizvodnja na šumskim površinama	Unaprjeđenje degradiranih područja	Smanjenje toplinskih otoka	Zaštita od bujica i poplava	
Vode												
Akumulacija	o		o		o		o					o
Prirodni vodotok	o		o	o								
Regulirani vodotok	o	o	o	o	o		o					o

Tablica 4.2-10 Postojeće funkcije i potencijali obala mora (ispuna - postojeće funkcije; o - potencijal)

Elementi ZI	SOCIJALNE FUNKCIJE					GOSPODARSKE FUNKCIJE			REGULACIJSKO-ZAŠTITNE FUNKCIJE			FUNKCIJE ZA OČUVANJE BIORAZNOLIKOSTI
	Boravišne	Kulturno-povijesne	Sportsko-rekreacijske	Edukacijske	Ambijentalne	Proizvodnja hrane	Turizam	Proizvodnja na šumskim površinama	Unaprjeđenje degradiranih područja	Smanjenje toplinskih otoka	Zaštita od bujica i poplava	
Obale mora												
Prirodna obala	o		o	o							o	
Izgrađena obala	o				o						o	

Tablica 4.2-11 Postojeće funkcije i potencijali prirodnih površina (ispuna - postojeće funkcije; o - potencijal)

Elementi ZI	SOCIJALNE FUNKCIJE					GOSPODARSKE FUNKCIJE			REGULACIJSKO-ZAŠTITNE FUNKCIJE			FUNKCIJE ZA OČUVANJE BIORAZNOLIKOSTI
	Boravišne	Kulturno-povijesne	Sportsko-rekreacijske	Edukacijske	Ambijentalne	Proizvodnja hrane	Turizam	Proizvodnja na šumskim površinama	Unaprjeđenje degradiranih područja	Smanjenje toplinskih otoka	Zaštita od bujica i poplava	
Prirodne površine												
Livade i pašnjaci	o		o	o	o	o				o	o	
Livade na kanjonskim padinama	o		o	o	o					o	o	
Grmolika vegetacija na blagim padinama	o			o	o	o				o	o	
Grmolika vegetacija na strmim padinama	o			o	o					o	o	
Grmolika vegetacija na kanjonskim padinama	o			o	o					o	o	
Šikare i njezini prijelazni oblici na blagim padinama	o			o	o			o				
Šikare i njezini prijelazni oblici na strmim padinama	o			o				o				

Šikare i njezini prijelazni oblici na kanjonskim padinama	○			○				○				
Šume na blagim padinama	○		○	○								
Šume na strmim padinama	○		○	○								
Šume na kanjonskim padinama	○		○	○								
Šume na ponikvama	○		○	○		○						
Sipari				○								
Sipari na kanjonskim padinama				○								
Sipari i stijene			○	○								
Sipari i stijene na kanjonskim padinama			○	○								
Zemljišta bez trenutne namjene i zelenila	○					○			○	○	○	○
Zeleni ostatak u stambenom naselju - neuređeno	○				○	○						
Zelene površine uz plaže i obale	○		○	○	○				○			

Tablica 4.2-12 Postojeće funkcije i potencijali izgrađenih površina (ispuna - postojeće funkcije; o - potencijal)

Elementi ZI	SOCIJALNE FUNKCIJE					GOSPODARSKE FUNKCIJE			REGULACIJSKO-ZAŠTITNE FUNKCIJE			FUNKCIJE ZA OČUVANJE BIORAZNOLIKOSTI
	Boravišne	Kulturno-povijesne	Sportsko-rekreacijske	Edukacijske	Ambijentalne	Proizvodnja hrane	Turizam	Proizvodnja na šumskim površinama	Unaprjeđenje degradiranih područja	Smanjenje toplinskih otoka	Zaštita od bujica i poplava	
Izgrađene površine												
Izgrađene površine (prometnice, luka, željeznica i dr.)		o			o				o		o	
Urbani centar Rijeke s 5 % zelenila			o							o	o	
Parkirišta bez zelenila					o				o	o	o	o
Parkirišta sa zelenilom												
Gradilišta									o	o		o
Napušteni objekti									o	o		o

Tablica 4.2-13 Identificirani potencijali za unaprjeđenje socijalnih, gospodarskih, regulacijsko-zaštitnih funkcija te očuvanja bioraznolikosti

SOCIJALNE FUNKCIJE	
	<p>Boravišne funkcije</p> <p>Prirodne površine na blagim padinama, zelene površine uz mješovitu izgradnju, industrijska postrojenja i poslovne prostore te područja prirodnih obala mora i riječnog kanjona.</p>
	<p>Kulturno-povijesne funkcije</p> <p>Parkovi i perivoji koji još nisu zaštićeni, groblja, trгови, etnološka područja i arheološke zone koji imaju potencijal za prezentaciju te oblikovno vrijedno područje gradskih cjelina.</p>
	<p>Rekreacijske funkcije</p> <p>Prirodne površine (šume, livade te grmovita vegetacija na blagim padinama, zatim zelene površine uz plaže, te neuređene zelene površine u naseljima), područje riječnog kanjona (uključujući vodotok i padine) koje se mogu koristiti za potrebe rekreacije ili razviti implementacijom novih pješačkih, biciklističkih ili staza za trčanje.</p>
	<p>Edukacijske funkcije</p> <p>Prirodne površine, te groblja, zeleni ostaci u gradovima te šetnice i područje riječnog kanjona. Na prirodnim se područjima mogu uspostaviti poučne staze koje bi doprinijele lokalnom znanju o bioraznolikosti i time unaprijediti edukacijske funkcije otvorenih površina.</p>
GOSPODARSKE FUNKCIJE	
	<p>Funkcije proizvodnje hrane</p> <p>Grmolika vegetacija na blagim padinama, neuređeni zeleni ostaci u stambenom naselju, zelene površine uz mješovitu izgradnju, površine uz domove za starije i uz predškolske, školske i sveučilišne ustanove na kojima postoji mogućnost uspostavljanja urbanih vrtova. Prema Cameron i sur. (2012) vrtovi mogu igrati snažnu ulogu u poboljšanju utjecaja na okoliš, kroz izolaciju kuća od ekstremnih temperatura mogu smanjiti potrošnju energije u domaćinstvu. Nadalje autori napominju da vrtovi također poboljšavaju lokalizirano hlađenje zraka, pomažu ublažiti poplave i pružaju utočište raznim vrstama.</p>
	<p>Turističke funkcije</p> <p>Šikare, šume na blagim padinama, područja prirodnog i reguliranog vodotoka riječnog kanjona koje se mogu iskoristiti za unaprjeđenje turističke ponude (pretežito aktivni turizam) s ciljem rasterećenja obalne zone i užeg centra, zelene površine uz plaže/obale, te zelene površine uz industrijska postrojenja koja mogu povećati multifunkcionalnost i javno korištenje te povezivanje tog važnog dijela grada sa stanovništvom ali i posjetiteljima kroz razne manifestacije; npr. Festival svjetla.</p>

	<p>Proizvodne funkcije na šumskim površinama</p> <p>Razni oblici šikara i grmovite vegetacije koja se može razviti u visoku šumsku sastojinu i omogućiti proizvodnju šumskih proizvoda ili biomase.</p>
REGULACIJSKO-ZAŠTITNE FUNKCIJE	
	<p>Funkcija unaprjeđenja degradiranih područja (zaštite od vizualnih degradacija)</p> <p>Mnoge izgrađene površine, poput gradilišta, gospodarskih zona, reciklažnih dvorišta, parkirališta bez zelenila, napuštenih objekata te prometnica prepoznate su kao potencijal za razvoj funkcija unaprjeđenja degradiranih površina jer se uvođenjem planiranih zelenih zona na te površine mogu unaprijediti vizualne kvalitete prostora i time smanjiti postojeće degradacije koje su nastale intenzivnom izgradnjom.</p>
	<p>Funkcija zaštite od klimatskih promjena (toplinski otoci)</p> <p>Izgrađene površine koje imaju mogućnost implementacije zelenila u okviru svojih površina ili kroz razvoj zelenih krovova (objekti novogradnje i višestambene zgrade ravnih krovova) ili vertikalnih zelenih zidova. Nadalje potencijal za razvoj funkcija imaju i vrtovi uz individualnu izgradnju, ali i zelenilo uz mješovitu i višestambenu izgradnju, te trgovi, dječja igrališta, plaže i sportski tereni bez zelenila, zapuštene poljoprivredne površine te livade i pašnjaci.</p>
	<p>Funkcija zaštite od klimatskih promjena (poplave, bujice, erozija)</p> <p>Izgrađene površine koje imaju mogućnost implementacije zelenila u okviru svojih površina, ili kroz planiranje kišnih vrtova. Nadalje potencijal za razvoj funkcija imaju i vrtovi uz individualnu izgradnju, ali i zelenilo uz mješovitu i višestambenu izgradnju, te trgovi, dječja igrališta, plaže i sportski tereni bez zelenila, obale mora, livade na kanjonskim padinama, groblja te vrtovi uz vile. Mjere prilagodbe koje smanjuju rizik od poplava od bujičnih voda u uvjetima ekstremnih oborina stoga uključuju uvođenje održivih sustava urbane odvodnje oborinskih voda bazirane na „zelenim“ tehničkim rješenjima koje, u kombinaciji s konvencionalnim sustavima odvodnje, pružaju integralna rješenja koja se mogu prilagoditi specifičnim potrebama svakog grada.</p>
OČUVANJE BIORAZNOLIKOSTI	
	<p>Antropogena staništa morske obale, gradski drvoredi, groblja, gradske stambene i ostale urbane površine nerijetko prate i ostaci autohtonog i/ili uzgojeno zelenilo (drvenaste vrsta, grmlje i/ili cvjetne gredice). Međutim, ove su površine pod znatno jačim ljudskim djelovanjem te su nerijetko okružene znatno gušćim urbanim matriksom od prethodne dvije kategorije. Nadalje, zbog smještaja te veće izgrađenosti samih površina i/ili površina kojima su okružene, uglavnom su i pod izraženijim (češćim) pritiscima, poput onečišćenja zraka, tla i/ili vode, svjetlosnog onečišćenja i onečišćenja bukom. Stoga je prepoznat potencijal za očuvanje bioraznolikosti, no on će uglavnom zahtijevati obnovu i širenje postojećih povoljnih staništa, unaprjeđenje, urbanog okoliša i/ili promjene u upravljanju i održavanju površina, te često i ponašanju stanovnika.</p>

5. SWOT ANALIZA

5.1. Uvod

SWOT analiza predstavlja analitičku metodu koja omogućuje cjeloviti pregled obilježja Grada Rijeke. Sastoji se od četiri čimbenika kroz koja se nastoje prikazati snage (engl. *strengths*), slabosti (engl. *weaknesses*), prilike (engl. *chances*) i prijetnje (engl. *threats*) Grada Rijeke, s obzirom na planiranu zelenu urbanu obnovu. Najvažniji vanjski i unutarnji čimbenici prostora nazivaju se strateškim čimbenicima i sumiraju se u SWOT analizi.

Snage i slabosti čine unutarnje okruženje, dok prilike i prijetnje čine vanjsko okruženje. Snaga je nešto u čemu je prostor uspješan ili ima svojstvo kojim pojačava svoju konkurentnost, što se u slučaju Grada Rijeke odnosi na resurse prostora i značajke postojećih elemenata ZI koji se mogu iskoristiti kao osnova za daljnji razvoj i ostvarenje funkcija ZI. Slabosti se pak odnose na nedostatke snage. Prilike i prijetnje nisu usko vezane za prostor, ali uključuju identifikaciju prilika i prijetnji uvjetovanih društvenim i prirodnim okolnostima. SWOT analizom identificiraju se prilike koje se trenutno ne realiziraju, a mogle bi se iskoristiti u budućnosti.

Navedena SWOT analiza (Tablica 5.1-1) je izrađena na temelju podataka iz strateške i prostorno-planske dokumentacije Grada Rijeke, stručnog mišljenja izrađivača ove Strategije i rezultata anketnog istraživanja provedenog od 13.09. do 13.10.2022. godine.

Tablica 5.1-1 SWOT analiza

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none">• Smještaj između prirodnog zaleđa (Gorski kotar) i mora• Raznolikost prirodne i kulturne (industrijske) baštine• Koridor Rječine kao poveznica zaleđa s obalom;• Kulturno - povijesna cjelina grada Rijeke s brojnim sadržajima• 47,40 % Grada Rijeke pod prirodnim površinama• Postojeći prsten Riječkih šetnica• Prirodni resursi (vode, šume, more i dr.)• Pretežito očuvane prirodne, kulturne i krajobrazne vrijednosti• Postojanje distribucije zelenih neuređenih površina u svim gradskih kvartovima• Neizgrađenost strmijih dijelova terena uz drage	<ul style="list-style-type: none">• Problematika uz Rječinu; zeleni prostori su na 10min pješke od centra, ali dolazak do njih je isključivo kroz napušteno (industrijsko) područje• Zapuštenost nekadašnjeg industrijskog dijela kanjona Rječine (Hartera / mlinovi)• Obalni dio devastiran zbog lučkog postrojenja i industrije• Nemogućnost uređenja novih parkovnih površina u centru grada zbog prevelike izgrađenosti i nedostatnih zelenih površina• Kod površina u privatnom vlasništvu nema interesa za uređenje od strane vlasnika• Neriješena vlasnička pitanja koja stopiraju čak i sadnju stabala na javnim površinama (npr. uz prometnice)• Nedovoljno površina za dječju igru i rekreaciju u centru grada• Terasa kafića zauzimaju pješačke komunikacije• Nedovoljan broj javnih zelenih površina izvan centra Grada• Neodržavanost (neadekvatan način održavanja) javnih zelenih površina• Centraliziranost javnih zelenih površina, sadržaja i funkcija u centru grada, slabi prema periferiji• Nepovezanost pješačkih komunikacija (kratke trase)• Nedostatak sportsko-rekreacijskih sadržaja (staze za trčanje)• Neprilagođen pristup javnih zelenih površina za ljude slabije pokretljivosti (parkovi, plaže)• Neadekvatnost pješačkih komunikacija za majke s kolicima• Velika buka, naročito u istočnom dijelu grada (industrija, cestovni i željeznički promet)• Vizualno degradirana lučka, obalna zona• Mjestimično preveliki nagibi terena onemogućavaju uspostavljanje pješačko-biciklističkih staza• Vodeni linijski elementi kanalizirani podzemno• Monofunkcionalnost zelenih površina• Problematika poplava i nepostojanje integralne odvodnje• Odroni u kanjonu Rječine (iznad Hartere i akumulacije Valići)• Pad broja stanovnika (Službena web stranica Grada Rijeke, 2023)

PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none">• Financiranje projekata iz EU fondova• Povezivanje Grada s morem i prirodnim zaleđem koje se velikim dijelom nalazi u sklopu ekološke mreže Natura 2000, ali i okolnim zaštićenim područjima (NP Risnjak, PP Učka i dr.)• Uspostava obalne šetnice (povezivanje Preluka s Plumbumom) i povezivanje na obalnu šetnicu Kvarnera• Mogućost smještaja novih turističkih sadržaja (rekreacijskih, edukacijskih, kulturnih, zabavnih, gastronomskih, itd..) koji sadrže elemente ZI na cijelom području Grada Rijeke, a ne samo u centru grada i obalnoj zoni• Bogata industrijska baština i njen potencijal za uređenje i stavljanje u funkciju edukacije i turizma• Bogata kulturno povijesna baština vidljiva u krajobraznim elementima s velikom simboličkom i asocijativnom funkcijom koju je moguće interpretirati• Otvaranje i uređenje Rječine na Delti• Oblikovanje prostora uz ostale vodene linijske elemente, posebice one što vode podzemnim kanalima ispod centra grada• Mogućnost uvođenja pješačkih komunikacija kao nositelja ZI tamo gdje je teža uspostava zelenih koridora• Povezivanje najvišeg dijela grada, predjela Vrh s centrom Rijeke kroz uspostavu pješačkih staza• Uspostava sustava urbanih vrtova• Uspostava integralne odvodnje• Uspostava biciklističkih i brdskih staza	<ul style="list-style-type: none">• Pojava klimatskih ekstrema u vidu intenzivnih oborina i podizanja razine mora (centar grada i kanjon Rječine najranjiviji), te toplinskih otoka (centar grada i Škurinjska draga najranjiviji)• Pojava erozije na prostorima većih strmina• Prevelika količina automobila u gradu• Ugroženost preostalih prirodnih resursa i krajobraza intenzivnom urbanizacijom• Zauzimanje javnih otvorenih površina privatnim (ugostiteljsko-turističkim) sadržajima• Nemogućnost uspostave ekoloških koridora zbog planirane urbanizacije

6. STRATEŠKI OKVIR

6.1. Srednjoročna vizija razvoja Grada Rijeke

Rijeka – grad na moru, integriran s Rječinom i svojim zelenim zaleđem s unaprijeđenom industrijskom baštinom te održavanom, rasprostranjenom i dostupnom mrežom ZI koja pruža široki spektar usluga za ugodan i kvalitetan život njegovih stanovnika.

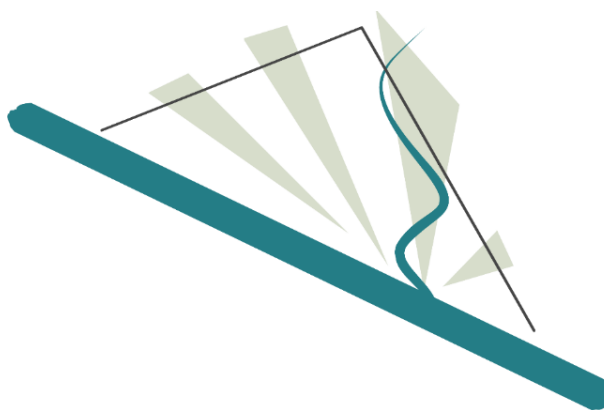
6.2. Dijagram i koncept razvoja ZI

Nakon detaljne analize svih elemenata zelene infrastrukture i njihovih funkcija napravljen je konceptualni plan razvoja ZI u cilju povezivanja prepoznatih postojećih elemenata zelene infrastrukture Grada Rijeke u cjelovitu multifunkcionalnu mrežu. To je rađeno na temelju identificiranih strukturnih elemenata u sklopu analize strukturnih obilježja, odnosno kroz planiranje novih **područja, gravitacijskih točaka i veza/koridora** na mjestima gdje je ustanovljeno da veze ne postoje ili su isprekidane. Pri tome se vodilo računa da je konceptualni plan povezan sa širim regionalnim, zelenim zaleđem.

Razvojni koncept zelene infrastrukture je uključivao izradu:

- | **Dijagrama,**
- | **Konceptualne skice,**
- | **Konceptualnog plana.**

Dijagramom su istaknuti glavni elementi zelene infrastrukture Grada Rijeke – (1) obalni pojas grada, (2) glavni plavo-zeleni klin kanjona Rječine s vodotokom koji povezuje obalu i zeleno zaleđe Rijeke te (3) ostali zeleni klinovi kroz koje se prirodno zaleđe uvlači u izgrađeno, urbanizirano područje grada (Slika 6.2-1).

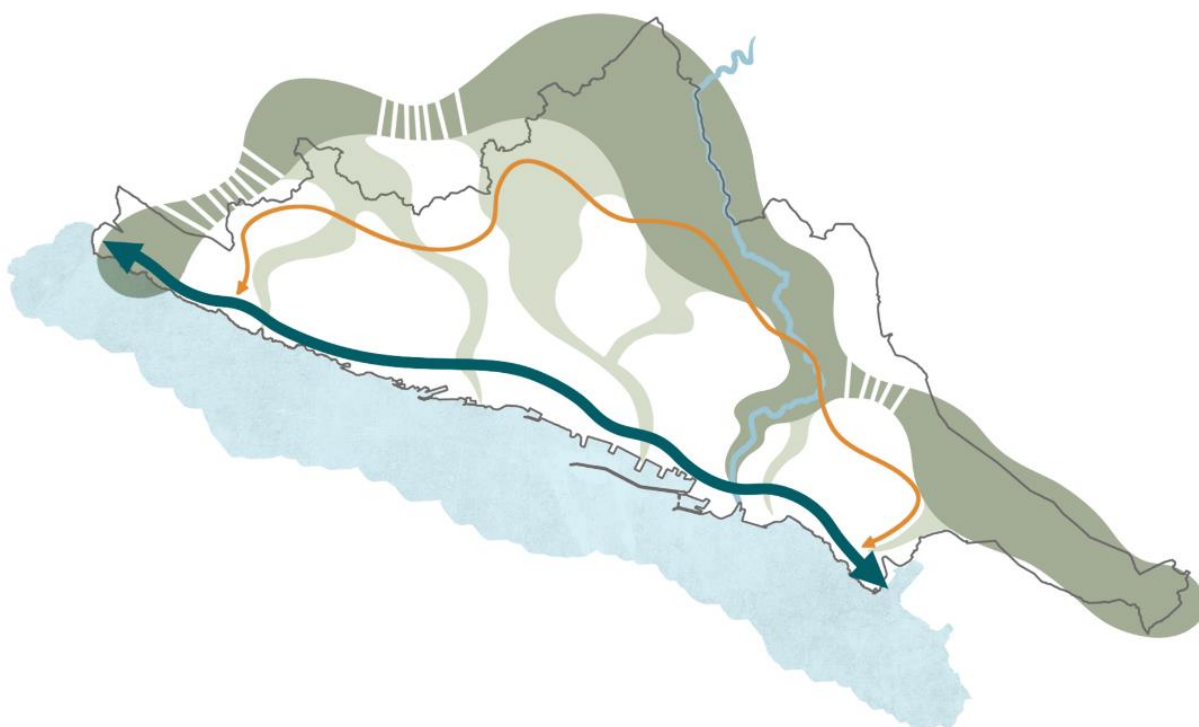
| **Slika 6.2-1** Dijagram razvoja ZI Grada Rijeke

Konceptualna skica predstavlja daljnju razradu dijagrama i detaljniji prikaz dijelova sustava. On je prikazan kroz tri uzdužne veze, odnosno nekoliko poprečnih klinova (Slika 6.2-2).

Prva uzdužna veza je obalna (tamnoplava boja), a pruža se obalnim dijelom grada u smjeru sjeverozapad - jugoistok. Središnji dio te veze zbog zauzetosti obalnog pojasa industrijskim i lučkim postorobjenima prolazi koridorom glavne gradske prometnice ozelenjene drvodredima (Liburnijska, Zvonimirova, Krešimirova). Drugu uzdužnu vezu (narančasta boja) čini djelomično uspostavljeni

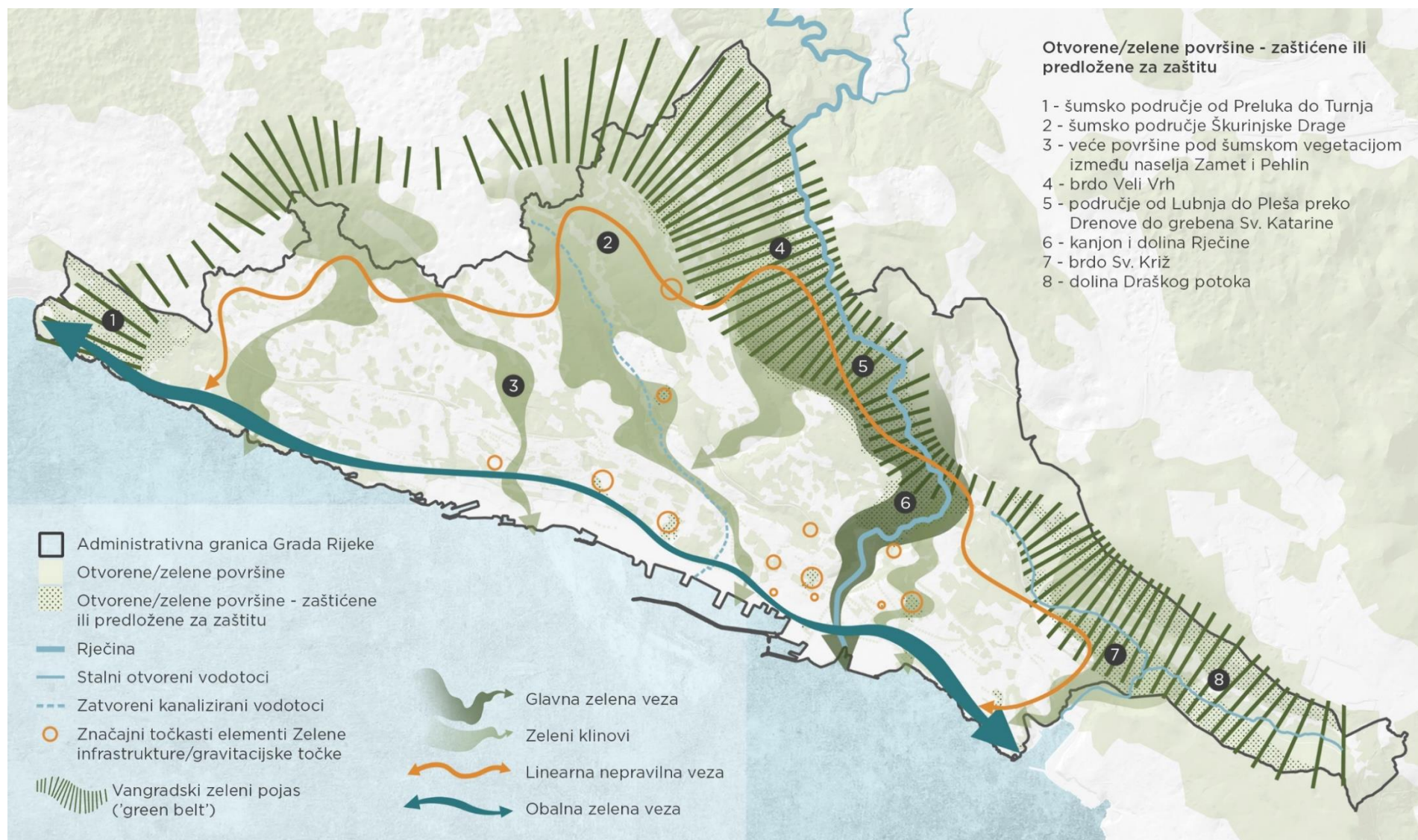

prsten riječkih šetnica kojem je cilj povezati zapadni i istočni dio, odnosno obalni dio sa suburbanim i prirodnim zaleđem grada. Treću vezu čini zeleni pojas u zaleđu grada (tamnozeleno boja), a koji obuhvaća veća prirodna područja (uključujući i dio kanjona Rječine), djelomično isprekidan gradnjom na širem području u predjelu Kastva i Viškova te Orehovice u Rijeci. Navedene uzdužne veze povezane su poprečnima, odnosno zelenim klinovima (svijetlozeleno boja), među kojima se ističe kanjon Rječine kao okosnica zelene infrastrukture Rijeke. Osim Rječine, među zelenim klinovima se ističu oni u Škurinjskoj i Mihačevoj dragi, te klinovi koji prolaze kroz mjesne odbore Srdoči i Pehlin, Trsat (kroz niz javnih zelenih površina) i Gornju Vežicu i Podvežicu prema Martinšćici. Navedeni zeleni klinovi povezuju prirodno zaleđe grada s obalom preko većih prirodnih (šumskih) ili javnih zelenih površina.

Slika 6.2-2 Konceptualna skica razvoja ZI Grada Rijeke

Na kraju, **konceptualni plan** detaljnije razrađuje prethodno opisanu konceptualnu skicu i prikazuje veća zaštićena područja i područja predložena za zaštitu (1-8) koja tvore zeleni pojas grada i poprečne klinove (Slika 6.2-3). Također, prikazani su i vodotoci (Rječina, potoci, kanalizirani tokovi) kao dio plave infrastrukture koja gradi i podržava zeleni pojas i klinove. Osim navedenih pojasa, veza i drugih linearnih elemenata, javljaju se i značajni točkasti elementi, odnosno gravitacijske točke – veći i manji gradski parkovi, povijesni i grobljanski perivoji, kao glavni nositelji socijalnih funkcija.

Slika 6.2-3 Konceptualni plan razvoja ZI Grada Rijeke

| Slika 6.2-4 Prikaz konceptualnog plana razvoja Grada Rijeke na panoramskoj vizuri

6.3. Strateški i posebni ciljevi

Struktura strateškog okvira izrađena je u skladu s rezultatima analitičkog (studijskog) dijela, vrednovanja elemenata ZI s obzirom na prepoznate funkcije, na temelju prepoznatih razvojnih potreba i potencijala otvorenih površina u Gradu Rijeci i definiranog koncepta razvoja ZI. Ona obuhvaća **četiri strateška** (dugoročna ili srednjoročna) **cilja**, a koji se dalje dijele na posebne (srednjoročne) ciljeve, dok se izravno ostvarivanje posebnih ciljeva ostvaruje kroz mjere i aktivnosti.

6.3.1. Strateški cilj 1. Očuvanje i unaprjeđenje prirodnih područja te bioraznolikosti Grada Rijeke

Bioraznolikost je, prema Konvenciji o biološkoj raznolikosti (NN 6/96), sveukupnost svih živućih organizama koji su sastavni dijelovi kopnenih, morskih i drugih vodenih ekosustava i ekoloških kompleksa; te uključuje raznolikost unutar vrsta, između vrsta, te raznolikost između ekosustava. Očuvana staništa, prvenstveno struktura i ekološki procesi karakteristični za iste, preduvjet su očuvanja bioraznolikosti, dok se gubitak i degradacija staništa uslijed ljudskog djelovanja smatraju najznačajnijim uzrokom ugroženosti brojnih biljnih i životinjskih vrsta.

U skladu s time, unutar strateškog cilja su definirana **četiri posebna (srednjoročna) cilja** čije će ostvarenje pozitivno utjecati na očuvanje i unaprjeđenje prirodnih područja Grada Rijeke.

PC 1.1. Očuvanje nefragmentiranih prirodnih staništa

PC 1.2. Omogućavanje nesmetane migracije divljim vrstama i uspostavljanje biološki vrijednih staništa

PC 1.3. Unaprjeđenje prirodnosti vodotoka

PC 1.4. Očuvanje i unaprjeđenje obalnih staništa

Prvenstveno se to odnosi na očuvanje cjelovitosti i unaprjeđenje bioraznolikosti elemenata ZI na nacionalnoj (područja ekološke mreže Natura 2000 i zaštićena područja) i regionalnoj (veći šumski sklopovi, kanjon Rječine i dr.) razini, a što je definirano kroz mjere i aktivnosti unutar **posebnog cilja 1.1.**, čime se nastoji povezati fragmentirana i izolirana područja.

Među elementima koji se ističu u povezivanju prirodnog zaleđa i otvorenih površina s javnom namjenom u izgrađenom području, a svojom strukturom su zadržali prirodna obilježja, ističu se **gradske park šume**; šume posebne namjene čije su funkcionalno-oblikovne karakteristike određene njihovim prirodnim obilježjima. Gradske park šume mogu se oblikovati kao parkovne površine, a gospodarenjem se zadržava njihova izvorna struktura šume, uz mogućnost opremanja samo onim sadržajima koji će od opće korisnih funkcija šume imati naglašeniju rekreativnu funkciju (uređenje šumskih puteva i rekreacijskih staza). Pritom su takvi veći očuvani šumski sklopovi važni i radi zaštite zemljišta, prometnica i drugih objekata od erozije, bujica i poplava, utjecaja na vodni režim i hidroenergetski sustav, utjecaja na plodnost zemljišta i poljoprivrednu proizvodnju; utjecaja na klimu i stvaranje povoljnih uvjeta za odmor i rekreaciju, i sl. Uspostava park šume na Drenovi ima primarnu zadaću očuvati floru i faunu, postaviti informacijske table, raskrčiti zaraslu šumsku vegetaciju, revitalizirati biljni pokrov, sanirati klizišta sadnjom odgovarajućeg raslinja te ispitati mogućnost ponovne izgradnje mađarskog arboretuma.

GUP-om se posebno naglašava krajobrazna vrijednost kontaktnih površina negrađevnog i građevinskog područja, posebno u situaciji kada negrađevinsko područje, radi svojih prirodnih vrijednosti, ne posjeduje odgovarajuću razinu zaštite (posebni rezervat, park-šuma, zaštićeni krajolik i sl.). Navedeno može dovesti do preobrazbe kontaktne površine negrađevinskog područja u „priručna“ odlagališta otpada, vrtove nastale neprimjerenim ograđivanjem suhozidima i sl. čime se degradiraju obilježja šumskog sklopa. Iz navedenih razloga, GUP-om je utvrđena mogućnost

uređenja negrađevnog područja na način da se u kontaktnom pojasu prema građevnom području naselja kao i prema građevinskom području za izdvojenu namjenu, širine do 100 m, mogu uređivati zatečene površine kao: (...), *površine za rekreaciju (dječja igrališta i sl.) uvažavajući normativ 100 m² rekreacijske površine/10.000 m² kontaktne površine (bez mogućnosti kumulativne koncentracije na jednoj lokaciji).*

Na prethodni posebni cilj se direktno nadovezuje **posebni cilj 1.2.** jer navedena područja čine temeljnu okosnicu **ekološko-zaštitnih koridora** koji imaju za cilj povezivanje prirodnih područja i nesmetanu migraciju divljih vrsta. Na njih se u gusto izgrađenom urbanom području dalje vežu **drvoredi i parkovni potezi**. Njihova funkcija je povezivanje drugih zelenih površina radi stvaranja kontinuiranih zelenih poteza u gradu, a unutar kojih se mogu smještati manja odmorišta i staze. GUP navodi kako je osim zaštite postojećih, potrebno *podizati nove drvorede unutar postojećih i novih prometnica, šetnica, uspona, uz pješačke putove, odnosno drvorede koristiti u povezivanju građevina javne i društvene namjene, kao npr. vrtiće, škole, vjerske i kulturne ustanove, različitih djelova grada međusobno, kao i javnih zelenih površina unutar građevinskog područja sa zelenim površinama izvan njega.*

Vezano uz bioraznolikost plave infrastrukture Grada Rijeke, definiran je **posebni cilj 1.3.** koji se odnosi na obilježja Rječine kao temeljnog obilježja ZI Rijeke, ali i na (natkrivene) gradske potoke čijim bi se otvaranjem moglo utjecati na prirodnost urbanog prostora, mikroklimatske uvjete u gradu, ali i koristiti za navodnjavanje zelenih površina u gradu čime bi se smanjio pritisak na vodnogospodarsku infrastrukturu. Navedeno se može postići kroz koncept objelodanivanja (engl. *daylighting*), koji je specifičan za obnovu zatvorenih vodotoka, a smatra se najdubljim oblikom obnove i najradikalnijim izrazom promjene u pristupu upravljanju vodotocima kao važnim komponentama urbanih krajobraza (Pinkham, 2000; navedeno u Garašić, 2022). Izraz opisuje projekte obnove koji na površinu vraćaju vodotoke prethodno zatvorene u podzemne kanale ili na neki drugi način skrivene pogledu. Prema Trice (2016), projektu objelodanivanja se može pristupiti na nekoliko načina; kroz prirodnu, arhitektonsku ili kulturnu obnovu. Pritom prirodna obnova podrazumijeva obnovu prirodnog stanja vodotoka u užem smislu i najučinkovitija je u regulaciji poplava, kontroli oborinskih voda te poboljšanju kvalitete vode i staništa. Pri tome bi trebalo izbjegavati artifično oblikovanje korita betoniranjem, koristiti principe održivog oblikovanja vodotoka uz izbjegavanje dužih jednoličnih poteza; koristiti dominantno prirodne materijale - kamen, šljunak, drvo i autohtono vodeno bilje i vegetaciju vlažnih staništa radi poticanja biološke raznolikosti, poboljšanja kontrole poplave i ambijentalnih vrijednosti. Navedeno se odnosi i na povremene vodotoke.

Posebni cilj 1.4. se odnosi na obalno područje Rijeke, odnosno na problem zauzetosti obalnog pojasa lučkim postrojenjima i gospodarskim zonama koji na određeni način ometaju povezanost urbanog tkiva s obalnim krajobrazom tj. s morem kao i uspostavljanje obalnog zelenog koridora. Također, visoki pritisak na obalu predstavlja uređenje kupališta, odnosno antropogenizacija obale zahvatima uređenja obalnog pojasa u svrhu rekreacije nasipavanjem mora, povezivanjem više kupališta/plaža u kontinuirani plažni pojas i uređenjem pristupa plažama, kao i smještaja građevine pratećih sadržaja (ugostiteljstvo, trgovina, pohrana i najam plažne opreme i sl.) i sl. Sve navedeno utječe na gubitak prirodnih dijelova obale, odnosno vrijednih obalnih i morskih staništa, radi čega je potrebno identificirati prirodne zone i dati prijedlog za njihovo očuvanje i unaprjeđenje.

Aktivnosti s prikazom i prijedlogom konkretnih lokacija unutar Strateškog cilja 1. prikazani su na **izdvojenom grafičkom prikazu 01** u prilogu Strategije.

6.3.2. Strateški cilj 2. Uređenje otvorenih površina u naselju

Navedeno uključuje najkompleksniji sustav otvorenih površina nekog urbanog područja, s obzirom da direktno utječe na kvalitetu stanovanja i oblikuje urbano-morfološka obilježja prostora razrahljujući urbano tkivo, stvarajući tako prostorni identitet grada.

Zbog kompleksnosti teme koju strateški cilj obrađuje, posebni ciljevi su podijeljeni u pet kategorija:

PC 2.1. Uređenje postojećih i uspostavljanje novih otvorenih površina

PC 2.2. Uspostavljanje novih turističkih sadržaja i jačanje identiteta Rijeke kao turističke destinacije

PC 2.3. Jačanje funkcija zelenih površina u svrhu proizvodnje hrane

PC 2.4. Uspostavljanje elemenata ZI unutar postojećih i planiranih gospodarskih zona

PC 2.5. Ozelenjavanje prometnih površina i poticanje održive zelene mobilnosti

Posebni cilj 2.1.

Otvorene površine s javnom namjenom su površine koje su prvenstveno namijenjene življenju i boravku u gradu, a njihova uloga je u prvom redu socijalna. Unutar područja obuhvata pruža se veći broj ovakvih površina (trgovi, dječja igrališta, parkovi, groblja, plaže, zeleni ostaci u stambenim naseljima - manji parkovi), a većina ih je smještena u južnom, obalnom dijelu grada, što upućuje na nedostatak otvorenih površina s javnom namjenom u zaleđu Grada.

Unutar navedene kategorije površina ističe se nekoliko tipova otvorenih prostora koji su nosioci socijalnih funkcija zelene infrastrukture grada i čija je uspostava planirana ovom Strategijom, a to su: (1) gradski park, (2) lokalni (kvartovski) park, (3) dječja igrališta i (4) plaže.

Gradski park je javni neizgrađeni prostor oblikovan planski raspoređenom vegetacijom i sadržajima temeljno ekoloških obilježja, namijenjen šetnji i odmoru građana. Funkcionalno oblikovanje parka određuju prirodne karakteristike prostora, kontaktne namjene i potreba za formiranjem ekološko, edukativno-estetskih i rekreativnih površina, a njegov oblik određuje način i razinu opremljenosti sadržajima, građevinama i drugom opremom. Gradnja građevina, sadržaja i opreme parka uvjetuje se realizacijom planirane parkovne površine u cjelini. Prema GUP-u, novе parkovne površine planirane su prema normativu od najmanje 3 m²/st., a tamo gdje prostorni uvjeti dopuštaju, osigurano je 5 m² i više po stanovniku, pri čemu veličina najmanjeg novoplaniranog javnog parka iznosi oko 3500 m². Odnosno, za gradsko područje (1) 1-3.000 st. potrebno je planirati park površine 0,3 ha; (2) 3.000 - 5.000 st. park površine 0,5 ha; (3) 5.000 - 10.000 st. park površine 1 ha; (4) 10.000 - 15.000 st. park površine 2 ha; i (5) > 15.000 st. park površine 3 ha.

Na javnim zelenim površinama nije moguće planirati gradnju građevina, ali je unutar parkovnih površina većih od 3 ha *moguće planirati i manje (komplementarne) ugostiteljske sadržaje površine do 200 m² BRP-a* (bruto razvijena površina). Također, unutar parkova dozvoljena je gradnja *manjih ograđenih dječjih igrališta, sanitarnih čvorova, fontana, paviljona, odmorišta i sličnih objekata, postava spomen obilježja koje će se svojim oblikovnim karakteristikama uklopiti u okolinu, te komunalnih građevina koje su u funkciji korištenja parka, ali ne na vegetacijom oblikovanim prostorima, na način da njihova ukupna površina ne prelazi 10 % ukupne površine parka.* Park se najvećim dijelom planira sadnjom visokog zelenila (do 70 %), a u manjem sadnjom niskog raslinja i travnatih površina.

S druge strane, Smjernice za planiranje zelenih površina (izvor: Ministarstvo za okoliš i prostor, Direktoriat za prostor, graditev in stanovanja, 2019) definiraju minimalnu veličinu gradskog parka od 1 do 3 ha, s barem 85 % zelenih površina, dostupnog na udaljenosti od 900 m, odnosno 15 minuta hoda. Potrebno je planirati barem jedan na 3000 stanovnika, a od sadržaja su obavezni: dječje igralište površine 500 m², prostori za druženje i aktivnosti za različite dobne skupine, fontana i javno dostupni sanitarni čvorovi, park za pse, kulturni sadržaji i sl.

Nadalje, **lokalni (kvartovski) parkovi** značajan su čimbenik kvalitete života u gradu, kao zeleni prostori koji pridonose kvaliteti stanovanja i oblikovanju zdravijeg i održivijeg okruženja za život, s pozitivnim utjecajem na opću dobrobit stanovnika. Uređivanjem novih, te očuvanjem i prikladnim održavanjem postojećih kvartovskih parkova, poboljšava se kvaliteta urbanog života, a gradski stanovnici imaju mogućnost bliskog kontakta s prirodom. Zelene travnate plohe i vegetacija parkova četvrti izuzetno doprinose i ambijentalnom kolažu naselja. Prema GUP-u, navedenu funkciju imaju Z2 i Z3 površine¹⁶, odnosno uređene zelene površine od 100-3000 m², namijenjene odmoru i rekreaciji gravitirajućeg stanovništva i igri djece. U onim gradskim područjima gdje nije moguće osigurati veću parkovnu površinu te u urbano konsolidiranim područjima potrebno je planirati sustav odmorišta prema normativu od 1 odmorišta na svakih 500 stanovnika. Unutar odmorišta dozvoljena je gradnja manjeg dječjih igrališta veličine do 300 m² (u najvećim odmorištima) i postava parkovne opreme (fontana, paviljona u funkciji vidikovaca i sl).

Ranije spomenute Smjernice za planiranje zelenih površina navode kako bi minimalna veličina lokalnog parka trebala biti od 0,5 do 1 ha, sa 60 % zelenih površina, dostupnog na udaljenosti od 300 m, odnosno 5 minuta hoda. Potrebno je planirati barem jedan na 1000 stanovnika, a od sadržaja su obavezni: dječje igralište površine 200 m², prostori za druženje i aktivnosti za različite dobne skupine, park za pse i sl.

Osim kao dio drugih otvorenih površina, **dječja igrališta** se mogu planirati i samostalno. Prema smjernicama za dimenzioniranje dječjih igrališta iz PPUG-a, za djecu:

- | < 3 g. treba planirati površinu 0,15 m²/st., odnosno igralište od minimalno 50 m² unutar 100 m od mjesta stanovanja,
- | 3-6 g. treba planirati površinu 0,45 m²/st., odnosno igralište od minimalno 250 m² unutar 150-200 m od mjesta stanovanja,
- | 7-15 g. treba planirati površinu 25 m²/djetetu, odnosno igralište od minimalno 500 m² unutar 500-600 m od mjesta stanovanja.

Pritom najmanje 30 % površine dječjeg igrališta mora biti zasađeno niskim i visokim zelenilom, podne površine ispod dječjih sprava moraju biti od elastičnih materijala, površina dječjeg igrališta za igru loptom mora biti ograđena transparentnom ogradom visine 3 m, a dječja igrališta za uzrast 3-6 g. moraju biti ograđena čvrstom niskom ogradom visine najmanje 80 cm.

Smjernice za planiranje zelenih površina (Ministarstvo za okoliš i prostor, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja, 2019) kao minimalnu veličinu dječjih igrališta navode 200 m², s 30-50 % zelenih površina, a poželjni su i sadržaji za djecu različitih dobi, te mogućnost sjedenja u hladu s dobrim pogledom na igralište.

Zadnja kategorija otvorenih površina s javnom namjenom, a ujedno i specifičnost Rijeke kao grada na obali su **plaže**, koje u mediteranskim gradovima imaju potencijal preuzimanja socijalnih funkcija od parkova, a u ljetnoj sezoni i veću frekventnost korištenja. Pritom smjernice za planiranje zelenih površina propisuju minimalno 5-6 m² po osobi, s primarnim (kupalište i sunčalište) i sekundarnim sadržajima (obalna šetnica sa zelenim zaleđem).

Otvorene površine uz javne sadržaje pojavljuju se uz objekte javne i društvene namjene (obrazovne, zdravstvene, socijalne, vjerske, kulturne, državne, gradske, itd.), namijenjene korištenju šire javnosti. Uobičajeno su reprezentativnog karaktera, pogotovo uz objekte kulturne namjene (uređeni i održavani perivoji usko vezani uz postojeći kulturni objekt), dok su površine uz vrtiće, škole, fakultete,

¹⁶ Oznake namjene po GUP-u.

domove i bolnice prije svega funkcionalne i svojim sadržajima prilagođene potrebama korisnika, a neke od njih i dostupne isključivo najužem krugu korisnika (npr. površine uz vrtiće).

Pritom uz **dječje vrtiće** treba osigurati 15 m² prostora za igru po djetetu, minimalni udio zelenih površina 30-40 % i prostor koji omogućuje različite aktivnosti na otvorenom (zeleno površine namijenjene nestrukturiranoj igri i druženju te igrališta) (Ministarstvo za okoliš i prostor, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja, 2019).

Prema Državnom pedagoškom standardu: "*Vanjski prostori namijenjeni djeci moraju biti ograđeni i sigurni za djecu te sadržavati zelene površine, osunčane i hladovite prostore za igru. Igrališta moraju imati površinu najmanje 15 m² po djetetu i biti odgovarajuće opremljena spravama primjerenim dobi djece, pitkom vodom i vodom za igru.*", dok GUP navodi kako je potrebno planirati 70 % otvorenih zelenih površina uz predškolske ustanove, a da se veličina zajedničkog igrališta određuje za dječje jaslice s najmanje 15 m²/djetetu jasličke dobi, a za dječji vrtić s najmanje 20 m². U sklopu zajedničkog igrališta oblikuju se grupna igrališta od 60-130 m² po grupnoj jedinici, dok veličina prostora za sprave treba biti 4,5 m² po djetetu.

Otvorene površine uz škole (i sveučilišta) također trebaju imati minimalan udio od 30 do 40 % zelenih površina (prema GUP-u). Osim toga, navedene površine trebaju biti opremljene sportskim i dječjim igralištima, zelenim površinama namijenjenima nestrukturiranoj igri i druženju, proizvodnim površinama (povrtnjaci, voćnjaci) i sl. (Ministarstvo za okoliš i prostor, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja, 2019).

Kod uređenja **otvorenih površina uz domove za starije osobe** preporuča se minimalna površina od 200 m², odnosno 5-8 m² po korisniku. Minimalni udio zelenih površina trebao bi biti 30-40 %, uz ostvarivanje mogućnosti različitih aktivnosti na otvorenom, socijalnog kontakta i privatnosti. Slični kriteriji propisani su i za **otvorene površine uz zdravstvene ustanove**, pri čemu je preporučena veličina površine 300 m². (Ministarstvo za okoliš i prostor, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja, 2019)

Sportske i rekreacijske površine u Rijeci se prostorno očitavaju kao točkasti lokaliteti razmješteni gotovo na cijelom području grada, osim u njegovim sjevernim dijelovima gdje sportsko-rekreacijsku ulogu preuzimaju prirodne površine. Pritom treba istaknuti polujavne komplekse (bazen i stadion Kantrida te stadion Rujevica), teniske terene (TK Kantrida, TK Pećine Rijeka), nogometne terene (Orijent, Omladinsko, Robert Komen), kao i multifunkcionalna sportsko-rekreacijska igrališta (vojno igralište na Kampusu).

Unatoč tome što postoji više površina i zona za bavljenje sportom i rekreacijom, one često nisu u adekvatnom stanju – odnosno, zapuštene su ili neuređene i radi toga nisu privedene svrsi. Također, nedostaje veće raznolikosti u tipu ponuđenih sadržaja i aktivnosti za rekreaciju. GUP-om je definirano da je najmanje 40 % građevinskog područja namijenjenog za rekreaciju (R2) potrebno planirati kao zelenu površinu unutar koje je potrebno u najvećoj mogućoj mjeri očuvati autohtone biljne vrste, odnosno istu urediti kao jedinstveno koncipiranu parkovnu površinu.

Prema Priručniku za uređenje zelenih površina i promicanje tjelesne aktivnosti i zdravog načina života (Ministarstvo za okoliš i prostor, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja, 2019), preporuča se uređenje **sportsko-rekreacijskih parkova** kod kojih je minimalni udio zelenih površina 30-50 %, a koji su dostupni na 300 m od linija javnog prijevoza (na 5 minuta hoda). Također, moguće je urediti i veće rekreacijske zone minimalne veličine 5 ha u kojima je udio zelenih površina veći od 80 %, a nalaze se na 600 m od linija javnog prijevoza (10 minuta hoda). U sklopu oba tipa sportsko-rekreacijskih površina preporuča se uključiti i sportsko-rekreacijska igrališta veličine do 200 m².

Osim navedenih, preporuča se obnoviti postojeća betonska sportsko-rekreacijska igrališta, osuvremeniti dječja igrališta i sportske terene te planirati sadnju visoke vegetacije i grmlja uz njih. Poželjna je uspostava novih sportsko-rekreacijskih površina u novoplaniranim parkovima, kao i novih vježbališta na otvorenom (Strit Fitness).

Zelene površine uz stambene objekte dijele se na vrtove uz individualnu izgradnju i vile te na zelene površine uz višestambenu i mješovitu gradnju. Za otvorene površine uz višestambenu izgradnju preporuča se planirati 15-25 m² po stambenoj jedinici, od čega se preporuča barem 80 m² odvojiti za dječju igru (6 m² po stambenoj jedinici), a 50 m² za sport, stariju djecu i adolescente; odnosno planirati smještaj sportskog igrališta. Na građevnoj čestici 30-40 % trebale bi činiti zelene površine, a bitno je uključiti sadržaje za sve dobne skupine, prostore za druženje, sport i druge aktivnosti, unutar kojih se preporuča hortikulturno urediti 35 % površine.

Svi navedeni sadržaji trebali bi biti povezani središnjom zajedničkom zelenom površinom koja svim stanarima treba biti dostupna u radijusu od max. 300 m, odnosno 5 minuta hoda, dok bi pojedina dječja igrališta trebala biti dostupna unutar 100 m od stambenih zgrada i udaljena od prometnica.

S obzirom na planirano širenje građevinskih područja naselja i nedostatak otvorenih (zelenih) površina, u područjima većeg širenja (A 2.1.2.10.) predlaže se uspostava nove gradnje stambene i mješovite namjene u zelenilu s primjenom rješenja utemeljenih na prirodi – NBS rješenja (zeleni/smeđi/plavi krovovi¹⁷, zeleni zidovi, sadnja visoke vegetacije zbog toplinskih otoka, kišni vrtovi i dr.) i uspostavom novih otvorenih površina s javnom namjenom (parkovi, dječja igrališta, sportski tereni).

Posebni cilj 2.2.

Razvoj turizma u Gradu Rijeci određen je mnogobrojnim faktorima od kojih su najvažniji prostorni smještaj (blizina Opatije, Crikvenice, otoka Krka i Cresa), prometna povezanost, pregršt kulturno-povijesnih znamenitosti, luka pogodna za nautički turizam, infrastruktura i ponuda zdravstvenog, sportskog i vjerskog turizma. Rijeka je ujedno i središnje mjesto kulturnih događanja PGŽ, a nosi i titulu Europske prijestolnice kulture 2020. što je dodatno doprinijelo prepoznatljivosti Rijeke kao kulturnog središta na nacionalnoj i europskoj razini. Osim izazova vezanih uz brendiranje kulturne, a posebice industrijske baštine, u Rijeci je potrebno razviti nove sadržaje, te revitalizirati i valorizirati kulturno-povijesnu i prirodnu baštinu, a što će u konačnici doprinijeti jačanju gradskog identiteta.

Posebni cilj 2.3.

Urbana poljoprivreda je dio globalnog pokreta kojim se afirmira uzgoj hrane u gradovima, jačajući lokalne zajednice i podupirući održivo upravljanje prostorom. Urbanu poljoprivredu odlikuje integracija u urbanistički, gospodarski i ekološki sustav grada. Ona može imati privatni, javni ili komercijalni karakter, a manifestira se u nekoliko različitih oblika: gradski vrtovi, edukacijski i terapijski vrtovi, kućni vrtovi, krovni vrtovi, balkonski vrtovi, unutrašnji vrtovi, hidroponski i akvaponički uzgoj i dr.

Ekonomski potencijal urbane poljoprivrede nije toliko izražen, ali njeni dosadašnji doprinosi su vidljivi na polju razvoja ekološke održivosti urbanog područja te razvoja sociokulturnog i obrazovnog aspekta zajednice. Dokazan je doprinos urbane poljoprivrede smanjenju učinka toplinskih otoka i poboljšanju kvalitete zraka i tla. Brojne studije su dokumentirale da gradski (komunalni) vrtovi

¹⁷ Plavi krovovi predstavljaju inovativnu tehnologiju koja kombinira sve potencijalne prednosti tradicionalnih zelenih krovova i sustave spremnika za kišnicu. Smeđi krov je ekološki prihvatljiv krov koji rekreira površinu koja je postojala prije izgradnje zgrade. Navedeno je ostavljeno je da se „samostalno“ zasadi biljkama, putem vjetra ili ptica i da ga nastane životinjske vrste koje su izgradnjom izgubile stanište.

unapređuju socijalni kapital zajednice kroz ojačavanje društvenih veza među građanima. Gradski vrtovi, kao 'treće mjesto' unutar kvartova, djeluju kao mjesta okupljanja, rekreacije, socijalne interakcije, cjeloživotne edukacije i dijeljenja iskustva te poboljšanja općeg zdravlja kroz fizičku aktivnost. Premda urbana poljoprivreda sama za sebe ne može riješiti probleme opskrbe hranom, ona može biti jedna u nizu mjera i intervencija usmjerenih prema izgradnji ekološki, ekonomski i društveno održivijeg i pravednijeg sustava opskrbe hranom. (Priručnik za primjenu u urbanom području Grada Zagreba, 2021)

Prema Priručniku za uređenje zelenih površina i promicanje tjelesne aktivnosti i zdravog načina života (Ministarstvo za okoliše in prostor, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja, 2019), preporuča se uređenje gradskih (urbanih) vrtova od minimalno 800 m² (gdje svaka jedinica za vrtlarenje ima 20 m²), uz 100 m² zajedničkog boravišnog prostora i minimalni udio zelenih površina od 70 %. Urbani vrtovi bi trebali biti dostupni na udaljenosti od 600 m (10 minuta hoda) od linija javnog prijevoza te bi trebali imati odgovarajuću komunalnu infrastrukturu, zajednička spremišta za alat, a mogu uključivati i dječja igrališta.

Posebni cilj 2.4.

Zelene površine unutar gospodarskih zona imaju u prvom redu zaštitnu, a potom ambijentalnu i socijalnu funkciju, jer često predstavljaju tampon-zone prema drugim objektima koji ih okružuju te unose zelenilo u inače (pre)izgrađene zone čime se utječe i na psihičko zdravlje svih korisnika, uključujući zaposlenike. One se najčešće razlikuju prema dostupnosti, izgledu i opremljenosti. Često su nedostupne ili djelomično dostupne, održavane u osnovnom smislu (košnja trave, orezivanje, i sl.) te bez dodatnih sadržaja. Na širem području obuhvata ove zelene površine zastupljene su dvama podtipovima - zelenim površinama uz industrijska postrojenja i zelenim površinama uz poslovne prostore. Prema GUP-u, najmanje 30 % površine građevne čestice (građevinskog područja) proizvodne, a najmanje 25 % površine građevne čestice (građevinskog područja) poslovne namjene potrebno je urediti kao *pejzažno ili zaštitno zelenilo*, dok je njihove otvorene parkirne površine potrebno ozeleniti sadnjom stablašica na način sadnje najmanje 1 stabla/4PM.

Prema *Priručniku za uređenje zelenih površina i promicanje tjelesne aktivnosti i zdravog načina života* zelene površine uz industrijska postrojenja trebaju biti zastupljene u 15-30 %, uz preporuku uređenja zelenih krovova. U manjim zonama trebalo bi urediti zelenu površinu veličine 200 m², u srednje velikim zonama (>3 ha) 400 m², dok bi u velikim zonama (> 10 ha) trebalo urediti lokalni park od 500 m². Iste preporuke vrijede i kod zelenih površina uz trgovačke i poslovne objekte.

Posebni cilj 2.5.

Preporučene dimenzije **prometnica** koje je potrebno primjenjivati prilikom planiranja/projektiranja propisane su GUP-om Grada Rijeke, a između ostalog uključuju i:

- | Minimalnu širinu pješačkog nogostupa od 1,6 m (za sve tipove cesta i ulica),
- | Širinu zelene površine visokog zelenila od 3,0 m (za sve tipove cesta i ulica),
- | Širinu zelene površine niskog zelenila od 1,5 do 3,0 m (pri čemu se širina navedene površine povećava proporcionalno sa širinom prometnice).

Pritom smjernice iz *Priručnika za uređenje zelenih površina i promicanje tjelesne aktivnosti i zdravog načina* preporučaju uređenje pješačkih i biciklističkih komunikacija uz prometnice u nekoliko varijanti: (1) odvojene zelenim pojasom 0,7 m širine od motornog prometa unutar naselja, odnosno 1,5 m širine zelenog pojasa s drvoredom, (2) 2,5 m širine jednostranog zelenog pojasa s jednostrukim drvoredom, odvojeno od motornog prometa izvan naselja; i (3) 3,0 m širine zelenog pojasa sa obje strane staze s barem jednostrukim drvoredom.

Nadalje, treba uzeti u obzir kako prometne površine (terminali i stajališta javnog prometa, velika otvorena parkirališta i sl.) predstavljaju značajan udio izgrađenog gradskog prostora i svojom

površinom omogućuju primjenu NBS rješenja (*Nature based solutions*) različitoga mjerila. Ovakvi prostori uglavnom ne predstavljaju atraktivne i reprezentativne gradske prostore, već su dio našeg svakodnevnog i običnog urbanog krajobraza. Koristimo ih u skladu s njihovom namjenom, bez želje za kvalitetnijim doživljajem ili duljim boravkom u njima. Njihov doprinos biološkoj raznolikosti u pravilu je nizak, dok je doprinos jačanju učinka toplinskog otoka u pravilu značajan. Međutim, ovakve prostore imamo u gradu zato jer ih trebamo i njihovo izmještanje bi negativno utjecalo na svakodnevno funkcioniranje grada, stoga daljnja razmišljanja trebaju ići u smjeru integriranja raznovrsnih NBS rješenja prilikom planiranja novih prometnica i prateće infrastrukture.

Mjere i aktivnosti unutar posebnog cilja prikazani su na **izdvojenom grafičkom prikazu 02** u prilogu Strategije.

6.3.3. Strateški cilj 3. Ublažavanje klimatskih promjena

Zelena infrastruktura ima veliki značaj u ublažavanju utjecaja klimatskih promjena i prilagodbi na iste. Djeluje na ublažavanje poplava održivim sustavima odvodnje, posredno djeluje i na ublažavanje problema erodibilnosti, te na smanjenje toplinskih otoka, iz čega su proizašli sljedeći posebni ciljevi:

PC 3.1. Uspostavljanje sustava održive odvodnje, zaštite od bujica, poplava i porasta razine mora

PC 3.2. Ublažavanje utjecaja toplinskih otoka

Kao jedan od najvećih pritisaka na Rijeku ističu se upravo poplave (kao posljedica veće učestalosti i intenziteta ekstremnih vremenskih prilika koje obilježavaju velike količine oborina u kratkom razdoblju) i podizanje razine mora. Već i sada infrastruktura za upravljanje vodnim ciklusom i pročišćavanje oborinskih i otpadnih voda predstavlja veliko opterećenje u energetskom i financijskom smislu za jedinice lokalne samouprave, a taj se teret može olakšati kroz skupljanje i ponovno korištenje oborinskih voda, prije nego što one oteku. Na taj način omogućava se korištenje oborinskih voda u svrhu opskrbljivanja podzemnih zaliha vode kroz infiltraciju ili sivu vodu, ili na primjer, za zalijevanje okoliša. Čuvanje i obrada vode blizu mjesta na kojem su oborine pale pomoći će smanjiti površinsko otjecanje kojim se može upravljati te poboljšati kvalitetu oborinskih voda uklanjanjem čestica zagađenja. **Održivi drenažni sustavi** kao što su propusne obloge i opločenja, predstavljaju razumnu i jednostavnu tehnologiju za postizanje tih ciljeva, a mogu sadržavati i komponente kao što su spremnici za kišnicu, kišni vrtovi, bio retencije, jezera i bazene za skupljanje kišnice. Smanjivanje potrošnje energije i vode, **rezultira manjim zagađenjem pitke vode, smanjenjem poplava, povećanjem zaliha vode** te pridonosi prirodnijem, biološki raznolikijem i estetski ljepšem urbanom okolišu.

Osim problema s poplavama, projicirano povećanje temperatura zraka za razdoblje do 2070. godine na području Rijeke, kao i stagnacija ili minorno iskazani trendovi minimalnih promjena u ukupnim količinama oborina, imat će za posljedicu povećanje evapotranspiracije, smanjenje površinskih i podzemnih otjecanja, a time i moguće smanjenje vodnih zaliha. Već sada su u ljetnom razdoblju razlike u površinskoj temperaturi tla između urbaniziranih površina (pokrivenih betonom i asfaltom) i okolnih zelenih površina veće za više od 10°C od okolnih zelenih površina (na pojedinim lokalitetima i preko 20°C), što jasno ukazuje na **važnost zelene infrastrukture u ublažavanju posljedica toplinskog otoka**. Najveći intenzitet toplinskog otoka vidljiv je na području kompaktne, gusto izgrađene gradske jezgre, bez puno vegetacije, sa slabijim strujanjem vjetra, kao i u gusto izgrađenim gradskim i prigradskim naseljima, oko prometnica, te industrijskih zona.

Implementacijom **zelenih/plavih/smeđih zidova i/ili krovova** na postojeće i nove javne i poslovne zgrade utjecalo bi se na smanjenje temperatura u urbaniziranim dijelovima Grada, pružili bi djeci, mladima i radno aktivnom stanovništvu bolju kvalitetu prostora, nova zelena mjesta za učenje i igru, a sve uz poboljšanje kvalitete zraka i bolju zvučnu izolaciju. Dječji vrtići i škole mogu koristiti zelene zidove i krovove kao interaktivna mjesta za učenje o prirodi. Širu implementaciju navedenog trebao bi pratiti i razvoj lokalne regulative kojom bi se regulirale obveze vezano uz održavanje takvih površina, kao i moguće poticanje implementacije kroz smanjenje komunalnih davanja. Osim navedenog, sadnjom većeg udjela visoke vegetacije prilikom uređenja zelenih površina još bi se značajnije utjecalo na smanjenje toplinskih otoka u Gradu, naročito u visokourbaniziranom obalnom dijelu Grada.

Mjere i aktivnosti unutar posebnog cilja prikazani su na **izdvojenom grafičkom prikazu 03** u prilogu Strategije.

6.3.4. Strateški cilj 4. Osiguranje uvjeta za sustavnu implementaciju i upravljanje mrežom ZI Grada Rijeke

Implementacija ZUO na administrativnom području Grada Rijeke i njeno povezivanje s različitim sektorskim alatima, a posebice prostornim planiranjem, bit će omogućena kroz izradu **Akcijskog plana zelene urbane obnove** - provedbenog akta koji će se sadržajno i logički u potpunosti nadovezati na dokument Strategije ZUO, s kojim će činiti jedinstvenu cjelinu te jasno artikulirati buduće aktivnosti, tko ih provodi, u kojem vremenskom periodu i koliko sredstva će biti potrebno osigurati da ih se provede.

Nadalje, zelena infrastruktura je pojam koji se u novije vrijeme sve češće koristi u svrhu definiranja cijelog niza različitih aspekata održivog razvoja prostora. U svrhu njenog razvoja u urbanim područjima RH, jedan od posebnih ciljeva Programa razvoja ZI je „Visoka razina znanja i društvene svijesti o održivom razvoju urbanih područja kroz razvoj zelene infrastrukture“. Stoga je s ciljem podizanja svijesti o pozitivnom i kvalitetnom utjecaju zelene infrastrukture i mogućnostima njezine izgradnje potrebno educirati stručnjake, planere i lokalno stanovništvo. Edukacijom i podizanjem svijesti o važnosti izgradnje zelene infrastrukture u urbanim područjima, kao i odgovornom postupanju s okolišem te uvođenjem pojma zelene infrastrukture u obrazovni sustav, povećava se mogućnost održivog razvoja, posebice s aspekta održivog planiranja korištenja prostora. Jačanje osviještenosti kod stanovništva ujedno pozitivno djeluje na stvaranje „odozdo prema gore“ (*bottom-up*) inicijativa koje također mogu pospješiti razvoj zelene infrastrukture.

Iz navedenog su proizašli sljedeći posebni ciljevi:

PC 4.1. Sustavno implementiranje ZI u sektorske politike i alate upravljanja Gradom Rijekom

PC 4.2. Povećanje svijesti o održivom razvoju Grada Rijeke kroz ZUO

6.4. Razvojne mjere i aktivnosti

1

PC 1.1. Očuvanje nefragmentiranih prirodnih staništa

M 1.1.1. Unaprjeđenje vrijednih područja zaštićenih Zakonom o zaštiti prirode

A 1.1.1.1. Očuvati, urediti i adekvatno prezentirati zaštićeni (geomorfološki) spomenik prirode Zametska pećina. (1¹⁸) (Slika 6.4-1)

M 1.1.2. Unaprjeđenje vrijednih područja predloženih za zaštitu prostorno-planskom dokumentacijom

A 1.1.2.1. Revidirati obuhvate područja u kategoriji "park šuma" predloženih za zaštitu važećom prostorno-planskom dokumentacijom prema prijedlozima Strategije i poticati zakonsku zaštitu u kategoriji park šuma. (2)

A 1.1.2.2. Revidirati obuhvate područja u kategoriji "zaštićeni krajolici" predloženih za zaštitu važećom prostorno-planskom dokumentacijom prema prijedlozima Strategije i poticati zakonsku zaštitu u kategoriji značajnog krajobraza. (3)

M 1.1.3. Očuvanje vrijednih prirodnih (mikro)lokaliteta autohtonih u urbanom području

A 1.1.3.1. Očuvati i zaštititi cjelovite šumske komplekse koji nisu predloženi za zaštitu važećom prostorno-planskom dokumentacijom u kategoriji „park šuma“ prema prijedlogu Strategije. (4)

A 1.1.3.2. Poticati zaštitu lokve Mistraž temeljem prostorno-planske dokumentacije. (5)

A 1.1.3.3. Uspostaviti Arboretum Drenova u sklopu Park-šume Pulac-Drenova. (6)

M 1.1.4. Unaprjeđenje vrijednih staništa područja ekološke mreže HR2000658 Rječina

A 1.1.4.1. Implementirati plan upravljanja područjem ekološke mreže HR2000658 Rječina u dijelu administrativnog obuhvata Grada Rijeke u prostorno-plansku dokumentaciju i relevantne strateške dokumente. (7)

¹⁸ Broj aktivnosti naveden u legendi u Kartografskom prilogu 01.

| Slika 6.4-1 Prijedlog uređenja ulaznog dijela Zametske pećine

PC 1.2. Omogućavanje nesmetane migracije divljim vrstama i uspostavljanje biološki vrijednih staništa

M 1.2.1. Uspostava ekoloških koridora za kretanje faune

A 1.2.1.1. Očuvati cjelovitost ekološko-zaštitnih koridora prepoznatih Planom ZI. (8) (Slika 6.4-2)

A 1.2.1.2. Održavati i obnavljati postojeće drvorede te provesti ispitivanje stanja stabala i njihovu obnovu u povijesnim cjelinama. (9)

Prijedlog konkretnih lokacija za obnovu drvoreda (Izdvojeni kartografski prikaz 05):

- | (1) duž nogostupa Istarske ulice,
- | (2) duž nogostupa Liburnijske ulice,
- | (3) duž nogostupa Vukovarske ulice,
- | (4) Krešimirova ulica,
- | (5) drvodred crnika u Ulici Riva i Ulici Ivana Zajca,
- | (6) duž Ul. Fiumara do Jelačićevog trga i dalje duž Ribarske i Wenzelove ulice,
- | (7) drvodred platana na potezu od garaže za autobuse do parkirališta na Školjiću,
- | (8) drvodred kestena na potezu od Titovog trga duž Šetališta Andrije Kačića Miošića,
- | (9) Kvaternikova ulica 66-70.

A 1.2.1.3. Uspostaviti nove drvorede i parkovne poteze za povezivanje zelenih površina identificiranih Planom ZI. Pritom saditi stabla tanjeg debla i postavljanje propusne hodne podloge oko debla kako bi se očuvala prohodnost, a za sve dionice cesta potrebna je provjera instalacija u nogostupu. (10)

Prijedlog konkretnih lokacija (Izdvojeni kartografski prikaz 05):

- | Drvoredi:
 - o (1) cesta od spoja na Ul. Antuna Kosića Rika (čvor na Rujevici) preko Marinića do ŽC 5125 (izvan granica obuhvata Grada Rijeke),
 - o (2) nova cesta - na potezu od „plavog niza“ do Groblja Zamet,
 - o (3) Ulica Giuseppea Smolikara,
 - o (4) Ulica Milutina Barača,
 - o (5) Ulica Ivana Pavla II,

- (6) državna cesta D 404,
- (7) zelena površina u Radničkoj ulici južno od željezničke pruge.

| **Parkovni potezi:**

- (1) zelena površina sjeverno i južno od križanja ulice Dragutina Tadijanovića i Košićevca,
- (2) zelena površina između Zametske ulice i Ulice Petra Jurčića,
- (3) zelena površina između Primorske ulice i Ulice Berte Jardas,
- (4) zelena površina između Ulice Braće Branchetta i Vukovarske ulice,
- (5) zelena površina između Šetališta Joakima Rakovca i Kumičićeve ulice,
- (6) zelena površina zapadno od D8 na Martinšćici.

A 1.2.1.4. Izraditi stručnu podlogu kojom će se utvrditi gdje postoji potreba za uspostavljanjem zelenih koridora (prijelaza) preko riječke zaobilaznice.

| Slika 6.4-2 Ekološko-zaštitni koridori u Rijeci; kanjon Rječine (gore), Mihačeva draga (sredina) i padine Škurinjske drage (dolje)

PC 1.3. Unaprjeđenje prirodnosti vodotoka

M 1.3.1. Renaturalizacija gradskih vodotoka

A 1.3.1.1. Izraditi stručnu podlogu kojom će se ispitati mogućnost unaprjeđenja prirodnosti gradskih vodotoka (Brajda, Beli Kamik, Žabica, Dolac, Žudika, Lešnjak, Školjić, Škurinjski potok). (11)

A 1.3.1.2. Ispitati mogućnost djelomične renaturalizacije korita vodotoka Rječine kako bi se povećala bioraznolikost vodenog i priobalnog ekosustava. (12) (Slika 6.4-3)

A 1.3.1.3. Očuvati prirodne dijelove Draškog potoka.

Slika 6.4-3 Prirodna obnova (renaturalizacija) vodotoka
(Izvor: caue-observatoire.fr; domz60.wordpress.com)

PC 1.4. Očuvanje i unaprjeđenje obalnih staništa

M 1.4.1. Očuvanje i unaprjeđenje vrijednih prirodnih obalnih staništa

A 1.4.1.1. Izraditi stručnu podlogu za obalni pojas Grada Rijeke s ciljem identifikacije i klasifikacije prirodnih zona i obalnih staništa te sukladno tome davanje prijedloga zaštite i gospodarenja, te uređenja i oblikovanja tih prostora i javnih plaža. (13)

2

PC 2.1. Uređenje postojećih i uspostava novih otvorenih površina

M 2.1.1. Uređenje i unaprjeđenje kvalitete postojećih otvorenih površina i koridora

A 2.1.1.1. Izraditi [Plan sadnje i održavanja postojećih javnih zelenih površina](#) koji će uključivati (1¹⁹):

- | *klasifikaciju tipova površina*
- | *mogućnosti za implementaciju NBS rješenja*
- | *razradu načina sadnje i prijedlog vrsta za sadnju s obzirom na uvjete prostora u koji se sadi način i troškove održavanja*
- | *mogućnost uspostave park šuma s jestivim vrstama u dijelovima parkova*
- | *izradu bonitetnog vrednovanja biljnog fonda u postojećim parkovima i drvoredima*
- | *održavanje i obnovu drvoreda jednakovrijednim sadnicama*
- | *plan za unaprjeđenje bioraznolikosti širokim spektrom biljnih vrsta (primjerice autohtonim medonosnim travnjačkim vrstama te grmljem i stablima s jestivim plodovima) koje će biti hrana ili stanište ostalim skupinama živog svijeta*
- | *vremenski interval potreban za obnovu travnatih površina kao staništa za biljne i životinjske vrste ugrožene čestom košnjom*
- | *plan obnove degradiranih staništa i staništa niže kvalitete uz izgrađene površine*
- | *reviziju prema mandatnom razdoblju radi efikasnog i realnog planiranja troškova održavanja.*

A 2.1.1.2. Izraditi [Katalog urbane opreme](#) u Gradu.

A 2.1.1.3. Ispitati mogućnost osiguravanja pristupa osobama s invaliditetom, kolicima i sl. na svim otvorenim površinama s javnom namjenom.

A 2.1.1.4. Planirati (ekološku) rasvjetu uz komunikacije u svim gradskim parkovima u svrhu sigurnog korištenja tijekom večernjih sati.

A 2.1.1.5. Izraditi [konzervatorsko-krajobrazne elaborate sa smjernicama za obnovu i uređenje](#) najkompleksnijeg i najvrijednijeg povijesnog zelenila za koje takav dokument nije izrađen (Park Vladimira Nazora i Nikole Hosta, Park Mlaka, Park narodnog heroja), odnosno krajobraznog projekta obnove i održavanja za ostalo povijesno zelenilo.

A 2.1.1.6. Izraditi [Plan održavanja i obnove postojećih betonskih sportsko-rekreacijskih igrališta](#) u sklopu kojeg treba obnoviti i osuvremeniti dječja igrališta i sportske terene. (2) (Slika 6.4-4)

Prijedlog konkretnih lokacija (Izdvojeni kartografski prikaz 05):

- | (1) *rekreacijsko i dječje igralište u Ul. Ludvetov breg*
- | (2) *sportsko-rekreacijsko igralište u Ul. Škurinjskih žrtava,*
- | (3) *sportsko-rekreacijska površina u Ul. Braće Pavlinić oznake R2-27.*

A 2.1.1.7. Planirati sadnju visoke vegetacije i grmlja uz sva dječja igrališta i sportske terene gdje za to postoje prostorne mogućnosti u cilju osiguranja povoljnih mikroklimatskih uvjeta.

¹⁹ Broj aktivnosti naveden u legendi u Kartografskom prilogu 02.

A 2.1.1.8. Ispitati mogućnost uspostave različitih tipova boravišnih prostora uz zdravstvene ustanove i domove za starije (za ostvarivanje socijalnog kontakta, privatnost, različite aktivnosti i sl.) uz unaprjeđenje njihovih krajobraznih vrijednosti.

A 2.1.1.9. Popularizirati postojeća vježbališta na otvorenom, odnosno "Strit fitness". (3)

A 2.1.1.10. Nastaviti održavanje postojećih lokacija parkova za pse. (4)

A 2.1.1.11. Izraditi [Strateške smjernice za uređenje i održavanje gradskih plaža](#). (5)

A 2.1.1.12. Izrada programa educiranja, stimuliranja i sufinanciranja i poticanja vlasnika postojećih privatnih kuća za uređenje i sadnju zelenila.

A 2.1.1.13. Rekonstruirati i nadograditi postojeću trasu šetnice Lungomare (Kantrida-Preluk) od plaže S zavoj do stadiona Kantrida, uz smještaj rekreacijskih i ostalih pratećih sadržaja sjeverno i južno od same šetnice. (6)

A 2.1.1.14. Formirati i obnoviti šetnicu i perila uz Draški potok.

A 2.1.1.15. Obnoviti, urediti i povezati povijesne šumske puteve od Preluka do Turnja.

A 2.1.1.16. Obnoviti streljanu na Drenovi. (7)

A 2.1.1.17. Revitalizirati postojeća boćarska igrališta (npr. Čandekova, Škurinje).

A 2.1.1.18. Obnoviti i očuvati privatno povijesno zelenilo uz vile i gradske reprezentativne stambene građevine, naročito na području Belvedera, Kalvarije, Bulevarda, Pećina, Kantride i Kostabele.

M 2.1.2. Uspostavljanje novih otvorenih površina i koridora

A 2.1.2.1. Izraditi [Plan realizacije novih javnih zelenih površina](#) predviđenih Planom ZI, a posebno uspostavu gradskih i lokalnih parkova koji su utvrđeni kao prioritetni projekti. (8)

Prijedlog konkretnih lokacija (gradski parkovi; 17) (Izdvojeni kartografski prikaz 05):

- | (1) planirani park (Z1-39) s južnom površinom (S),
- | (2) Park Grbci (Z1-41),
- | (3) park na Kantridi (Z1-19),
- | (4) park na Kantridi (Z1-18),
- | (5) planirani park (Z1-44) s površinom za rekreaciju (R2-20),
- | (6) park na Krnjevu (Z1-14),
- | (7) zelena površina uz Kablarsku cestu (S),
- | (8) Park Minakovo (Z1-45),
- | (9) Park Katice Mittel Katinke na Škurinjama (PŠ),
- | (10) Štranga (M1),
- | (11) zelena površina između ulica Kozala i Braščine (S),
- | (12) Delta (Z1-3),
- | (13) Pančićev park na Trsatu (Z1-24),
- | (14) Strmica (Z1-25),
- | (15) Dukićevo (Z1-26),
- | (16) Gradski park na Vežici (Z1-29),
- | (17) park Sv. Križ (PŠ).

Prijedlog konkretnih lokacija (lokalni parkovi; 45): prikazano na izdvojenom kartografskom prilogu 02

A 2.1.2.2. Uspostaviti nove drvorede i parkovne poteze za povezivanje zelenih površina identificiranih Planom ZI. Prijedlog konkretnih lokacija naveden je u PC 1.2. pod A 1.2.1.3. (9)

A 2.1.2.3. Izraditi **Plan otkupa javnih zelenih površina** utvrđenih Studijom i Strategijom ZUO.

A 2.1.2.4. Osigurati visoku kvalitetu urbanističko-arhitektonskih i krajobraznih rješenja preporukom provedbe javnih urbanističko-arhitektonskih natječajeva za sve otvorene površine s javnom namjenom veličine od 5000-10.000 m², a naročito onih koji su važni za uspostavu zelenih koridora unutar Plana ZI.

A 2.1.2.5. Uključiti primjenu NBS rješenja u smjernice programa za javne urbanističko-arhitektonske natječaje, pogotovo u slučajevima provedbe natječaja za javne zelene površine koje nemaju naglašenu vegetacijsku komponentu.

A 2.1.2.6. Razvijati prostore s inkluzivnim karakterom radi stvaranja socijalno inkluzivnih površina u svrhu smanjenja društvene segregacije.

A 2.1.2.7. Uspostaviti nova dječja igrališta, samostalno i/ili u sklopu planiranih gradskih/lokalnih parkova. (10) (Slika 6.4-5)

Prijedlog konkretnih lokacija (Izdvojeni kartografski prikaz O5)²⁰:

- | (1) Park na Krnjevu - Z1-14,
- | (2) Park Grbci - Z1-41,
- | (3) Park Minakovo - Z1-45,
- | (4) Park Šparići - Z1-18,
- | (5) Z2 u Dražičkoj ulici,
- | (6) Štranga - M1.

A 2.1.2.8. Planirati prostore i sadržaje za korisnike starije životne dobi (npr. stolovi za kartanje i šah, boćališta) u gradskim parkovima.

A 2.1.2.9. Ispitati mogućnost postavljanja diskretnih ugostiteljskih sadržaja i sanitarnih čvorova u izdvojene javne otvorene/zelene površine izvan grada.

A 2.1.2.10. Planirati obavezu primjene principa NBS-a pri projektiranju građevina u neizgrađenim stambenim zonama. (11)

Prijedlog konkretnih lokacija (Izdvojeni kartografski prikaz O5):

- | (1) UPU područja Turanj-Kostabela,
- | (2) UPU područja Pehlin;
- | (3) UPU sekundarnog gradskog središta Rujevica;
- | (4) UPU gradskog područja Gornja Drenova;
- | (5) UPU gradskog područja Lukovići-Braščine-Pulac.

A 2.1.2.11. Izgraditi planirane dijelove obalne šetnice radi povezivanja na lungomare Rijeka-Mošćenička Draga. (12)

A 2.1.2.12. Izgraditi planirane preostale dijelove trase unutar prstena Riječkih šetnica. (13)

A 2.1.2.13. Ispitati mogućnost uspostave pješačkih, biciklističkih i trim staza u kanjonu Rječine. (14) (Slika 6.4-9, Slika 6.4-10)

A 2.1.2.14. Ispitati mogućnost uspostave biciklističke staze Žabica-Ulica M. Barača-Bivio-Preluk.

A 2.1.2.15. Ispitati mogućnost za uspostavu nove biciklističke infrastrukture u svim dijelovima grada.

²⁰ Na kartografskom prikazu se nalazi samo planirano igralište u Dražičkoj ulici jer su ostale lokacije planirane unutar prethodno prikazanih planiranih gradskih/lokalnih parkova.

A 2.1.2.16. Urediti područje Velog vrha kao zonu za rekreaciju, povezati sportsko penjalište na prirodnim stijenama pješačko-biciklističkim stazama sa širim područjem i urediti interpretacijski centar. (15) (Slika 6.4-8)

A 2.1.2.17. Prenamjeniti fortifikacijski sklop s bunkerima i tunelima na Sv. Katarini na način da se prezentira njegova povijest i uredi park sa rekreacijskim sadržajima. (16)

A 2.1.2.18. Uspostaviti sportsko-rekreacijske parkove kao dijelove sportsko-rekreacijskih zona na otvorenom. (17) (Slika 6.4-7)

Prijedlog konkretnih lokacija (Izdvojeni kartografski prikaz 05):

- | (1) Kantrida,
- | (2) Rujevica,
- | (3) Trsat.

A 2.1.2.19. Uspostaviti nove sportsko-rekreacijske terene/površine. (18)

Prijedlog konkretnih lokacija (Izdvojeni kartografski prikaz 05)²¹:

- | (1) unutar parkova Z1-14, Z1-18, Z1-41, Štranga,
- | (2) površina R1-1 (teniski centar) za izgradnju dodatnih sportsko-rekreacijskih i pratećih sadržaja,
- | (3) na sportsko-rekreacijskoj površini u Ul. Braće Pavlinić oznake R2-27,
- | (4) R2-19 u Dražičkoj ulici,
- | (5) uređenje trim staze u sklopu planiranog gradskog parka na Gornjoj Vežici;
- | (6) uređenje sportskih sadržaja i građevina na rekreacijskom području Skudarevo (R2-12).
- | (7) sportsko-rekreacijsko igralište s odmorištem u sklopu Sveučilišnog kampusa.

A 2.1.2.20. Uspostaviti vježbališta na otvorenom na novim lokacijama u gradu. (19) (Slika 6.4-11)

Prijedlog konkretnih lokacija (Izdvojeni kartografski prikaz 05)²²:

- | (1) unutar parkova Z1-14, Z1-41, Z1-45,
- | (2) park Štranga,
- | (3) park Špariči
- | (4) plaža Ploče,
- | (5) rekreacijska površina uz dječje igralište u Ul. Ede Jardasa,
- | (6) Veli vrh.

A 2.1.2.21. Uspostaviti nove parkove za pse. (20) (Slika 6.4-5)

Prijedlog konkretnih lokacija (Izdvojeni kartografski prikaz 05)²³:

- | unutar parkova Z1-14, Z1-41, Z1-45.

A 2.1.2.22. Izraditi program educiranja, stimuliranja, sufinanciranja i poticanja investitora planiranih privatnih kuća za adekvatno uređenje zelenih površina planiranih objekata.

²¹ Na kartografskom prikazu se nalazi samo lokacija 2 jer su ostale unutar planiranih gradskih/lokalnih parkova i sportsko-rekreacijskih koje su prethodno prikazane na karti.

²² Na kartografskom prikazu se nalaze samo lokacije izvan planiranih gradskih/lokalnih parkova jer su njihove lokacije prethodno prikazane na karti.

²³ Na kartografskom prikazu se nalaze lokacije gradskih parkova unutar kojih su planirani navedeni parkovi za pse.

A 2.1.2.23. Ispitati mogućnost uspostave sustava kontrole kroz koji bi se osiguralo da je izvedba otvorenih (zelenih) površina planiranih privatnih objekata u skladu sa smjericama prostorno-planske dokumentacije.

A 2.1.2.24. Ispitati mogućnost za uspostavu novih trim staza u dijelovima grada gdje za to postoje prostorne mogućnosti.

M 2.1.3. Uvođenje edukativnih sadržaja na postojećim i planiranim površinama

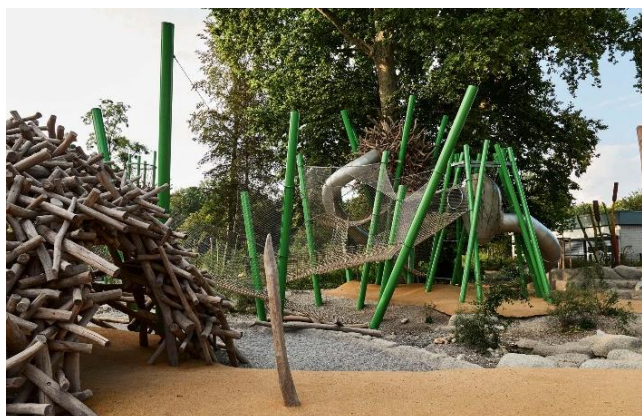
A 2.1.3.1. Uvođenje edukativnih sadržaja (o prirodnim i kulturnim vrijednostima) za sve dobne skupine u gradske parkove, povijesne i grobljanske perivoje.

A 2.1.3.2. Kontinuirano educirati građane svih uzrasta o važnosti bioraznolikosti u urbanim sredinama.

A 2.1.3.3. Ispitati mogućnost obnove potoka (Brajda, Beli Kamik, Žabica, Dolac, Žudika, Lešnjak, Školjić, Škurinjski potok) s edukacijskim elementima o njihovim prirodnim i kulturnim vrijednostima. (21) (Slika 6.4-6)

| Slika 6.4-4 Mogućnosti za unaprjeđenje dječjih igrališta (Izvor: sunnycitykids.com; landezine-award.com)

| Slika 6.4-5 Primjer parka za pse (lijevo); primjer dječjeg igrališta (desno) (Izvor: k9grass.com; jakob.com)

| Slika 6.4-6 Arhitektonska (lijevo) i kulturna obnova vodotoka (desno) (Izvor: landezine.com; archdaily.com)

| Slika 6.4-7 Prijedlog sportsko-rekreacijskog parka uz stadion Rujevica

| Slika 6.4-8 Rekreacija u prirodnim područjima (Izvor: adrenalinparkmedulin.com)

Slika 6.4-9 Prijedlog uspostave različitih sadržaja u kanjonu Rječine

Slika 6.4-10 Primjer pješačkih i trim staza za Veli vrh i kanjon Rječine (Izvor: landezine-award.com; visitmarjan.com)

| Slika 6.4-11 Primjer vježbališta na otvorenom (Izvor: jila.net.au)

PC 2.2. Uspostavljanje novih turističkih sadržaja i jačanje identiteta Rijeke kao turističke destinacije

M 2.2.1. Unaprjeđenje turističkog potencijala postojećih javnih otvorenih površina i koridora

A 2.2.1.1. Po obnovi uključiti ih u turističku ponudu grada.

M 2.2.2. Uspostavljanje novih turističkih sadržaja

A 2.2.2.1. Po uspostavi novih javnih otvorenih površina i koridora, uključiti ih u turističku ponudu grada.

A 2.2.2.2. Po prenamjeni bivše rafinerije u poduzetnički centar Mlaka, navedeno područje uključiti u turističku ponudu grada. (22)

A 2.2.2.3. Ostvariti zelenu promenade u industrijskom dijelu kanjona Rječine koja će povezati i prezentirati vrijednu kulturnu baštinu i omogućiti implementaciju većeg broja novih (kulturnih, boravišnih, rekreacijskih, edukativnih i sl.) sadržaja. (23)

A 2.2.2.4. Urediti zone uz Stari mlin Žakalj i Matešićev mlin na Rječini. (24) (Slika 6.4-12)

A 2.2.2.5. Po uspostavi zone za sport i rekreaciju na otvorenom na predjelu Veli vrh-Sv. Katarina urediti vidikovce.

| Slika 6.4-12 Prijedlog uređenja zona uz Stari mlin Žakalj i Matešićev mlin na Rječini

PC 2.3. Jačanje funkcija zelenih površina u svrhu proizvodnje hrane

M 2.3.1. Planirati proizvodnju hrane u privatnim vrtovima uz individualnu izgradnju

A 2.3.1.1. Izrada programa educiranja, stimuliranja, sufinanciranja i poticanja vlasnika postojećih privatnih kuća za uspostavu i sadnju vrtova za uzgoj različitih kultura.

M 2.3.2. Planirati proizvodnju hrane na javnim površinama u gradskom vlasništvu

A 2.3.2.1. Uspostaviti nove urbane vrtove. (25)

Prijedlog konkretnih lokacija (Izdvojeni kartografski prikaz 05)²⁴:

- | (1) unutar područja sekundarnog gradskog središta Rujevica,
- | (2) uz „Crveni“ niz (unutar Z1-14);
- | (3) područje Drenova-Bok;
- | (4) područje Škurinjskog plasa;
- | (5) područje Drage.

A 2.3.2.2. Provoditi edukacijske radionice za građane posvećene upoznavanju s različitim oblicima i praktičnim rješenjima urbane poljoprivrede.

A 2.3.2.3. Poticati uspostavu povrtnjaka i voćnjaka uz odgojno-obrazovne ustanove. (26)

Prijedlog konkretnih lokacija (Izdvojeni kartografski prikaz 05):

- | (1) OŠ Kantrida,
- | (2) OŠ Zamet,
- | (3) OŠ San Nicolo,
- | (4) OŠ Ivana Zajca,
- | (5) OŠ Fran Franković,
- | (6) OŠ Škurinje,
- | (7) OŠ Podmurvice,
- | (8) OŠ Belvedere,
- | (9) OŠ Kozala,
- | (10) OŠ Vladimir Gortan,
- | (11) OŠ Pećine,
- | (12) OŠ Podvežica,
- | (13) OŠ G. Vežica.

A 2.3.2.4. Razmotriti uvrštenje Rijeke u Mrežu jestivih gradova²⁵.

²⁴ Na kartografskom prikazu se nalaze lokacije 3-5 jer su ostale lokacije prikazane u sklopu drugih aktivnosti.

²⁵ <https://www.edicitnet.com/green-cities/>

PC 2.4. Uspostavljanje elemenata ZI unutar postojećih i planiranih gospodarskih zona

M 2.4.1 Uspostavljanje zaštitnog zelenila uz postojeće industrijske i gospodarske komplekse

A 2.4.1.1. Izraditi stručnu podlogu kojom bi se ispitala mogućnost uspostave visokog zaštitnog zelenila u cilju vizualnog zaklanjanja navedenih kompleksa. (27) (Slika 6.4-13)

M 2.4.2. Uspostavljanje zaštitnog zelenila kod planiranja i uređenja novih poslovnih i gospodarsko-industrijskih zona

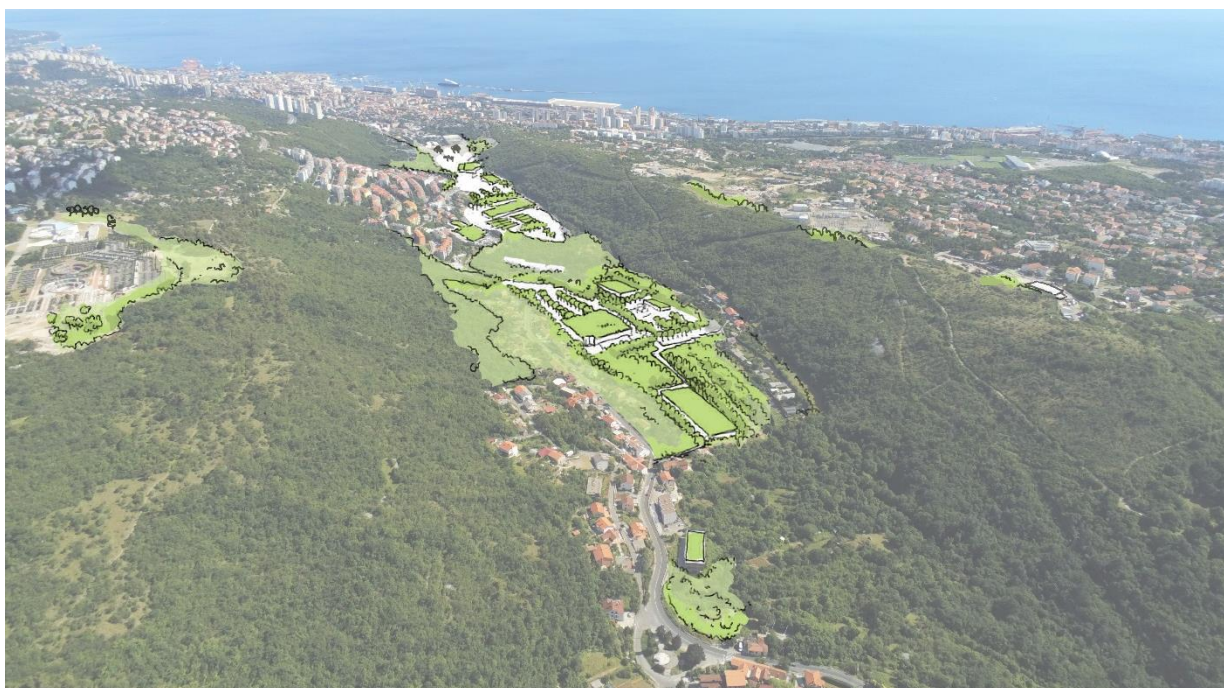
A 2.4.2.1. Definirati uvjete za uređenje i održavanje kroz Plan sadnje i održavanja.

M 2.4.3. Planiranje urbane sanacije industrijskih, gospodarskih i vojnih kompleksa uz uspostavu ZI

A 2.4.3.1. Utvrditi prioriteta područja (gospodarske zone) za provedbu urbane sanacije i zelene preobrazbe. (28) (Slika 6.4-14, Slika 6.4-15)

Prijedlog konkretnih lokacija (Izdvojeni kartografski prikaz 05):

- | (1) Trgovačka zona u MO Srdoči,
- | (2) Trgovačka zona u MO Škurinje,
- | (3) Torpedo,
- | (4) INA Mlaka,
- | (5) Industrijski dio kanjona Rječine,
- | (6) Delta,
- | (7) Trgovačka zona u MO Pećine.

| Slika 6.4-13 Prijedlog uspostave (visokog zaštitnog) zelenila u postojećoj poslovnoj zoni

| Slika 6.4-14 Prijedlog zelene preobrazbe kanjona Rječine

| Slika 6.4-15 Prijedlog zelene preobrazbe šireg područja Delte

PC 2.5. Ozelenjavanje prometnih površina i poticanje održive zelene mobilnosti

M 2.5.1. Unaprjeđenje i uređenje postojećih prometnih koridora

A 2.5.1.1. Kroz [prometnu studiju Grada](#) odrediti prioriteta područja za sadnju i/ili sanaciju drvoreda, uspostave održivih drenažnih sustava i unaprjeđenja pješačko-biciklističkih funkcija prometnih koridora. (Slika 6.4-16)

A 2.5.1.2. Planirati povezivanje dijelova Grada pješačkim mostovima ili pothodnicima na mjestima gdje su razdvojeni velikim gradskim prometnicama i/ili zbog drugog razloga koji ukazuje na potrebu povezivanja. (29)

Prijedlog konkretnih lokacija (Izdvojeni kartografski prikaz O2):

- | županijska cesta od rotora Rujevica prema Viškovu (pješački nadvožnjak, na lokaciji između Hipermarketa Interspar i nogometnog kampa).

M 2.5.2. Unaprjeđenje i uređenje planiranih prometnih koridora

A 2.5.2.1. Utvrditi odredbe za sustavno urbanističko planiranje ulica u urbanističkim planovima uređenja kojim će se osigurati prostor za sadnju visokog zelenila u kojem ne smiju biti položne instalacije radi nesmetane sadnje te osigurati ostali minimalni tehnički uvjeti za kvalitetnu izvedbu te implementirati pješačko-biciklističke staze unutar kojih nema prostornih ograničenja.

A 2.5.2.2. Prilikom izgradnje ulica s drvoredima i pješačko-biciklističkim stazama, koristiti vodopropusni ekološki materijal u podlozi staza i prometnica.

M 2.5.3. Unaprjeđenje prometa u mirovanju

A 2.5.3.1. Izraditi [Plan ozelenjavanja parkirališnih površina](#) s planom realizacije i održavanja. (Slika 6.4-17)

A 2.5.3.2. Obnoviti postojeće visoko zelenilo na parkiralištima. (30)

Prijedlog konkretnih lokacija (Izdvojeni kartografski prikaz O5):

- | (1) Medovićeve ulica,
- | (2) Hegedušićeva ulica,
- | (3) Ulica Branimira Markovića,
- | (4) Hahlić ulica,
- | (5) Trg braće Mažuranića.

A 2.5.3.3. Ispitati mogućnost zamjene asfaltne podloge na postojećim parkiralištima vodopropusnim materijalima, odnosno opločenjima.

A 2.5.3.4. Kod uređenja novih parkirališta umjesto asfalta koristiti vodopropusne materijale, planirati sadnju drvoreda te implementaciju kišnih vrtova i spremnika za kišnicu.

A 2.5.3.5. Ozeleniti planirano parkiralište uz bivše Exportdrvo na južnom dijelu Delte prema važećim odredbama GUP-a zbog poboljšanja klimatskih uvjeta i smanjenje utjecaja toplinskih otoka. (31)

| Slika 6.4-16 Prijedlog zelene preobrazbe uličnog prostora

| Slika 6.4-17 Prijedlog ozelenjavanja parkirališta

3

PC 3.1. Uspostavljanje sustava održive odvodnje, zaštite od bujica, poplava i porasta razine mora

M 3.1.1. Primjeniti zelena tehnička rješenja kod postojećih (izgrađenih) površina radi unaprjeđenja njihovog stanja

A 3.1.1.1. Poticati implementaciju vodopropusnih obloga i opločenja na prilazima i okućnicama obiteljskih kuća, kao i prilazima i parkiralištima višestambenih zgrada, poslovnih zgrada i trgovačkih centara.

A 3.1.1.2. Izraditi stručnu podlogu kojom će se utvrditi lokacije pogodne za implementaciju održivih drenažnih sustava (propusne obloge i opločenja, spremnici za kišnicu, kišni vrtovi, bio retencije i sl.), način primjene i održavanja.

A 3.1.1.3. Revitalizirati postojeće gradske plaže prema principima NBS-a. (1²⁶)

A 3.1.1.4. Revitalizirati postojeće rezervoare izvorske vode za zalijevanje zelenih površina.

A 3.1.1.5. Ispitati mogućnost korištenja komunalnih izvora pitke vode (šterni) za navodnjavanje urbanih vrtova i parkova.

M 3.1.2. Primjeniti zelena tehnička rješenja prilikom nove izgradnje, naročito u dijelovima Grada koji su izloženi značajnom riziku od poplava i podizanja razine mora

A 3.1.2.1. Izraditi Studiju kojoj će se ispitati mogućnost uspostave održivih drenažnih sustava i spremnika za kišnicu prilikom izgradnje svih većih opločenih površina (šetnica, prometnica, parkirališta i sl.) u neizgrađenim dijelovima Grada. (2)

A 3.1.2.2. Provesti promotivne i edukacijske kampanje o prednostima vodopropusnih obloga i opločenja.

A 3.1.2.3. Očuvati sve postojeće zelene površine u dijelovima Grada koji su izloženi značajnom riziku od poplava i podizanja razine mora. (3)

Prijedlog konkretnih lokacija (Izdvojeni kartografski prikaz 03):

- | Padine kanjona Rječine,
- | Park Augusta Cesarca,
- | Kazališni park,
- | Park prof. dr. Vinka Franciskovića,
- | Park Mlaka,
- | Zelene površine uz plaže.

²⁶ Broj aktivnosti naveden u legendi u Kartografskom prilogu 03.

PC 3.2. Ublažavanje utjecaja toplinskih otoka

M 3.2.1. Uspostavljanje zelenih krovova i zidova na objektima

A 3.2.1.1. Izraditi stručnu podlogu kojom će se ispitati mogućnost uređenja zelenih/plavih/smeđih krovova i fasada na postojećim objektima javne i poslovne namjene. (4) (Slika 6.4-18)

A 3.2.1.2. Uvesti preporuku/obvezu za planiranje zelenih/plavih/smeđih krovova i/ili zidova na novim zgradama javne i poslovne namjene (kroz prostorno-plansku dokumentaciju i programske smjernice za provedbu urbanističko-arhitektonskih natječaja), uz primjenu adekvatne vegetacije otporne na klimatske ekstreme. (5)

A 3.2.1.3. Očuvati zelene površine, drveće i ostalu visoku vegetaciju u dijelovima Grada koji su visoko urbanizirani i pokazuju visoku ranjivost na toplinske udare. (6)

A 3.2.1.4. Provesti promotivne i edukacijske kampanje o prednostima zelene te plavo-zelene infrastrukture.

M 3.2.2. Očuvanje postojećeg i sadnja novog zelenila kod uređenja novih građevinskih parcela

A 3.2.2.1. Kroz prostorno-planske odredbe obvezati vlasnike kuća da 40 % okućnice čini prirodan teren uz sadnju visoke vegetacije zbog osiguranja hlada i smanjenja toplinskih otoka, te očuvanja vodopropusne podloge (u svrhu smanjenja poplava).

A 3.2.2.2. Kod uređenja novih stambenih zona, najmanje 40 % površine mora ostati prirodno ili krajobrazno uređeno zelenilo, pri čemu je naglasak na sadnji visoke vegetacije.

A 3.2.2.3. Kroz prostorno-planske odredbe unutar gospodarskih (industrijskih/poslovnih) zona definirati minimalni udio od 30 % parcele koji mora činiti prirodan teren uz sadnju visoke vegetacije zbog osiguranja hlada i smanjenja toplinskih otoka, te očuvanja vodopropusne podloge (u svrhu smanjenja poplava).

A 3.2.2.4. Kod uređenja novih ugostiteljsko-turističkih zona, najmanje 40 % čestice mora ostati prirodno ili krajobrazno uređeno zelenilo (bez staza, bazena, terasa), pri čemu postojeću vegetaciju treba maksimalno očuvati, a objekte ravnih krovova treba ozeleniti prirodnom vegetacijom. (Slika 6.4-19)

Slika 6.4-18 Zeleni zid (The Musée du Quai Branly, Pariz) (lijevo), zeleni krov na postojećem objektu (desno), (Izvor: inhabitat.com; meinka.de; researchgate.net)

Slika 6.4-19 Primjer kvalitetnog uređenja ugostiteljsko-turističkih objekata - Hotel Lone (lijevo) i Grand Park Hotel u Rovinju (Izvor: maistra.com; archdaily.com)

4

PC 4.1. Sustavno implementiranje ZI u sektorske politike i alate upravljanja Gradom Rijekom

M 4.1.1. Implementacija ZI

A 4.1.1.1. Implementirati plan ZI u prostorno-plansku dokumentaciju.

A 4.1.1.2. Implementirati ZI kod izrade novih studija, strategija, akcijskih planova i druge dokumentacije.

M 4.1.2. Uspostava sustava za praćenje ZUO

A 4.1.2.1. Izrada Akcijskog plana ZUO Grada Rijeke

A 4.1.2.2. Uspostaviti interaktivnu kartu otvorenih (zelenih) površina i koridora (šetnica) s popisom sadržaja koje nude.

A 4.1.2.3. Izraditi Katastar zelenila grada Rijeke u cilju praćenja stanja vegetacije.

PC 4.2. Povećanje svijesti o održivom razvoju Grada Rijeke kroz ZUO

M 4.2.1. Edukacija predstavnika Grada o zaštiti, planiranju i upravljanju ZUO

A 4.2.1.1. Planirati stručno usavršavanje i edukaciju predstavnika Grada Rijeke o planiranju, upravljanju i održavanju ZI.

A 4.2.1.2. Uključivanje akademske i znanstveno-stručne zajednice u edukaciju i afirmaciju zelene urbane obnove.

M 4.2.2. Informiranje javnosti o temama ZUO

A 4.2.2.1. Izraditi vodič ZUO Grada Rijeke.

A 4.2.2.2. Izraditi priručnik za NBS rješenja.

7. ZAKLJUČAK

Stvaranje plana ZI Grada Rijeke temeljilo se na definiciji ZI kao „*multifunkcionalne mreže otvorenih prostora grada koju čine sve njegove otvorene površine*“, koje u društvenom smislu mogu djelovati samostalno, ali čija ekološka, strukturna i socijalna vrijednost zavisi od međusobnog rasporeda i povezanosti njihovih elemenata. Dakle, što im je namjena jasnije određena i što su čvršće povezane u mrežu sustava, sigurniji im je opstanak u gradskom tkivu te su zaštićeniji pred danas izraženim pritiscima na prostor.

Pritom su najvažniji parametri za definiranje smjera ZUO bili:

- | **40,68 %** ukupnog broja stanovnika Primorsko-goranske županije živi u Rijeci;
- | **12,3 %** od ukupnih izdataka iz proračuna odvaja se na aktivnosti koje imaju direktan utjecaj na razvoj ZUO, a još **29,77 %** na one koji imaju neizravan utjecaj;
- | Kraljeznica zeleno-plave infrastrukture Rijeke je **vodotok Rječine** s kanjonom koji povezuje prirodno zaleđe s morem;
- | Dominantni tip otvorenih površina ovog urbanog krajobraza su **prirodne površine** (2.057,44 ha ili **47,30 %** ukupne površine);
- | **Otvorene površine s javnom namjenom** zauzimaju 80,85 ha ili **1,86 %**;
- | **Prirodna obala** zauzima oko 7 km, odnosno **1/4** od ukupno 28 km obalne linije Grada Rijeke;
- | U Rijeci postoji **21 uređena plaža** i oko **300 dječjih igrališta**;
- | Gradom se pruža **43,24 km postojećih drvoreda** te **42 km postojećih šetnica**;
- | Glavni pritisci na postojeće elemente ZI su **urbanizacija i klimatske promjene** (poplave i toplinski otoci).

Iz svega navedenog proizašli su dijagram i koncept razvoja ZI, na temelju kojih je izrađen strateški okvir koji sadrži strateške i posebne ciljeve te mjere i aktivnosti kojima bi se postigli definirani ciljevi. Definirani strateški okvir prikazan je u izdvojenim kartografskim prikazima po strateškim ciljevima, odnosno na kompozitnoj karti koja sadrži prioritete aktivnosti (projekte) čijom realizacijom će se omogućiti stvaranje zelenih klinova i poprečnih veza važnih za povezivanje prepoznatih postojećih elemenata zelene infrastrukture Grada Rijeke.

Tako bi se provedbom aktivnosti definiranih Strategijom:

- | Kanjonom Rječine **povezalo prirodno zaleđe Rijeke s obalom i centrom Grada** većim brojem boravišnih i sportsko-rekreacijskih sadržaja;
- | Uspostavile **dvije nove park-šume** čime bi se očuvalo oko 106 ha šumske vegetacije;
- | **Povećao broj parkova** sa sadašnjih 18 na **83**, od čega je planirano 17 novih gradskih, 45 nova lokalna parka i 3 sportsko-rekreacijska parka;
- | Uspostavilo **6** novih dječjih igrališta, **6** novih sportsko-rekreacijskih terena, **6** novih vježbališta na otvorenom i **3** parka za pse (u sklopu planiranih gradskih parkova);
- | **Povećala duljina gradskih šetnica** – planiranih **dodatnih 10 km** šetnica u sklopu Riječkih šetnica, kanjona Rječine i u obalnom pojasu;
- | Uspostavom svih planiranih šetnica, Rijeka bi dobila **kontinuiranu pješačku poveznicu od Mošćeničke Drage do Velog vrha** i prirodnog zaleđa Rijeke;
- | **Povećala duljina gradskih drvoreda** za više od **6 km**;
- | Revitalizacijom **gradskih plaža**, povećanjem sadržaja i sadnjom visoke vegetacije u njihovom zaleđu, stvorili bi se preduvjeti za njihovo **korištenje tijekom cijele godine**;

- | Renaturalizacijom **Škurinjskog potoka** pospješila bi se **moгуćnost realiziranja dodatnog zelenog klina** kojim bi se prirodno zaleđe povežalo s obalom;
- | Primjenom **NBS principa** (zeleni/plavi/smeđi krovovi, održivi drenažni sustavi, sadnja visoke vegetacije na zelenim površinama među zgradama i dr.) u velikim planiranim stambenim zonama (Turanj-Kostabela, Rujevica i sl.) **ublažio bi se utjecaj toplinskih otoka, povećala ambijentalnost** otvorenih prostora u naselju, što bi imalo utjecaj i na **povećanje kvalitete života stanovnika Rijeke** u širem gradskom području;
- | **Urbanom sanacijom gospodarsko-poslovnih zona**, kao i **sadnjom zaštitnog zelenila** uz postojeće i planirane poslovne zone te parkirališta, utjecalo bi se na **povećanje bioraznolikosti i ambijentalnih kvaliteta** u Gradu, smanjenje utjecaja toplinskih otoka (naročito u obalnom pojasu i Škurinjskoj dragi) i **ublažavanje utjecaja sve učestalijih jakih oborinskih nevremena**;
- | Planirana je uspostava **5 novih urbanih vrtova** (uz postojeći „Zeleni put“) i **13 vrtova** (voćnjaka i povrtnjaka) **uz osnovne škole** na području cijelog Grada Rijeke,
- | Sve navedeno utjecat će na **bolju distribuciju zelenih površina i sadržaja dostupnih svim stanovnicima Rijeke te na kvalitetniju i raznovrsniju turističku ponudu**.

Osim navedenog, Strategijom ZUO je preporučena izrada slijedećih stručnih dokumenata:

- | Plan sadnje i održavanja postojećih javnih zelenih površina,
- | Plan otkupa i realizacije novih javnih zelenih površina,
- | Katalog urbane opreme u Gradu,
- | Konzervatorsko-krajobrazne studije sa smjernicama za obnovu i uređenje za sve povijesne i grobljanske perivoje,
- | Stručna podloga za obalni pojas Grada Rijeke s ciljem identifikacije i klasifikacije prirodnih zona i obalnih staništa,
- | Plan održavanja i obnove postojećih betonskih sportsko-rekreacijskih igrališta,
- | Stručna podloga za ispitivanje mogućnosti uspostave visokog zaštitnog zelenila uz postojeće industrijske i gospodarske komplekse,
- | Prometna studija za određivanje prioriteta područja za sadnju i/ili sanaciju drvoreda, uspostave održivih drenažnih sustava i unaprjeđenja pješačko-biciklističkih funkcija prometnih koridora,
- | Plan ozelenjivanja parkirališnih površina s planom realizacije i održavanja,
- | Stručna podloga za određivanje lokacija pogodnih za implementaciju održivih drenažnih sustava, načina primjene i održavanja,
- | Studija za ispitivanje mogućnosti uspostave održivih drenažnih sustava i spremnika za kišnicu prilikom izgradnje većih opločenih površina u neizgrađenim dijelovima Grada,
- | Stručna podloga za ispitivanje mogućnosti uređenja zelenih/plavih/smeđih krovova i fasada na postojećim objektima javne i poslovne namjene.

Sve navedeno se predlaže ostvariti unutar 7 godina (do 2030. g. prema Programu razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine), a to će biti omogućeno kroz izradu **Akcijskog plana zelene urbane obnove** - provedbenog akta koji će se sadržajno i logički u potpunosti nadovezati na dokument Strategije ZUO, s kojim će činiti jedinstvenu cjelinu te jasno artikulirati buduće aktivnosti, tko ih provodi, u kojem vremenskom periodu i koliko sredstva će biti potrebno osigurati da ih se provede. Akcijski plan potrebno je realizirati u narednih godinu dana radi aktualnosti podataka na kojima se on temelji.

8. IZVORI I LITERATURA

8.1. Prostorno-planska dokumentacija

1. Generalni urbanistički plan Grada Rijeke, "Službene novine Primorsko-goranske županije" broj 7/07, 14/13 i "Službene novine Grada Rijeke" broj 8/14, 3/17, 21/19, 11/20-ispravak, 7/21 i 7/22;
2. Prostorni plan Primorsko-goranske županije, "Službene novine Primorsko-goranske županije" broj 32/13, 7/17-ispr., 41/18 i 4/19-proč.tekst i 18/22;
3. Prostorni plan uređenja Grada Rijeke, "Službene novine Primorsko-goranske županije", broj 31/03., 26/05.-uskl. i 14/13. i "Službene novine Grada Rijeke" broj 3/17, 21/19 i 22/19;

8.2. Propisi i zakoni

1. Državni pedagoški standard predškolskog odgoja i naobrazbe (NN 63/08)
2. Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine (NRS 2030) (NN 13/21)
3. Odluka o određivanju osjetljivih područja (NN 81/10, 141/15, 79/22)
4. Pravilnik o mjerilima za utvrđivanje osobito vrijednog obradivog (P1) i vrijednog obradivog (P2) poljoprivrednog zemljišta (NN 23/19)
5. Pravilnik o popisu stanišnih tipova, karti staništa te ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima (NN 88/14)
6. Pravilnik o uređivanju šuma (NN 97/18, 101/18, 31/20, 99/21)
7. Pravilnik o zaštiti poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja (NN 71/19)
8. Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030." (NN 147/21)
9. Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine (NN 72/17)
10. Strategija prilagodbe klimatskim promjenama za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. (NN 46/20)
11. Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske (NN 106/17)
12. Uredba o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (NN 80/19)
13. Zakon o poljoprivrednom zemljištu (NN 20/18, 115/18, 98/19, 57/22)
14. Zakon o potvrđivanju Konvencije o biološkoj raznolikosti (NN 6/96)
15. Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19)
16. Zakon o šumama (NN 68/18, 115/18, 98/19, 32/20, 145/20)
17. Zakon o vodama (NN 66/19, 84/21)
18. Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15, 44/17, 90/18, 32/20, 62/20, 117/21, 114/22)
19. Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19)

8.3. Literatura

1. Akcijski plan energetske učinkovitosti Grada Rijeke za razdoblje 2022. - 2024. godine.
2. DHMZ (2008): Klimatski atlas Hrvatske, Zagreb.
3. European Commission (2013): Building a Green Infrastructure for Europe. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 24 pp.
4. European Commission (2019): Commission Staff Working Document - Guidance on a strategic framework for further supporting the deployment of EU-level green and blue infrastructure. SWD(2019) 193 final, Brussels.

5. European Environment Agency (2010): 10 messages for 2010: Urban ecosystems. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Union.
6. Garašić, D. (2022). Projekt krajobraznog uređenja potoka Črnomerec u Zagrebu - idejno rješenje (Diplomski rad). Preuzeto s <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:204:805422>
7. Hrdalo I. 2013. Green system in the evolution of the open space of selected Mediterranean towns, Doctorial dissertation, Ljubljana, University of Ljubljana, Biotechnical Faculty.
8. Konzervatorska podloga Grada Rijeke (2019): Izrađivači: Sveučilište u Zagrebu, Arhitektonski fakultet, Zavod za urbanizam, prostorno planiranje i pejzažnu arhitekturu; Ministarstvo kulture, konzervatorski odjel u Rijeci, Rijeka.
9. Mazza L., Bennett G., De Nocker L., Gantioler S., Losarcos L., Margerison C., Kaphengst T., McConville A., Rayment M., ten Brink P., Tucker G., van Diggelen R. (2011): Green Infrastructure Implementation and Efficiency. Final report for the European Commission, DG Environment on Contract ENV.B.2/SER/2010/0059. Institute for European Environmental Policy, Brussels and London.
10. Plan gospodarenja otpadom Grada Rijeke za razdoblje 2017.-2022.
11. Plan razvoja grada Rijeke 2021.-2027.
12. Plan razvoja Primorsko-goranske županije za razdoblje 2022.-2027. godine.
13. Plan upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. (NN 66/16).
14. Program za mlade Grada Rijeke za razdoblje 2023.-2030.
15. Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama za područje Grada Rijeke za razdoblje 2018. - 2022.
16. Razvojna strategija Primorsko-goranske županije za razdoblje 2016.-2020.
17. Strategija razvoja Urbane aglomeracije Rijeka za razdoblje 2016.-2020.
18. Strategija sporta Grada Rijeke 2018. - 2024.
19. Strategija zelene infrastrukture u svrhu promicanja zelene infrastrukture u urbanim i ruralnim prostorima od strane Europske komisije (European Commission, 2013).
20. Urbanistični inštitut Republike Slovenije (2019): VEN ZA ZDRAVJE: Priručnik za načrtovanje zelenih površina za spodbujanje telesne dejavnosti in zdravega življenjskega sloga, Ljubljana.
21. Zelena infrastruktura d.o.o. (2020): Studija zelene infrastrukture Grada Rijeke, Zagreb.

8.4. Internet

1. **Adrenalin Park Medulin (2023)**
Dostupno na: <https://www.adrenalinparkmedulin.com/sadrzaj.html#poligonTop>
2. **ArchDaily (2023)**
Dostupno na: <https://www.archdaily.com/>
3. **Bioportal (2022): Internet portal informacijskog sustava zaštite prirode Zavoda za zaštitu okoliša i prirode; uključuje WMS/WFS servise.**
Dostupno na: <http://www.bioportal.hr>.
4. **DGU (2022): Geoportal Državne geodetske uprave.**
Dostupno na: <http://geoportal.dgu.hr>.
5. **Dom's Plan B Blog. Urban Creeks: Protecting Water Quality and Urbanism. (2023)**
Dostupno na: <https://domz60.wordpress.com/2016/10/22/urban-creeks-protecting-water-quality-and-urbanism/>
6. **Državni zavod za statistiku (Popisi stanovništva 2001., 2011. i 2021.).**
Dostupno na: <https://dzs.gov.hr/popisi-stanovnistva/421>
7. **Edible Cities Network**
Dostupno na: <https://www.edicitnet.com/green-cities/>
8. **European Environment Agency (2022)**
Dostupno na:

<https://www.eea.europa.eu/downloads/7a7f9d83e5494d28b24083c8b95b8595/1620729317/green-infrastructure-better-living-through.pdf>

9. **Grad Rijeka – Portal Grada Rijeke (2023).**
Dostupno na: <https://www.rijeka.hr/>
10. **Geoportal Registra kulturnih dobara RH (2022).**
Dostupno na: <https://geoportal.kulturnadobra.hr/geoportal.html#/>
11. **Informacijski sustav prostornog uređenja (2022).**
Dostupno na: <https://ispu.mgipu.hr/>
12. **Inhabitat. The Musée du Quai Branly (2023)**
Dostupno na: <https://inhabitat.com/the-musee-du-quai-branly-in-paris-boasts-a-luscious-vertical-garden-by-patrick-blanc/patrick-blanc-green-wall-musee-du-quai-branly-paris-1/>
13. **Jakob Rope Systems (2023)**
Dostupno na: <https://www.jakob.com/ch/de/referenzen/spielaue-lange-erlen>
14. **Jila. Sydney Park Fitness Equipment (2023)**
Dostupno na: <https://www.jila.net.au/all-projects/sydney-park-fitness-equipment>
15. **Karte opasnosti od poplava i karte rizika od poplava (2022).**
Dostupno na: <http://korp.voda.hr/>
16. **K9Grass (2023)**
Dostupno na: <https://k9grass.com/see-it-in-action/featured-projects/eagle-rock-dog-park/>
17. **Landezine (2023)**
Dostupno na: <https://landezine-award.com/>
18. **L'Observatoire CAUE (2023)**
Dostupno na: <https://www.caue-observatoire.fr/ouvrage/ecoquartier-bottiere-chenaie/>
19. **Lučka uprava Rijeka (2023)**
Dostupno na: <https://www.portauthority.hr/>
20. **Maistra. Hotel Lone (2023)**
Dostupno na: <https://www.maistra.com/b2b/corporate/#/>
21. **meinKA. „Stadtgrün wertschätzen“: Mehr Kühlung für Karlsruher Hot-Spots (2023)**
Dostupno na: <https://meinka.de/stadtgruen-wertschaetzen-mehr-kuehlung-fuer-karlsruher-hot-spots/>
22. **Nacionalna klasifikacija staništa RH (IV.verzija) (2022)**
Dostupno na: https://www.haop.hr/sites/default/files/uploads/dokumenti/2017-12/Nacionalna%20klasifikacija%20stanista_IVverzija.pdf
23. **Park šuma Marjan (2023)**
Dostupno na: <https://www.visitmarjan.com/trim-staza/>
24. **Proračun Grada Rijeke za 2023. godinu – jednostavna verzija za informiranje i participaciju građana.**
Dostupno na: <https://www.rijeka.hr/wp-content/uploads/2023/04/Prora%C4%8Dun-u-malom-za-2023.-godinu.pdf>
25. **ResearchGate. View of green roofs in Stuttgart (2023)**
Dostupno na: https://www.researchgate.net/figure/View-of-green-roofs-in-Stuttgart-Germany-Internet_fig12_296303577
26. **Sunny City Kids (2023)**
Dostupno na: <https://www.sunnycitykids.com/activities/como-adventure-grove-playground>

9. PRILOZI

9.1. Rezultati anketnog istraživanja

9.2. Kartografski prilozi

Kartografski prilog 01. Plan zelene infrastrukture Grada Rijeke – Strateški cilj 1: Očuvanje i unaprjeđenje prirodnih područja te bioraznolikosti Grada Rijeke

Kartografski prilog 02. Plan zelene infrastrukture Grada Rijeke – Strateški cilj 2: Uređenje otvorenih površina u naselju

Kartografski prilog 03. Plan zelene infrastrukture Grada Rijeke – Strateški cilj 3: Ublažavanje klimatskih promjena

Kartografski prilog 04. Plan zelene infrastrukture Grada Rijeke – Kompozitna karta: Prioritetni projekti

Kartografski prilog 05. Plan zelene infrastrukture Grada Rijeke – Prijedlog konkretnih lokacija

STRATEGIJA ZELENE URBANE OBNOVE GRADA RIJEKE

REZULTATI ANKETNOG ISTRAŽIVANJA

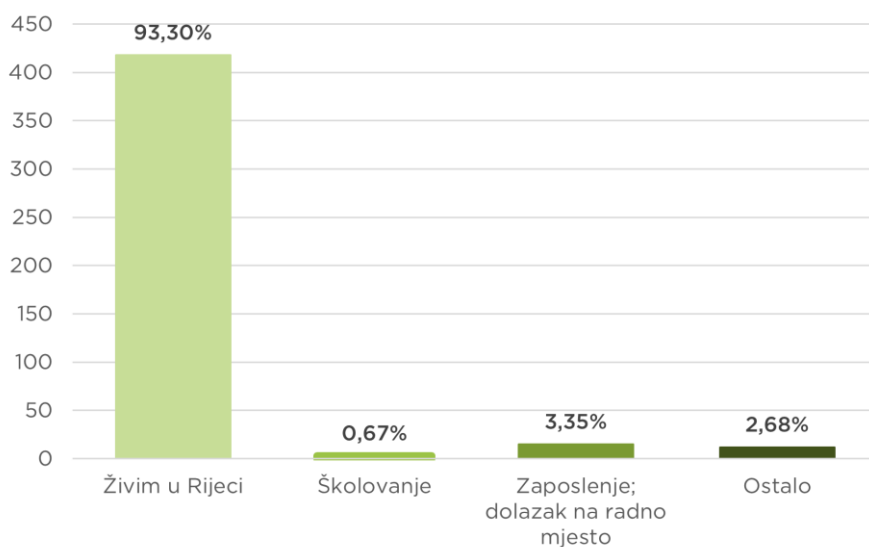
Studeni, 2022.

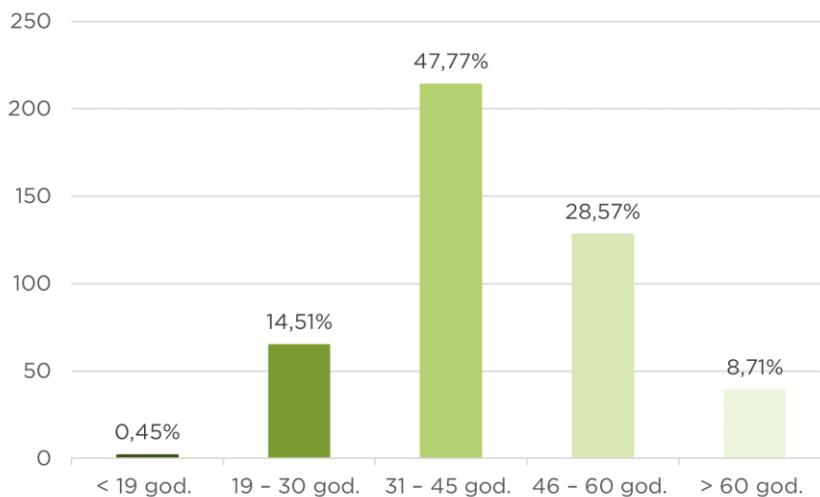
1.1. Analiza anketnog upitnika

1.1.1. Anketni upitnik na razini Grada Rijeke

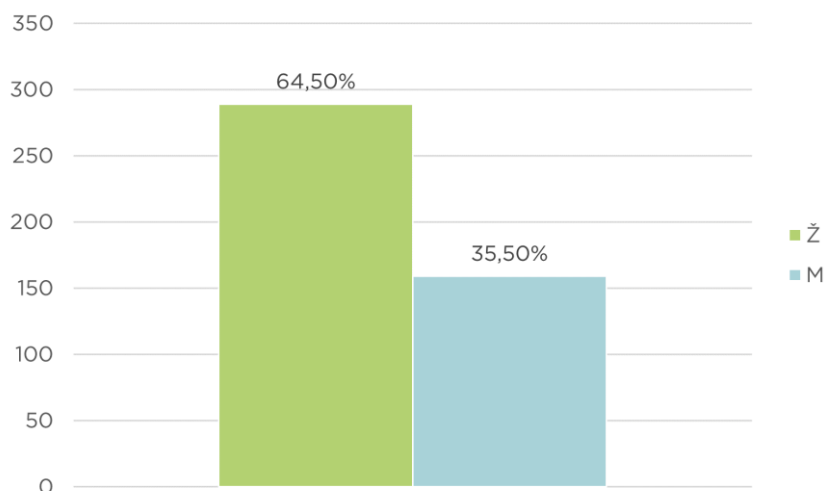
Anketnom upitniku je pristupilo 448 ispitanika, od kojih 418 živi u Gradu Rijeci (93,3%), a preostalih 30 (6,7%) dolazi zbog posla, školovanja, posjeta obitelji ili zbog sadržaja koje grad nudi. Većina ispitanika (76,34%) nalazi se u dobnoj skupini 31-60 godina, a 64,5% od ukupno ispitanih osoba odnosi se na osobe ženskog spola.

Slika 1.1-1 Udio stanovnika Grada Rijeke u ukupnom broju ispitanika, odnosno onih koji povremeno borave u Gradu uz navedeni razlog boravka u Rijeci

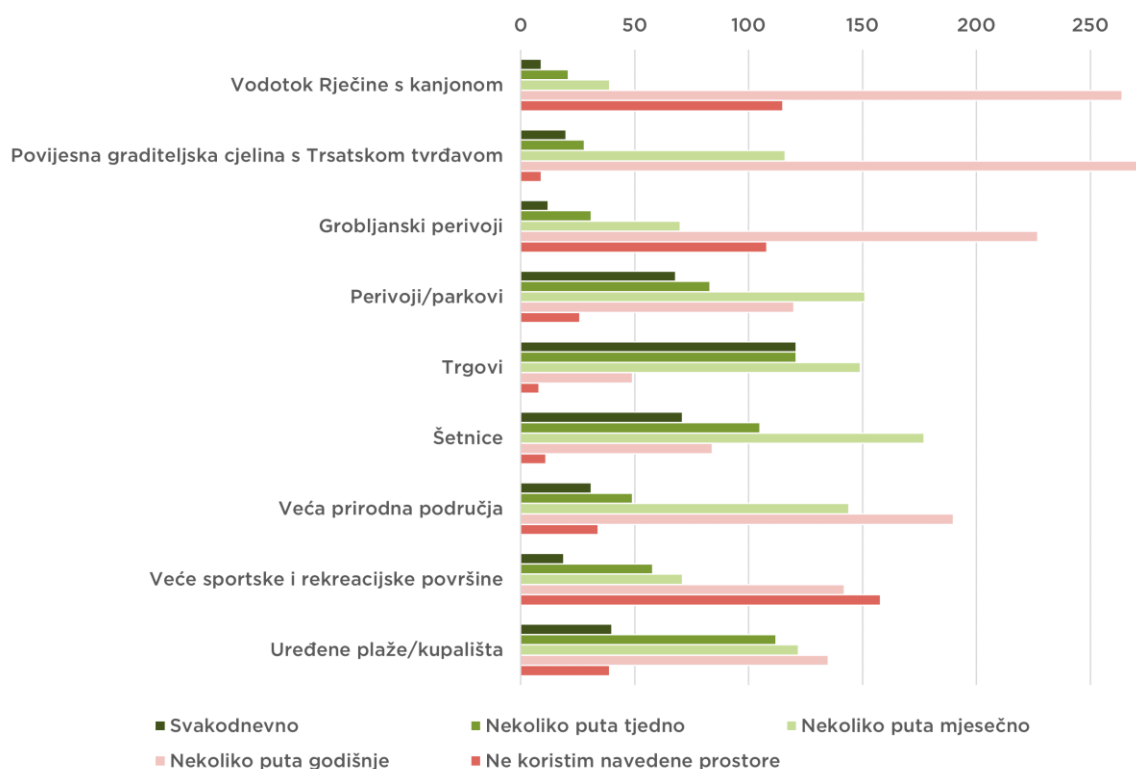
Slika 1.1-2 Dobna struktura ispitanika

Slika 1.1-3 Spolna struktura ispitanika

5. Koliko često koristite prepoznate značajne elemente zelene infrastrukture u Gradu Rijeci?

Kao značajni elementi ZI Grada Rijeke navedeni su ključni tipovi otvorenih površina Grada Rijeke, čija je frekventnost korištenja analizirana kroz pet navedenih mogućnosti (navedeno u legendi u Slika 1.1-4). Pritom je vidljivo kako nekoliko navedenih elemenata ispitanici najčešće koriste tek nekoliko puta godišnje – vodotok Rječine s kanjonom, povijesnu graditeljsku cjelinu s Trsatskom tvrđavom, grobljanske perivoje, veća prirodna područja i uređene plaže (kupališta). Veliki broj ispitanika naveo je kako određene elemente najčešće koriste nekoliko puta mjesečno – perivoje/parkove, trgove i šetnice, a navedeni elementi su navedeni i kao oni koji se najčešće koriste svakodnevno. Od elemenata koji se koriste nekoliko puta tjedno, navode se: trgovi, šetnice i uređene plaže (kupališta). Kod elemenata ZI za koje su ispitanici naveli da ih nikada ne koriste ističu se sportske i rekreacijske površine, zatim grobljanski perivoji i vodotok Rječine s kanjonom.

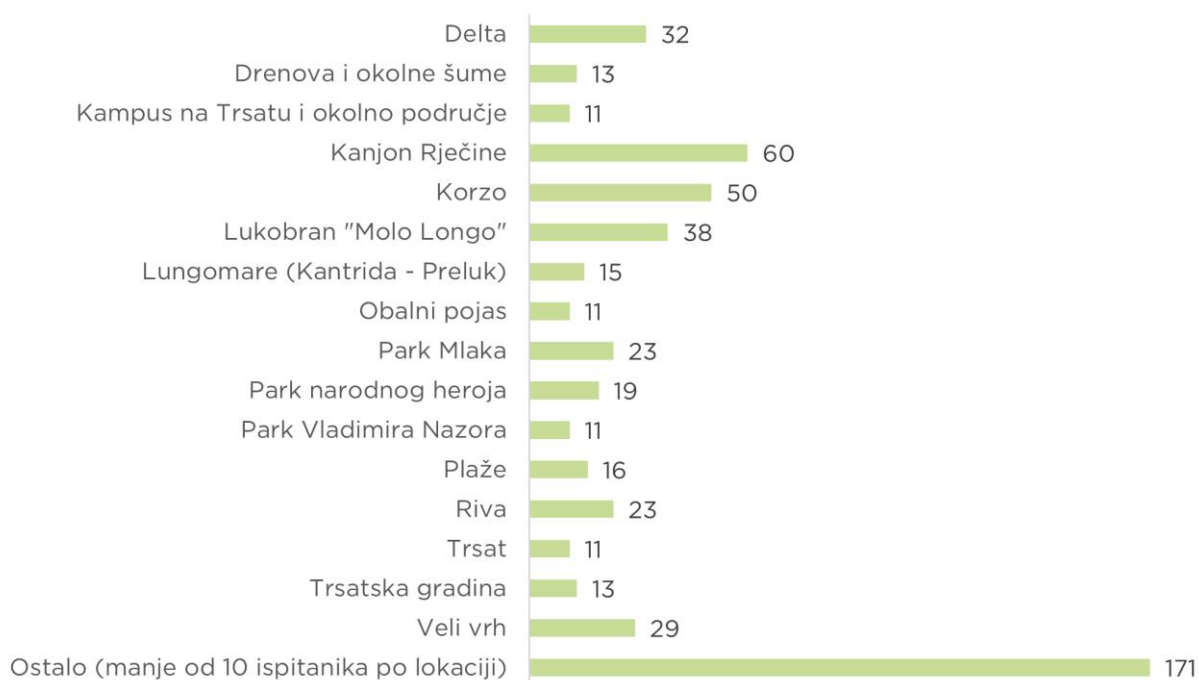
Slika 1.1-4 Prikaz frekventnosti korištenja elemenata ZI u Gradu Rijeci

6. Koja je za Vas najznačajnija otvorena površina u Gradu Rijeci, neovisno da li je uređena ili prirodna?

Najveći broj ispitanika kao najznačajniju otvorenu površinu u Rijeci navodi kanjon Rječine (60), zatim Korzo (50) te lukobran „Molo longo“ (38), Deltu (32) i Rivu (23). Izvan centra grada navode Veli vrh (29), Park narodnog heroja (19), plaže (16), lungomare od Kantride do Preluka (15), područje Drenove (13) i Trsatsku gradinu (13).

Veći je broj odgovora koje je navelo manje od deset ispitanika po lokaciji, a među njima se ističe sportsko-rekreacijski kompleks Kantrida, gradski parkovi, područje Sv. Katarine na Pulcu, Hartera, centar grada i plaže (Kostabela, Kantrida, Pećine, Preluk).

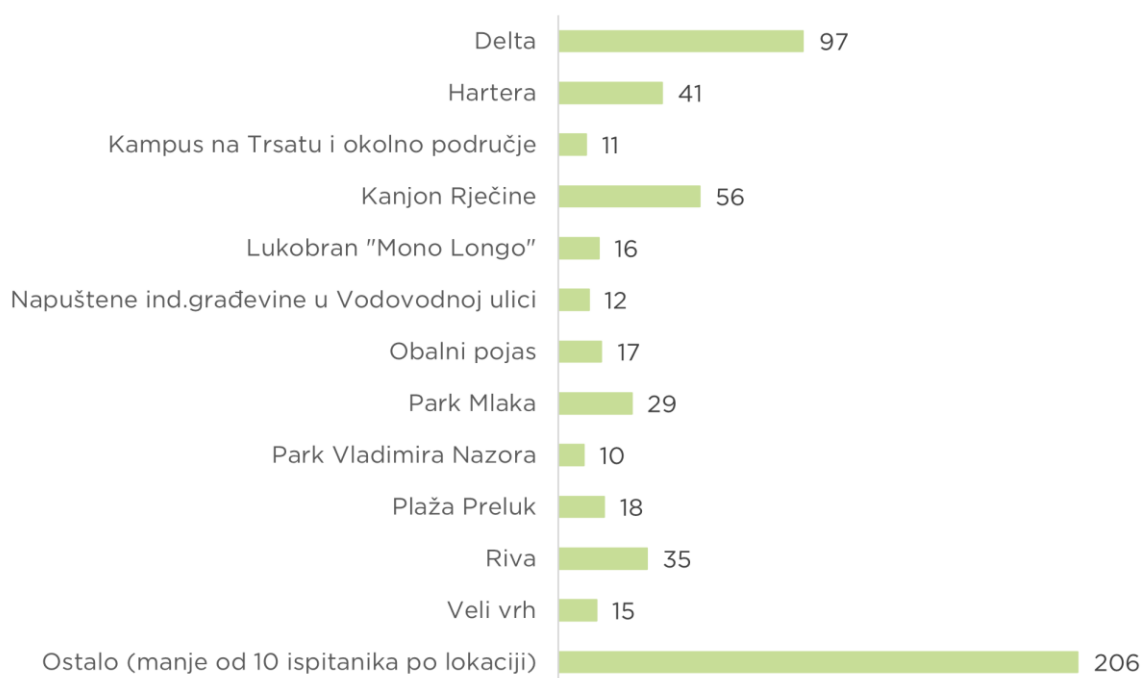

Slika 1.1-5 Najznačajnije otvorene površine Grada prema mišljenju ispitanika

7. Koji otvoreni prostor, po Vašem mišljenju, predstavlja najveći neiskorišteni potencijal u Gradu Rijeci?

Kao prostor najvećeg neiskorištenog potencijala, najveći broj ispitanika navodi područje Delte, zatim kanjon Rječine (ujedno i površinu koju najveći broj ispitanika smatra najznačajnijom otvorenom površinom u Gradu Rijeci), Harteru, Rivu i Park Mlaka (Slika 1.1-6).

Istraživanjem je prikupljen i veliki broj odgovora koje je navelo manje od 10 ispitanika po prostoru, a među njima se najčešće spominju: Lungomare, ulica Milutina Barača, prostor Exportdrva na Delti, područje Drenove, nekadašnja tvornica Torpedo, Park Nikole Hosta i Park narodnog heroja, Trg Ivana Klobučarića i mnogi drugi.

Slika 1.1-6 Prostori s najvećim neiskorištenim potencijalom prema mišljenju ispitanika

8. Koji tipovi uređenih otvorenih površina, po Vašem mišljenju, najviše nedostaju u Gradu Rijeci?

Najveći broj ispitanika, njih 135, navodi kako Gradu Rijeci nedostaje perivoja/parkova, dok njih 106 smatra da Rijeci nedostaju pješački nogostupi (Slika 1.1-7). Manji broj ispitanika smatra da Rijeci nedostaju šetnice (54) i sportsko-rekreacijske površine (43), a javlja se i veći broj odgovora koje je navelo manje od 7 ispitanika: parkovi za pse, biciklističke staze, izložbeni prostor, urbani vrtovi, skatepark, prostori za boravak i druženje starijeg stanovništva te mnogi drugi.

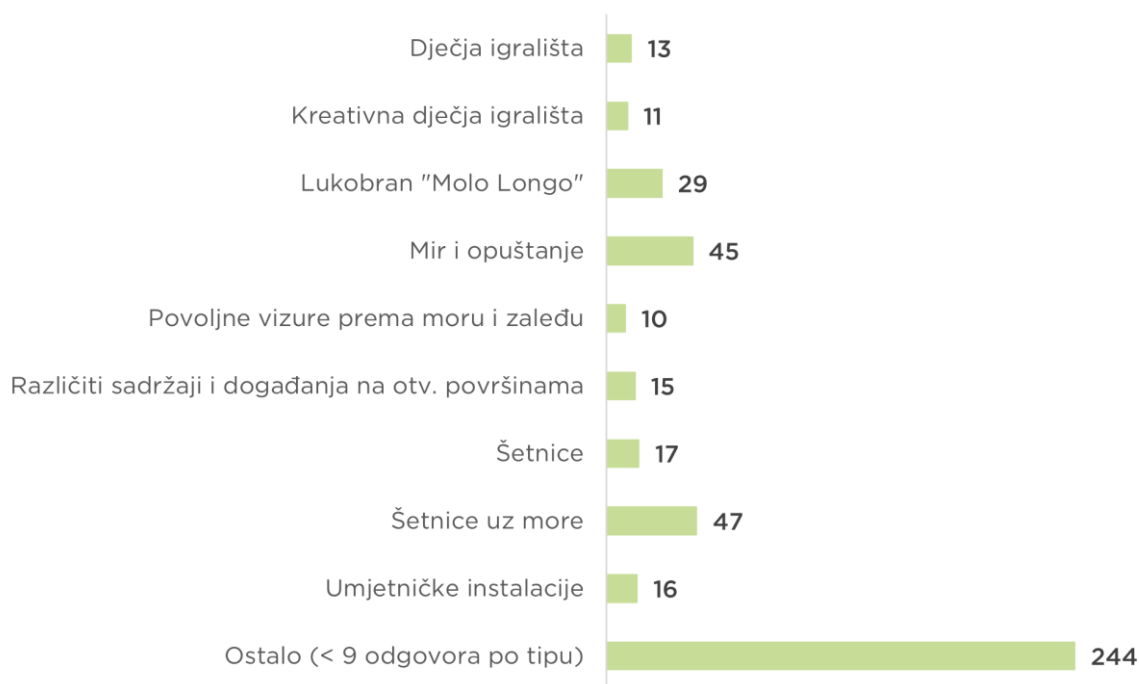
Slika 1.1-7 Uređene otvorene površine koje nedostaju Gradu Rijeci prema mišljenju ispitanika

9. Koji su pozitivni aspekti s kojima se susrećete u otvorenim prostorima na području Grada Rijeke?

Odgovori vezani uz pozitivne aspekte Grada Rijeke pružaju se u širokom spektru, radi čega su svrstani u nekoliko generalnih kategorija (Slika 1.1-8). Neki ispitanici navode osjećaje koje im Grad pruža (mir i opuštanje), dok su drugi navodili konkretne lokacije (Lukobran), tipove površina (dječja igrališta, šetnice) i dostupne sadržaje (umjetničke instalacije).

Najveći broj odgovora je naveden od strane manje od 9 ispitanika, a među njima se ističu pozitivni osjećaji (pripadnost, uroda, sigurnost, nadahnuće, harmonija), lokacije (Art-kvart „Benčić“, Park narodnog heroja, Lungomare, STEM igralište kod OŠ Nikola Tesla, Park Pomerio, šetnica uz kanjon Rječine, park kod Centra Zamet i dr.), tipovi površina (plaže, rekreacijske površine, more, parkovi, prirodna područja koja prodiru u gradski centar i dr.) i dostupni sadržaji i mogućnosti (boravak na zelenim površinama u urbanoj sredini, uređenost prometnica zelenim otocima, čist zrak, uređenost i opremljenost otvorenih površina i dr.).

Slika 1.1-8 Pozitivni aspekti otvorenih prostora Grada prema mišljenju ispitanika

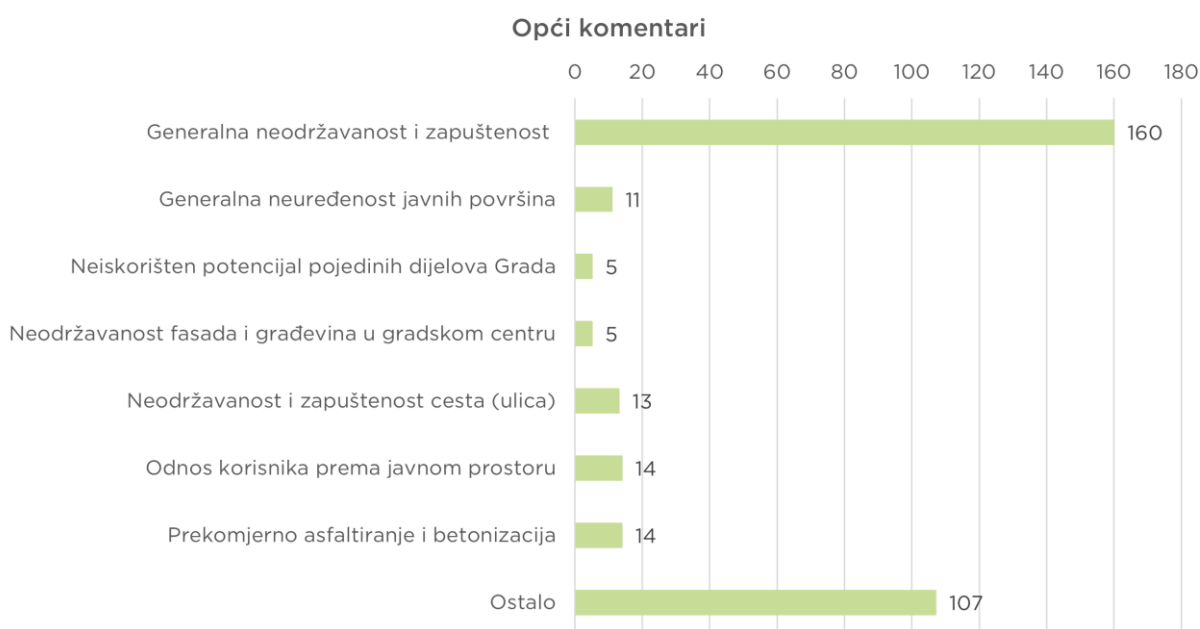
10. Koji su negativni aspekti koje zapažate u otvorenim prostorima na području Grada Rijeke?

Navedeni negativni aspekti se pružaju u vrlo širokom spektru različitih odgovora koji su radi jednostavnijeg snalaženja i razumijevanja razvrstani i opisani u deset klasa.

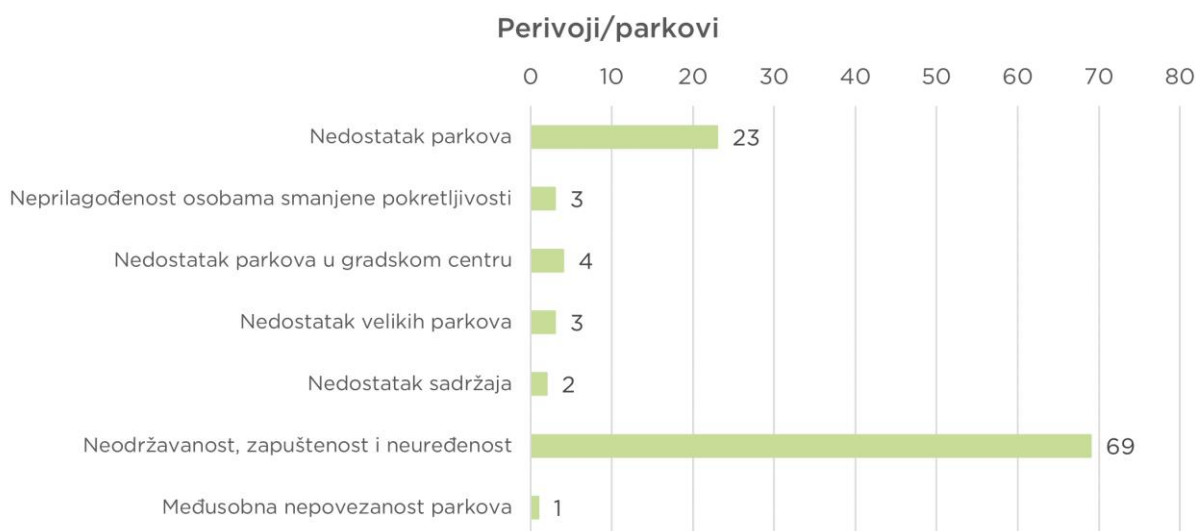
- | Opći komentari (Slika 1.1-9) – najveći broj ispitanika upućuje na generalnu neodržavanost i zapuštenost otvorenih prostora, a veliki je i broj odgovora vezanih uz negativne aspekte pojedinih lokacija (Art-kvart „Benčić, Belveder, Delta, Drenova, Molo longo i dr.);
- | Perivoji/parkovi (Slika 1.1-10) – nastavno na opće komentare, 69 ispitanika upućuje na neodržavanost, zapuštenost i neuređenost perivoja/parkova, dok 1/3 tog broja ispitanika navodi nedostatak parkova u Gradu Rijeci;
- | Dječja igrališta (Slika 1.1-11) – 24 ispitanika navodi neodržavanost i zapuštenost igrališta, dok njih 16 navodi lošu opremljenost i manjak kreativnosti prilikom oblikovanja;
- | Sportsko-rekreacijski sadržaji (Slika 1.1-12) – najviše ispitanika navodi nedostatak biciklističkih staza i staza za romobile te nedostatak sportsko-rekreacijskih sadržaja, odnosno staza za trčanje;
- | Pješačke komunikacije (Slika 1.1-13) – 61 ispitanik navodi nedostatak pješačkih staza i šetnica, a koje su u prethodnim pitanjima 5. i 8. navedene kao značajni elementi ZI Grada Rijeke. Osim toga, nedostatak nogostupa u gradu i njihova premala širina također su zabilježeni od strane 19 ispitanika;

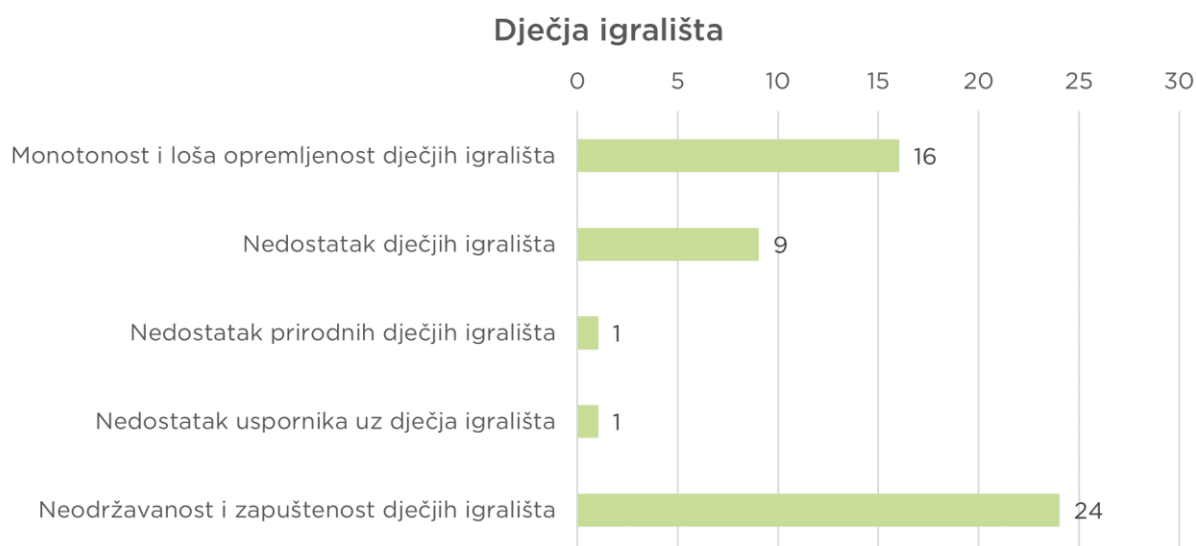
- | Urbana oprema (Slika 1.1-14) – 50 ispitanika navodi nedostatak različite urbane opreme (klupa, koševa za smeće, rasvjete i sl.) i dotrajalost postojeće opreme. Manji broj ispitanika navodi neadekvatnu rasvjetu, nedostatak česmi s pitkom vodom, sanitarnih čvorova i dr.;
- | Vegetacija (Slika 1.1-15) – 52 ispitanika kao glavni nedostatak navodi manjak hlada, a veliki broj odgovora zabilježen je i vezano uz nedostatak samog zelenila, visoke vegetacije (stabala i drvoreda) te uz neadekvatno održavanje postojećeg zelenila;
- | Zelene površine (Slika 1.1-16) – kao glavnu primjedbu većina ispitanika navodi nedostatak (većih) zelenih površina te neodržavanost, zapuštenost i neuređenost postojećih površina čiji potencijal nije iskorišten u cjelosti;
- | Promet (Slika 1.1-17) – 19 ispitanika navodi problem vožnje i parkiranja automobila na pješačkim površinama, zatim njih 12 navodi nedostatak parkirališta, dok ostali navode prevelike površine pod parkiralištima, prometnu buku i nedostatak zelenila na parkiralištima;
- | Ostali sadržaji (Slika 1.1-18) – veliki broj ispitanika navodi nedostatak urbanih vrtova (52), općeniti nedostatak sadržaja u Rijeci (15) i nedostatak parkova za pse, odnosno neadekvatnost postojećih (9).

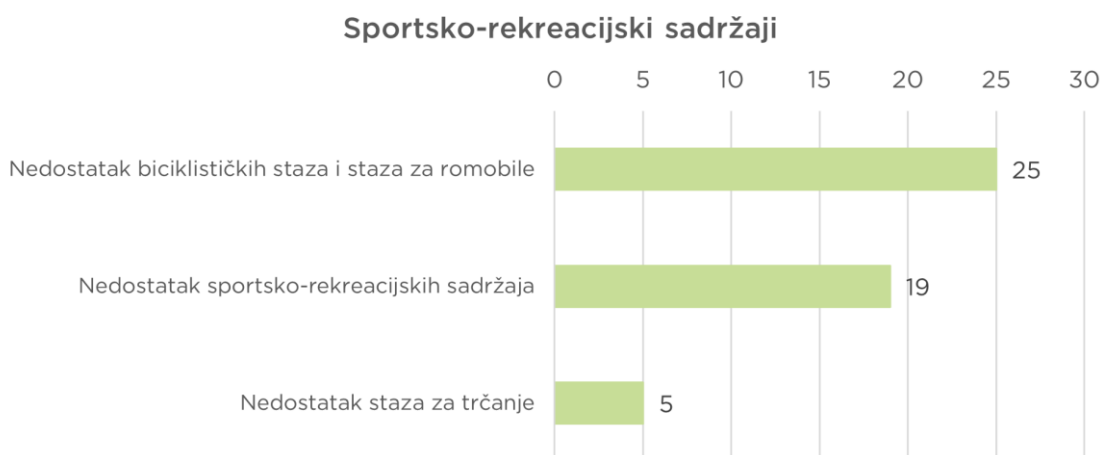
| Slika 1.1-9 Generalno navedeni negativni aspekti u Gradu Rijeci

Slika 1.1-10 Negativni aspekti perivoja/parkova prema mišljenju ispitanika

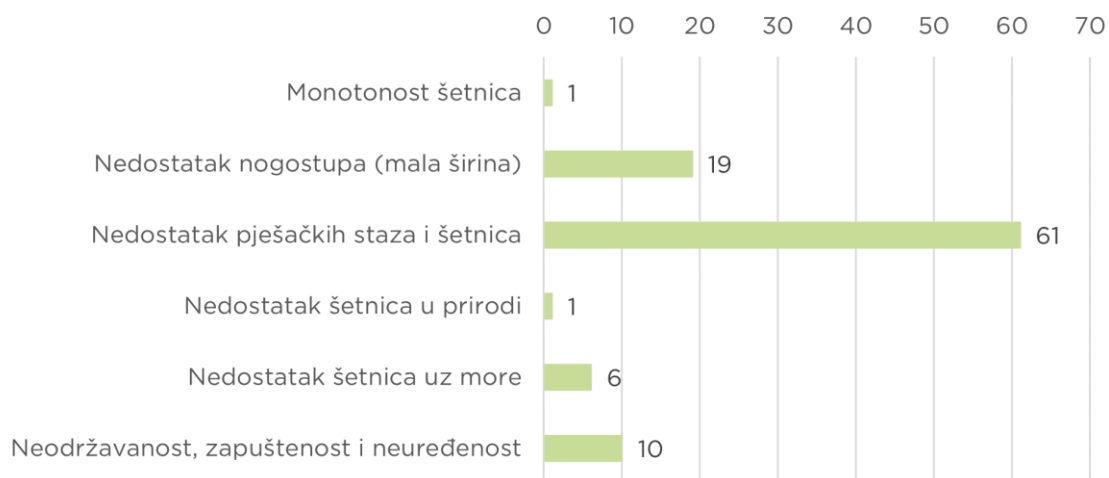
Slika 1.1-11 Negativni aspekti dječjih igrališta prema mišljenju ispitanika

Slika 1.1-12 Negativni aspekti sportsko-rekreacijskih površina prema mišljenju ispitanika

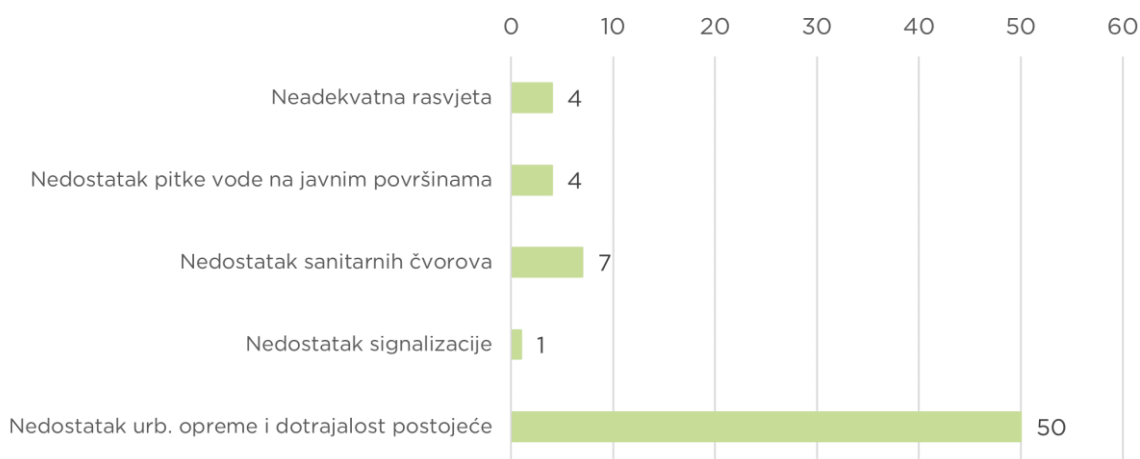

Pješačke komunikacije

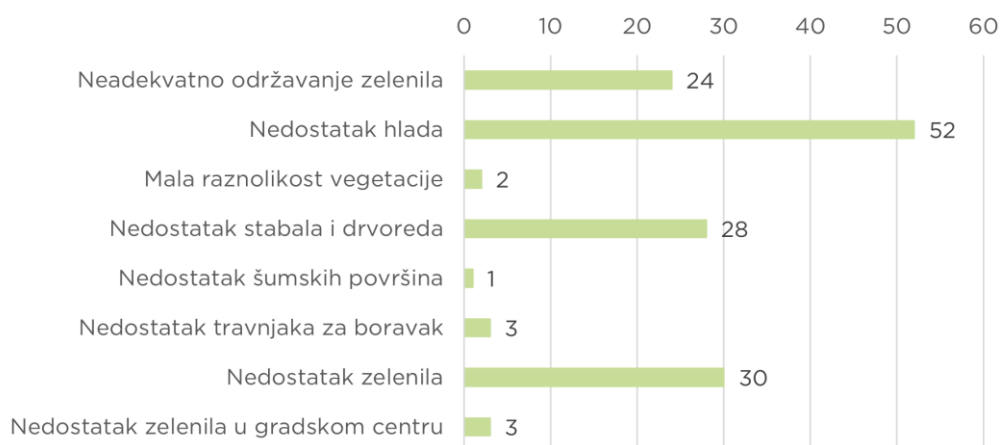
Slika 1.1-13 Negativni aspekti pješačkih komunikacija prema mišljenju ispitanika

Urbana oprema

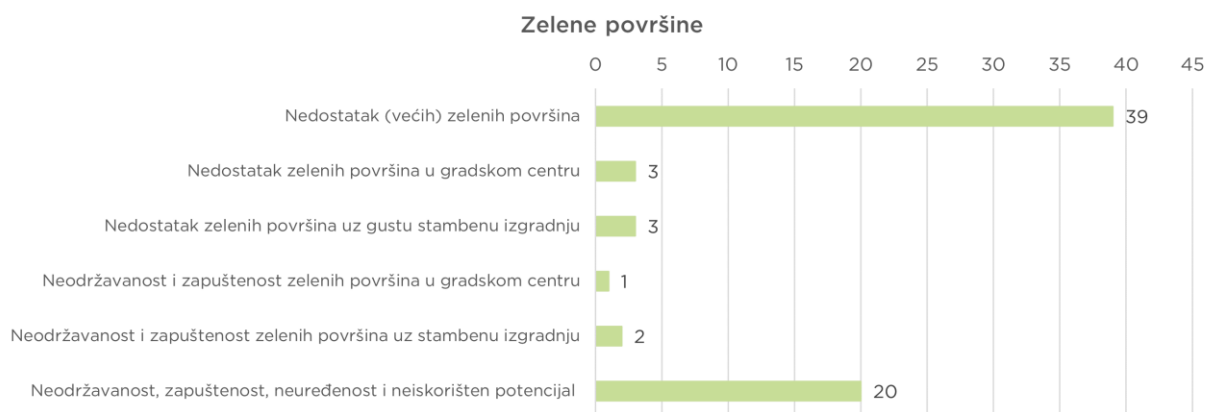

Slika 1.1-14 Negativni aspekti vezani uz urbanu opremu prema mišljenju ispitanika

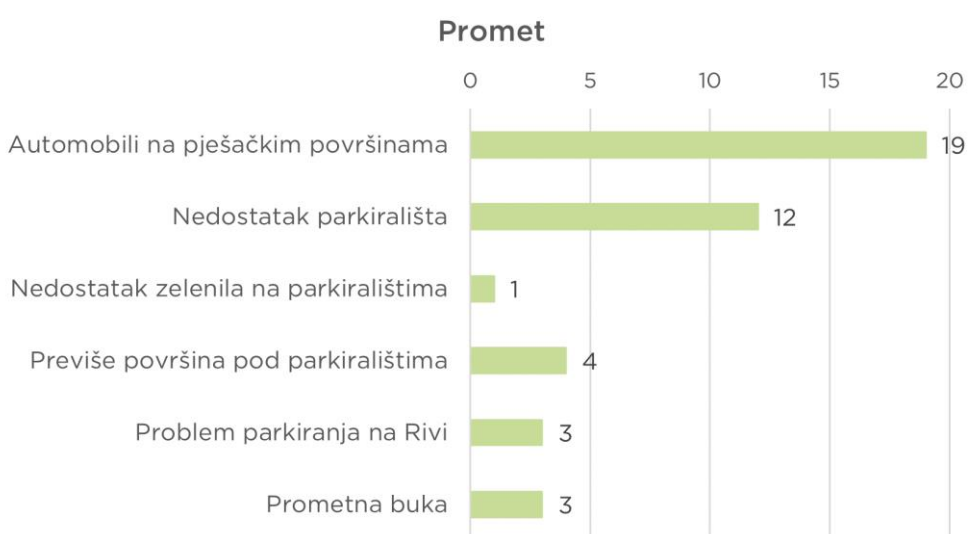
Vegetacija

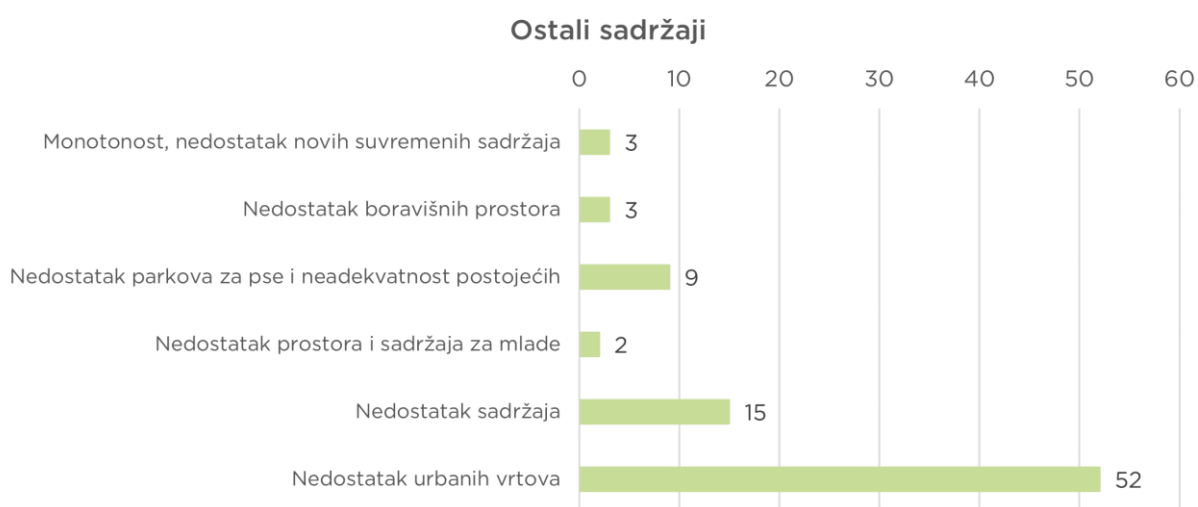
Slika 1.1-15 Negativni aspekti vezani uz vegetaciju prema mišljenju ispitanika

Slika 1.1-16 Negativni aspekti vezani uz zelene površine prema mišljenju ispitanika

Slika 1.1-17 Negativni aspekti vezani uz promet na otvorenim površinama prema mišljenju ispitanika

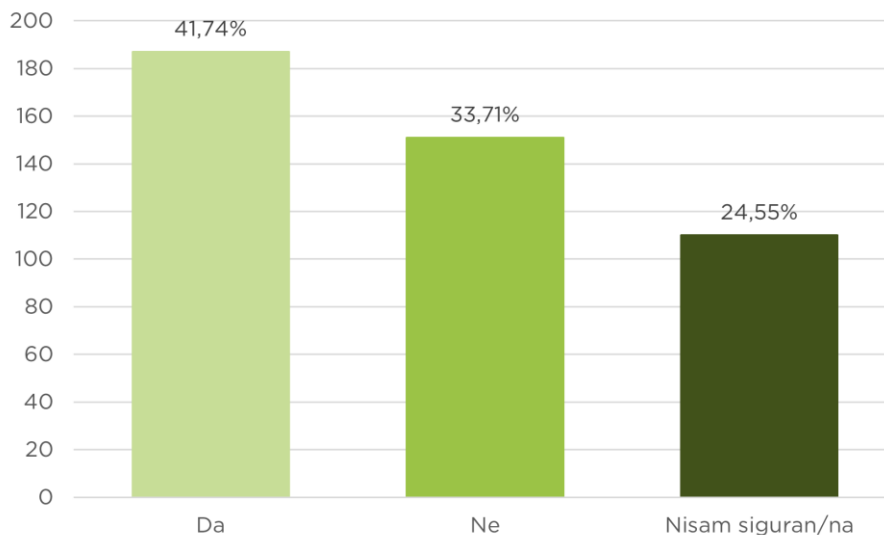

Slika 1.1-18 Negativni aspekti vezani uz sve ostale sadržaje prema mišljenju ispitanika

11. Smatrate li da na Grad Rijeku utječu određene prirodne "prijetnje"?

Više od 40% ispitanika smatra kako na Rijeku utječu prirodne „prijetnje“, dok njih 33,71% smatra kako one nemaju utjecaja na Grad. Gotovo ¼ ispitanika nije sigurna utječu li prirodne „prijetnje“ na Rijeku.

Slika 1.1-19 Prisutnost utjecaja prirodnih „prijetnji“

12. Ako da, navedite koje. (Primjer: podizanje razine mora, poplave, erozija tla, toplinski otoci, jaki vjetrovi, jaka nevremena i sl.)

Ispitanici koji smatraju kako na Grad Rijeku utječu određene prirodne „prijetnje“ navode veći broj različitih odgovora (Slika 1.1-20), pri čemu se naročito ističe podizanje razine mora (69), poplave (50), jaki vjetrovi (38), potencijalni potresi (30), jaka nevremena (20) i dr. Pritom se javlja i par odgovora koje je navela tek nekolicina ispitanika – klimatske promjene, erozija u obalnom pojasu, klizišta na Grohovu, požari, utjecaj podzemnih voda, pijavice, veliki valovi i zagađenje zraka i mora.

Slika 1.1-20 Najznačajnije prirodne „prijetnje“ prema mišljenju ispitanika

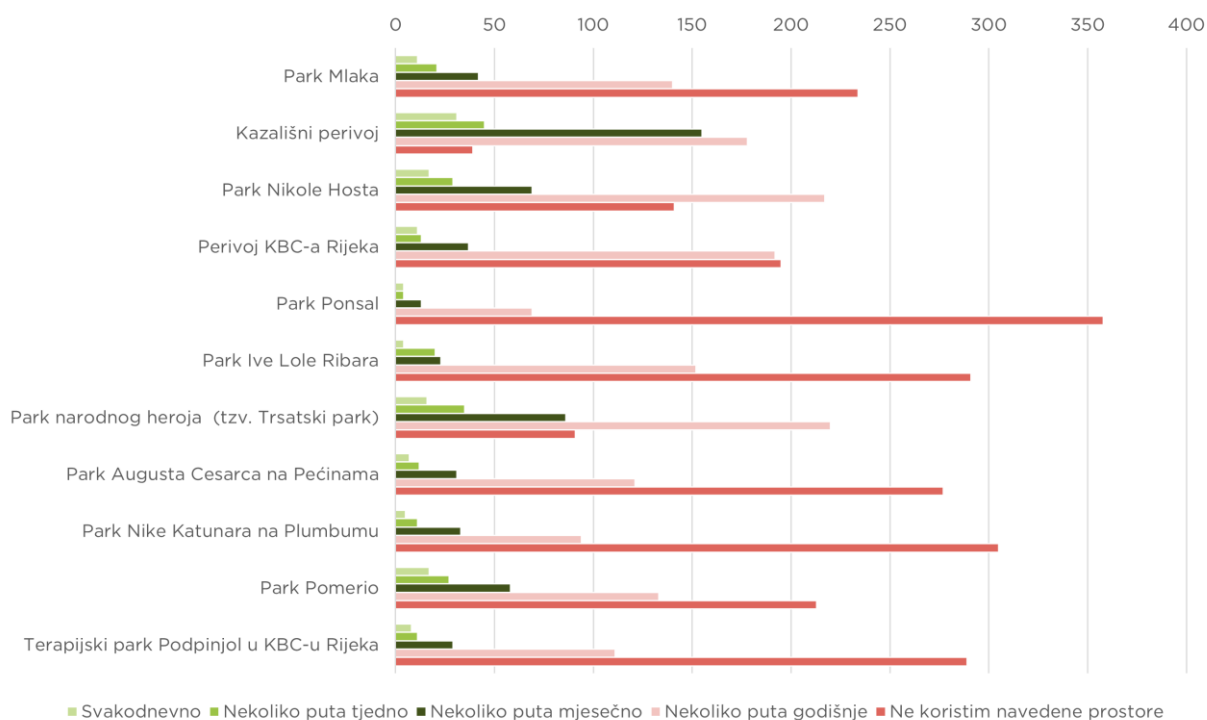

1.1.1.1. Perivoji, parkovi i trgovi

13. Koliko često posjećujete navedene perivoje/parkove u Gradu Rijeci?

Kod odabranih, istaknutih perivoja/parkova (Slika 1.1-21) vidljiv je negativan trend povezan s frekventnosti korištenja tih prostora. Za osam od ukupno jedanaest navedenih prostora, najveći broj ispitanika je naveo kako ih nikada ne koriste. Riječ je o Parku Mlaka, Perivoju KBC-a Rijeka, Parku Ponsal, Parku Ive Lole Ribara, Parku Augusta Cesarca, Parku Nike Katunara, Parku Pomerio i Terapijskom parku Podpinjol u KBC-u Rijeka. Za preostala tri perivoja/parka (Kazališni perivoj, Park Nikole Hosta i Park narodnog heroja) je većina ispitanika navela kako ih koriste tek nekoliko puta godišnje. Među perivojima/parkovima koje ispitanici koriste svakodnevno, nekoliko puta tjedno i nekoliko puta mjesečno ističe se Kazališni perivoj, koji je dobio najveći broj odgovora u svim navedenim kategorijama.

Parkove Ponsal i Ive Lole Ribara na svakodnevnoj razini koristi tek po 4 ispitanika, a malu frekventnost svakodnevnog korištenja bilježe i Parkovi Nike Katunara (5) i Augusta Cesarca (7) te Terapijski park Podpinjol (8).

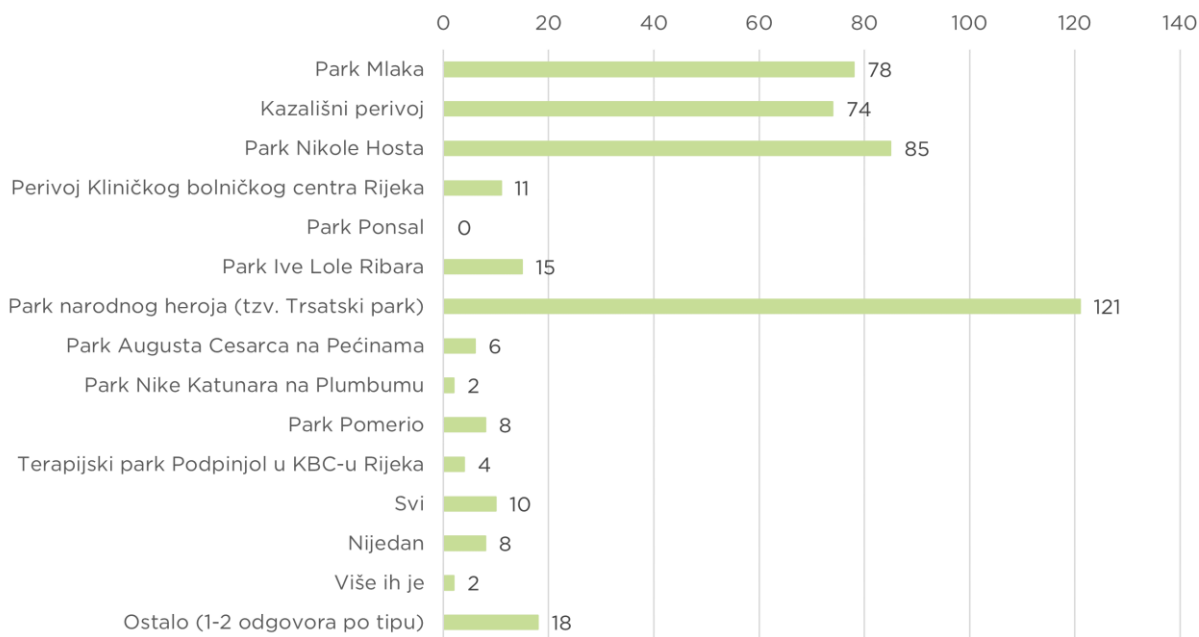

Slika 1.1-21 Prikaz frekventnosti korištenja određenih perivoja/parkova u Gradu Rijeci

14. Koji je za Vas najznačajniji perivoj/park u Gradu Rijeci?

Nastavno na prethodno pitanje vezano uz frekventnost korištenja perivoja/parkova u Gradu Rijeci, odgovori na predmetno pitanje upućuju na razliku između prostora koje ispitanici najčešće koriste i onih koje smatraju najznačajnijima (Slika 1.1-22). Pritom kao najznačajniji perivoj/park većina ispitanika (121) navodi Park narodnog heroja na Trsatu, zatim Park Nikole Hosta (85), Park Mlaka (78; ranije od strane 234 ispitanika naveden kao prostor koji se nikad ne koristi) i Kazališni perivoj (74; ranije utvrđen kao onaj koji se najčešće koristi). Deset ispitanika navodi kako su svi navedeni za njih značajni, njih osam navodi kako nijedan za njih nije značajan, a dva ispitanika neodređeno navodi da je riječ o više perivoja/parkova.

Pri tome treba napomenuti kako navedeni Park Ponsal nikome od 448 ispitanika ne predstavlja najznačajniji perivoj/park u Gradu Rijeci.

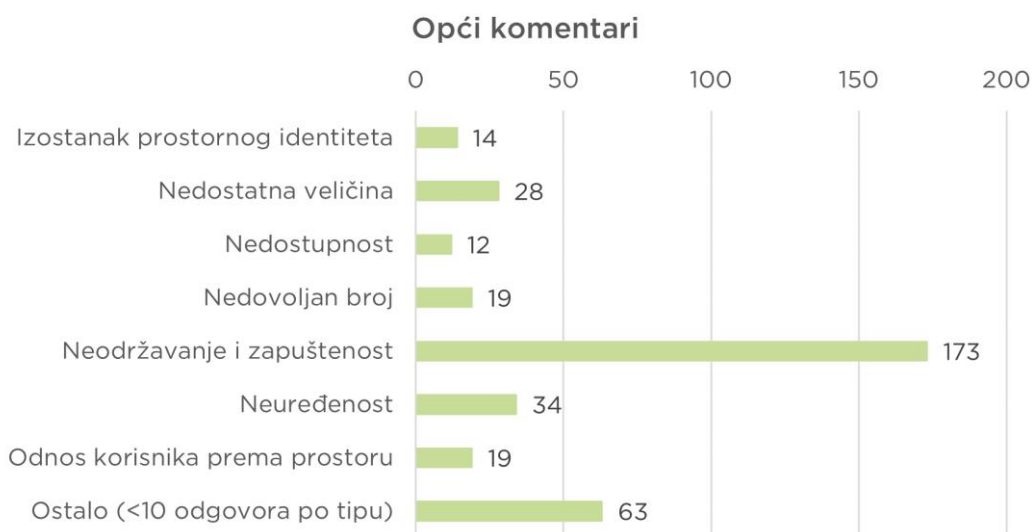

Slika 1.1-22 Najznačajniji perivoji/parkovi prema mišljenju ispitanika

15. Koji su eventualni nedostatci perivoja/parkova u Gradu Rijeci?

Navedeni negativni aspekti se pružaju u vrlo širokom spektru različitih odgovora koji su radi jednostavnijeg snalaženja i razumijevanja razvrstani i opisani u četiri klase.

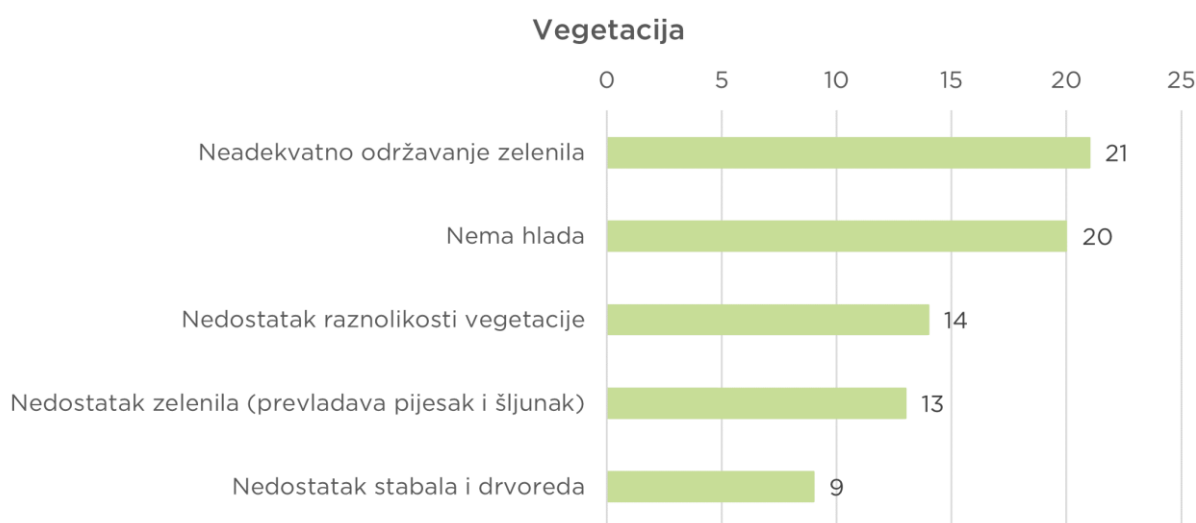
- Opći komentari (Slika 1.1-23) – najveći broj ispitanika ovdje navodi generalno neodržavanje i zapuštenost perivoja/parkova te njihovu neuređenost. Ostali navode njihovu nedostatnu veličinu (površinu), nedovoljan broj, izostanak prostornog identiteta i nedostupnost (npr. osobama s poteškoćama u kretanju);
- Sadržaji (Slika 1.1-24) – vezano uz ovaj aspekt, većina ispitanika navodi generalni nedostatak sadržaja i svrhe tih prostora. Pri tome se posebno često navodi nedostatak otvorenih ploha (travnjaka) za boravak, nedovoljan broj događanja, nedostatak raznolikog sadržaja za djecu i dr.;
- Vegetacija (Slika 1.1-25) – većina ispitanika navodi neadekvatno održavanje postojećeg zelenila u perivojima/parkovima te nedostatak hlada. Ostali navode malu raznolikost vegetacije te generalni nedostatak zelenila i visoke vegetacije (pojedinačnih stabala i drvoreda);
- Urbana oprema (Slika 1.1-26) – većina ispitanika navodi generalni nedostatak urbane opreme u perivojima/parkovima i dotrajalost postojeće. Zatim se navodi i neadekvatna rasvjeta, nedostatak pitke vode (česmi), sanitarnih čvorova, signalizacije, vodenih elemenata (fontane, česme i sl.) te umjetničkih, interaktivnih i edukativnih instalacija u prostoru.

Slika 1.1-23 Generalni nedostaci perivoja/parkova prema mišljenju ispitanika

Slika 1.1-24 Nedostaci vezani uz sadržaje u perivojima/parkovima prema mišljenju ispitanika

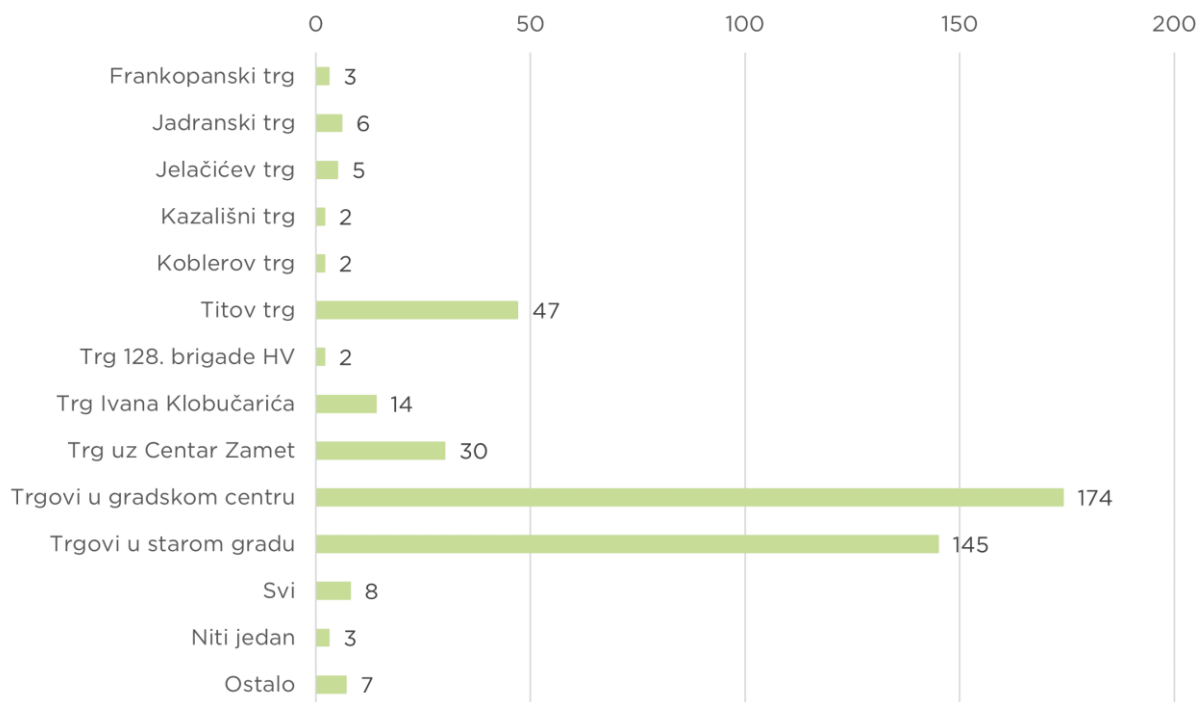
Slika 1.1-25 Nedostaci vezani uz vegetaciju u perivojima/parkovima prema mišljenju ispitanika

Slika 1.1-26 Nedostatci vezani uz urbanu opremu u perivojima/parkovima prema mišljenju ispitanika

16. Koji je za Vas najznačajniji trg u Gradu Rijeci?

Najveći broj ispitanika, njih 174, navodi kako najznačajnijima smatra trgove u gradskom centru, a nešto manji broj takvima smatra trgove u starom gradu (145). Od ostalih trgova ističu se još i Titov trg (47), trg uz Centar Zamet (30) i Trg Ivana Klobučarića (14), dok su ostali zastupljeni s manjim brojem odgovora.

Slika 1.1-27 Najznačajniji trgovi prema mišljenju ispitanika

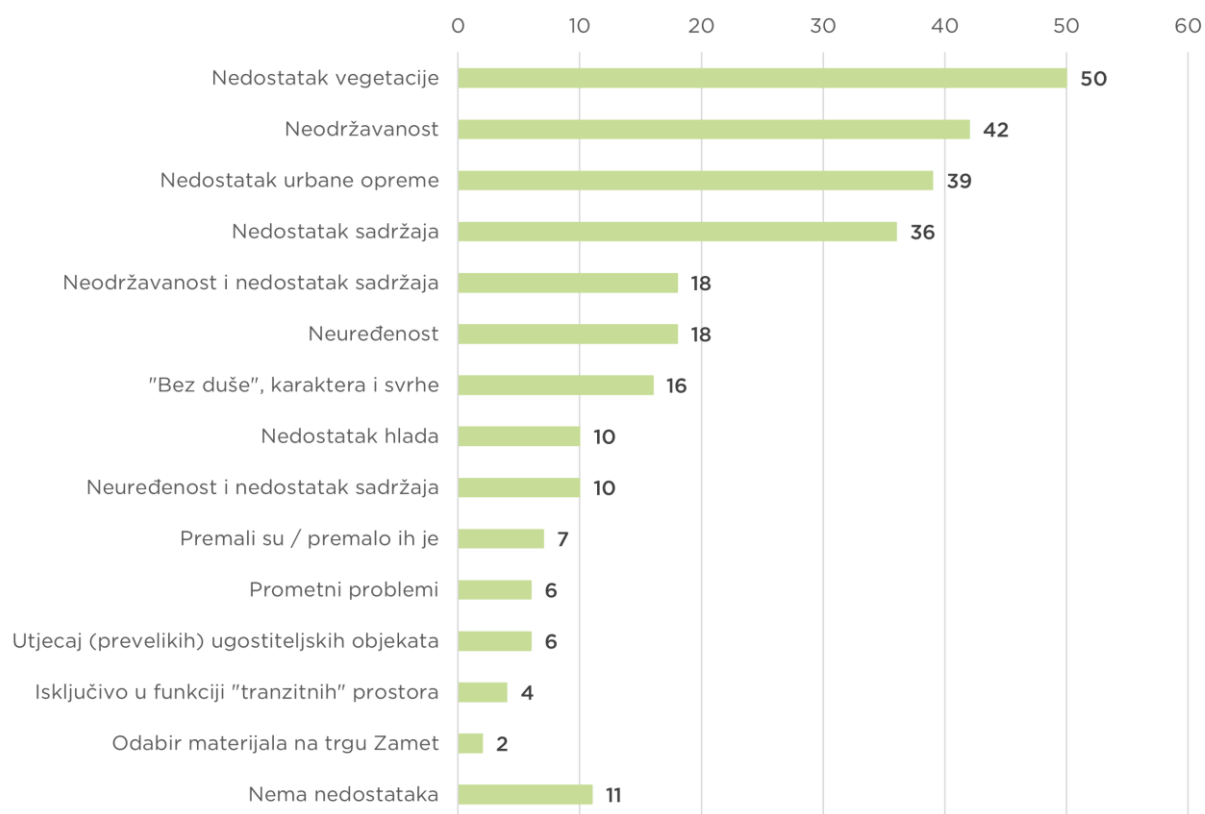
17. Koji su eventualni nedostaci trgova u Gradu Rijeci?

Najveći broj ispitanika kao glavni nedostatak trgova u Gradu Rijeci navodi nedostatak vegetacije i hlada (drveća, zelenih površina i cvijeća), njihovu neodržavanost i nedostatak urbane opreme. Kod neodržavanosti ističu problem čistoće i uređenosti, divlje parkiranje na površinama trgova, vandalizam te zastarjelost urbane opreme. Kod nedostatka urbane opreme navodi se nedostatak: fontana, česmi, klupa, koševa za otpatke, sanitarnih čvorova, natkrivenih prostora, kvalitetne urbane opreme, odmorišta, info-ploča, skulptura i instalacija. Zatim navode nedostatak sadržaja; premalo aktivnosti i sadržaja za djecu, previše kafića, zapušteni sadržaj (Čajni trg), nedostatak instalacija i performansa,

nedostatnost sadržaja kroz cijelu godinu, neadekvatan pristup djeci i starijima, nedostatak sajmovi i besplatnih sadržaja za sve uzraste.

Osim toga, veći broj ispitanika spominje nedostatak besplatne pitke vode na javnim površinama (česmi), prevelike terase kafića koje zauzimaju površine trgova i dominiraju u vizurama prema trgu, neiskorištenost prostora, snažan utjecaj cestovnog prometa i prometne buke te nejasan prostorni identitet većine gradskih trgova.

Slika 1.1-28 Nedostatci trgova u Gradu Rijeci prema mišljenju ispitanika

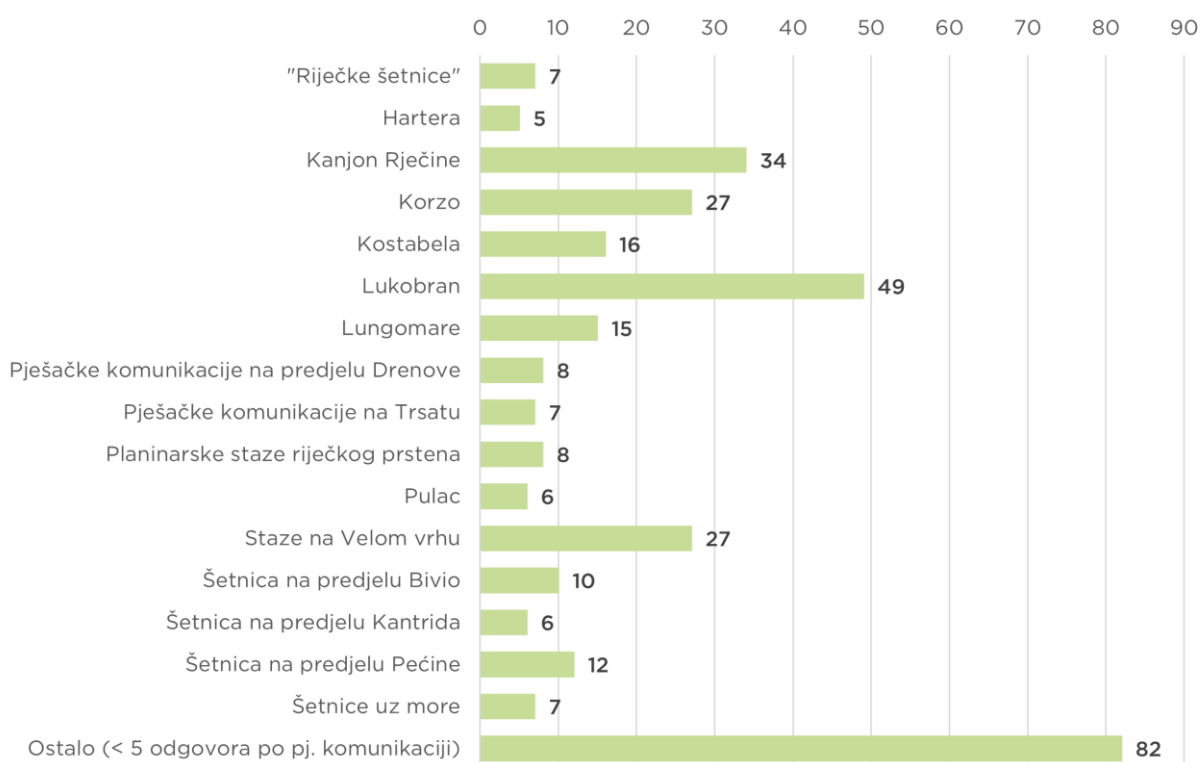

1.1.1.2. Pješačke komunikacije (šetnice, pješački putevi i prirodne/planinarske staze)

18. Ukoliko koristite riječke pješačke komunikacije (šetnice, pješački putevi i prirodne/planinarske staze), molimo Vas da navedete o kojim vrstama i dionicama je riječ.

Najveći broj ispitanika koristi šetnicu na lukobranu („Molo longo“), zatim pješačke komunikacije u kanjonu Rječine, staze na Velom vrhu, Korzo te šetnicu Kostabela i Lungomare (Slika 1.1-29).

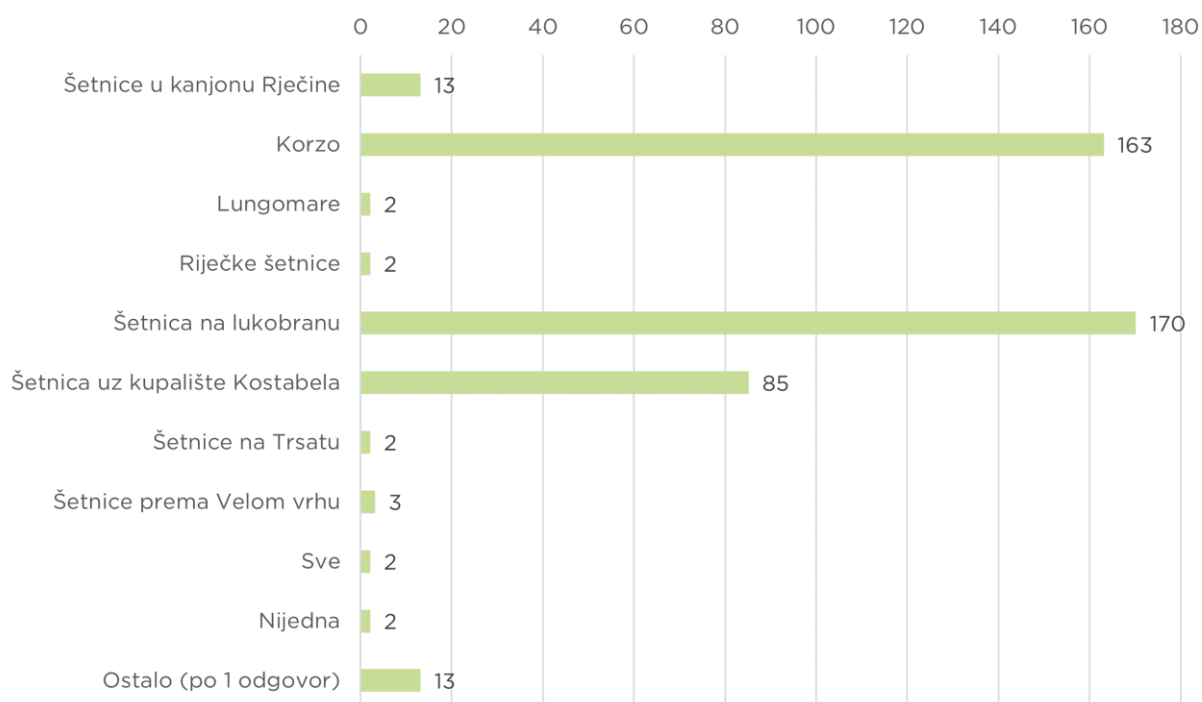
Osim navedenih, najveći broj odgovora pripada kategoriji „Ostalo“ u kojoj se nalaze odgovori koje je navelo tek nekoliko ljudi, a među njima se ističu: „Šuma Striborova“, staza na Sv. Križu, staze na Pehlinu, Vežici, Brajdi, Bulevardu i Delti, plaža Ploče i dr.

Slika 1.1-29 Korištene pješačke komunikacije u Gradu Rijeci

19. Koja je za Vas najznačajnija šetnica u Gradu Rijeci?

Kao i u prethodnom pitanju, najveći broj ispitanika kao najznačajniju šetnicu navodi onu na lukobranu („Molo longo“), njih čak 170, a nešto manje ispitanika (163) navodi Korzo (Slika 1.1-30). 85 ispitanika navodi šetnicu uz kupalište Kostabela kao najznačajniju šetnicu, a tek 13 ispitanika navodi šetnicu u kanjonu Rječine. Ostali ispitanici navode šetnice prema Velom vrhu, na Trsatu, Lungomare, šetnicu Rijeka-Ronjgi te ulice i stepeništa u gradu.

Slika 1.1-30 Najznačajnije šetnice u Gradu Rijeci prema mišljenju ispitanika

20. Koji su eventualni nedostaci navedenih pješačkih komunikacija?

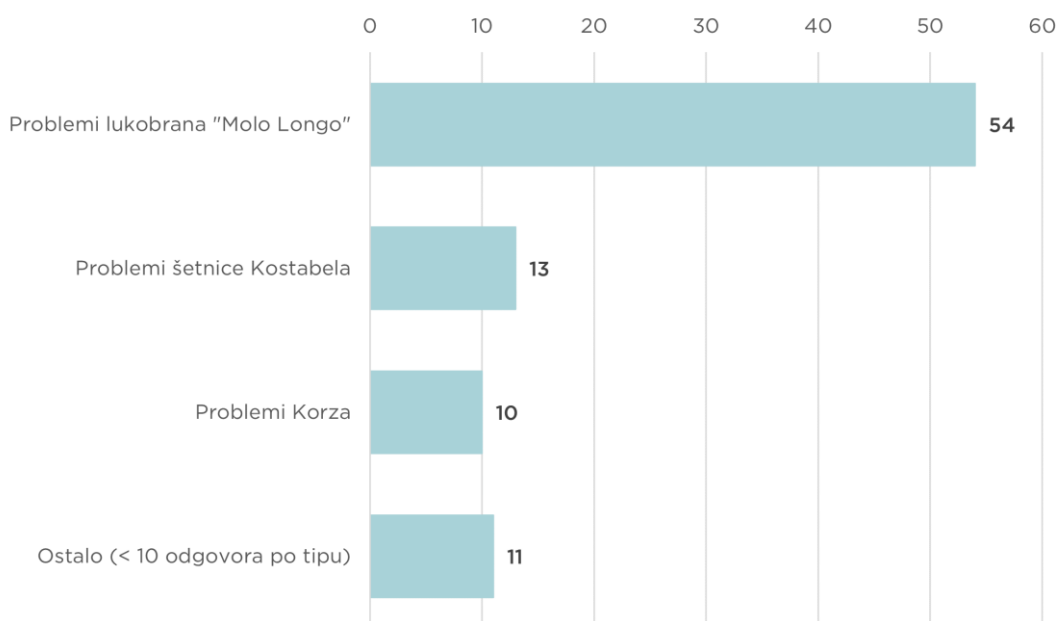
Navedeno pitanje nudi mogućnost opisnog odgovora, radi čega je dobiven širok spektar odgovora, a koji je zbog preglednosti i razumijevanja podijeljen na općenite nedostatke koji se odnose na sve pješačke komunikacije (Slika 1.1-31) i nedostatke vezane uz specifične dionice (Slika 1.1-32). Među općenitim nedostacima istaknuo se nedostatak i neadekvatnost urbane opreme (125 ispitanika) te njihova neodržavanost i zapuštenost (81 ispitanik). Često se navodi i neuređenost pješačkih komunikacija, nedostatak hlada, mala duljina i međusobna nepovezanost dionica, nedostatak sadržaja, signalizacije, zelenila i identiteta.

Nekoliko šetnica, ujedno onih koje većina ispitanika smatra najznačajnijima, izdvojeno je radi velikog broja komentara upućenih prema njihovim nedostacima. Za šetnicu na lukobranu („Molo longo“), ispitanici navode: nedostatak sadržaja i urbane opreme (klupa, koševa za smeće, česmi s pitkom vodom, nadstrešnica), nedostatak sanitarnih čvorova, zelenila (hlada), neodržavanost (opločenje), zapuštenost i neuređenost, nesigurnost (mogućnost prometovanja vozilima, nema zaštitne ograde), neoznačenost biciklističke staze, neiskorišteni potencijal šetnice (npr. vizure prema moru, zid za murale, edukativne i turističke šetnje) te nedostatak identiteta i prepoznatljivosti. Za šetnicu Kostabela navode: opasnost od privatizacije obale i neuklopljenost arhitekture, nedostatak povezanosti s Kantridom i sa širim područjem javnim prijevozom, mala duljina dionice, neodržavanost i zapuštenost, nedostatak sadržaja i zelenih površina uz šetnicu, nedostatak urbane opreme (klupa, rasvjete) i sanitarnih čvorova, loša kvaliteta podloge šetnice, neodvojenost od automobilskeg prometa, nedostatak i/ili neuređenost parkirališta. Za Korzo većina ispitanika navodi: previše komercijalnih, a premalo javnih (besplatnih) sadržaja, stihijsko uređenje, nedostatak identiteta i prepoznatljivosti te kreativnosti pri uređenju, nedostatak zelenila i stabala (drvoreda), nedostatak hlada, neodvojenost automobilskeg i pješačkog prometa, te neprikladno opločenje.

Osim navedenih šetnica, ispitanici ističu nedostatke šetnice Lungomare (neuređenost i nedostatak zelenila), šetnice Bivio (neodvojenost od automobilskeg prometa), šetnice na Preluku (zapuštenost, ilegalno odlaganje otpada u obližnjoj šumi, nedostatak parkirališta), šetnice uz Rječinu, Harteru i mlinove (neuređenost i zapuštenost uz Harteru te zapuštenost i nedostatak sadržaja uz mlinove).

Slika 1.1-31 Općeniti nedostaci vezani uz pješačke komunikacije na području Grada Rijeke

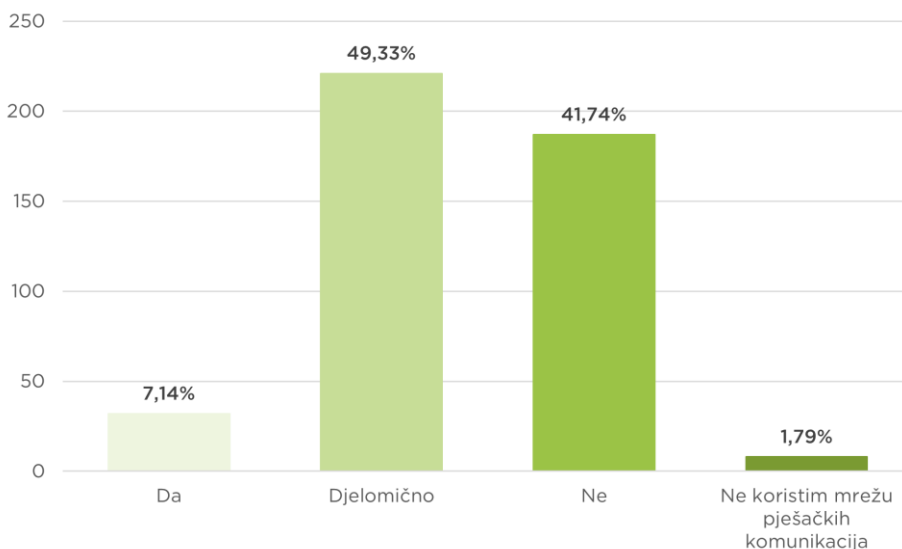

Slika 1.1-32 Specifične dionice pješačkih komunikacija uz koje su navedeni nedostaci* (*opisano u tekstu)

21. Smatrate li da je mreža pješačkih komunikacija u Rijeci razvijena i dobro povezana?

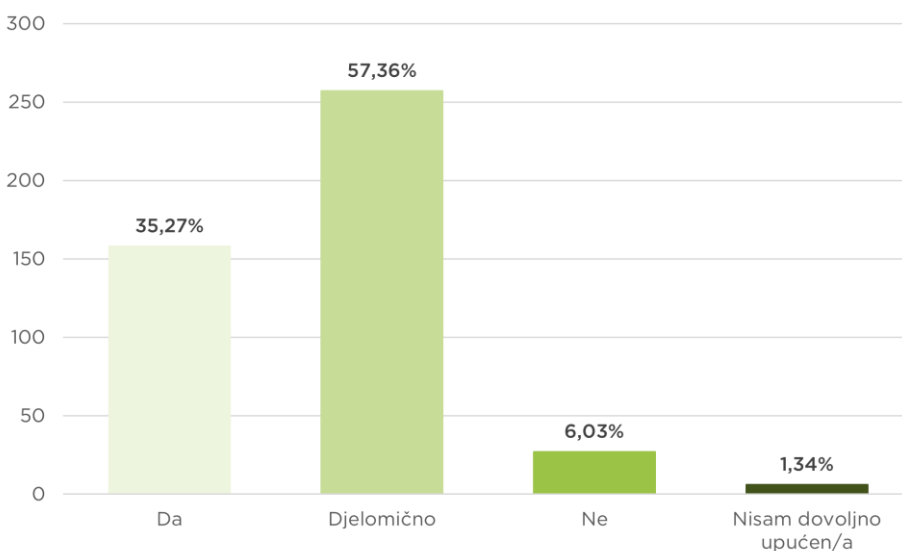
Gotovo polovica ispitanika (49,33%) smatra kako je mreža pješačkih komunikacija u Rijeci razvijena i dobro povezana, a njih nešto manje (41,74%) smatra kako ona nije dobro razvijena i povezana. Tek 7,14% ispitanika smatra da je mreža komunikacija razvijena i dobro povezana, dok preostalih 1,79% ne koristi pješačke komunikacije u Gradu Rijeci.

Slika 1.1-33 Razvijenost i povezanost mreže pješačkih komunikacija prema mišljenju ispitanika

22. Smatrate li da Gradu Rijeci trebaju biciklističke staze?

Gotovo 60% ispitanika smatra kako su Gradu Rijeci potrebne biciklističke staze ondje gdje ih je moguće implementirati obzirom na konfiguraciju terena, dok njih 35,27% smatra da su potrebne. Preostali ispitanici smatraju da biciklističke staze nisu potrebne (6,03%), odnosno da nisu dovoljno upućeni u navedenu problematiku (1,34%).

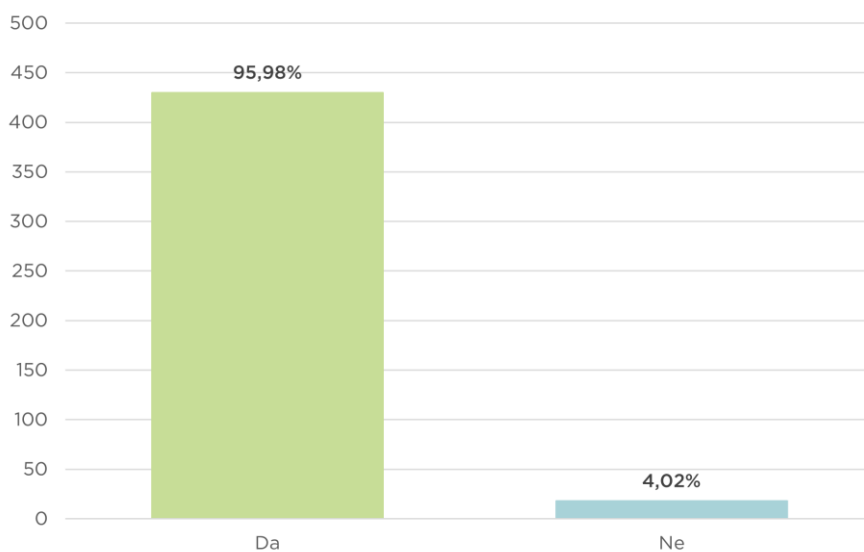

Slika 1.1-34 Potreba za biciklističkim stazama u Gradu Rijeci prema mišljenju ispitanika

23. Smatrate li da se prilikom gradnje prometnice i parkirališta mora obavezno zasaditi i visoko zelenilo (drvored)?

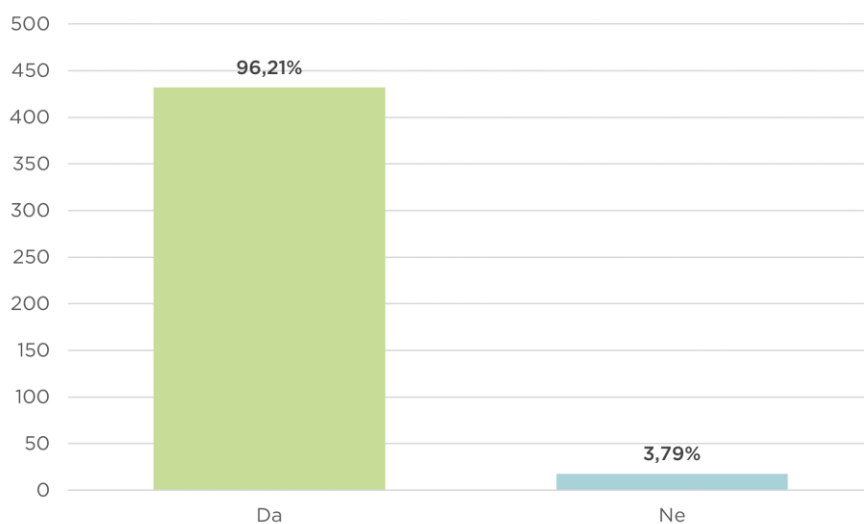
Gotovo svi ispitanici (95,98%) smatraju kako se prilikom gradnje prometnica i parkirališta treba saditi visoko zelenilo, odnosno drvoredi.

Slika 1.1-35 Potreba za sadnjom drvoreda prilikom gradnje novih prometnica i parkirališta

24. Smatrate li da se na postojećim prometnicama koje nemaju visoko zelenilo (drvored) treba isto zasaditi ukoliko ima prostornih mogućnosti za to?

Gotovo svi ispitanici (96,21%) smatraju kako na postojećim prometnicama treba saditi visoko zelenilo ukoliko za to postoje prostorne mogućnosti.

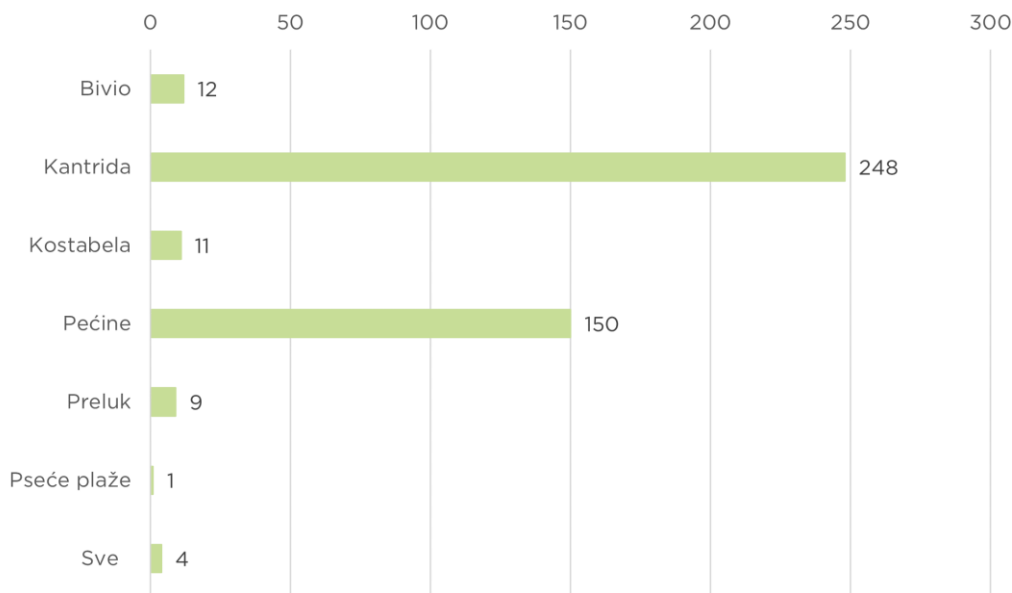
Slika 1.1-36 Potreba za sadnjom drvoreda uz postojeće prometnice

1.1.1.3. Obalna zona

25. Koja je plaža, po Vašem mišljenju, na području Grada Rijeke najposjećenija?

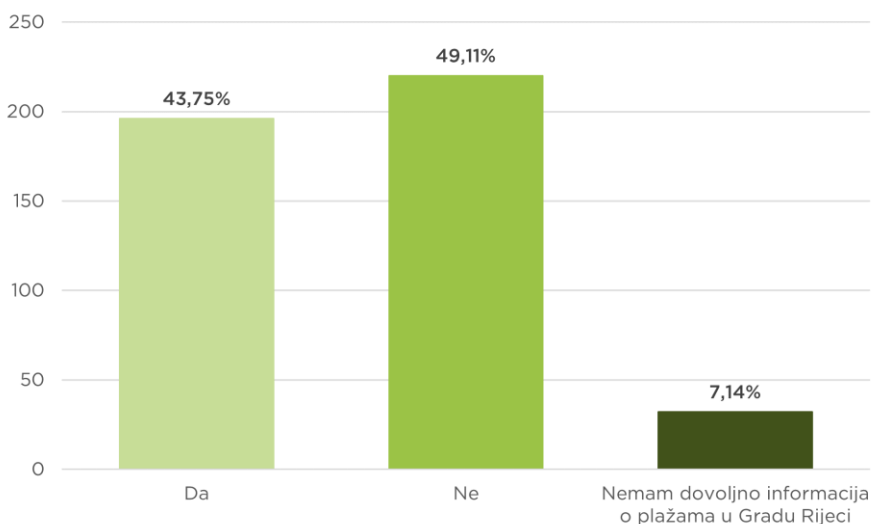
Najveći broj ispitanika (248) navodi plaže na Kantridi kao najposjećenije, dok je područje Pećina navelo 150 ispitanika. Ostali odgovori su znatno manje zastupljeni, a uključuju Bivio, Kostabelu, Preluk i pseće plaže.

Slika 1.1-37 Najposjećenija plaža (obalni dio) Grada Rijeke prema mišljenju ispitanika

26. Smatrate li da na području Grada Rijeke postoji dovoljan broj plaža (uređenih i prirodnih)?

Gotovo polovica ispitanika (49,11%) smatra kako u Gradu Rijeci ne postoji dovoljan broj plaža, dok nešto manje ispitanika (43,75%) smatra kako postoji dovoljan broj plaža. Preostalih 7,14% ispitanika nema dovoljno informacija o plažama u Gradu Rijeci kako bi mogli procijeniti njihovu brojnost i dostatnost.

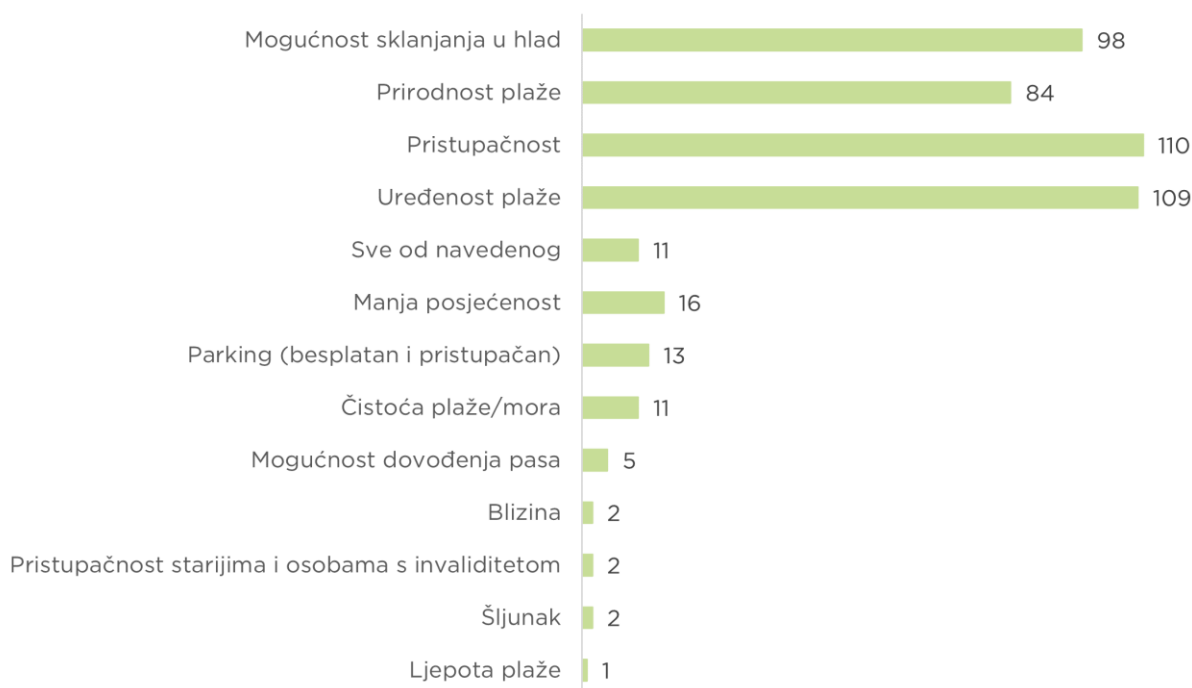

Slika 1.1-38 Mišljenje ispitanika o dovoljnom broju plaža u Gradu Rijeci

27. Što Vam je prioritet prilikom odabira plaže?

Kao prioritete prilikom odabira plaže većina ispitanika navodi njihovu pristupačnost (dobru povezanost s pješačkom/ostalom prometnom infrastrukturom) i uređenost (dostupnost urbane opreme i ugostiteljskih objekata, pristupačan ulaz u more i dr.), zatim mogućnost sklanjanja u hlad i prirodnost plaže. Šesnaest ispitanika navodi manju posjećenost plaža kao prioritet prilikom odabira, a njih trinaest besplatan i pristupačan parking.

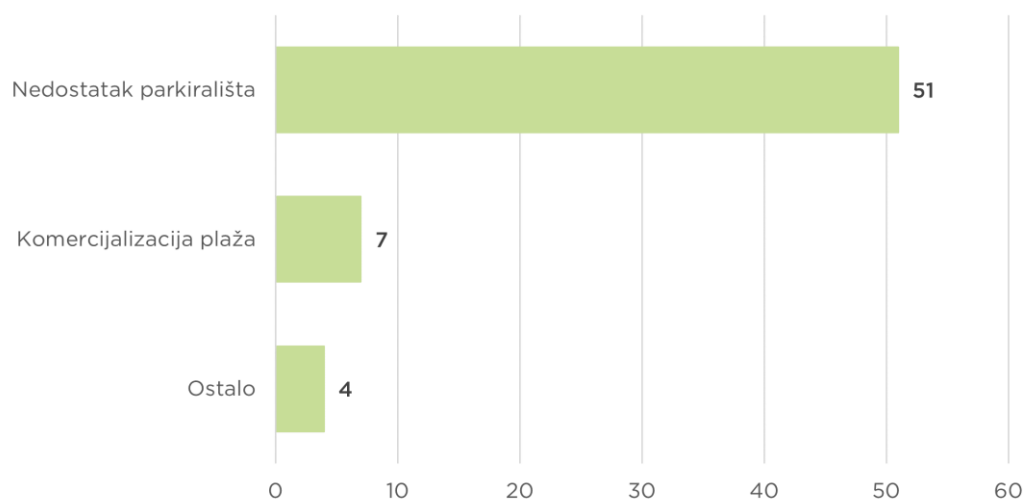

Slika 1.1-39 Prioriteti prilikom odabira plaže prema mišljenju ispitanika

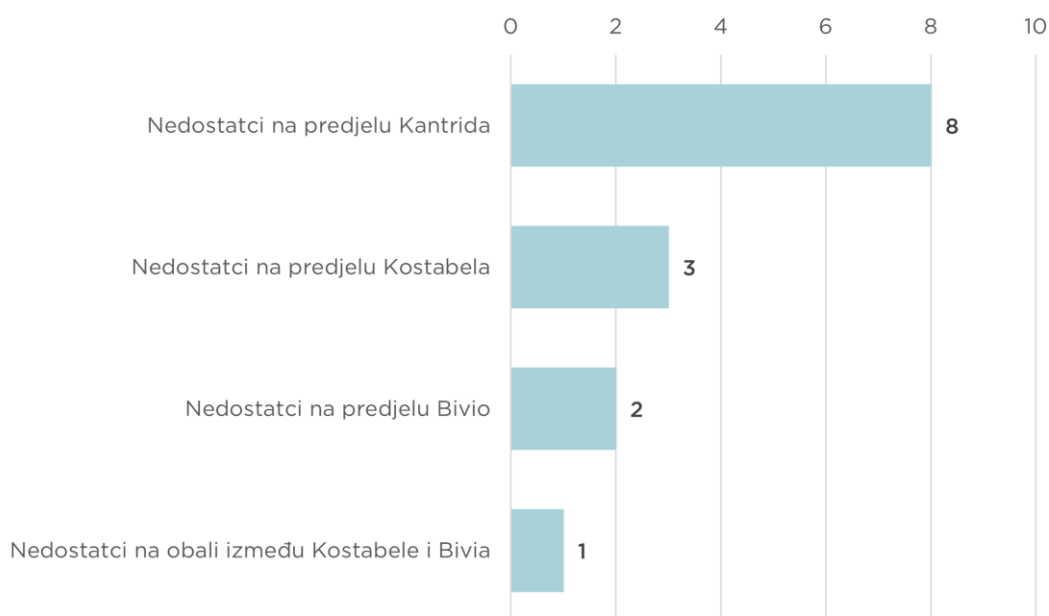
28. Da li uočavate nedostatke na riječkim plažama, a ako da, navedite koje.

Navedeno pitanje nudi mogućnost opisnog odgovora, radi čega je dobiven širok spektar odgovora, a koji je zbog preglednosti i razumijevanja podijeljen na općenite nedostatke koji se odnose na sve plaže (Slika 1.1-40) i nedostatke vezane uz specifične, istaknute dijelove obalnog pojasa i plaža (Slika 1.1-41). Među općenitim nedostacima istaknuo se nedostatak parkirališta (51 odgovor), dok su ostali zastupljeni s tek nekoliko odgovora. Pritom je naveden i otežan ili u potpunosti onemogućen pristup starijim osobama ili osobama s poteškoćama u kretanju. Osim toga, navodi se i buka s terminala, degradirane vizure prema terminalu i industrijskoj obalnoj zoni, zagađenost mora zbog blizine luke i nedostatak urbane opreme i hlada.

Nadalje, posebno je istaknuto nekoliko obalnih područja – dio obale između Kostabele i Bivia, sami Bivio i Kostabela te Kantrida. Najviše nedostataka (8 ispitanika) upućeno je obalnom području Kantride, a ispitanici navode da nedostaje hlada i kabina za presvlačenje, preveliku napučenost plaže i neugodne mirise. Osim toga, kod plaže za pse na Kantridi kao nedostatke navode neuređenost, malu površinu, nedostatak hlada i nepovoljnu lokaciju. Za Kostabelu se kao glavni nedostaci navode nedostatak parkirališta (kao i za potez prema Biviu) i nepristupačan ulaz u more, dok se za Bivio navode prevelike betonirane površine, ne održavanje plaže (uništeni platoi), neadekvatni materijali (utjecaj korozije), nedostatak koševa za smeće i privatizaciju prostora uslijed izgradnje hotela.

Slika 1.1-40 Općeniti nedostaci vezani uz plaže

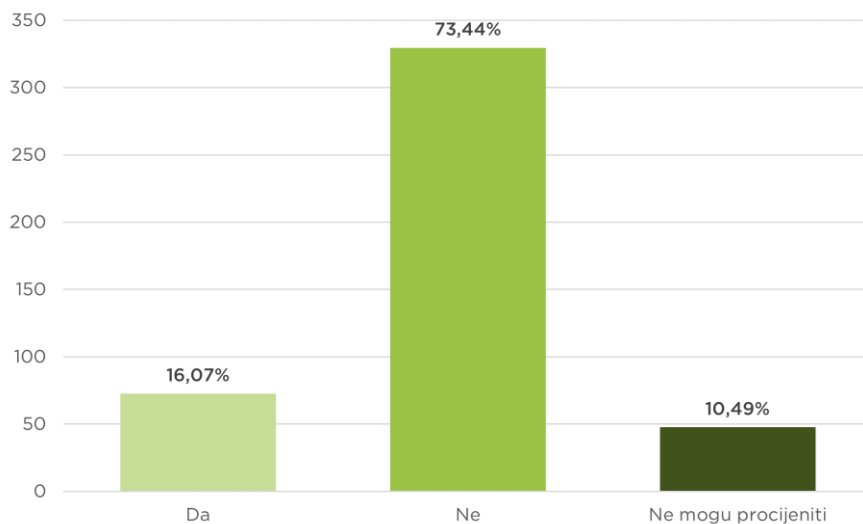

Slika 1.1-41 Specifični dijelovi obale i plaže uz koje su navedeni nedostaci* (opisano u tekstu)

29. Smatrate li da je centar Grada Rijeke dovoljno povezan s morem u obliku šetnica, javnih sadržaja i općenito pristupa?

Gotovo ¾ ispitanika (73,44%) smatra kako je centar Grada Rijeke nedovoljno povezan s morem u obliku šetnica i javnih sadržaja, dok njih 16,07% navodi kako je dovoljno povezan. Preostali ispitanici (10,49%) navode kako ne mogu procijeniti povezanost centra grada s morem.

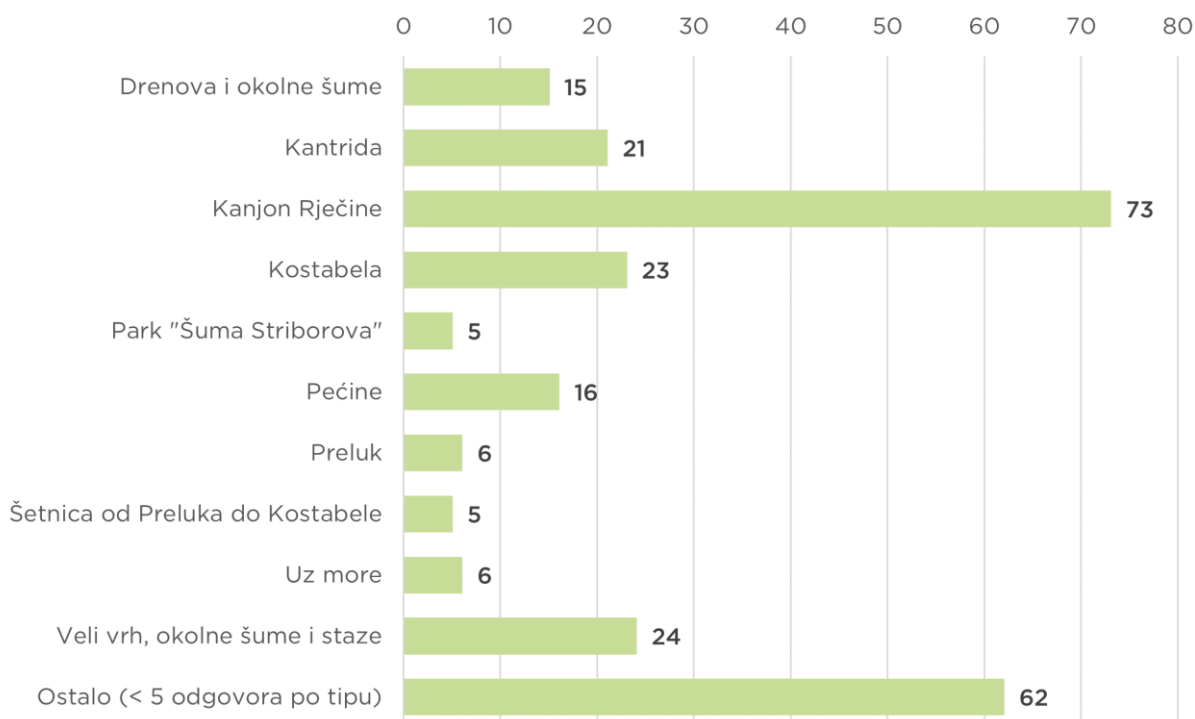
Slika 1.1-42 Povezanost centra Grada Rijeke s morem u obliku pristupa, šetnica i javnih sadržaja

1.1.1.4. Prirodni dijelovi Grada Rijeke

30. Ukoliko često boravite u prirodnim područjima (uz vodene površine, na prirodnoj obali, u šumama, na livadama i sl.), molimo Vas da navedete o kojim područjima je riječ.

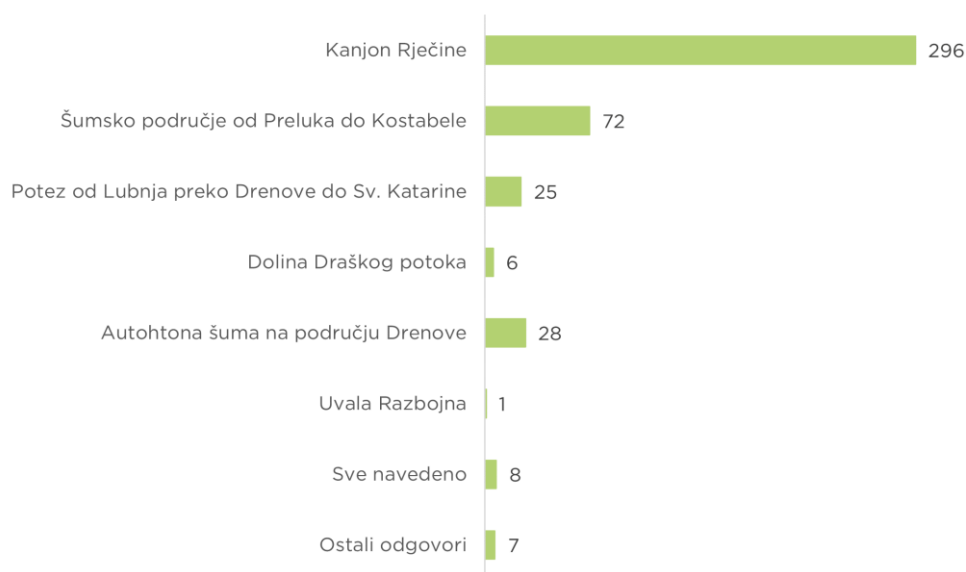
Najveći broj ispitanika navodi kako često borave u kanjonu Rječine (73 odgovora), dok gotovo 2/3 ispitanika manje navodi područje oko Velog vrha, Kostabelu i Kantridu te područje Pećina i Drenove. Velik je i broj lokacija koje su naveli tek jedan do dva ispitanika, a riječ je o: gradskim plažama, predjelu Bivio, Draškom potoku, šumsko područje od Pašca prema izvoru Rječine i sl.), a veliki je broj i nevažjećih odgovora koji su uključivali područja izvan Grada Rijeke.

Slika 1.1-43 Prirodna područja Grada Rijeke u kojima ispitanici najčešće borave

31. Koja su po vama najpoznatija i najatraktivnija prirodna područja Grada Rijeke?

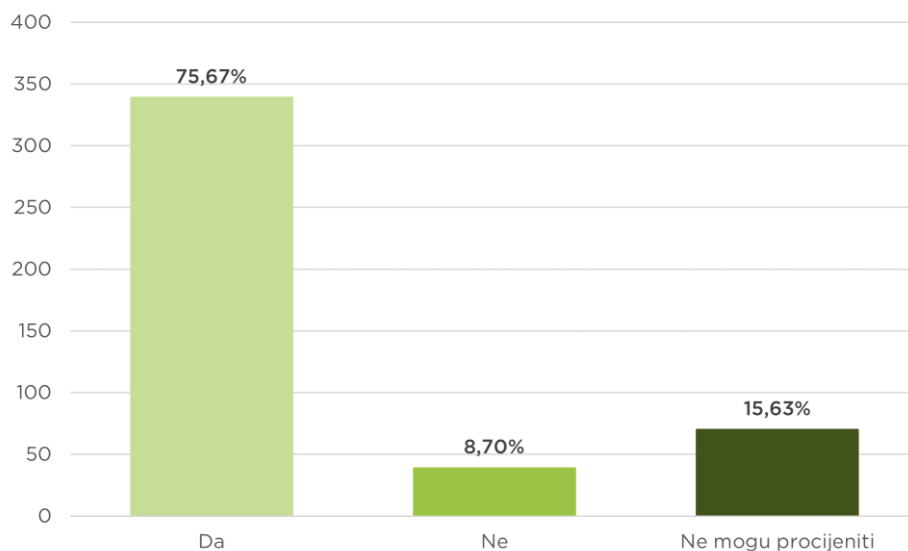
Među navedenim, 296 ispitanika navodi kanjon Rječine kao najatraktivnije prirodno područje Grada Rijeke, a ističu se još i šumsko područje od Preluka do Kostabele (72 odgovora), šuma na području Drenove (28 odgovora) i potez od Lubnja do Sv. Katarine (25 odgovora), dok su ostale opcije zastupljene s tek nekoliko odgovora. Pritom je nekoliko komentara upućeno u smjeru doline Draškog potoka za kojeg ispitanici navode da je značajno degradiran izgradnjom ceste i kao takav se više ne može smatrati prirodnim područjem.

Slika 1.1-44 Najatraktivnija prirodna područja Grada Rijeke prema mišljenju ispitanika

32. Smatrate li da su prirodna područja izložena značajnom pritisku urbanizacije (stambena, turistička, gospodarska, infrastrukturna i dr.)?

Najveći broj ispitanika (3/4 ukupnog broja, odnosno 75,67%) smatra kako su prirodna područja Grada Rijeke izložena značajnom pritisku urbanizacije. Preostalih 24,33% smatra kako ona nisu značajno izložena (8,70%) ili navode kako ne mogu procijeniti pritisak urbanizacije na prirodna područja (15,63%).

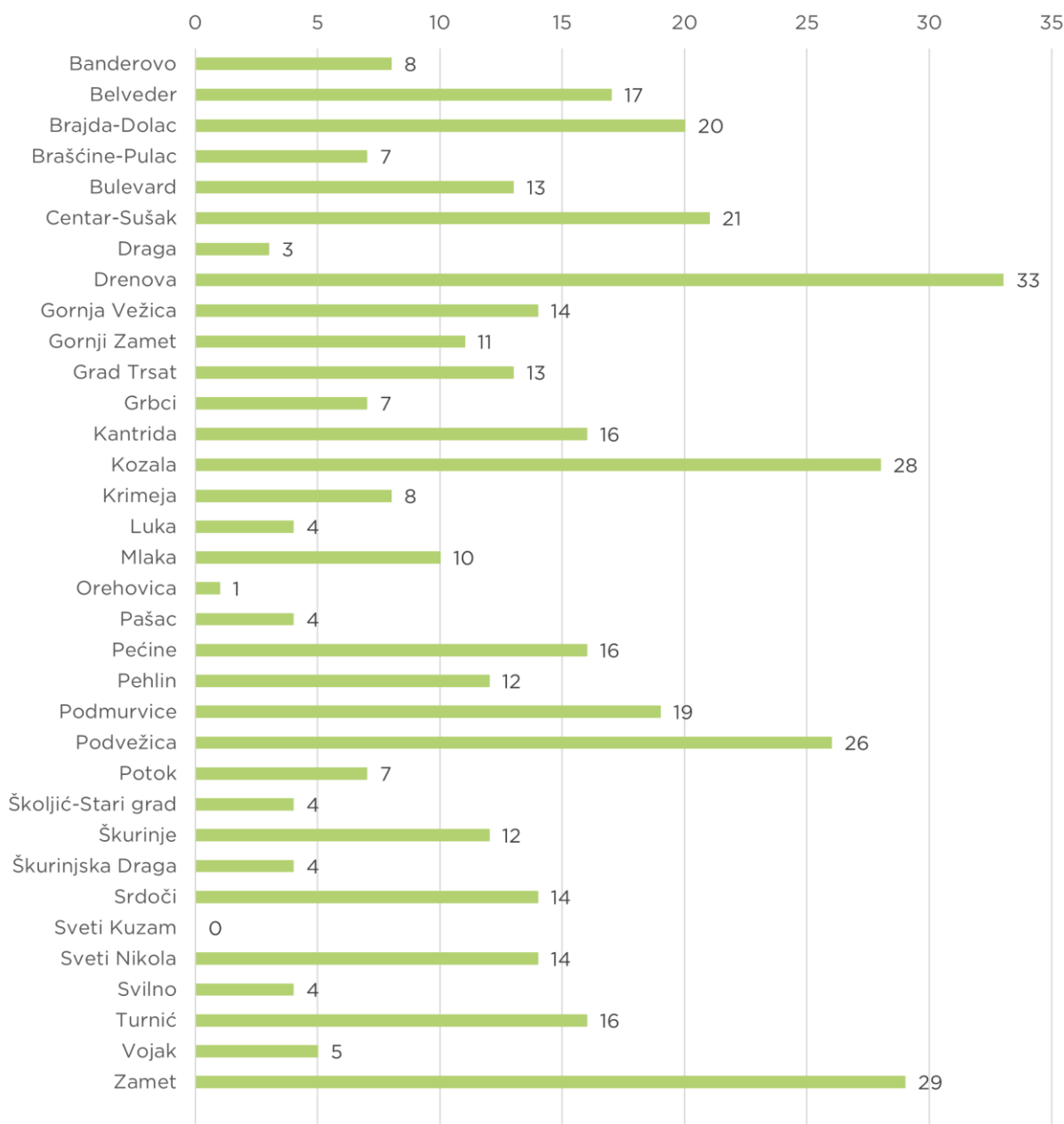
Slika 1.1-45 Izloženost prirodnih područja pritiscima urbanizacije

1.1.2. Anketni upitnik na razini mjesnih odbora Grada Rijeke

1. Ukoliko živite u Gradu Rijeci, na području kojeg mjesnog odbora živite?

Najveći broj ispitanika živi na području mjesnog odbora Drenova (33), zatim Zameta (28) i Kozale (28), Podvežice (26) i Sušaka (21). Niti jedan ispitanik ne živi na području mjesnog odbora Sveti Kuzam, jedan ispitanik živi na području Orehovice, tri na području Drage, a po četiri ispitanika dolaze iz pet mjesnih odbora – Luka, Pašac, Školjić-Stari grad, Škurinjska Draga i Svilno.

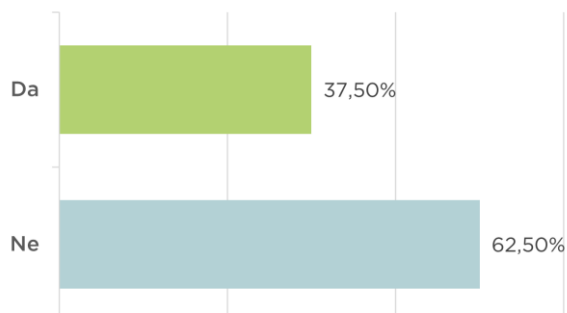
Slika 1.1-46 Prikaz mjesnih odbora iz kojih dolaze ispitanici predmetnog anketnog upitnika

1.1.2.1. Banderovo

2. Smatrate li da Vaš mjesni odbor ima dovoljan broj javnih otvorenih površina?

37,50% ispitanika smatra kako mjesni odbor Banderovo ima dovoljan broj javnih otvorenih površina, dok njih 62,50% smatra da ih nema dovoljan broj.

3. Koje od navedenih javnih otvorenih površina, prema Vašem mišljenju, nedostaju u mjesnom odboru u kojem živite?

Troje ispitanika navodi **nedostatak otvorenih površina uz višestambene objekte**, dok po dva ispitanika navode (1) perivoje/parkove, (2) sportsko-rekreacijske površine i (3) šetnice.

4. Ako neki tip javne otvorene površine nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Nema navedenih odgovora.

5. Koji sadržaji, po Vašem mišljenju, nedostaju u navedenim prostorima u Vašem mjesnom odboru?

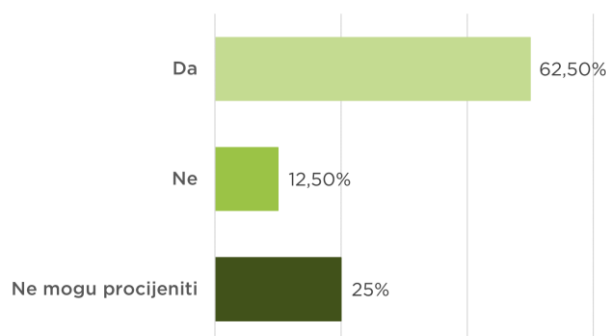
- | Perivoji/parkovi: urbana oprema (1), vodeni elementi (1), vegetacija (3) i pješačka infrastruktura (1);
- | Dječja igrališta: urbana oprema (1), vodeni elementi (2) i vegetacija (2);
- | Šetnice: vodeni elementi (1) i pješačka infrastruktura (4);
- | Otvorene površine uz višestambene objekte: urbana oprema (3) i vegetacija (4);
- | Otvorene površine uz školske i sveučilišne ustanove: urbana oprema (2) i vegetacija (4);
- | Otvorene površine uz javne ustanove: urbana oprema (2), vegetacija (4) i pješačka infrastruktura (1);
- | Sportsko-rekreacijske površine: urbana oprema (4) i vegetacija (2).

6. Ako neki tip sadržaja nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Jedan ispitanik navodi potrebu za prostorom za edukaciju o zdravlju ljudi i biljaka, odnosno za prostorom u kojem se mogu održavati predavanja i rekreacija građana.

7. Ima li mjesni odbor u kojem živite dobru povezanost pješačkim komunikacijama s centrom, obalnom zonom i ostalim susjednim mjesnim odborima Grada Rijeke?

62,50% ispitanika smatra da mjesni odbor Banderovo ima dobru povezanost pješačkim komunikacijama s drugim dijelovima Grada Rijeke, njih 12,50% smatra da nema dobru povezanost, dok 25% ispitanika ne može procijeniti ima li dobru pješačku povezanost s drugim dijelovima Grada Rijeke.

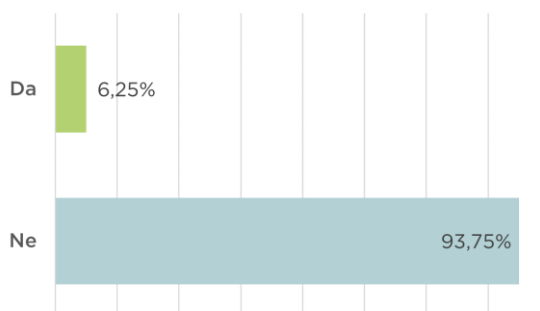

1.1.2.2. Belveder

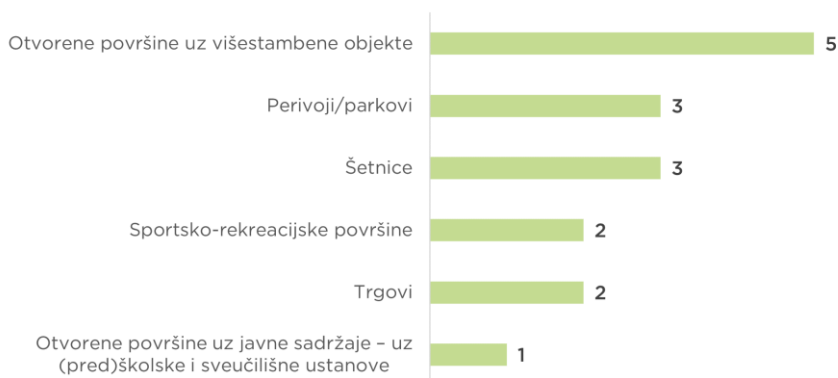
2. Smatrate li da Vaš mjesni odbor ima dovoljan broj javnih otvorenih površina?

6,25% ispitanika smatra kako mjesni odbor Belveder ima dovoljan broj javnih otvorenih površina, dok njih 93,75% smatra da ih nema dovoljan broj.

3. Koje od navedenih javnih otvorenih površina, prema Vašem mišljenju, nedostaju u mjesnom odboru u kojem živite?

Najveći broj ispitanika (5) navodi da u mjesnom odboru Belveder nedostaju **otvorene površine uz višestambene objekte**, po troje ispitanika navodi perivoje/parkove i šetnice, po dvoje ispitanika navodi sportsko-rekreacijske površine i trgove dok jedan ispitanik smatra da nedostaju otvorene površine uz javne sadržaje, odnosno uz (pred)školske i sveučilišne ustanove.

4. Ako neki tip javne otvorene površine nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Troje ispitanika smatra da **nedostaju parkovi za pse**, a jedan ispitanik smatra da nedostaju **urbani vrtovi**.

5. Koji sadržaji, po Vašem mišljenju, nedostaju u navedenim prostorima u Vašem mjesnom odboru?

- | **Dječja igrališta**: urbana oprema (8), vodeni elementi (2), vegetacija (3) i pješačka infrastruktura (1);
- | **Šetnice**: urbana oprema (3), vegetacija (3) i pješačka infrastruktura (5);
- | **Otvorene površine uz višestambene objekte**: urbana oprema (4), vodeni elementi (1), vegetacija (8) i pješačka infrastruktura (1);
- | **Otvorene površine uz školske i sveučilišne ustanove**: urbana oprema (6), vodeni elementi (2), vegetacija (5) i pješačka infrastruktura (1);
- | **Sportsko-rekreacijske površine**: urbana oprema (8), vodeni elementi (1), vegetacija (3) i pješačka infrastruktura (2).

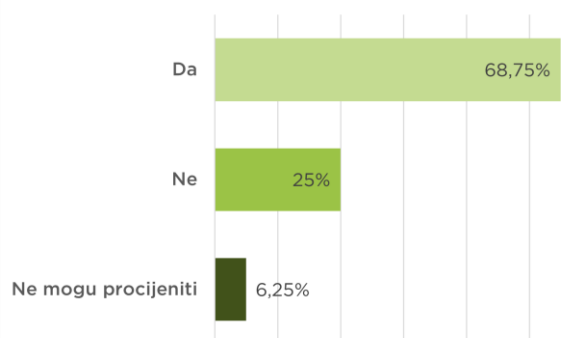
6. Ako neki tip sadržaja nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Dvoje ispitanika navodi **nedostatak zelenih površina (travnjaka)**, jedan navodi **generalni nedostatak pješačke infrastrukture**, a jedan nedostatak **drvoreda**.

7. Ima li mjesni odbor u kojem živite dobru povezanost pješačkim komunikacijama s centrom, obalnom zonom i ostalim susjednim mjesnim odborima Grada Rijeke?

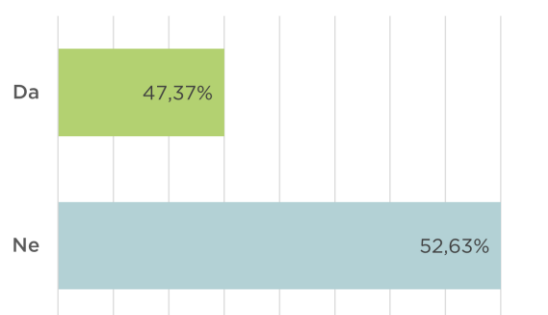
68,75% ispitanika smatra da mjesni odbor Belveder ima dobru povezanost pješačkim komunikacijama s drugim dijelovima Grada Rijeke, njih 25% smatra da nema dobru povezanost, dok 6,25% ispitanika ne može procijeniti ima li dobru pješačku povezanost s drugim dijelovima Grada Rijeke.

1.1.2.3. Brajda-Dolac

2. Smatrate li da Vaš mjesni odbor ima dovoljan broj javnih otvorenih površina?

47,37% ispitanika smatra kako mjesni odbor Brajda-Dolac ima dovoljan broj javnih otvorenih površina, dok njih 52,63% smatra da ih nema dovoljan broj.

3. Koje od navedenih javnih otvorenih površina, prema Vašem mišljenju, nedostaju u mjesnom odboru u kojem živite?

Najveći broj ispitanika smatra da nedostaju perivoji/parkovi (7) i otvorene površine uz višestambene objekte (6). Po dvoje ispitanika navodi da nedostaju otvorene površine uz javne sadržaje, odnosno uz (pred)školske i sveučilišne ustanove, zatim sportsko-rekreacijske površine i dječja igrališta te jedan ispitanik navodi šetnice.

4. Ako neki tip javne otvorene površine nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Nema navedenih odgovora.

5. Koji sadržaji, po Vašem mišljenju, nedostaju u navedenim prostorima u Vašem mjesnom odboru?

| Perivoji/parkovi: urbana oprema (10), vodeni elementi (2), vegetacija (5) i pješačka infrastruktura (6);

| Trgovi: urbana oprema (7), vodeni elementi (2), vegetacija (8);

| Dječja igrališta: urbana oprema (8), vodeni elementi (2), vegetacija (6);

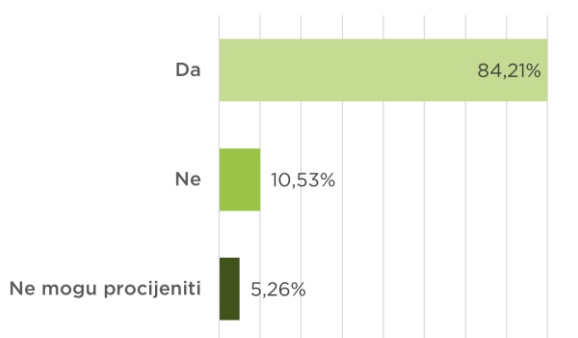
- | Šetnice: urbana oprema (5), vegetacija (8) i pješačka infrastruktura (1);
- | Otvorene površine uz višestambene objekte: urbana oprema (10), vegetacija (7) i pješačka infrastruktura (1);
- | Otvorene površine uz školske i sveučilišne ustanove: urbana oprema (9), vegetacija (5) i pješačka infrastruktura (4);
- | Otvorene površine uz javne ustanove: urbana oprema (7), vodeni elementi (1), vegetacija (8) i pješačka infrastruktura (3);
- | Sportsko-rekreacijske površine: urbana oprema (12), vodeni elementi (1), vegetacija (4).

6. Ako neki tip sadržaja nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Dvoje ispitanika navodi **generalni nedostatak parkirališta**, dok jedan navodi **nedostatak sadržaja na postojećoj tržnici**.

7. Ima li mjesni odbor u kojem živite dobru povezanost pješačkim komunikacijama s centrom, obalnom zonom i ostalim susjednim mjesnim odborima Grada Rijeke?

84,21% ispitanika smatra da mjesni odbor Brajda-Dolac ima dobru povezanost pješačkim komunikacijama s drugim dijelovima Grada Rijeke, njih 10,53% smatra da nema dobru povezanost, dok 5,26% ispitanika ne može procijeniti ima li dobru pješačku povezanost s drugim dijelovima Grada Rijeke.

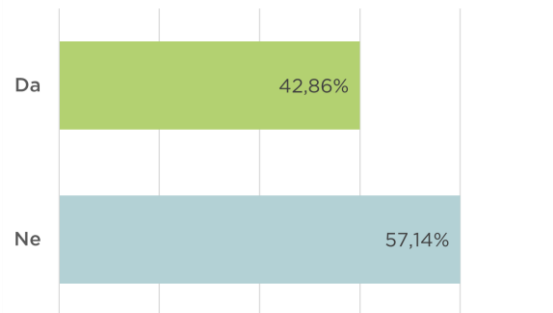

1.1.2.4. Bračćine-Pulac

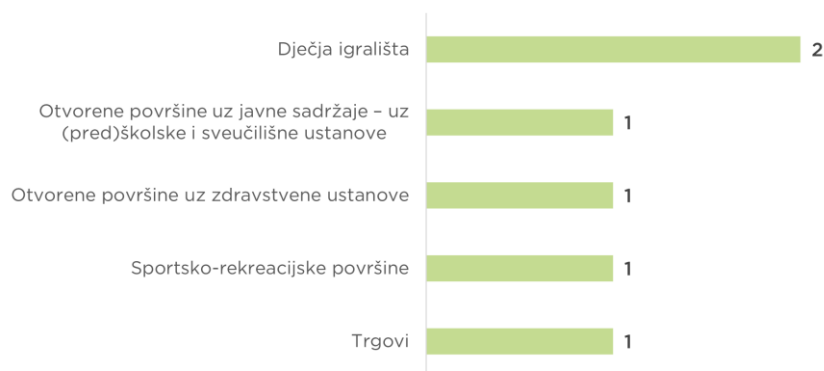
2. Smatrate li da Vaš mjesni odbor ima dovoljan broj javnih otvorenih površina?

42,86% ispitanika smatra kako mjesni odbor Bračćine-Pulac ima dovoljan broj javnih otvorenih površina, dok njih 57,14% smatra da ih nema dovoljan broj.

3. Koje od navedenih javnih otvorenih površina, prema Vašem mišljenju, nedostaju u mjesnom odboru u kojem živite?

Dvoje ispitanika smatra da nedostaju **dječja igrališta** dok po jedan ispitanik navodi da nedostaju otvorene površine uz javne sadržaje, odnosno uz (pred)školske i sveučilišne ustanove, zatim sportsko-rekreacijske površine i trgovu.

4. Ako neki tip javne otvorene površine nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Nema navedenih odgovora.

5. Koji sadržaji, po Vašem mišljenju, nedostaju u navedenim prostorima u Vašem mjesnom odboru?

- | **Dječja igrališta**: urbana oprema (3), vodeni elementi (1) i pješačka infrastruktura (2);
- | **Šetnice**: vegetacija (1), vodeni elementi (4);
- | **Otvorene površine uz višestambene objekte**: urbana oprema (3), vegetacija (3);
- | **Otvorene površine uz školske i sveučilišne ustanove**: urbana oprema (3), vegetacija (2);
- | **Otvorene površine uz javne ustanove**: urbana oprema (2), vegetacija (1) i vodeni elementi (1);
- | **Sportsko-rekreacijske površine**: urbana oprema (3), vodeni elementi (2) i vegetacija (1).

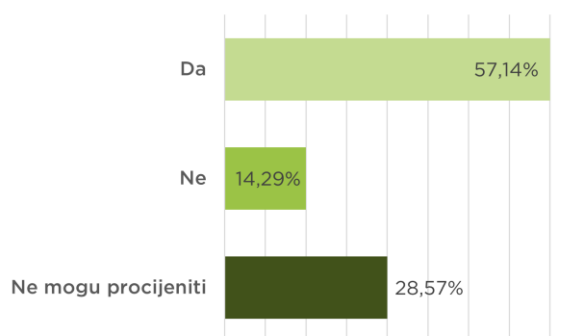
6. Ako neki tip sadržaja nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Nema navedenih odgovora.

7. Ima li mjesni odbor u kojem živite dobru povezanost pješačkim komunikacijama s centrom, obalnom zonom i ostalim susjednim mjesnim odborima Grada Rijeke?

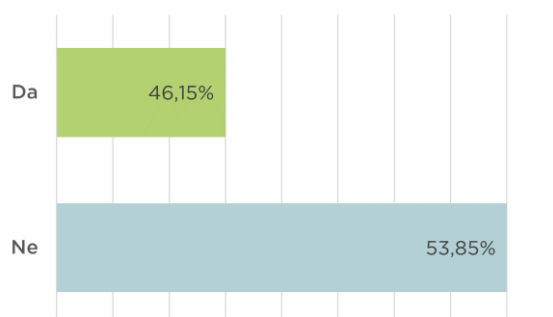
57,14% ispitanika smatra da mjesni odbor Brašćine-Pulac ima dobru povezanost pješačkim komunikacijama s drugim dijelovima Grada Rijeke, njih 14,29% smatra da nema dobru povezanost, dok 28,57% ispitanika ne može procijeniti ima li dobru pješačku povezanost s drugim dijelovima Grada Rijeke.

1.1.2.5. Bulevard

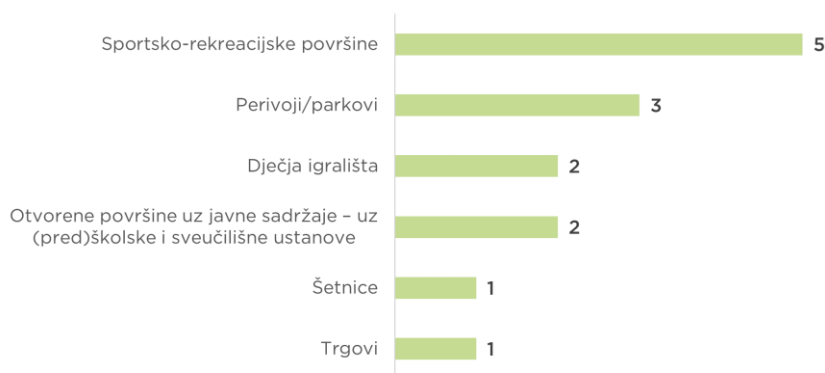
2. Smatrate li da Vaš mjesni odbor ima dovoljan broj javnih otvorenih površina?

46,15% ispitanika smatra kako mjesni odbor Bulevard ima dovoljan broj javnih otvorenih površina, dok njih 53,85% smatra da ih nema dovoljan broj.

3. Koje od navedenih javnih otvorenih površina, prema Vašem mišljenju, nedostaju u mjesnom odboru u kojem živite?

Najveći broj ispitanika (5) navodi da nedostaju sportsko-rekreacijske površine. Troje ispitanika smatra da nedostaju perivoji/parkovi, po dvoje ispitanika navodi dječja igrališta i otvorene površine uz javne sadržaje, odnosno uz (pred)školske i sveučilišne ustanove te po jedan ispitanik navodi šetnice i trgove.

4. Ako neki tip javne otvorene površine nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Dvoje ispitanika smatra da u mjesnom odboru Bulevard ima dovoljno dječjih igrališta, ali nisu na adekvatnim lokacijama i nisu održavana.

5. Koji sadržaji, po Vašem mišljenju, nedostaju u navedenim prostorima u Vašem mjesnom odboru?

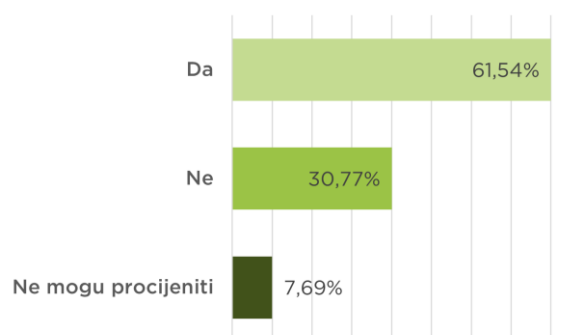
- | **Perivoji/parkovi:** urbana oprema (6), vodeni elementi (2), vegetacija (2) i pješačka infrastruktura (2);
- | **Trgovi:** urbana oprema (7), vodeni elementi (1), vegetacija (3) i pješačka infrastruktura (1);
- | **Dječja igrališta:** urbana oprema (5), vodeni elementi (1) i vegetacija (1);
- | **Šetnice:** urbana oprema (2), vegetacija (2) i pješačka infrastruktura (4);
- | **Otvorene površine uz višestambene objekte:** urbana oprema (3), vegetacija (2) i pješačka infrastruktura (3);
- | **Otvorene površine uz školske i sveučilišne ustanove:** urbana oprema (6), vegetacija (1) i pješačka infrastruktura (2);
- | **Otvorene površine uz javne ustanove:** urbana oprema (6), vegetacija (2) i pješačka infrastruktura (1).

6. Ako neki tip sadržaja nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Jedan ispitanik navodi **nedostatak biciklističkih staza**.

7. Ima li mjesni odbor u kojem živite dobru povezanost pješačkim komunikacijama s centrom, obalnom zonom i ostalim susjednim mjesnim odborima Grada Rijeke?

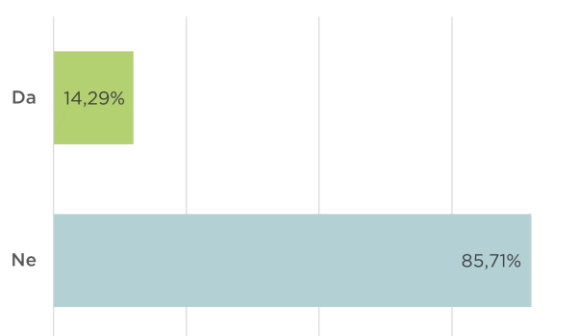
61,54% ispitanika smatra da mjesni odbor Bulevard ima dobru povezanost pješačkim komunikacijama s drugim dijelovima Grada Rijeke, njih 30,77% smatra da nema dobru povezanost, dok 7,69% ispitanika ne može procijeniti ima li dobru pješačku povezanost s drugim dijelovima Grada Rijeke.

1.1.2.6. Centar-Sušak

2. Smatrate li da Vaš mjesni odbor ima dovoljan broj javnih otvorenih površina?

14,29% ispitanika smatra kako mjesni odbor Centar-Sušak ima dovoljan broj javnih otvorenih površina, dok njih 85,71% smatra da ih nema dovoljan broj.

3. Koje od navedenih javnih otvorenih površina, prema Vašem mišljenju, nedostaju u mjesnom odboru u kojem živite?

Najveći broj ispitanika navodi da **nedostaju perivoji/parkovi** (9), zatim otvorene površine uz višestambene objekte (6), šetnice (6) i sportsko-rekreacijske površine (4). Po troje ispitanika smatra da nedostaju dječja igrališta i otvorene površine uz javne sadržaje, odnosno uz (pred)školske i sveučilišne ustanove, a po jedan ispitanik navodi otvorene površine uz vjerske objekte i ustanove, otvorene površine uz zdravstvene ustanove i trgovce.

4. Ako neki tip javne otvorene površine nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Troje ispitanika smatra da u mjesnom odboru Centar-Sušak **nedostaju parkovi za pse**, dok jedan ispitanik smatra da je **postojeće trgove**, kojih ima dovoljno, **potrebno urediti**.

5. Koji sadržaji, po Vašem mišljenju, nedostaju u navedenim prostorima u Vašem mjesnom odboru?

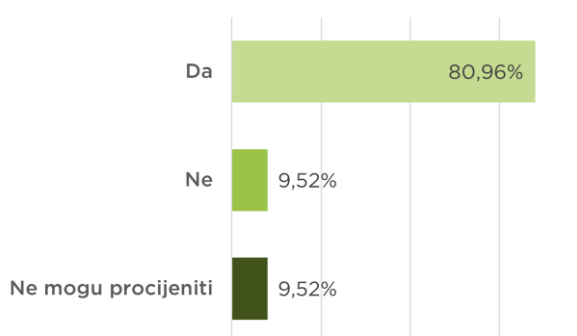
- | **Trgovi**: urbana oprema (7), vodeni elementi (2), vegetacija (8);
- | **Dječja igrališta**: urbana oprema (10) i vegetacija (3);
- | **Šetnice**: urbana oprema (4), vegetacija (5) i pješačka infrastruktura (7);
- | **Otvorene površine uz višestambene objekte**: urbana oprema (4), vegetacija (9) i pješačka infrastruktura (5);
- | **Otvorene površine uz javne ustanove**: urbana oprema (6), vegetacija (12) i pješačka infrastruktura (1).

6. Ako neki tip sadržaja nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Dvoje ljudi navodi **generalni nedostatak parkirališta**, a po jedna osoba navodi: **adekvatnu pješačku infrastrukturu, nogostupe s drvoredima i stabla općenito**.

7. Ima li mjesni odbor u kojem živite dobru povezanost pješačkim komunikacijama s centrom, obalnom zonom i ostalim susjednim mjesnim odborima Grada Rijeke?

80,96% ispitanika smatra da mjesni odbor Centar-Sušak ima dobru povezanost pješačkim komunikacijama s drugim dijelovima Grada Rijeke, dok njih 9,52% smatra da nema dobru povezanost te 9,52% ispitanika ne može procijeniti ima li dobru pješačku povezanost s drugim dijelovima Grada Rijeke.

1.1.2.7. Draga

2. Smatrate li da Vaš mjesni odbor ima dovoljan broj javnih otvorenih površina?

Svi ispitanici (3) s područja mjesnog odbora Draga smatraju da **nema dovoljno otvorenih površina**.

3. Koje od navedenih javnih otvorenih površina, prema Vašem mišljenju, nedostaju u mjesnom odboru u kojem živite?

Dvoje ispitanika smatra kako **nedostaju dječja igrališta**, dok jedan navodi **nedostatak sportsko-rekreacijskih površina**.

4. Ako neki tip javne otvorene površine nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Nema navedenih odgovora.

5. Koji sadržaji, po Vašem mišljenju, nedostaju u navedenim prostorima u Vašem mjesnom odboru?

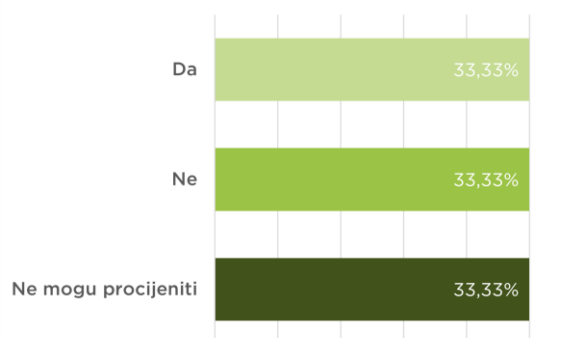
- | **Dječja igrališta:** dvoje ispitanika navodi da nedostaje urbana oprema;
- | **Šetnice:** jedan jedan ispitanik navodi nedostatak same pješačke infrastrukture, dok drugi navodi nedostatak vegetacije uz šetnice;
- | **Otvorene površine uz višestambene objekte:** jedan ispitanik navodi nedostatak pješačke infrastrukture.

6. Ako neki tip sadržaja nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Tri ispitanika navode **parkirališta**.

7. Ima li mjesni odbor u kojem živite dobru povezanost pješačkim komunikacijama s centrom, obalnom zonom i ostalim susjednim mjesnim odborima Grada Rijeke?

Jedna trećina ispitanika smatra da mjesni odbor Draga ima dobru povezanost pješačkim komunikacijama s drugim dijelovima Grada Rijeke, trećina smatra da nema dobru povezanost i trećina ispitanika ne može procijeniti ima li dobru pješačku povezanost s drugim dijelovima Grada Rijeke.

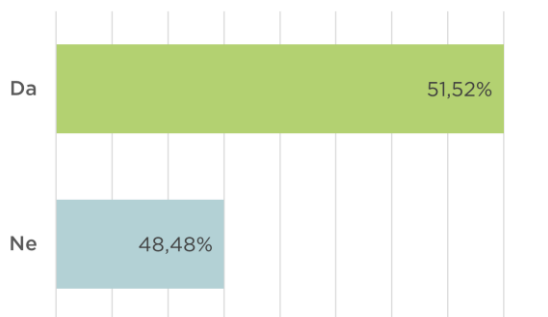

1.1.2.8. Drenova

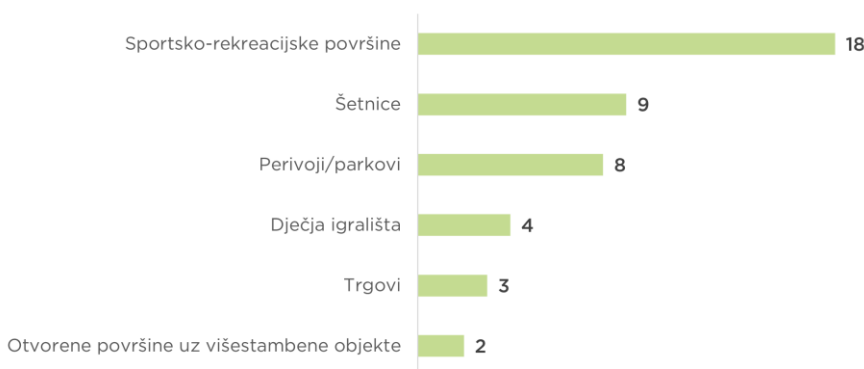
2. Smatrate li da Vaš mjesni odbor ima dovoljan broj javnih otvorenih površina?

51,52% ispitanika smatra kako mjesni odbor Drenova **ima dovoljan broj javnih otvorenih površina**, dok njih 48,48% smatra da ih nema dovoljan broj.

3. Koje od navedenih javnih otvorenih površina, prema Vašem mišljenju, nedostaju u mjesnom odboru u kojem živite?

Više od polovice ispitanika (18) smatra da **nedostaju sportsko-rekreacijske površine**. Velik broj ispitanika navodi i šetnice (9) i perivoje/parkove (8), a manji broj ispitanika navodi dječja igrališta (4), trgovu (3) i otvorene površine uz višestambene objekte (2).

4. Ako neki tip javne otvorene površine nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Dvoje ispitanika smatra da u mjesnom odboru Drenova ne nedostaje otvorenih površina, ali je **postojeće potrebno urediti**.

5. Koji sadržaji, po Vašem mišljenju, nedostaju u navedenim prostorima u Vašem mjesnom odboru?

- | **Trgovu**: urbana oprema (10), vodeni elementi (6), vegetacija (10) i pješačka infrastruktura (4);
- | **Dječja igrališta**: urbana oprema (11), vodeni elementi (7), vegetacija (10) i pješačka infrastruktura (2);
- | **Šetnice**: urbana oprema (12), vegetacija (3) i pješačka infrastruktura (14);
- | **Otvorene površine uz višestambene objekte**: urbana oprema (15), vegetacija (8) i pješačka infrastruktura (5);
- | **Otvorene površine uz školske i sveučilišne ustanove**: urbana oprema (12), vodeni elementi (2), vegetacija (9) i pješačka infrastruktura (3);
- | **Otvorene površine uz javne ustanove**: urbana oprema (10), vegetacija (12) i pješačka infrastruktura (3);
- | **Sportsko-rekreacijske površine**: urbana oprema (15), vodeni elementi (3), vegetacija (5) i pješačka infrastruktura (1).

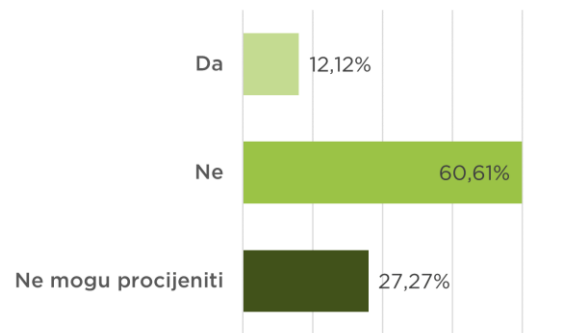
6. Ako neki tip sadržaja nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Troje ispitanika navodi **ukupnu nedostatnost pješačke infrastrukture**, dvoje **biciklističkih staza**, dok po jedna osoba navodi nedostatak: **atletske staze, drvoreda uz glavnu prometnicu i površina za roštiljanje**.

7. Ima li mjesni odbor u kojem živite dobru povezanost pješačkim komunikacijama s centrom, obalnom zonom i ostalim susjednim mjesnim odborima Grada Rijeke?

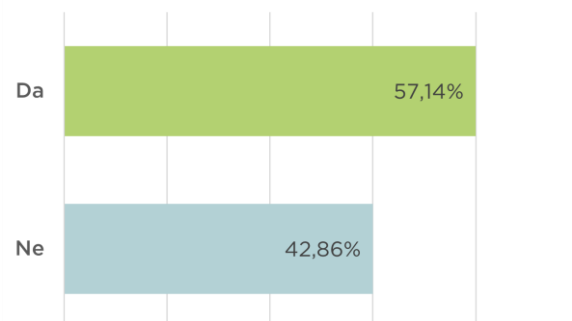
12,12% ispitanika smatra da mjesni odbor Drenova ima dobru povezanost pješačkim komunikacijama s drugim dijelovima Grada Rijeke, njih **60,61% smatra da nema dobru povezanost**, dok 27,27% ispitanika ne može procijeniti ima li dobru pješačku povezanost s drugim dijelovima Grada Rijeke.

1.1.2.9. Gornja Vežica

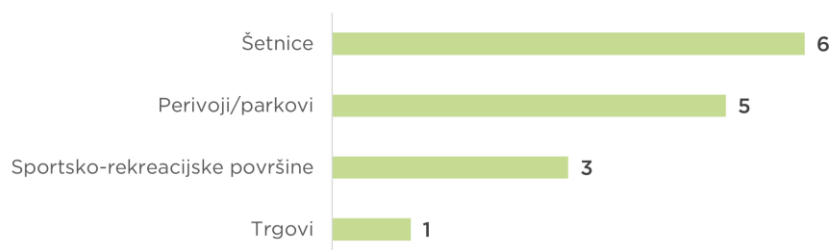
2. *Smatrate li da Vaš mjesni odbor ima dovoljan broj javnih otvorenih površina?*

57,14% ispitanika smatra kako mjesni odbor Gornja Vežica **ima dovoljan broj javnih otvorenih površina**, dok njih 42,86% smatra da ih nema dovoljan broj.

3. *Koje od navedenih javnih otvorenih površina, prema Vašem mišljenju, nedostaju u mjesnom odboru u kojem živite?*

Najveći broj ispitanika smatra da nedostaju **šetnice** (6), zatim perivoji/parkovi (5) i sportsko-rekreacijske površine (3), dok jedan ispitanik smatra da nedostaju trgovci.

4. *Ako neki tip javne otvorene površine nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.*

Jedan ispitanik smatra da u mjesnom odboru Gornja Vežica ne nedostaje otvorenih površina, ali je **postojeće potrebno urediti**.

5. *Koji sadržaji, po Vašem mišljenju, nedostaju u navedenim prostorima u Vašem mjesnom odboru?*

| **Dječja igrališta**: urbana oprema (8), vodeni elementi (1), vegetacija (1) i pješačka infrastruktura (3);

| **Šetnice**: urbana oprema (2), vodeni elementi (3), vegetacija (4) i pješačka infrastruktura (4);

| **Otvorene površine uz višestambene objekte**: urbana oprema (8), vodeni elementi (0), vegetacija (4) i pješačka infrastruktura (2);

| **Otvorene površine uz školske i sveučilišne ustanove**: urbana oprema (7), vodeni elementi (1), vegetacija (5);

| **Otvorene površine uz javne ustanove**: urbana oprema (7), vodeni elementi (2), vegetacija (4) i pješačka infrastruktura (1);

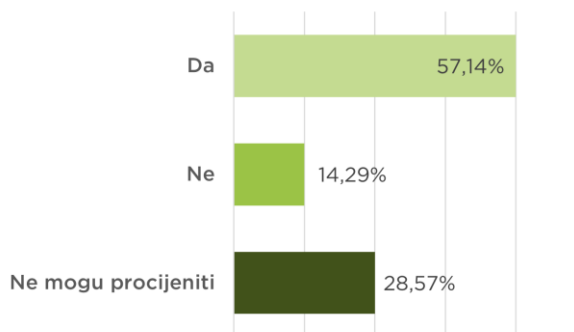
| Sportsko-rekreacijske površine: urbana oprema (8), vodeni elementi (2), vegetacija (3) i pješačka infrastruktura (1).

6. Ako neki tip sadržaja nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Jedan ispitanik navodi **generalni nedostatak stabala**, a drugi **nedostatak koševa za smeće** koji su otporni na jake vjetrove.

7. Ima li mjesni odbor u kojem živite dobru povezanost pješačkim komunikacijama s centrom, obalnom zonom i ostalim susjednim mjesnim odborima Grada Rijeke?

57,14% ispitanika smatra da mjesni odbor Gornja Vežica **ima dobru povezanost pješačkim komunikacijama** s drugim dijelovima Grada Rijeke, njih 14,29% smatra da nema dobru povezanost, dok 28,57% ispitanika ne može procijeniti ima li dobru pješačku povezanost s drugim dijelovima Grada Rijeke.

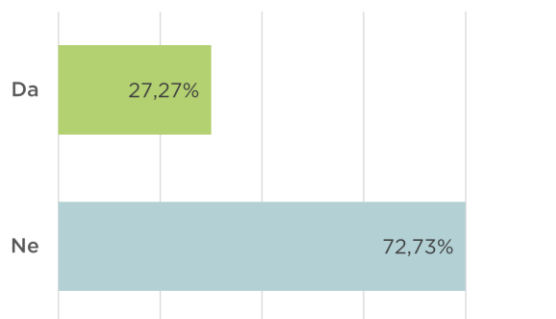

1.1.2.10. Gornji Zamet

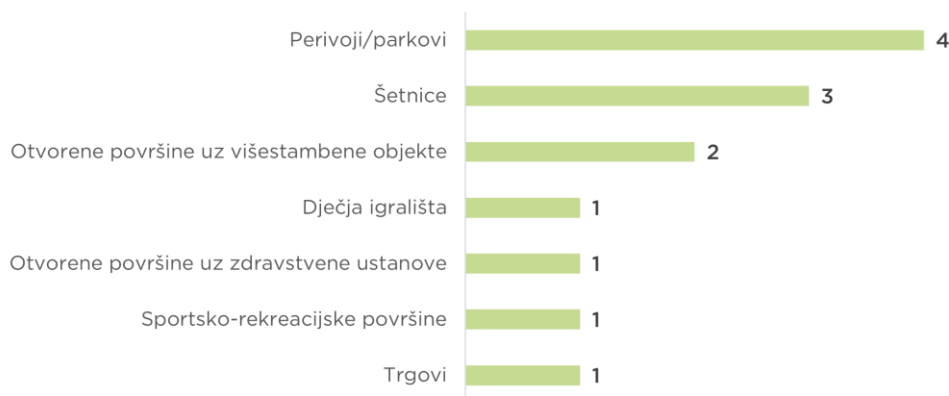
2. Smatrate li da Vaš mjesni odbor ima dovoljan broj javnih otvorenih površina?

27,27% ispitanika smatra kako mjesni odbor Gornji Zamet ima dovoljan broj javnih otvorenih površina, dok njih 72,73% smatra da ih nema dovoljan broj.

3. Koje od navedenih javnih otvorenih površina, prema Vašem mišljenju, nedostaju u mjesnom odboru u kojem živite?

Četvero ispitanika navodi da nedostaju **perivoji/parkovi**, troje smatra da nedostaju šetnice, a dvoje navodi otvorene površine uz višestambene objekte. Po jedan ispitanik smatra da nedostaju dječja igrališta, otvorene površine uz zdravstvene ustanove, sportsko-rekreacijske površine i trgovci.

4. Ako neki tip javne otvorene površine nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Dvoje ispitanika smatra da u mjesnom odboru Gornji Zamet **nedostaju parkovi za pse**.

5. Koji sadržaji, po Vašem mišljenju, nedostaju u navedenim prostorima u Vašem mjesnom odboru?

- | **Dječja igrališta**: urbana oprema (3), vodeni elementi (1), vegetacija (1) i pješačka infrastruktura (4);
- | **Šetnice**: urbana oprema (1), vegetacija (1) i pješačka infrastruktura (2);
- | **Otvorene površine uz višestambene objekte**: urbana oprema (3) i vegetacija (5);
- | **Otvorene površine uz školske i sveučilišne ustanove**: urbana oprema (2) i vodeni elementi (1);
- | **Sportsko-rekreacijske površine**: urbana oprema (3), vodeni elementi (2), vegetacija (2) i pješačka infrastruktura (1).

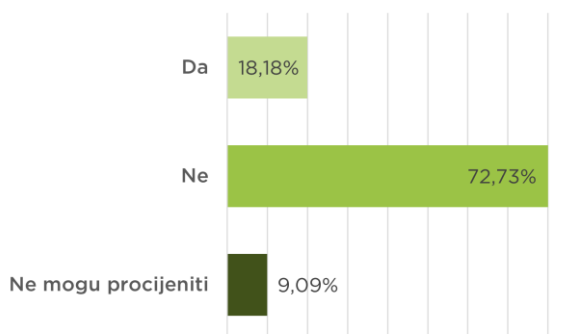
6. Ako neki tip sadržaja nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Nema navedenih odgovora.

7. Ima li mjesni odbor u kojem živite dobru povezanost pješačkim komunikacijama s centrom, obalnom zonom i ostalim susjednim mjesnim odborima Grada Rijeke?

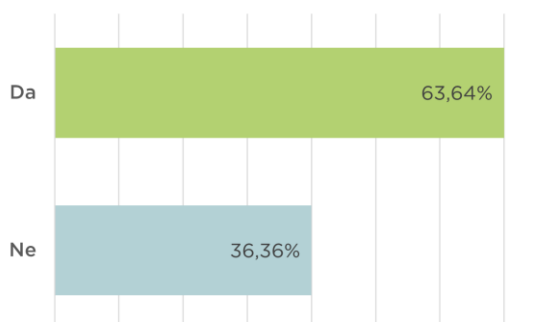
18,18% ispitanika smatra da mjesni odbor Gornji Zamet ima dobru povezanost pješačkim komunikacijama s drugim dijelovima Grada Rijeke, njih 72,73% smatra da nema dobru povezanost, dok 9,09% ispitanika ne može procijeniti ima li dobru pješačku povezanost s drugim dijelovima Grada Rijeke.

1.1.2.11. Grad Trsat

2. Smatrate li da Vaš mjesni odbor ima dovoljan broj javnih otvorenih površina?

63,64% ispitanika smatra kako mjesni odbor Grad Trsat ima dovoljan broj javnih otvorenih površina, dok njih 36,36% smatra da ih nema dovoljan broj.

3. Koje od navedenih javnih otvorenih površina, prema Vašem mišljenju, nedostaju u mjesnom odboru u kojem živite?

Veći broj ispitanika smatra da nedostaju sportsko-rekreacijske površine (5), trgovci (4) i dječja igrališta (4). Dvoje ispitanika smatra da nedostaju šetnice, a po jedan ispitanik navodi otvorene površine uz javne sadržaje odnosno uz (pred)školske i sveučilišne ustanove, otvorene površine uz višestambene objekte, otvorene površine uz vjerske objekte i ustanove, otvorene površine uz zdravstvene ustanove i perivoje/parkove.

4. Ako neki tip javne otvorene površine nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Nema navedenih odgovora.

5. Koji sadržaji, po Vašem mišljenju, nedostaju u navedenim prostorima u Vašem mjesnom odboru?

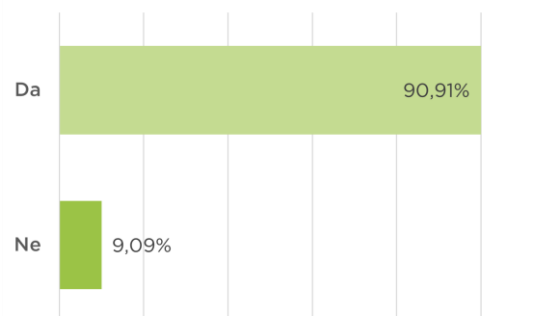
- | Perivoji/parkovi: urbana oprema (4), vodeni elementi (5), vegetacija (1) i pješačka infrastruktura (1);
- | Trgovi: urbana oprema (6), vodeni elementi (1), vegetacija (2) i pješačka infrastruktura (1);
- | Dječja igrališta: urbana oprema (4), vodeni elementi (1), vegetacija (2);
- | Šetnice: urbana oprema (4), vegetacija (3) i pješačka infrastruktura (3);
- | Otvorene površine uz višestambene objekte: urbana oprema (4), vegetacija (4);
- | Otvorene površine uz školske i sveučilišne ustanove: urbana oprema (1), vodeni elementi (2), vegetacija (6) i pješačka infrastruktura (1);
- | Otvorene površine uz javne ustanove: urbana oprema (3), vegetacija (6);
- | Sportsko-rekreacijske površine: urbana oprema (7), vegetacija (3).

6. Ako neki tip sadržaja nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Po jedan ispitanik navodi: (1) **nedostatak opločenja, rasvjete, ponude i sadržaja** koji odgovaraju povijesnom kontekstu prostora, (2) **moгуćnost postavljanja staklene ograde** oko Trsatske crkve zbog otvaranja vizura prema perivoju i (3) **moгуćnost preuređenja** unutarnjeg i vanjskog prostora Dvorane mladosti (zelenilo i vježbalište na otvorenom).

7. Ima li mjesni odbor u kojem živite dobru povezanost pješačkim komunikacijama s centrom, obalnom zonom i ostalim susjednim mjesnim odborima Grada Rijeke?

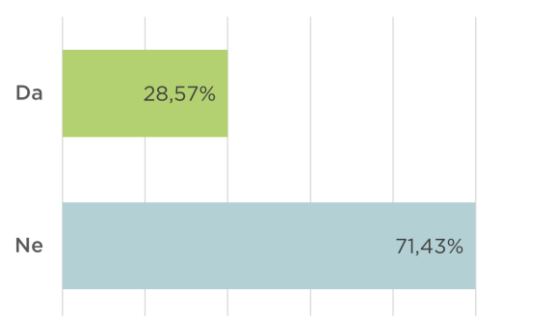
90,91% ispitanika smatra da mjesni odbor Grad Trsat **ima dobru povezanost pješačkim komunikacijama** s drugim dijelovima Grada Rijeke, a njih 9,09% smatra da nema dobru povezanost.

1.1.2.12. Grbci

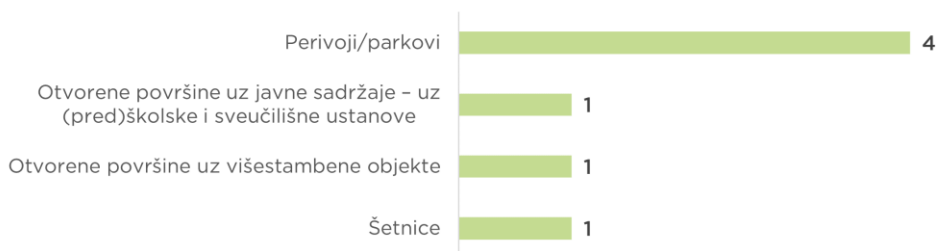
2. Smatrate li da Vaš mjesni odbor ima dovoljan broj javnih otvorenih površina?

28,57% ispitanika smatra kako mjesni odbor Grbci ima dovoljan broj javnih otvorenih površina, dok njih **71,43%** smatra da ih nema dovoljan broj.

3. Koje od navedenih javnih otvorenih površina, prema Vašem mišljenju, nedostaju u mjesnom odboru u kojem živite?

Četvero ispitanika navodi da **nedostaju perivoji/parkovi**. Po jedan ispitanik navodi da nedostaju otvorene površine uz javne sadržaje odnosno uz (pred)školske i sveučilišne ustanove, otvorene površine uz višestambene objekte i šetnice.

4. Ako neki tip javne otvorene površine nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Nema navedenih odgovora.

5. Koji sadržaji, po Vašem mišljenju, nedostaju u navedenim prostorima u Vašem mjesnom odboru?

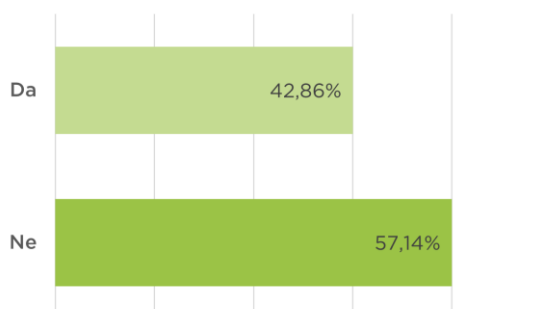
- | Dječja igrališta: urbana oprema (6);
- | Šetnice: urbana oprema (1), vegetacija (1) i pješačka infrastruktura (4);
- | Otvorene površine uz višestambene objekte: vegetacija (4) i pješačka infrastruktura (2);
- | Sportsko-rekreacijske površine: urbana oprema (2) i vegetacija (4).

6. Ako neki tip sadržaja nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Jedan ispitanik navodi kako nedostaju biciklističke staze.

7. Ima li mjesni odbor u kojem živite dobru povezanost pješačkim komunikacijama s centrom, obalnom zonom i ostalim susjednim mjesnim odborima Grada Rijeke?

42,86% ispitanika smatra da mjesni odbor Grbci ima dobru povezanost pješačkim komunikacijama s drugim dijelovima Grada Rijeke, a njih 57,14% smatra da nema dobru povezanost.

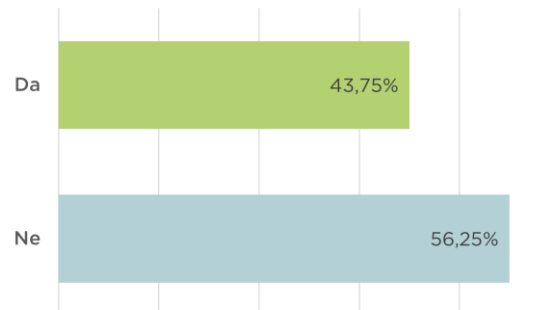

1.1.2.13. Kantrida

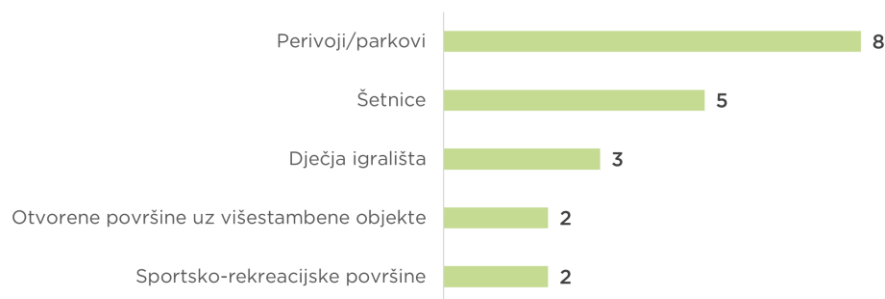
2. Smatrate li da Vaš mjesni odbor ima dovoljan broj javnih otvorenih površina?

43,75% ispitanika smatra kako mjesni odbor Kantrida ima dovoljan broj javnih otvorenih površina, dok njih 56,25% smatra da ih nema dovoljan broj.

3. Koje od navedenih javnih otvorenih površina, prema Vašem mišljenju, nedostaju u mjesnom odboru u kojem živite?

Najveći broj ispitanika smatra da nedostaju **perivoji/parkovi** (8), a zatim šetnice (5) i dječja igrališta (3). Po dvoje ispitanika navodi otvorene površine uz višestambene objekte i sportsko-rekreacijske površine.

4. Ako neki tip javne otvorene površine nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Jedan ispitanik smatra da u mjesnom odboru Kantrida **nedostaju parkovi za kalisteniku** te jedan smatra da nedostaju **parkovi za pse**.

5. Koji sadržaji, po Vašem mišljenju, nedostaju u navedenim prostorima u Vašem mjesnom odboru?

- | **Plaže:** urbana oprema (6), vodeni elementi (1), vegetacija (8) i pješačka infrastruktura (1);
- | **Dječja igrališta:** urbana oprema (7), vegetacija (5) i pješačka infrastruktura (1);
- | **Šetnice:** urbana oprema (11), vodeni elementi (1), vegetacija (3) i pješačka infrastruktura (1);
- | **Otvorene površine uz višestambene objekte:** urbana oprema (5), vodeni elementi (1), vegetacija (8) i pješačka infrastruktura (1);
- | **Otvorene površine uz školske i sveučilišne ustanove:** urbana oprema (3), vodeni elementi (1), vegetacija (9) i pješačka infrastruktura (1);
- | **Otvorene površine uz javne ustanove:** urbana oprema (1), vegetacija (9) i pješačka infrastruktura (1);
- | **Sportsko-rekreacijske površine:** urbana oprema (9), vodeni elementi (2), vegetacija (3).

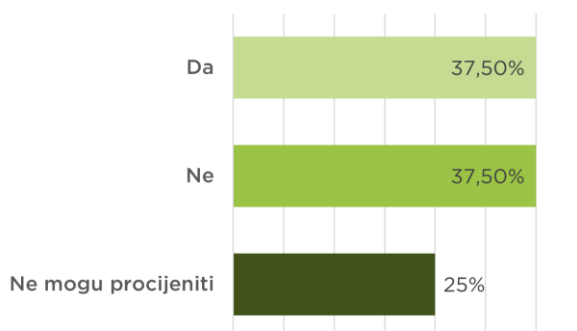
6. Ako neki tip sadržaja nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Po jedan ispitanik navodi nedostatak (1) **pješačke infrastrukture** unutar cijelog mjesnog odbora, (2) **biciklističkih staza** i (3) **staze za trčanje**.

7. Ima li mjesni odbor u kojem živite dobru povezanost pješačkim komunikacijama s centrom, obalnom zonom i ostalim susjednim mjesnim odborima Grada Rijeke?

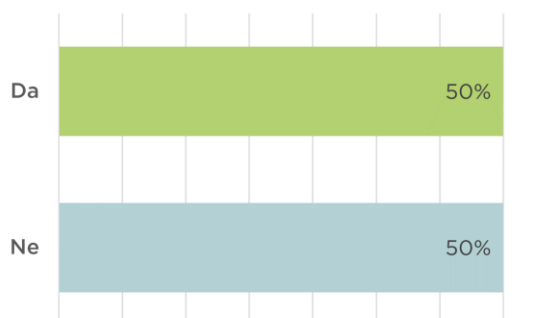
37,50% ispitanika smatra da mjesni odbor Kantrida ima dobru povezanost pješačkim komunikacijama s drugim dijelovima Grada Rijeke, njih 37,50% smatra da nema dobru povezanost, dok 25% ispitanika ne može procijeniti ima li dobru pješačku povezanost s drugim dijelovima Grada Rijeke.

1.1.2.14. Kozala

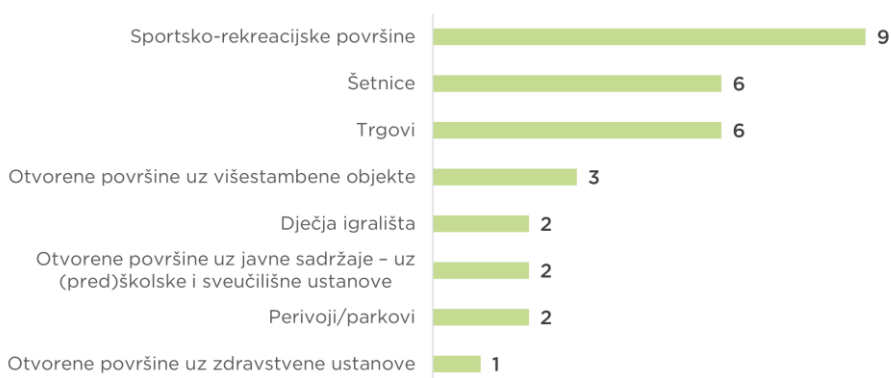
2. Smatrate li da Vaš mjesni odbor ima dovoljan broj javnih otvorenih površina?

50% ispitanika smatra kako mjesni odbor Kozala ima dovoljan broj javnih otvorenih površina, dok 50% smatra da ih nema dovoljan broj.

3. Koje od navedenih javnih otvorenih površina, prema Vašem mišljenju, nedostaju u mjesnom odboru u kojem živite?

Veći broj ispitanika smatra da **nedostaju sportsko-rekreacijske površine** (9), zatim šetnice (6) i trgovi (6). Manji broj ispitanika smatra da nedostaju otvorene površine uz višestambene objekte (3), dječja igrališta (2), otvorene površine uz javne sadržaje odnosno uz (pred)školske i sveučilišne ustanove (2), perivoji/parkovi (2) i otvorene površine uz zdravstvene ustanove (1).

4. Ako neki tip javne otvorene površine nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Jedan ispitanik smatra da u mjesnom odboru Kozala **nedostaju parkovi za pse**.

5. Koji sadržaji, po Vašem mišljenju, nedostaju u navedenim prostorima u Vašem mjesnom odboru?

| **Perivoji/parkovi:** urbana oprema (16), vodeni elementi (5), vegetacija (3) i pješačka infrastruktura (3);

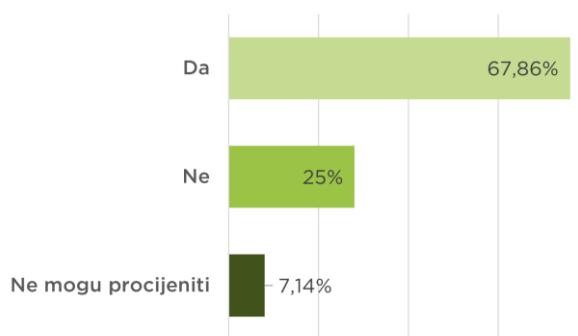
- | Dječja igrališta: urbana oprema (20), vodeni elementi (2), vegetacija (1) i pješačka infrastruktura (3);
- | Šetnice: urbana oprema (11), vegetacija (2) i pješačka infrastruktura (12);
- | Otvorene površine uz višestambene objekte: urbana oprema (12), vegetacija (10) i pješačka infrastruktura (5);
- | Otvorene površine uz školske i sveučilišne ustanove: urbana oprema (12), vegetacija (9) i pješačka infrastruktura (7);
- | Otvorene površine uz javne ustanove: urbana oprema (10), vegetacija (10) i pješačka infrastruktura (5);
- | Sportsko-rekreacijske površine: urbana oprema (16), vodeni elementi (1), vegetacija (4) i pješačka infrastruktura (3).

6. Ako neki tip sadržaja nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Sedam ispitanika navodi **nedostatak adekvatne pješačke infrastrukture** u cijelom mjesnom odboru, dvoje ispitanika navodi nedostatak **parkirališta**, dok po jedan ispitanik navodi nedostatak (1) **biciklističkih staza** i (2) **garaža**.

7. Ima li mjesni odbor u kojem živite **dobru povezanost pješačkim komunikacijama s centrom, obalnom zonom i ostalim susjednim mjesnim odborima Grada Rijeke?**

67,86% ispitanika smatra da mjesni odbor Kozala **ima dobru povezanost pješačkim komunikacijama** s drugim dijelovima Grada Rijeke, njih 25% smatra da nema dobru povezanost, dok 7,14% ispitanika ne može procijeniti ima li dobru pješačku povezanost s drugim dijelovima Grada Rijeke.

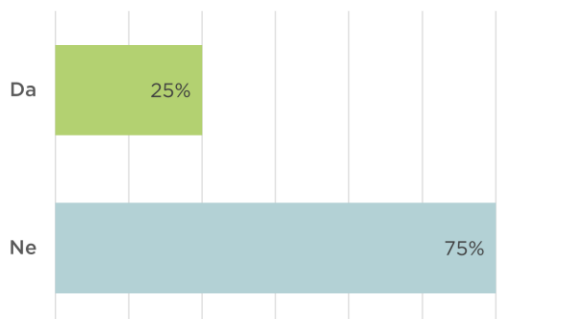

1.1.2.15. Krimeja

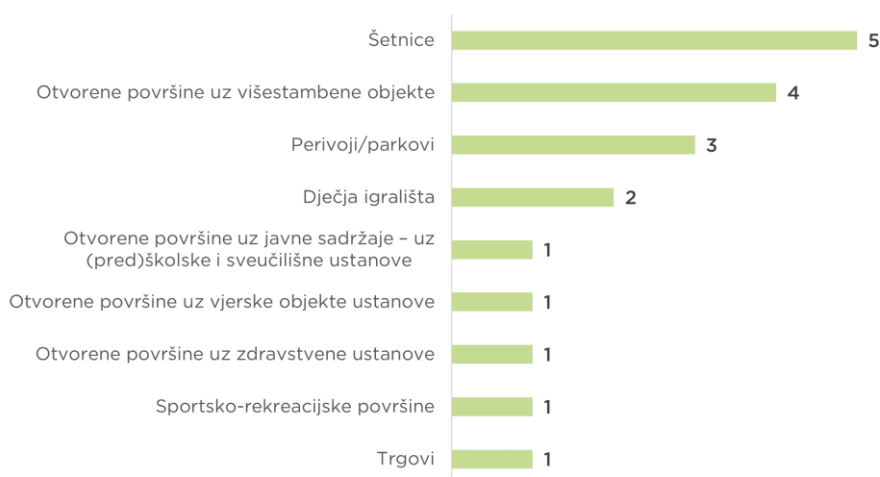
2. Smatrate li da Vaš mjesni odbor ima dovoljan broj javnih otvorenih površina?

25% ispitanika smatra kako mjesni odbor Krimeja ima dovoljan broj javnih otvorenih površina, dok njih 75% smatra da ih nema dovoljan broj.

3. Koje od navedenih javnih otvorenih površina, prema Vašem mišljenju, nedostaju u mjesnom odboru u kojem živite?

Najveći broj ispitanika smatra da nedostaju šetnice (5), zatim otvorene površine uz višestambene objekte (4), perivoji/parkovi (3) i dječja igrališta (2). Po jedan ispitanik naveo je da nedostaju otvorene površine uz javne sadržaje odnosno uz (pred)školske i sveučilišne ustanove, otvorene površine uz vjerske objekte i ustanove, otvorene površine uz zdravstvene ustanove, sportsko-rekreacijske površine i trgovu.

4. Ako neki tip javne otvorene površine nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Jedan ispitanik smatra da u mjesnom odboru Krimeja nedostaju prostori za boravak, okupljanje i druženje mladih.

5. Koji sadržaji, po Vašem mišljenju, nedostaju u navedenim prostorima u Vašem mjesnom odboru?

- | Perivoji/parkovi: urbana oprema (3), vodeni elementi (2), vegetacija (1) i pješačka infrastruktura (1);
- | Dječja igrališta: urbana oprema (6) i vegetacija (1);
- | Šetnice: urbana oprema (2), vegetacija (2), vodeni elementi (1) i pješačka infrastruktura (3);
- | Otvorene površine uz višestambene objekte: urbana oprema (4) i vegetacija (3);
- | Otvorene površine uz školske i sveučilišne ustanove: urbana oprema (5) i vegetacija (2);
- | Otvorene površine uz javne ustanove: urbana oprema (3) i vegetacija (1).

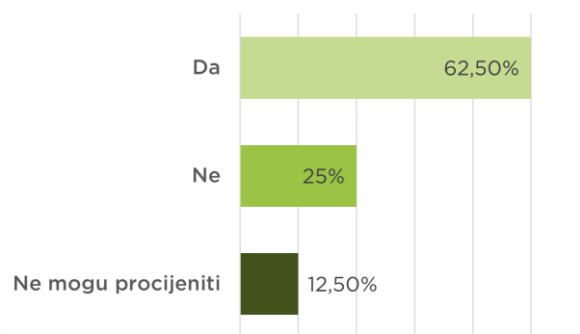
6. Ako neki tip sadržaja nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Dvoje ispitanika navodi kako nedostaje stabala, a jedan da nedostaju zelene površine, odnosno travnjaci. Jedan ispitanik navodi kako nedostaju svi navedeni tipovi otvorenih površina iz pitanja br. 5.

7. Ima li mjesni odbor u kojem živite dobru povezanost pješačkim komunikacijama s centrom, obalnom zonom i ostalim susjednim mjesnim odborima Grada Rijeke?

62,50% ispitanika smatra da mjesni odbor Krimeja **ima dobru povezanost pješačkim komunikacijama** s drugim dijelovima Grada Rijeke, njih 25% smatra da nema dobru povezanost, dok 12,50% ispitanika ne može procijeniti ima li dobru pješačku povezanost s drugim dijelovima Grada Rijeke.

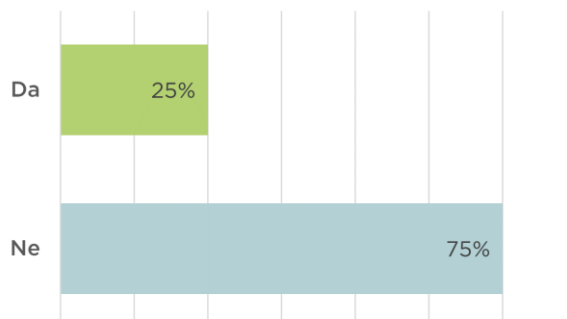

1.1.2.16. Luka

2. Smatrate li da Vaš mjesni odbor ima dovoljan broj javnih otvorenih površina?

25% ispitanika smatra kako mjesni odbor Luka ima dovoljan broj javnih otvorenih površina, dok njih 75% smatra da ih nema dovoljan broj.

3. Koje od navedenih javnih otvorenih površina, prema Vašem mišljenju, nedostaju u mjesnom odboru u kojem živite?

Po dvoje ispitanika navodi da nedostaju dječja igrališta i sportsko-rekreacijske površine.

4. Ako neki tip javne otvorene površine nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Jedan ispitanik smatra da u mjesnom odboru Luka nedostaju parkovi za pse.

5. Koji sadržaji, po Vašem mišljenju, nedostaju u navedenim prostorima u Vašem mjesnom odboru?

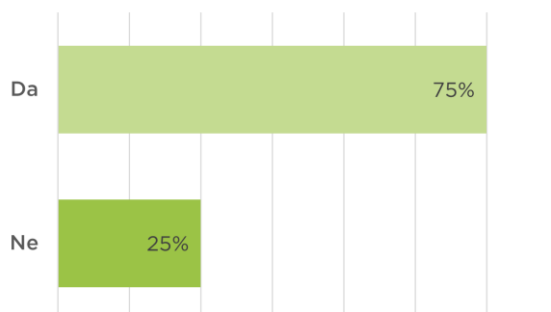
- | Perivoji/parkovi: urbana oprema (1), vodeni elementi (1) i vegetacija (2);
- | Trgovi: urbana oprema (2) i vodeni elementi (2);
- | Dječja igrališta: urbana oprema (2), vodeni elementi (1) i vegetacija (1);
- | Šetnice: urbana oprema (1), vodeni elementi (2) i pješačka infrastruktura (1);
- | Otvorene površine uz višestambene objekte: urbana oprema (2) i vegetacija (2);
- | Otvorene površine uz školske i sveučilišne ustanove: urbana oprema (2) i vegetacija (1);
- | Otvorene površine uz javne ustanove: urbana oprema (2) i vegetacija (2).

6. Ako neki tip sadržaja nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Jedan ispitanik navodi parkirališta.

7. Ima li mjesni odbor u kojem živite dobru povezanost pješačkim komunikacijama s centrom, obalnom zonom i ostalim susjednim mjesnim odborima Grada Rijeke?

75% ispitanika smatra da mjesni odbor Luka ima dobru povezanost pješačkim komunikacijama s drugim dijelovima Grada Rijeke, a njih 25% smatra da nema dobru povezanost.

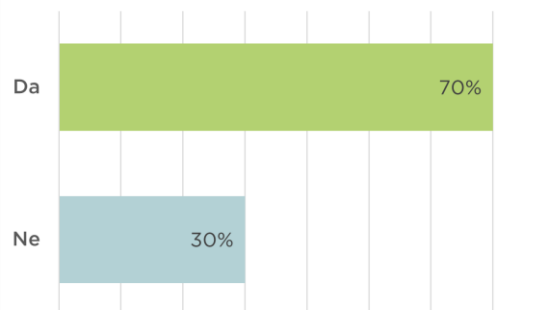

1.1.2.17. Mlaka

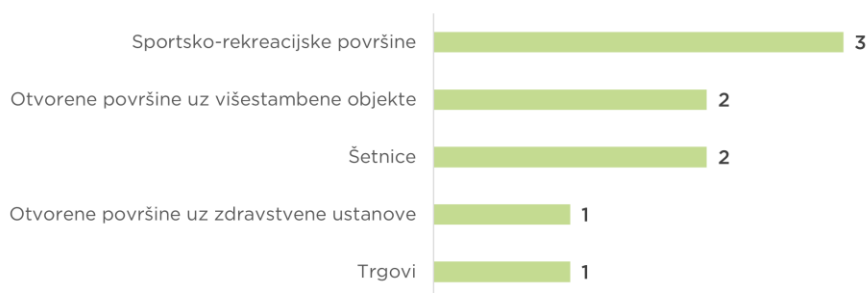
2. Smatrate li da Vaš mjesni odbor ima dovoljan broj javnih otvorenih površina?

70% ispitanika smatra kako mjesni odbor Mlaka **ima dovoljan broj javnih otvorenih površina**, dok njih 30% smatra da ih nema dovoljan broj.

3. Koje od navedenih javnih otvorenih površina, prema Vašem mišljenju, nedostaju u mjesnom odboru u kojem živite?

Trije ispitanika smatra da **nedostaju sportsko-rekreacijske površine**, po dvoje ispitanika navodi otvorene površine uz višestambene objekte i šetnice, a po jedan stanovnik navodi otvorene površine uz zdravstvene ustanove i trgovu.

4. Ako neki tip javne otvorene površine nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Nema navedenih odgovora.

5. Koji sadržaji, po Vašem mišljenju, nedostaju u navedenim prostorima u Vašem mjesnom odboru?

- | **Perivoji/parkovi**: urbana oprema (3), vodeni elementi (3), vegetacija (2) i pješačka infrastruktura (1);
- | **Dječja igrališta**: urbana oprema (6), vegetacija (3);
- | **Šetnice**: urbana oprema (3), vodeni elementi (2), vegetacija (1) i pješačka infrastruktura (2);
- | **Otvorene površine uz višestambene objekte**: urbana oprema (3), vegetacija (5) i pješačka infrastruktura (2);
- | **Otvorene površine uz školske i sveučilišne ustanove**: urbana oprema (5), vodeni elementi (1), vegetacija (2) i pješačka infrastruktura (1);
- | **Otvorene površine uz javne ustanove**: urbana oprema (3), vodeni elementi (2), vegetacija (3) i pješačka infrastruktura (1);
- | **Sportsko-rekreacijske površine**: urbana oprema (2), vodeni elementi (2), vegetacija (3) i pješačka infrastruktura (2).

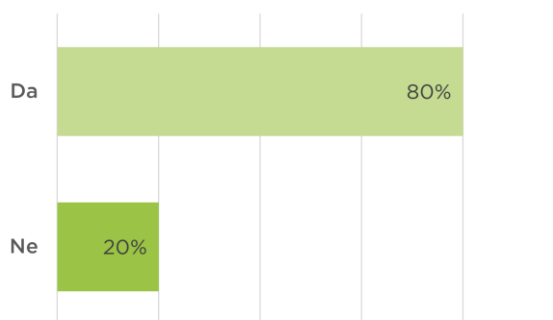
6. Ako neki tip sadržaja nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Jedan ispitanik navodi kako **nedostaju biciklističke staze**.

7. Ima li mjesni odbor u kojem živite dobru povezanost pješačkim komunikacijama s centrom, obalnom zonom i ostalim susjednim mjesnim odborima Grada Rijeke?

80% ispitanika smatra da mjesni odbor Mlaka **ima dobru povezanost pješačkim komunikacijama** s drugim dijelovima Grada Rijeke, a njih 20% smatra da nema dobru povezanost.

1.1.2.18. Orehovica

2. *Smatrate li da Vaš mjesni odbor ima dovoljan broj javnih otvorenih površina?*

Jedini ispitanik s područja mjesnog odbora Orehovica smatra da **nema dovoljno otvorenih površina**.

3. *Koje od navedenih javnih otvorenih površina, prema Vašem mišljenju, nedostaju u mjesnom odboru u kojem živite?*

Ispitanik navodi kako u mjesnom odboru Orehovica **nedostaju dječja igrališta**.

4. *Ako neki tip javne otvorene površine nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.*

Nema navedenih odgovora.

5. *Koji sadržaji, po Vašem mišljenju, nedostaju u navedenim prostorima u Vašem mjesnom odboru?*

Ispitanik uglavnom navodi **nedostatak urbane opreme** u navedenim prostorima.

| **Dječja igrališta**: urbana oprema (1);

| **Šetnice**: urbana oprema (1);

| **Otvorene površine uz školske i sveučilišne ustanove**: urbana oprema (1).

6. *Ako neki tip sadržaja nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.*

Nema navedenih odgovora.

7. *Ima li mjesni odbor u kojem živite dobru povezanost pješačkim komunikacijama s centrom, obalnom zonom i ostalim susjednim mjesnim odborima Grada Rijeke?*

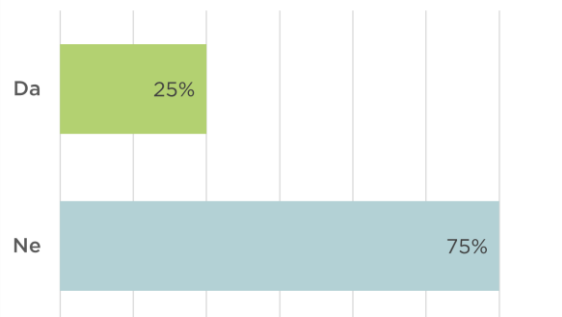
Ispitanik navodi kako ne može procijeniti povezanost mjesnog odbora Orehovica pješačkim komunikacijama s centrom, obalnom zonom i susjednim mjesnim odborima.

1.1.2.19. Pašac

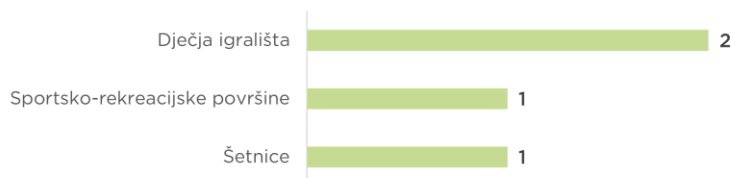
2. Smatrate li da Vaš mjesni odbor ima dovoljan broj javnih otvorenih površina?

25% ispitanika smatra kako mjesni odbor Pašac ima dovoljan broj javnih otvorenih površina, dok njih 75% smatra da ih nema dovoljan broj.

3. Koje od navedenih javnih otvorenih površina, prema Vašem mišljenju, nedostaju u mjesnom odboru u kojem živite?

Dvoje ispitanika smatra da nedostaju dječja igrališta dok po jedan ispitanik navodi sportsko-rekreacijske površine i šetnice.

4. Ako neki tip javne otvorene površine nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Nema navedenih odgovora.

5. Koji sadržaji, po Vašem mišljenju, nedostaju u navedenim prostorima u Vašem mjesnom odboru?

| Dječja igrališta: urbana oprema (2);

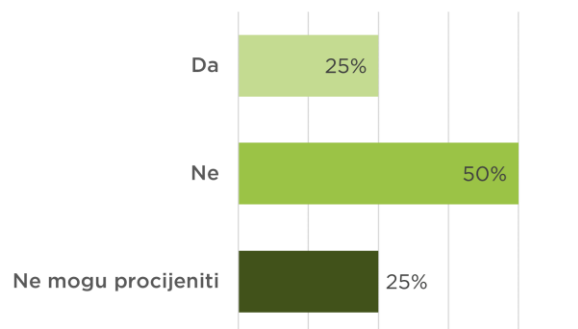
| Šetnice: urbana oprema (3) i pješačka infrastruktura (1).

6. Ako neki tip sadržaja nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Nema navedenih odgovora.

7. Ima li mjesni odbor u kojem živite dobru povezanost pješačkim komunikacijama s centrom, obalnom zonom i ostalim susjednim mjesnim odborima Grada Rijeke?

25% ispitanika smatra da mjesni odbor Pašac ima dobru povezanost pješačkim komunikacijama s drugim dijelovima Grada Rijeke, njih 50% smatra da nema dobru povezanost te 25% ispitanika ne može procijeniti ima li dobru pješačku povezanost s drugim dijelovima Grada Rijeke.

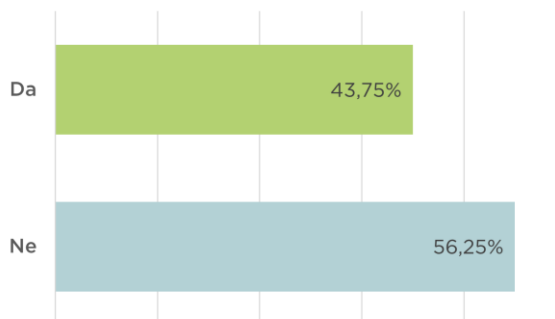

1.1.2.20. Pećine

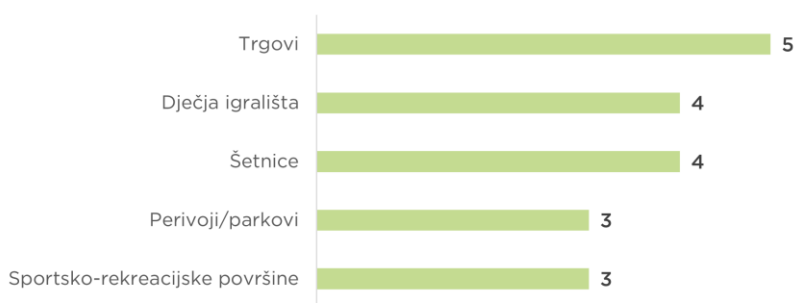
2. Smatrate li da Vaš mjesni odbor ima dovoljan broj javnih otvorenih površina?

43,75% ispitanika smatra kako mjesni odbor Pećine ima dovoljan broj javnih otvorenih površina, dok njih 56,25% smatra da ih nema dovoljan broj.

3. Koje od navedenih javnih otvorenih površina, prema Vašem mišljenju, nedostaju u mjesnom odboru u kojem živite?

Najveći broj ispitanika smatra da **nedostaju trgovi** (5). Po četiri ispitanika navodi da nedostaju dječja igrališta i šetnice, a po troje navodi perivoje/parkove i sportsko-rekreacijske površine.

4. Ako neki tip javne otvorene površine nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Nema navedenih odgovora.

5. Koji sadržaji, po Vašem mišljenju, nedostaju u navedenim prostorima u Vašem mjesnom odboru?

- | **Perivoji/parkovi**: urbana oprema (5), vodeni elementi (3), vegetacija (5) i pješačka infrastruktura (3);
- | **Plaže**: urbana oprema (15), vegetacija (1);
- | **Dječja igrališta**: urbana oprema (9), vodeni elementi (1), vegetacija (2) i pješačka infrastruktura (1);
- | **Šetnice**: urbana oprema (5), vodeni elementi (1), vegetacija (4) i pješačka infrastruktura (4);
- | **Otvorene površine uz višestambene objekte**: urbana oprema (7), vegetacija (4) i pješačka infrastruktura (3);
- | **Otvorene površine uz školske i sveučilišne ustanove**: urbana oprema (7), vodeni elementi (1), vegetacija (6);
- | **Sportsko-rekreacijske površine**: urbana oprema (8), vegetacija (4) i pješačka infrastruktura (1).

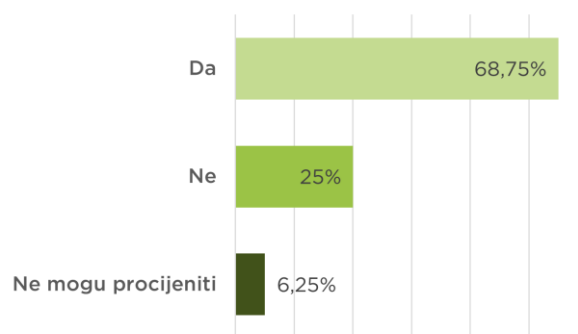
6. Ako neki tip sadržaja nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Dvoje ispitanika navodi **nedostatak adekvatne pješačke infrastrukture** u cijelom mjesnom odboru, dok po jedan ispitanik navodi: (1) nedostatak **sanitarnih čvorova**, (2) svladavanje arhitektonskih barijera i (3) generalni **nedostatak urbane opreme**.

7. Ima li mjesni odbor u kojem živite dobru povezanost pješačkim komunikacijama s centrom, obalnom zonom i ostalim susjednim mjesnim odborima Grada Rijeke?

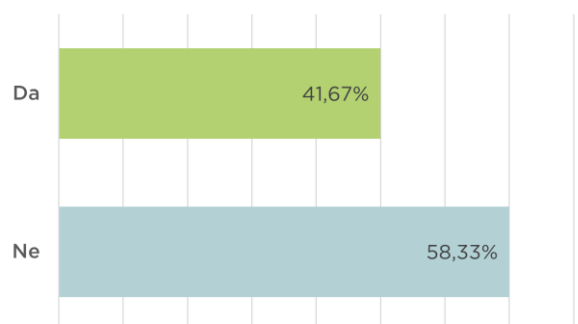
68,75% ispitanika smatra da mjesni odbor Pećine ima dobru povezanost pješačkim komunikacijama s drugim dijelovima Grada Rijeke, njih 25% smatra da nema dobru povezanost, dok 6,25% ispitanika ne može procijeniti ima li dobru pješačku povezanost s drugim dijelovima Grada Rijeke.

1.1.2.21. Pehlin

2. Smatrate li da Vaš mjesni odbor ima dovoljan broj javnih otvorenih površina?

41,67% ispitanika smatra kako mjesni odbor Pehlin ima dovoljan broj javnih otvorenih površina, dok njih 58,33% smatra da ih nema dovoljan broj.

3. Koje od navedenih javnih otvorenih površina, prema Vašem mišljenju, nedostaju u mjesnom odboru u kojem živite?

Najveći broj ispitanika smatra da nedostaju perivoji/parkovi (6) i šetnice (5), a zatim trgovci (3) i otvorene površine uz javne sadržaje odnosno uz (pred)školske i sveučilišne ustanove (2). Po jedan ispitanik navodi da nedostaju otvorene površine uz višestambene objekte, otvorene površine uz vjerske objekte i ustanove, otvorene površine uz zdravstvene ustanove i sportsko-rekreacijske površine.

4. Ako neki tip javne otvorene površine nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Nema navedenih odgovora.

5. Koji sadržaji, po Vašem mišljenju, nedostaju u navedenim prostorima u Vašem mjesnom odboru?

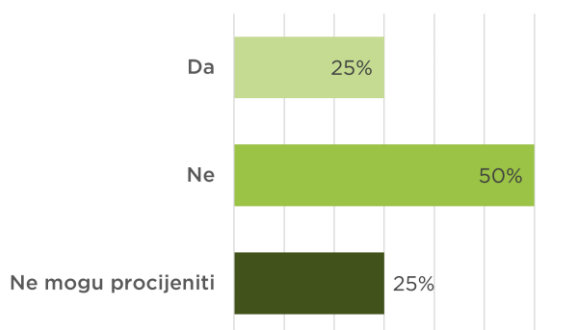
- | Dječja igrališta: urbana oprema (5), vodeni elementi (2) i vegetacija (4);
- | Šetnice: urbana oprema (3), vegetacija (2) i pješačka infrastruktura (6);
- | Otvorene površine uz višestambene objekte: urbana oprema (3), vegetacija (5) i pješačka infrastruktura (2);
- | Otvorene površine uz školske i sveučilišne ustanove: urbana oprema (3), vodeni elementi (1), vegetacija (6) i pješačka infrastruktura (1);
- | Otvorene površine uz javne ustanove: urbana oprema (2), vodeni elementi (2), vegetacija (5) i pješačka infrastruktura (1);
- | Sportsko-rekreacijske površine: urbana oprema (6), vodeni elementi (1) i vegetacija (4).

6. Ako neki tip sadržaja nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Jedan ispitanik navodi kako **generalno nedostaje vegetacije** (niskog raslinja, drvoreda i pojedinačnih stabala).

7. Ima li mjesni odbor u kojem živite dobru povezanost pješačkim komunikacijama s centrom, obalnom zonom i ostalim susjednim mjesnim odborima Grada Rijeke?

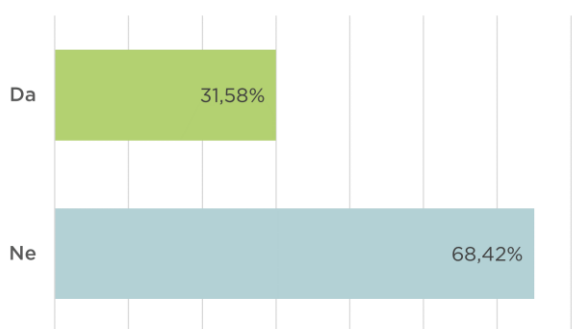
25% ispitanika smatra da mjesni odbor Pehlin ima dobru povezanost pješačkim komunikacijama s drugim dijelovima Grada Rijeke, njih **50% smatra da nema dobru povezanost** te 25% ispitanika ne može procijeniti ima li dobru pješačku povezanost s drugim dijelovima Grada Rijeke.

1.1.2.22. Podmurvice

2. Smatrate li da Vaš mjesni odbor ima dovoljan broj javnih otvorenih površina?

31,58% ispitanika smatra kako mjesni odbor Podmurvice ima dovoljan broj javnih otvorenih površina, dok njih **68,42% smatra da ih nema dovoljan broj.**

3. Koje od navedenih javnih otvorenih površina, prema Vašem mišljenju, nedostaju u mjesnom odboru u kojem živite?

Gotovo polovica ispitanika (9) smatra da **nedostaju perivoji/parkovi**, a njih 7 da nedostaje sportsko-rekreacijskih površina. Po troje ispitanika smatra da nedostaju otvorene površine uz višestambene objekte i šetnice dok jedan ispitanik navodi dječja igrališta.

4. Ako neki tip javne otvorene površine nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Jedan ispitanik smatra da u mjesnom odboru Podmurvice **nedostaju parkovi za pse**.

5. Koji sadržaji, po Vašem mišljenju, nedostaju u navedenim prostorima u Vašem mjesnom odboru?

| **Dječja igrališta**: urbana oprema (12), vegetacija (3);

| **Šetnice**: urbana oprema (3), vodeni elementi (1), pješačka infrastruktura (5);

| **Otvorene površine uz višestambene objekte**: urbana oprema (11), vodeni elementi (2), vegetacija (4);

| **Otvorene površine uz školske i sveučilišne ustanove**: urbana oprema (8), vodeni elementi (2), vegetacija (3) i pješačka infrastruktura (1);

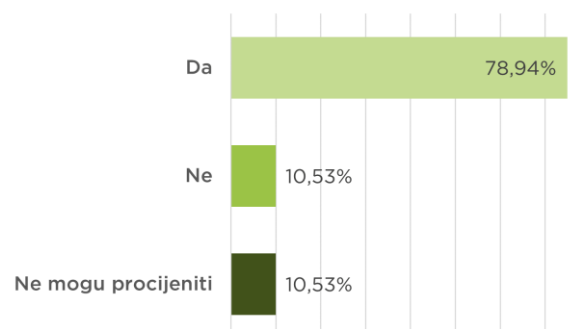
| **Otvorene površine uz javne ustanove**: urbana oprema (6), vodeni elementi (2), vegetacija (3) i pješačka infrastruktura (1).

6. Ako neki tip sadržaja nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Dvoje ispitanika navodi **generalni nedostatak parkirališta**, dok po jedan ispitanik navodi nedostatak **stabala i pješčanika na dječjim igralištima**.

7. Ima li mjesni odbor u kojem živite dobru povezanost pješačkim komunikacijama s centrom, obalnom zonom i ostalim susjednim mjesnim odborima Grada Rijeke?

78,94% ispitanika smatra da mjesni odbor Podmurvice **ima dobru povezanost pješačkim komunikacijama** s drugim dijelovima Grada Rijeke, njih 10,53% smatra da nema dobru povezanost, dok 10,53% ispitanika ne može procijeniti ima li dobru pješačku povezanost s drugim dijelovima Grada Rijeke.

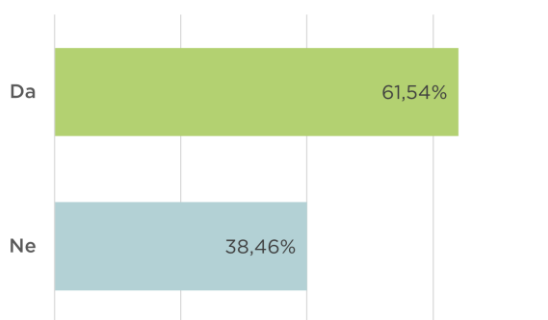

1.1.2.23. Podvežica

2. Smatrate li da Vaš mjesni odbor ima dovoljan broj javnih otvorenih površina?

61,54% ispitanika smatra kako mjesni odbor Podvežica ima dovoljan broj javnih otvorenih površina, dok njih 38,46% smatra da ih nema dovoljan broj.

3. Koje od navedenih javnih otvorenih površina, prema Vašem mišljenju, nedostaju u mjesnom odboru u kojem živite?

Najveći broj ispitanika navodi da **nedostaju perivoji/parkovi** (10). Manji broj ispitanika smatra da nedostaju otvorene površine uz višestambene objekte (5), sportsko-rekreacijske površine (4), šetnice (3), trgovi (2) i dječja igrališta (1).

4. Ako neki tip javne otvorene površine nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Četvero ispitanika navodi po jedan tip otvorenog prostora koji nedostaju u mjesnom odboru Podvežica, a to su **parkovi za pse, prostori za mlade, skate parkovi i urbani vrtovi**, dok jedan ispitanik smatra da ne nedostaje otvorenih površina, ali je potrebno urediti i održavati postojeće.

5. Koji sadržaji, po Vašem mišljenju, nedostaju u navedenim prostorima u Vašem mjesnom odboru?

- | **Dječja igrališta**: urbana oprema (9), vodeni elementi (4), vegetacija (5) i pješačka infrastruktura (4);
- | **Šetnice**: urbana oprema (6), vodeni elementi (1), vegetacija (5) i pješačka infrastruktura (9);
- | **Otvorene površine uz višestambene objekte**: urbana oprema (10), vodeni elementi (2), vegetacija (10) i pješačka infrastruktura (3);
- | **Otvorene površine uz školske i sveučilišne ustanove**: urbana oprema (10), vodeni elementi (3), vegetacija (9) i pješačka infrastruktura (2);
- | **Otvorene površine uz javne ustanove**: urbana oprema (9), vodeni elementi (2), vegetacija (11) i pješačka infrastruktura (1);
- | **Sportsko-rekreacijske površine**: urbana oprema (12), vodeni elementi (1), vegetacija (6) i pješačka infrastruktura (4).

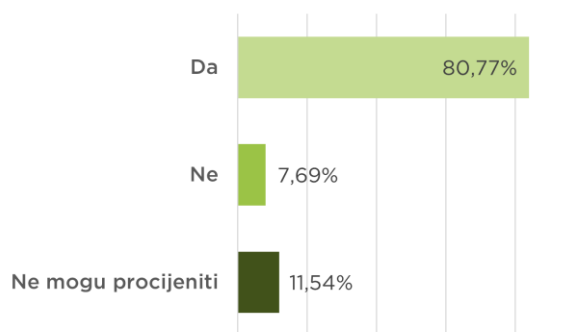
6. Ako neki tip sadržaja nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Po jedan ispitanik navodi da nedostaje: (1) **adekvatna pješačka infrastruktura** u cijelom mjesnom odboru, (2) **biciklističke staze**, (3) **parkirališta** i (4) **urbana oprema općenito** (klupe, rasvjeta, koševi za smeće, nadstrešnice i sl.).

7. Ima li mjesni odbor u kojem živite dobru povezanost pješačkim komunikacijama s centrom, obalnom zonom i ostalim susjednim mjesnim odborima Grada Rijeke?

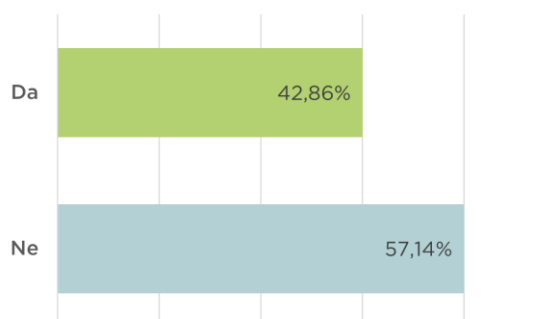
80,77% ispitanika smatra da mjesni odbor Podvežica **ima dobru povezanost pješačkim komunikacijama** s drugim dijelovima Grada Rijeke, njih 7,69% smatra da nema dobru povezanost, dok 11,54% ispitanika ne može procijeniti ima li dobru pješačku povezanost s drugim dijelovima Grada Rijeke.

1.1.2.24. Potok

2. *Smatrate li da Vaš mjesni odbor ima dovoljan broj javnih otvorenih površina?*

42,86% ispitanika smatra kako mjesni odbor Potok ima dovoljan broj javnih otvorenih površina, dok njih **57,14%** smatra da ih nema dovoljan broj.

3. *Koje od navedenih javnih otvorenih površina, prema Vašem mišljenju, nedostaju u mjesnom odboru u kojem živite?*

Četvero ispitanika navodi **nedostatak sportsko-rekreacijskih površina**, dvoje nedostatak **perivoja/parkova**, a jedan **otvorenih površina uz višestambene objekte**.

4. *Ako neki tip javne otvorene površine nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.*

Dvoje ispitanika smatra da u mjesnom odboru Potok **nedostaju parkovi za pse**.

5. *Koji sadržaji, po Vašem mišljenju, nedostaju u navedenim prostorima u Vašem mjesnom odboru?*

- | **Perivoji/parkovi**: urbana oprema (2) i vegetacija (4);
- | **Trgovi**: urbana oprema (5), vegetacija (1);
- | **Dječja igrališta**: urbana oprema (4), vegetacija (3);
- | **Šetnice**: urbana oprema (1), vodeni elementi (2), vegetacija (1), pješačka infrastruktura (1);
- | **Otvorene površine uz višestambene objekte**: urbana oprema (5) i vegetacija (2);
- | **Otvorene površine uz školske i sveučilišne ustanove**: urbana oprema (3), vegetacija (2);
- | **Otvorene površine uz javne ustanove**: urbana oprema (3), vodeni elementi (2) i vegetacija (1).

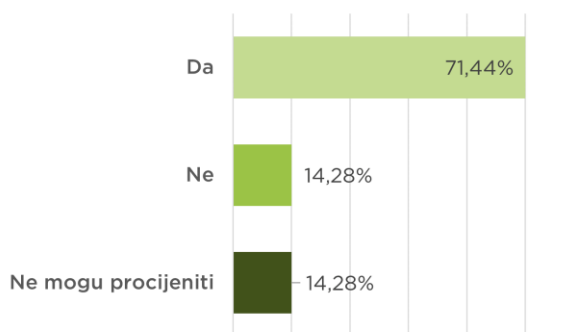
6. *Ako neki tip sadržaja nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.*

Dvoje ispitanika navodi **biciklističke staze**, a jedan **interaktivne umjetničke instalacije**.

7. *Ima li mjesni odbor u kojem živite dobru povezanost pješačkim komunikacijama s centrom, obalnom zonom i ostalim susjednim mjesnim odborima Grada Rijeke?*

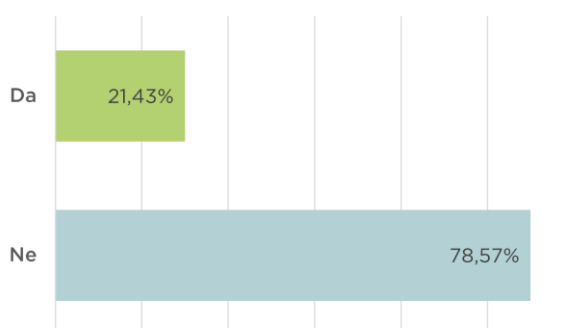
71,44% ispitanika smatra da mjesni odbor Potok ima **dobru povezanost pješačkim komunikacijama** s drugim dijelovima Grada Rijeke, njih 14,28% smatra da nema dobru povezanost te 14,28% ispitanika ne može procijeniti ima li dobru pješačku povezanost s drugim dijelovima Grada Rijeke.

1.1.2.25. Srdoči

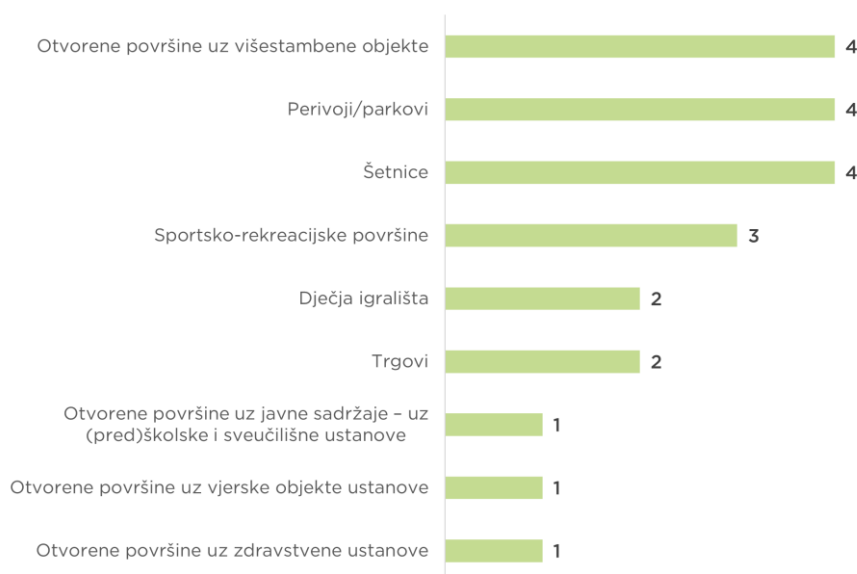
2. *Smatrate li da Vaš mjesni odbor ima dovoljan broj javnih otvorenih površina?*

21,43% ispitanika smatra kako mjesni odbor Srdoči ima dovoljan broj javnih otvorenih površina, dok njih **78,57% smatra da ih nema dovoljan broj.**

3. *Koje od navedenih javnih otvorenih površina, prema Vašem mišljenju, nedostaju u mjesnom odboru u kojem živite?*

Po četvero ispitanika smatra da **nedostaju otvorene površine uz višestambene objekte, perivoji/parkovi i šetnice**. Troje ispitanika navodi sportsko-rekreacijske površine. Po dvoje ispitanika navodi dječja igrališta i trgove, a po jedan ispitanik otvorene površine uz javne sadržaje – uz (pred)školske i sveučilišne ustanove, otvorene površine uz vjerske objekte i ustanove i otvorene površine uz zdravstvene ustanove.

4. *Ako neki tip javne otvorene površine nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.*

Jedan ispitanik smatra da u mjesnom odboru Srdoči **nedostaju parkovi za pse** te jedan ispitanik smatra da nedostaju **urbani vrtovi**.

5. *Koji sadržaji, po Vašem mišljenju, nedostaju u navedenim prostorima u Vašem mjesnom odboru?*

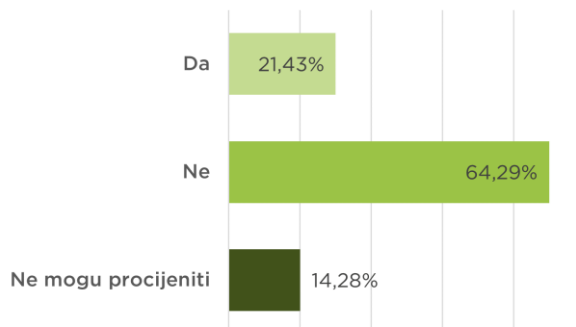
- | **Dječja igrališta**: urbana oprema (5), vodeni elementi (3), vegetacija (4);
- | **Šetnice**: urbana oprema (1), vegetacija (7) i pješačka infrastruktura (3);
- | **Otvorene površine uz višestambene objekte**: urbana oprema (5), vegetacija (6) i pješačka infrastruktura (2);
- | **Otvorene površine uz školske i sveučilišne ustanove**: urbana oprema (5), vegetacija (6) i pješačka infrastruktura (2);
- | **Otvorene površine uz javne ustanove**: urbana oprema (4), vegetacija (4) i pješačka infrastruktura (1);
- | **Sportsko-rekreacijske površine**: urbana oprema (5), vodeni elementi (1), vegetacija (5) i pješačka infrastruktura (1).

6. *Ako neki tip sadržaja nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.*

Jedan ispitanik navodi **nedostatak nogostupa**, a drugi **prostora za roštiljanje**.

7. *Ima li mjesni odbor u kojem živite dobru povezanost pješačkim komunikacijama s centrom, obalnom zonom i ostalim susjednim mjesnim odborima Grada Rijeke?*

21,43% ispitanika smatra da mjesni odbor Srdoči ima dobru povezanost pješačkim komunikacijama s drugim dijelovima Grada Rijeke, njih **64,29%** smatra da **nema dobru povezanost**, dok 14,28% ispitanika ne može procijeniti ima li dobru pješačku povezanost s drugim dijelovima Grada Rijeke.

1.1.2.26. Sveti Kuzam

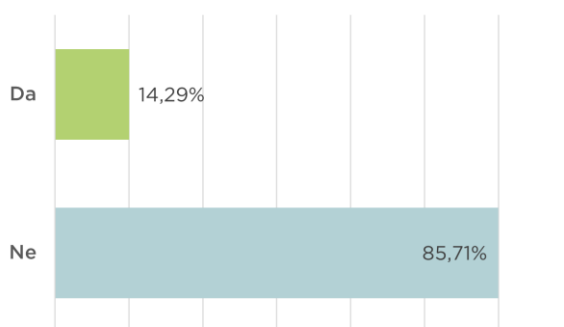
Nema ispitanika iz navedenog mjesnog odbora.

1.1.2.27. Sveti Nikola

2. *Smatrate li da Vaš mjesni odbor ima dovoljan broj javnih otvorenih površina?*

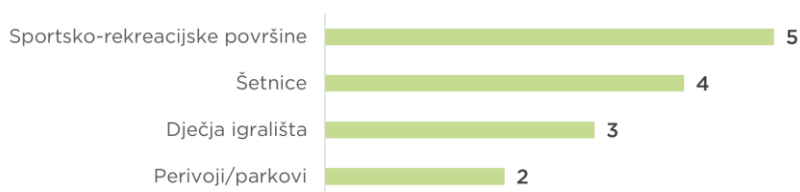

14,29% ispitanika smatra kako mjesni odbor Sveti Nikola ima dovoljan broj javnih otvorenih površina, dok njih 85,71% smatra da ih nema dovoljan broj.

3. Koje od navedenih javnih otvorenih površina, prema Vašem mišljenju, nedostaju u mjesnom odboru u kojem živite?

Najveći broj ispitanika smatra da nedostaju sportsko-rekreacijske površine (5), a zatim šetnice (4), dječja igrališta (3) i perivoji/parkovi (2).

4. Ako neki tip javne otvorene površine nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Nema navedenih odgovora.

5. Koji sadržaji, po Vašem mišljenju, nedostaju u navedenim prostorima u Vašem mjesnom odboru?

- | **Trgovi:** urbana oprema (3), vegetacija (2) i pješačka infrastruktura (3);
- | **Dječja igrališta:** urbana oprema (6), vegetacija (5) i pješačka infrastruktura (2);
- | **Šetnice:** urbana oprema (5), vodeni elementi (1), vegetacija (4) i pješačka infrastruktura (1);
- | **Otvorene površine uz višestambene objekte:** urbana oprema (4), vodeni elementi (1), vegetacija (6) i pješačka infrastruktura (2);
- | **Otvorene površine uz školske i sveučilišne ustanove:** urbana oprema (3), vodeni elementi (1), vegetacija (6) i pješačka infrastruktura (1);
- | **Otvorene površine uz javne ustanove:** urbana oprema (3), vodeni elementi (1), vegetacija (6) i pješačka infrastruktura (1).

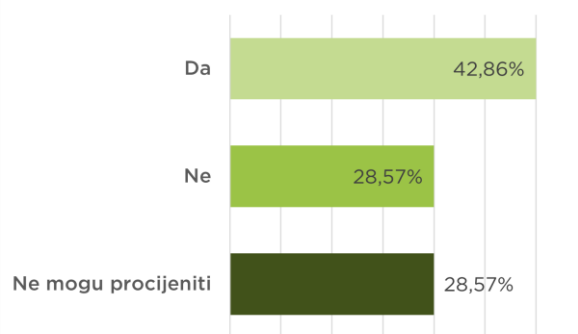
6. Ako neki tip sadržaja nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Nema navedenih odgovora.

7. Ima li mjesni odbor u kojem živite dobru povezanost pješačkim komunikacijama s centrom, obalnom zonom i ostalim susjednim mjesnim odborima Grada Rijeke?

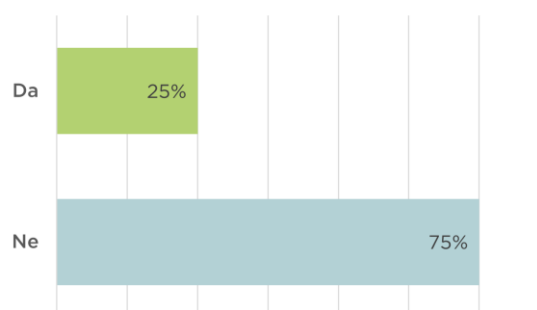
42,86% ispitanika smatra da mjesni odbor Sveti Nikola **ima dobru povezanost pješačkim komunikacijama** s drugim dijelovima Grada Rijeke, njih 28,57% smatra da nema dobru povezanost te 28,57% ispitanika ne može procijeniti ima li dobru pješačku povezanost s drugim dijelovima Grada Rijeke.

1.1.2.28. Svilno

2. *Smatrate li da Vaš mjesni odbor ima dovoljan broj javnih otvorenih površina?*

25% ispitanika smatra kako mjesni odbor Svilno ima dovoljan broj javnih otvorenih površina, dok njih **75%** smatra da ih nema dovoljan broj.

3. *Koje od navedenih javnih otvorenih površina, prema Vašem mišljenju, nedostaju u mjesnom odboru u kojem živite?*

Dvoje ispitanika navodi **nedostatak sportsko-rekreacijskih površina**, a po jedan **perivoja/parkova** te **šetnica**.

4. *Ako neki tip javne otvorene površine nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.*

Dvoje ispitanika smatra da u mjesnom odboru Svilno **nedostaje sportsko-rekreacijski kompleks** s unutarnjim i vanjskim prostorima.

5. *Koji sadržaji, po Vašem mišljenju, nedostaju u navedenim prostorima u Vašem mjesnom odboru?*

- | **Dječja igrališta**: urbana oprema (3);
- | **Šetnice**: pješačka infrastruktura (4);
- | **Otvorene površine uz javne ustanove**: vegetacija (2).

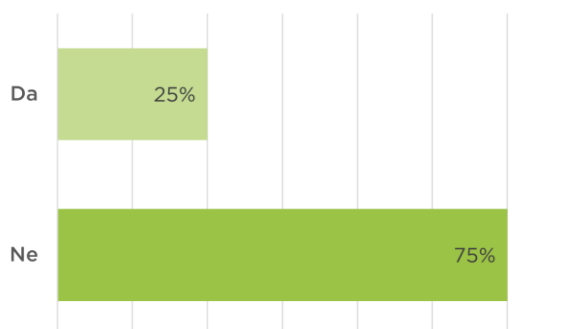
6. *Ako neki tip sadržaja nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.*

Nema navedenih odgovora.

7. *Ima li mjesni odbor u kojem živite dobru povezanost pješačkim komunikacijama s centrom, obalnom zonom i ostalim susjednim mjesnim odborima Grada Rijeke?*

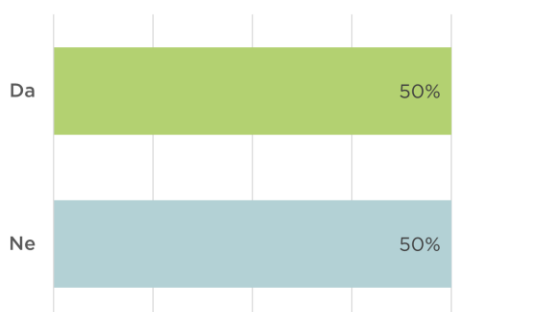
25% ispitanika smatra da mjesni odbor Svilno ima dobru povezanost pješačkim komunikacijama s drugim dijelovima Grada Rijeke, a njih 75% smatra da nema dobru povezanost.

1.1.2.29. Školjić-Stari grad

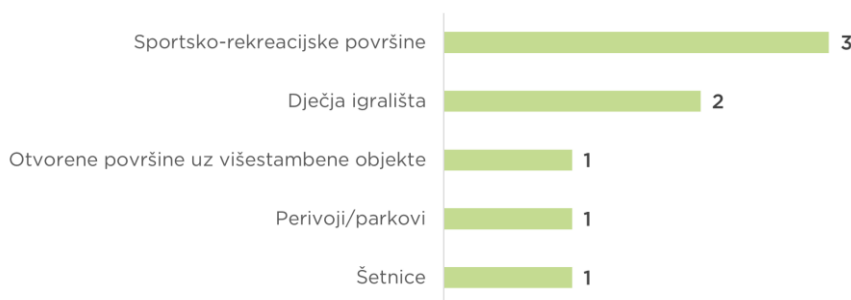
2. Smatrate li da Vaš mjesni odbor ima dovoljan broj javnih otvorenih površina?

50% ispitanika smatra kako mjesni odbor Školjić-Stari grad ima dovoljan broj javnih otvorenih površina, dok 50% smatra da ih nema dovoljan broj.

3. Koje od navedenih javnih otvorenih površina, prema Vašem mišljenju, nedostaju u mjesnom odboru u kojem živite?

Troje ispitanika smatra da nedostaju sportsko-rekreacijske površine, a dvoje navodi dječja igrališta. Po jedan ispitanik navodi da nedostaju otvorene površine uz višestambene objekte, perivoji/parkovi i šetnice.

4. Ako neki tip javne otvorene površine nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Nema navedenih odgovora.

5. Koji sadržaji, po Vašem mišljenju, nedostaju u navedenim prostorima u Vašem mjesnom odboru?

- | Perivoji/parkovi: urbana oprema (4);
- | Trgovi: vegetacija (3) i pješačka infrastruktura (1);
- | Dječja igrališta: urbana oprema (1) i vegetacija (2);
- | Šetnice: urbana oprema (2) i pješačka infrastruktura (2);
- | Otvorene površine uz višestambene objekte: urbana oprema (2) i vegetacija (2);
- | Otvorene površine uz školske i sveučilišne ustanove: urbana oprema (1) i vegetacija (3);
- | Otvorene površine uz javne ustanove: urbana oprema (1) i vegetacija (3);

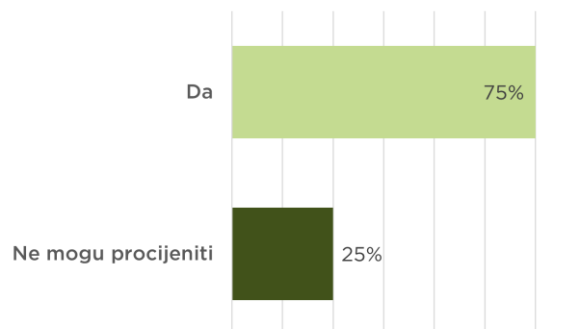

6. Ako neki tip sadržaja nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Nema navedenih odgovora.

7. Ima li mjesni odbor u kojem živite dobru povezanost pješačkim komunikacijama s centrom, obalnom zonom i ostalim susjednim mjesnim odborima Grada Rijeke?

75% ispitanika smatra da mjesni odbor Školjić-Stari grad ima dobru povezanost pješačkim komunikacijama s drugim dijelovima Grada Rijeke, a njih 25% smatra da nema dobru povezanost.

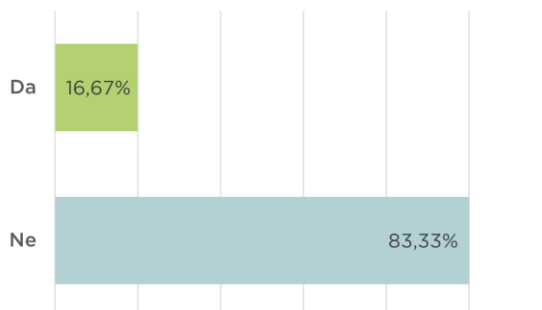

1.1.2.30. Škurinje

2. Smatrate li da Vaš mjesni odbor ima dovoljan broj javnih otvorenih površina?

16,67% ispitanika smatra kako mjesni odbor Škurinje ima dovoljan broj javnih otvorenih površina, dok njih 83,33% smatra da ih nema dovoljan broj.

3. Koje od navedenih javnih otvorenih površina, prema Vašem mišljenju, nedostaju u mjesnom odboru u kojem živite?

Najveći broj ispitanika smatra da nedostaju perivoji/parkovi (6), a zatim šetnice (3), otvorene površine uz višestambene objekte (2) i trgovci (2). Po jedan ispitanik navodi dječja igrališta i sportsko-rekreacijske površine.

4. Ako neki tip javne otvorene površine nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Jedan ispitanik smatra da u mjesnom odboru Srdoči nedostaju parkovi za pse te jedan ispitanik smatra da nedostaju urbani vrtovi.

5. Koji sadržaji, po Vašem mišljenju, nedostaju u navedenim prostorima u Vašem mjesnom odboru?

- | Perivoji/parkovi: urbana oprema (1), vodeni elementi (4), vegetacija (3) i pješačka infrastruktura (1).
- | Dječja igrališta: urbana oprema (4), vodeni elementi (1) i vegetacija (3);
- | Šetnice: urbana oprema (3), vodeni elementi (1) i pješačka infrastruktura (6);
- | Otvorene površine uz višestambene objekte: urbana oprema (3), vodeni elementi (1), vegetacija (5) i pješačka infrastruktura (3);
- | Otvorene površine uz školske i sveučilišne ustanove: urbana oprema (5) i pješačka infrastruktura (2).

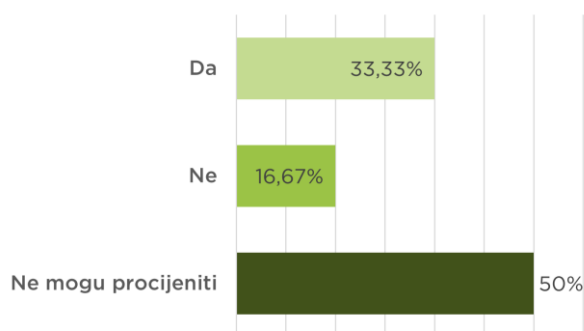
6. Ako neki tip sadržaja nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Dvoje ispitanika navodi kako u mjesnom odboru Škurinje nedostaju nogostupi.

7. Ima li mjesni odbor u kojem živite dobru povezanost pješačkim komunikacijama s centrom, obalnom zonom i ostalim susjednim mjesnim odborima Grada Rijeke?

33,33% ispitanika smatra da mjesni odbor Škurinje ima dobru povezanost pješačkim komunikacijama s drugim dijelovima Grada Rijeke, njih 16,67% smatra da nema dobru povezanost, dok 50% ispitanika ne može procijeniti ima li dobru pješačku povezanost s drugim dijelovima Grada Rijeke.

1.1.2.31. Škurinjska Draga

2. Smatrate li da Vaš mjesni odbor ima dovoljan broj javnih otvorenih površina?

Svi ispitanici (4) s područja mjesnog odbora Škurinjska Draga smatraju da **nema dovoljno otvorenih površina**.

3. Koje od navedenih javnih otvorenih površina, prema Vašem mišljenju, nedostaju u mjesnom odboru u kojem živite?

Dvoje ispitanika navodi **nedostatak sportsko-rekreacijskih površina**, dok po jedan ispitanik navodi nedostatak **dječjih igrališta i otvorenih površina uz višestambene objekte**.

4. Ako neki tip javne otvorene površine nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Nema navedenih odgovora.

5. Koji sadržaji, po Vašem mišljenju, nedostaju u navedenim prostorima u Vašem mjesnom odboru?

| **Dječja igrališta**: urbana oprema (2), vodeni elementi (1) i vegetacija (1);

| **Šetnice**: vegetacija (1) i pješačka infrastruktura (1);

| **Otvorene površine uz višestambene objekte**: urbana oprema (1), vegetacija (1) i pješačka infrastruktura (1);

| **Otvorene površine uz školske i sveučilišne ustanove**: urbana oprema (2), vegetacija (1) i vodeni elementi (1);

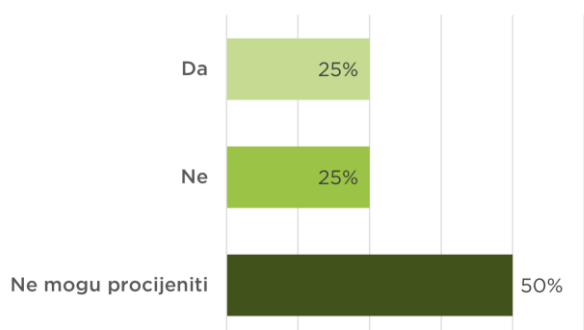
| **Otvorene površine uz javne ustanove**: urbana oprema (1) i pješačka infrastruktura (2).

6. Ako neki tip sadržaja nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Nema navedenih odgovora.

7. Ima li mjesni odbor u kojem živite dobru povezanost pješačkim komunikacijama s centrom, obalnom zonom i ostalim susjednim mjesnim odborima Grada Rijeke?

25% ispitanika smatra da mjesni odbor Škurinjska Draga ima dobru povezanost pješačkim komunikacijama s drugim dijelovima Grada Rijeke, njih 25% smatra da nema dobru povezanost, dok 50% ispitanika ne može procijeniti ima li dobru pješačku povezanost s drugim dijelovima Grada Rijeke.

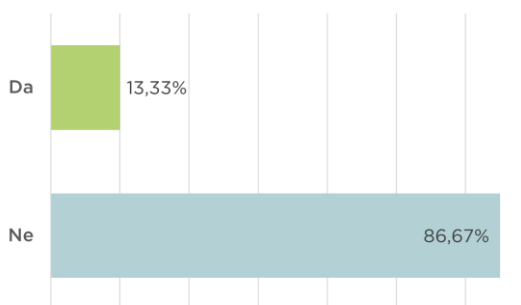

1.1.2.32. Turnić

2. Smatrate li da Vaš mjesni odbor ima dovoljan broj javnih otvorenih površina?

13,33% ispitanika smatra kako mjesni odbor Turnić ima dovoljan broj javnih otvorenih površina, dok njih 86,67% smatra da ih nema dovoljan broj.

3. Koje od navedenih javnih otvorenih površina, prema Vašem mišljenju, nedostaju u mjesnom odboru u kojem živite?

Više od polovice ispitanika smatra da nedostaju perivoji/parkovi (8). Po troje ispitanika navodi sportsko-rekreacijske površine i šetnice, dvoje ispitanika navodi trgovu, a po jedan ispitanik navodi dječja igrališta, otvorene površine uz višestambene objekte i otvorene površine uz zdravstvene ustanove.

4. Ako neki tip javne otvorene površine nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Jedan ispitanik smatra da u mjesnom odboru Turnić generalno nedostaju uređene zelene površine.

5. Koji sadržaji, po Vašem mišljenju, nedostaju u navedenim prostorima u Vašem mjesnom odboru?

- | Dječja igrališta: urbana oprema (8), vodeni elementi (1), vegetacija (5);
- | Šetnice: urbana oprema (3), vodeni elementi (1), vegetacija (3) i pješačka infrastruktura (3);
- | Otvorene površine uz višestambene objekte: urbana oprema (4), vodeni elementi (1), vegetacija (5) i pješačka infrastruktura (1);
- | Otvorene površine uz školske i sveučilišne ustanove: urbana oprema (3), vodeni elementi (2), vegetacija (5) i pješačka infrastruktura (2);
- | Otvorene površine uz javne ustanove: urbana oprema (2), vodeni elementi (3), vegetacija (5) i pješačka infrastruktura (1);
- | Sportsko-rekreacijske površine: urbana oprema (5), vodeni elementi (2), vegetacija (6) i pješačka infrastruktura (1).

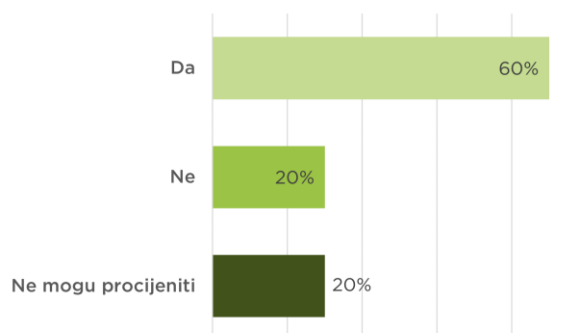
6. Ako neki tip sadržaja nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Nema navedenih odgovora.

7. Ima li mjesni odbor u kojem živite dobru povezanost pješačkim komunikacijama s centrom, obalnom zonom i ostalim susjednim mjesnim odborima Grada Rijeke?

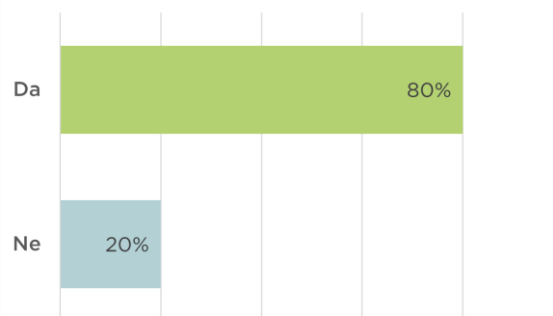
60% ispitanika smatra da mjesni odbor Turnić ima dobru povezanost pješačkim komunikacijama s drugim dijelovima Grada Rijeke, njih 20% smatra da nema dobru povezanost te 20% ispitanika ne može procijeniti ima li dobru pješačku povezanost s drugim dijelovima Grada Rijeke.

1.1.2.33. Vojak

2. Smatrate li da Vaš mjesni odbor ima dovoljan broj javnih otvorenih površina?

80% ispitanika smatra kako mjesni odbor Vojak ima dovoljan broj javnih otvorenih površina, dok njih 20% smatra da ih nema dovoljan broj.

3. Koje od navedenih javnih otvorenih površina, prema Vašem mišljenju, nedostaju u mjesnom odboru u kojem živite?

Dvoje ispitanika navodi nedostatak otvorenih površina uz javne sadržaje, dok po jedan ispitanik navodi nedostatak sportsko-rekreacijskih površina, šetnica i trgova.

4. Ako neki tip javne otvorene površine nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Jedan ispitanik smatra da u mjesnom odboru Vojak nedostaju urbani vrtovi.

5. Koji sadržaji, po Vašem mišljenju, nedostaju u navedenim prostorima u Vašem mjesnom odboru?

- | Perivoji/parkovi: urbana oprema (2), vodeni elementi (2) i pješačka infrastruktura (1);
- | Trgovi: vegetacija (2), vodeni elementi (2) i pješačka infrastruktura (1);
- | Dječja igrališta: urbana oprema (2), vodeni elementi (1) i vegetacija (2);
- | Šetnice: urbana oprema (2), vegetacija (2) i pješačka infrastruktura (1);
- | Otvorene površine uz višestambene objekte: urbana oprema (3) i vegetacija (2);
- | Otvorene površine uz školske i sveučilišne ustanove: urbana oprema (3) i vegetacija (2);
- | Otvorene površine uz javne ustanove: urbana oprema (3) i vegetacija (2).

6. Ako neki tip sadržaja nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Nema navedenih odgovora.

7. Ima li mjesni odbor u kojem živite dobru povezanost pješačkim komunikacijama s centrom, obalnom zonom i ostalim susjednim mjesnim odborima Grada Rijeke?

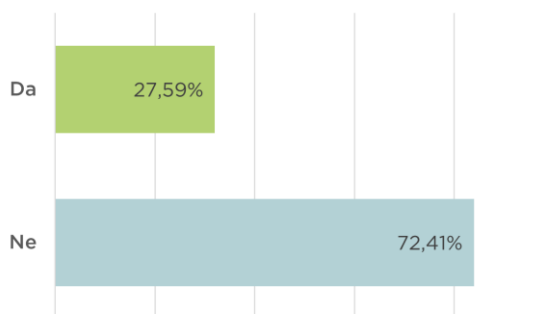
Svi ispitanici (5) smatraju kako je mjesni odbor Vojak dobro povezan pješačkim komunikacijama s centrom, obalnom zonom i ostalim susjednim mjesnim odborima Grada Rijeke.

1.1.2.34. Zamet

2. Smatrate li da Vaš mjesni odbor ima dovoljan broj javnih otvorenih površina?

27,59% ispitanika smatra kako mjesni odbor Zamet ima dovoljan broj javnih otvorenih površina, dok njih 72,41% smatra da ih nema dovoljan broj.

3. Koje od navedenih javnih otvorenih površina, prema Vašem mišljenju, nedostaju u mjesnom odboru u kojem živite?

Više od polovice ispitanika smatra da **nedostaju perivoji/parkovi** (15), a velik broj ispitanika navodi i šetnice (11). Manji broj ispitanika smatra da nedostaju otvorene površine uz višestambene objekte (4) i dječja igrališta (3), a po jedan ispitanik navodi otvorene površine uz zdravstvene ustanove i sportsko-rekreacijske površine.

4. Ako neki tip javne otvorene površine nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Po dvoje ispitanika smatra da u mjesnom odboru Zamet **nedostaju parkovi za pse i urbani vrtovi**, dok po jedan ispitanik smatra da nedostaju **prostori za mlade, vježbališta na otvorenom uz višestambene objekte i minimalno uređena prirodna područja**.

5. Koji sadržaji, po Vašem mišljenju, nedostaju u navedenim prostorima u Vašem mjesnom odboru?

- | **Dječja igrališta**: urbana oprema (13), vodeni elementi (3), vegetacija (5) i pješačka infrastruktura (1);
- | **Šetnice**: urbana oprema (8), vegetacija (4) i pješačka infrastruktura (11);
- | **Otvorene površine uz višestambene objekte**: urbana oprema (8), vodeni elementi (1), vegetacija (13) i pješačka infrastruktura (3);
- | **Otvorene površine uz školske i sveučilišne ustanove**: urbana oprema (13), vegetacija (10) i pješačka infrastruktura (2);
- | **Otvorene površine uz javne ustanove**: urbana oprema (6), vodeni elementi (1), vegetacija (14) i pješačka infrastruktura (3);
- | **Sportsko-rekreacijske površine**: urbana oprema (11), vodeni elementi (1), vegetacija (11) i pješačka infrastruktura (1).

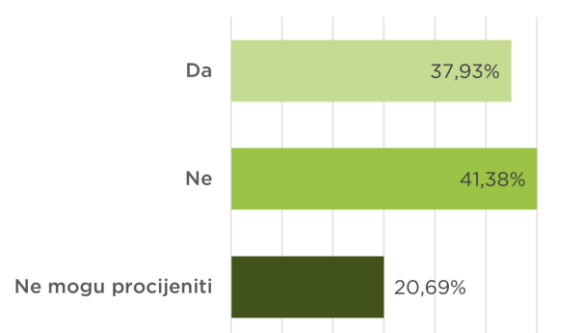
6. Ako neki tip sadržaja nije naveden u prethodnom pitanju, a smatrate da nedostaje, navedite ga ovdje.

Tri ispitanika smatraju kako mjesnom odboru **nedostaju biciklističke staze**, dok po jedan ispitanik navodi kako nedostaju: (1) **interaktivne i edukativne instalacije** u prostoru, (2) **koševi za smeće** i (3) **zelene površine**, odnosno vegetacija.

7. Ima li mjesni odbor u kojem živite dobru povezanost pješačkim komunikacijama s centrom, obalnom zonom i ostalim susjednim mjesnim odborima Grada Rijeke?

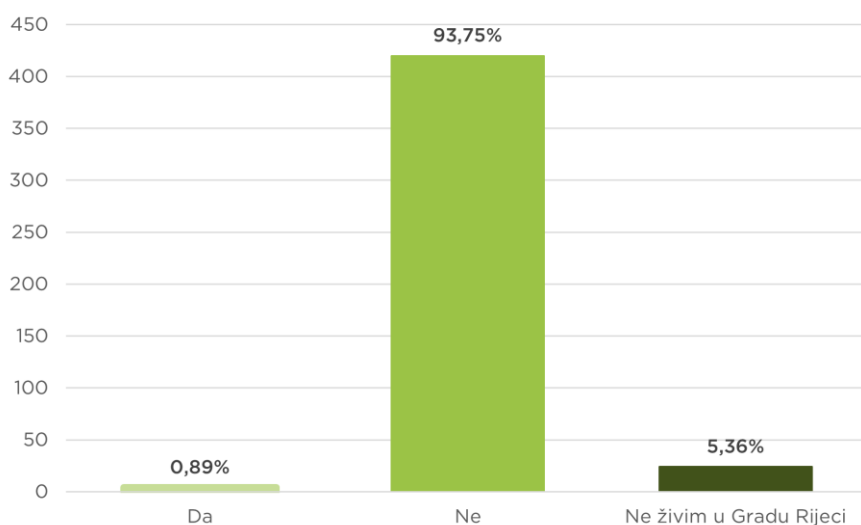
37,93% ispitanika smatra da mjesni odbor Zamet ima dobru povezanost pješačkim komunikacijama s drugim dijelovima Grada Rijeke, njih 41,38% smatra da nema dobru povezanost, dok 20,69% ispitanika ne može procijeniti ima li dobru pješačku povezanost s drugim dijelovima Grada Rijeke.

1.1.2.35. Urbani vrtovi

8. Jeste li korisnik urbanog vrta "Zeleni put" na Brašćinama?

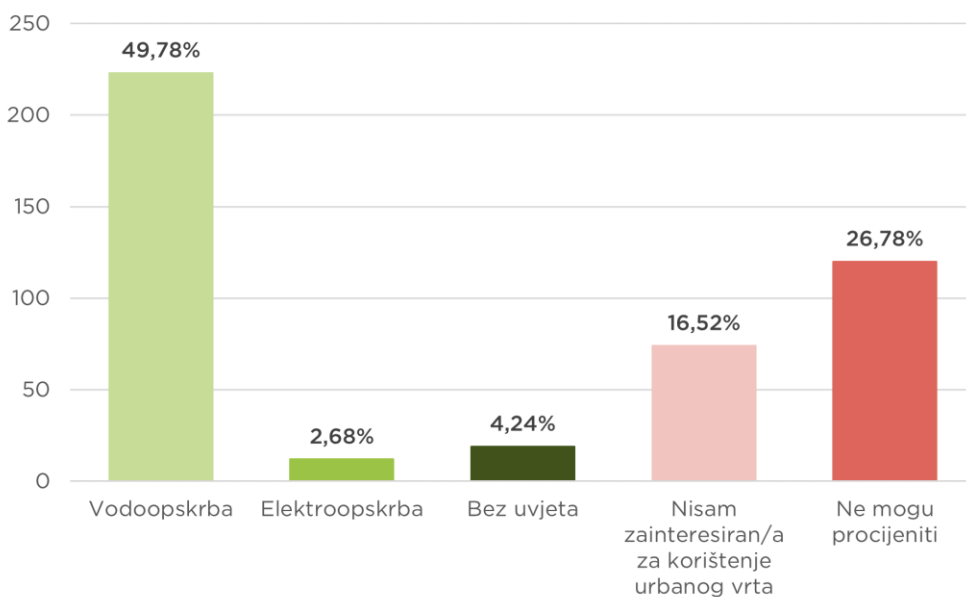
Najveći dio ispitanika (93,75%) ne koristi urbani vrt „Zeleni put“, odnosno koristi ga vrlo mali udio ispitanika (0,89%). Od ukupno 448 ispitanika, njih 4 su korisnici navedenog urbanog vrta, od čega dvije osobe s područja M.O. Kozala, jedna iz M.O. Brajda-Dolac i jedna iz M.O. Zamet.

Slika 1.1-47 Korištenje urbanog vrta „Zeleni put“ na Brašćinama

9. Ispunjenje kojih uvjeta bi po Vašem mišljenju bilo poticajno za razvoj i korištenje urbanih vrtova?

Gotovo polovica ispitanika kao ključni uvjet za razvoj i korištenje urbanih vrtova navodi kvalitetnu vodoopskrbu (49,78%), tek 2,68% ispitanika pritom navodi elektroopskrbu, a 4,24% smatra da niti jedno nije ključno. Veliki dio ispitanika generalno nije zainteresiran za korištenje urbanog vrta – polovica ispitanika iz M.O. Grbci i Škurinje te četvrtina ispitanika iz M.O. Brajda-Dolac, Kantrida, Kozala i Pehlin.

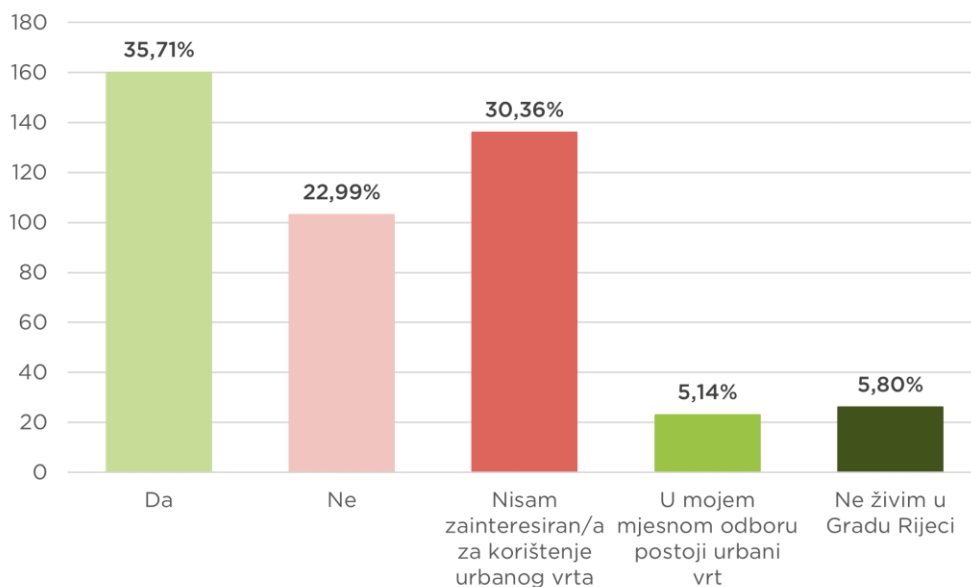

Slika 1.1-48 Uvjeti poželjni za razvoj i korištenje urbanih vrtova

10. Ukoliko u Vašem mjesnom odboru nema urbanog vrta, niti mogućnosti za njegovo uspostavljanje, da li biste bili spremni koristiti urbani vrt u nekom drugom gradskom mjesnom odboru?

Najveći udio ispitanika, više od 1/3 (35,71%) navodi kako bi bili spremni koristiti urbani vrt u nekom drugom gradskom mjesnom odboru – 2/3 ispitanika s područja M.O. Centar-Sušak, gotovo polovica ispitanika iz M.O. Kozala, Podvežica i Zamet te 1/3 ispitanika iz M.O. Drenova.

30,36% ispitanika navodi kako nisu zainteresirani za korištenje urbanih vrtova, a njih 22,99% navodi da nisu spremni koristiti urbani vrt u nekom drugom gradskom mjesnom odboru.

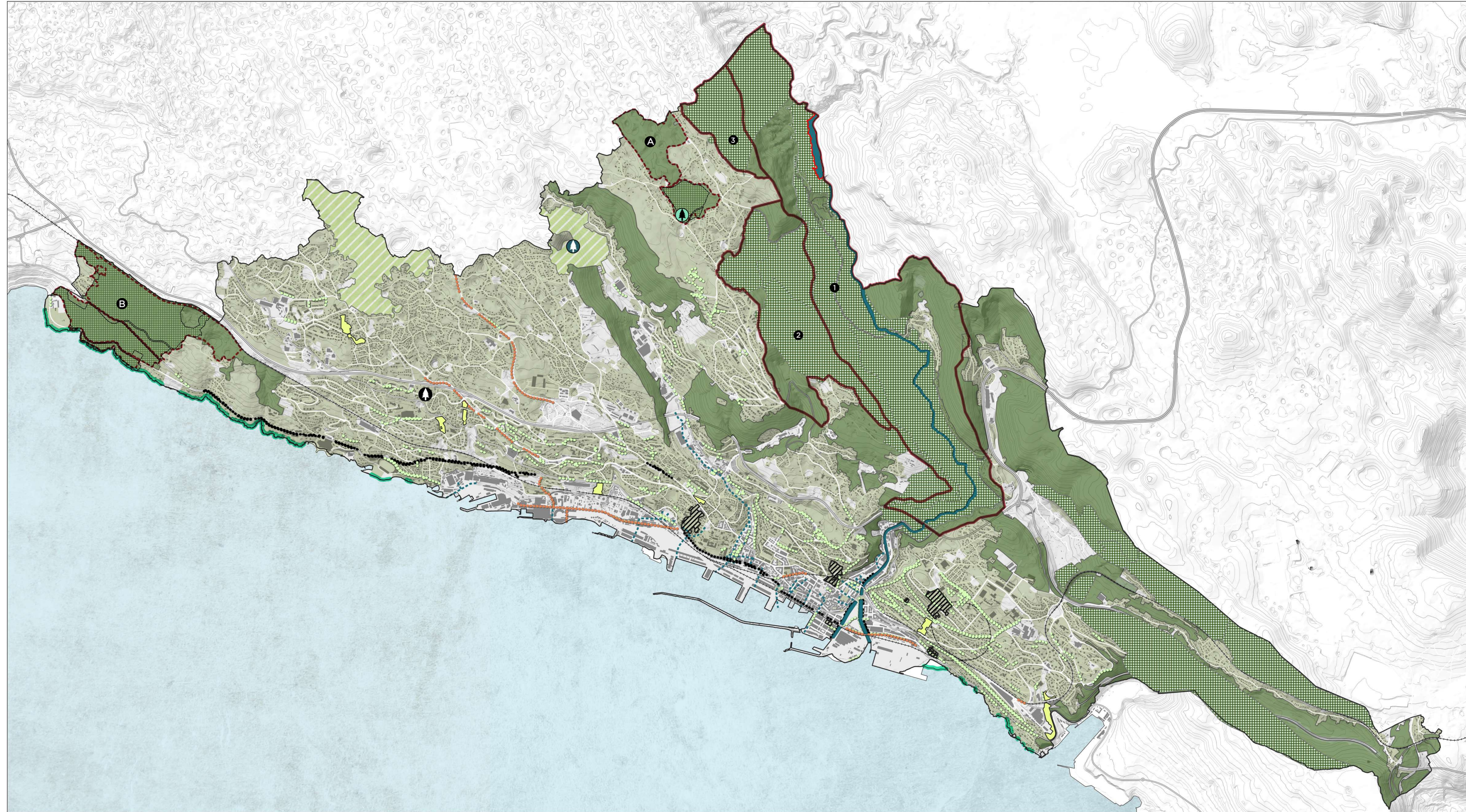
Slika 1.1-49 Spremnost ispitanika da koriste urbani vrt izvan svog mjesnog odbora

1.1.2.36. Zaključak

U drugom dijelu anketnog istraživanja je sudjelovalo 418 ispitanika iz 33 mjesna odbora Grada Rijeke (svih osim mjesnog odbora Sveti Kuzam). Na temelju dobivenih odgovora može se zaključiti da:

- | Ispitanici smatraju kako **većina mjesnih odbora nema dovoljan broj javnih otvorenih površina** – iznimke su: Drenova, Gornja Vežica, Grad Trsat, Mlaka, Podvežica i Vojak.
- | Najviše ispitanika kao **javne otvorene površine koje najviše nedostaju u njihovim mjesnim odborima navodi perivoje/parkove** (1/4 ukupnog broja ispitanika). Zatim navode **sportsko-rekreacijske površine, šetnice i otvorene površine uz višestambenu izgradnju**. Manji je broj onih koji smatraju kako nedostaju trgovi i dječja igrališta, dok su ostali tipovi površina dobili mali broj glasova ispitanika.
- | Kao dodatne tipove javnih otvorenih površina koje nedostaju u mjesnim odborima Grada Rijeke, najveći broj ispitanika navodi **parkove za pse** (5% ispitanika) i **urbane vrtove**.
- | Najviše ispitanika kao glavne nedostatke u javnim otvorenim prostorima (navedeno u pitanju br. 5) navodi **nedostatak vegetacije** (niskog raslinja, drvoreda i pojedinačnih stabala) i **urbane opreme** (klupa, koševa za smeće, rasvjete i sl.).
- | Osim sadržaja navedenih u pitanju br. 5, ispitanici dodatno navode kako u Gradu Rijeci nedostaje: **adekvatne pješačke infrastrukture, drvoreda** (uz prometnice, nogostupe, šetnice i sl.), **pojedinačnih stabala, zelenih površina** općenito, parkirališta, **biciklističkih staza**, prostora za roštiljanje i druženje mladih i dr.
- | Ispitanici smatraju kako je **većina mjesnih odbora dobro povezana pješačkim komunikacijama** s centrom, obalnom zonom i ostalim susjednim mjesnim odborima – iznimke su: Drenova, Gornji Zamet, Grbci, Pašac, Pehlin, Srdoči, Svilno i Zamet.
- | **Najveći dio ispitanika ne koristi urbani vrt „Zeleni put“**, ali bi znatan broj njih (više od 1/3 ukupnog broja ispitanika) bio spreman koristiti urbani vrt izvan svog mjesnog odbora.

MJ 1 : 20 000

- Administrativna granica Grada Rijeke
- Cestovne prometnice
- Željezničke prometnice
- Objekti

PC 1.1. Očuvanje nefragmentiranih prirodnih staništa

M 1.1.1. Unaprjeđenje vrijednih područja zaštićenih Zakonom o zaštiti prirode

- ① Geomorfološki spomenik prirode Zametska pećina

M 1.1.2. Unaprjeđenje vrijednih područja predloženih za zaštitu prostorno-planskom dokumentacijom

- Park šuma (PPU i GUP)
- Spomenik parkovne arhitekture (PPU i GUP)
- Zaštićeni krajolik (PPŽ i PPU)

② Revidirati obuhvate park šuma prema prijedlogu Strategije

- A Autohtona šuma na površini Gornja Drenova
- B Autohtona šuma na površini Preluk - Pavlovac - Bivio - P. Rijeka - Matulji

③ Revidirati obuhvate zaštićenih krajolika prema prijedlogu Strategije

- ① Kanjon Rječine
- ② Sv. Katarina - Veli vrh - Lubanj
- ③ Drenova

M 1.1.3. Očuvanje vrijednih prirodnih (mikro)lokaliteta autohtonih u urbanom području

- ④ Zaštititi šumske komplekse kao park šume
- ⑤ Poticati zaštitu lokve Mistraž
- ⑥ Uspostaviti Arboretum Drenova u sklopu Park-šume Pulac-Drenova

M 1.1.4. Unaprjeđenje vrijednih staništa područja ekološke mreže HR2000658 Rječina

- ⑦ Područje ekološke mreže HR2000658 Rječina (POVS)

PC 1.2. Omogućavanje nesmetane migracije divljim vrstama i uspostavljanje biološki vrijednih staništa

M 1.2.1. Uspostava ekoloških koridora za kretanje faune

- ⑧ Očuvati cjelovitost ekološko-zaštitnih koridora
- ⑨ Očuvati postojeće drvorede
Obnoviti postojeće drvorede
- ⑩ Uspostaviti nove drvorede
Uspostaviti parkovne poteze

PC 1.3. Unaprjeđenje prirodosti vodotoka

M 1.3.1. Renaturalizacija gradskih vodotoka

- ⑪ Natkriveni gradski vodotoci
- ⑫ Vodotok Rječine

PC 1.4. Očuvanje i unaprjeđenje obalnih staništa

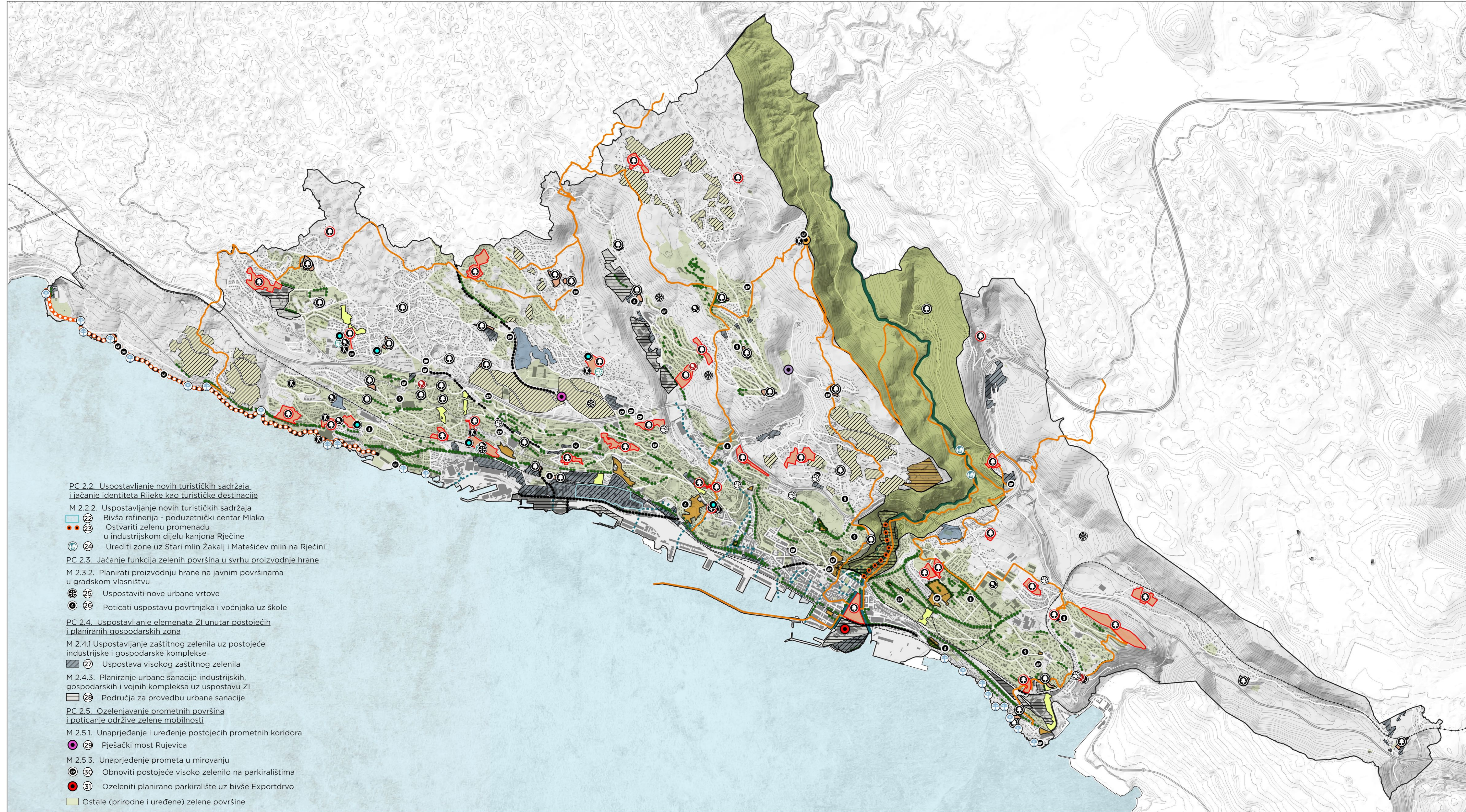
M 1.4.1. Očuvanje i unaprjeđenje vrijednih prirodnih obalnih staništa

- ⑬ Prirodna obala

Ostale (prirode i uređene) zelene površine

kartografski prilog 01
PLAN ZELENE INFRASTRUKTURE GRADA RIJEKE
01 STRATEŠKI CILJ 1; OČUVANJE I UNAPRJEĐENJE PRIRODNIH PODRUČJA TE BIORAZNOLIKOSTI GRADA RIJEKE
 STRATEGIJA ZELENE URBANE OBNOVE GRADA RIJEKE
 ZELENA INFRASTRUKTURA D.O.O.
 FALLEROVO ŠETALIŠTE 22
 HR-10000 ZAGREB

MJ 1 : 20 000

- Administrativna granica Grada Rijeke
- Cestovne prometnice
- Željezničke prometnice
- Objekti
- Rječina

PC 2.1. Uređenje postojećih i uspostavljanje novih otvorenih površina

M 2.1.1. Uređenje i unaprjeđenje kvalitete postojećih otvorenih površina i koridora

- ① Održavati postojeće drveće i parkove
 - Drveće
 - Parkovi
- ② Obnoviti i osuvremeniti dječja igrališta i sportsko-rekreativne terene
- ③ Popularizirati postojeća vježbališta - "Strit fitness"
- ④ Održavati postojeće parkove za pse
- ⑤ Izraditi smjernice za održavanje postojećih gradskih plaža
- ⑥ Rekonstruirati i nadograditi postojeću trasu šetnice Lungomare
- ⑦ Obnoviti streljanu na Drenovi

M 2.1.2. Uspostavljanje novih otvorenih površina i koridora

- ⑧ Uspostaviti nove gradske i lokalne parkove
 - Gradski park
 - Lokalni park
- ⑨ Uspostaviti nove drveće i parkovne poteze
 - Novi drveće
 - Parkovni potezi
- ⑩ Uspostaviti nova dječja igrališta
- ⑪ Planirati obavezu primjene principa NBS-a pri projektiranju građevina u neizgrađenim stambenim zonama
- ⑫ Izgraditi planirane dijelove obalne šetnice
- ⑬ Izgraditi preostale dijelove Riječkih šetnica
- ⑭ Ispitati mogućnost uspostave pješačkih, biciklističkih i trim staza u kanjonu Rječine
- ⑮ Urediti zonu za sport i rekreaciju na Velom vrhu
- ⑯ Urediti park na Sv. Katarini
- ⑰ Uspostaviti sportsko-rekreativne parkove
- ⑱ Uspostaviti nove sportsko-rekreativne terene
- ⑲ Uspostaviti vježbališta na otvorenom
- ⑳ Uspostaviti nove parkove za pse

M 2.1.3. Uvođenje edukativnih sadržaja na postojećim i planiranim površinama

- ⑳ Ispitati mogućnost obnove potoka

PC 2.2. Uspostavljanje novih turističkih sadržaja i jačanje identiteta Rijeke kao turističke destinacije

- M 2.2.2. Uspostavljanje novih turističkih sadržaja
 - 22 Bivša rafinerija - poduzetnički centar Mlaka
 - 23 Ostvariti zelenu promenu u industrijskom dijelu kanjona Rječine
 - Ⓜ 24 Urediti zone uz Stari mlin Žakalj i Matešićev mlin na Rječini

PC 2.3. Jačanje funkcija zelenih površina u svrhu proizvodnje hrane

- M 2.3.2. Planirati proizvodnju hrane na javnim površinama u gradskom vlasništvu
 - 25 Uspostaviti nove urbane vrtove
 - Ⓜ 26 Poticati uspostavu povrtnjaka i voćnjaka uz škole

PC 2.4. Uspostavljanje elemenata ZI unutar postojećih i planiranih gospodarskih zona

- M 2.4.1 Uspostavljanje zaštitnog zelenila uz postojeće industrijske i gospodarske komplekse
 - 27 Uspostava visokog zaštitnog zelenila
- M 2.4.3. Planiranje urbane sanacije industrijskih, gospodarskih i vojnih kompleksa uz uspostavu ZI
 - 28 Područja za provedbu urbane sanacije

PC 2.5. Ozelenjavanje prometnih površina i poticanje održive zelene mobilnosti

- M 2.5.1. Unaprjeđenje i uređenje postojećih prometnih koridora
 - Ⓜ 29 Pješački most Rujevica
- M 2.5.3. Unaprjeđenje prometa u mirovanju
 - Ⓜ 30 Obnoviti postojeće visoko zelenilo na parkiralištima
 - 31 Ozeleniti planirano parkiralište uz bivše Exportdrvo
- Ostale (prirodne i uređene) zelene površine

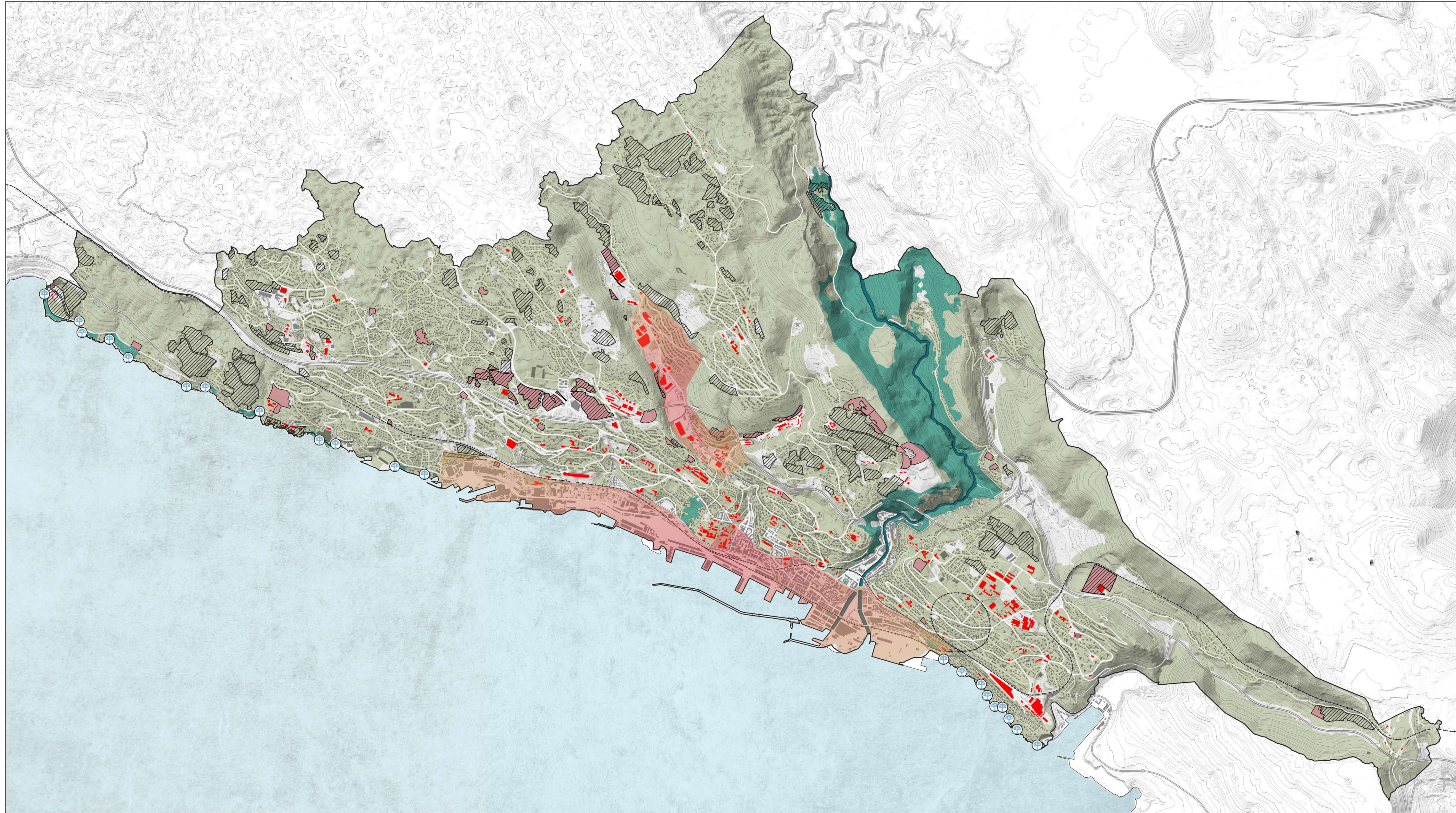

kartografski prilog 02

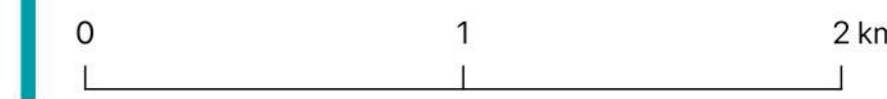
PLAN ZELENE INFRASTRUKTURE GRADA RIJEKE

02 STRATEŠKI CILJ 2; UREĐENJE OTVORENIH PLOŠTA U NASELJU

STRATEGIJA ZELENE URBANE OBNOVE GRADA RIJEKE
 ZELENA INFRASTRUKTURA D.O.O.
 FALLEROVO ŠETALIŠTE 22
 HR-10000 ZAGREB

MJ 1 : 20 000

- Administrativna granica Grada Rijeke
- Cestovne prometnice
- Željezničke prometnice
- Objekti
- Rječina

PC 3.1. Uspostavljanje sustava održive odvodnje, zaštite od bujica, poplava i porasta razine mora

M 3.1.1. Primjeniti zelena tehnička rješenja kod postojećih (izgrađenih) površina radi unaprjeđenja njihovog stanja

- ① Revitalizirati postojeće gradske plaže prema principima NBS-a

M 3.1.2. Primjeniti zelena tehnička rješenja prilikom nove izgradnje, naročito u dijelovima grada koji su izloženi značajnom riziku od poplava i podizanja razine mora

- ② Ispitati mogućnost uspostave održivih drenažnih sustava prilikom izgradnje svih većih opločenih površina (šetnica, prometnica, parkirališta i sl.)
- ③ Očuvati sve postojeće zelene površine izložene značajnom riziku od poplava i podizanja razine mora

PC 3.2. Ublažavanje utjecaja toplinskih otoka

M 3.2.1. Uspostavljanje zelenih/plavih/smedih krovova i zidova na objektima

- ④ Izraditi stručnu podlogu kojom će se ispitati mogućnost uređenja zelenih/plavih/smedih krovova i fasada na postojećim objektima javne i poslovne namjene
- ⑤ Uvesti preporuku/obvezu za planiranje zelenih/plavih/krovova i/ili zidova na novim zgradama javne i poslovne namjene
- ⑥ Očuvati zelene površine, drveće i ostalu visoku vegetaciju u dijelovima Grada koji pokazuju visoku ranjivost na toplinske udare

Ostale (prirodne i uređene) zelene površine

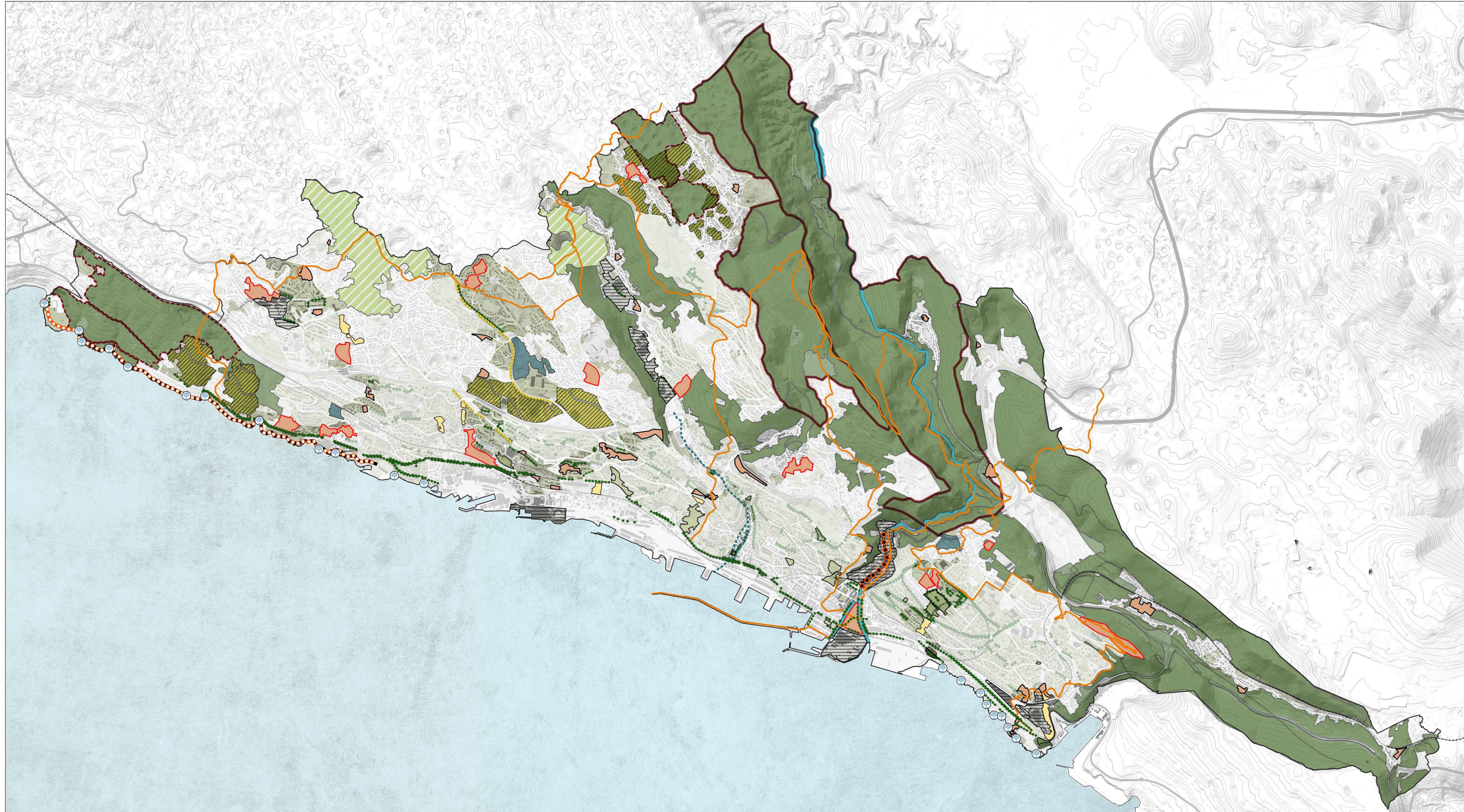

kartografski prilog 02

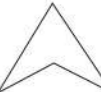
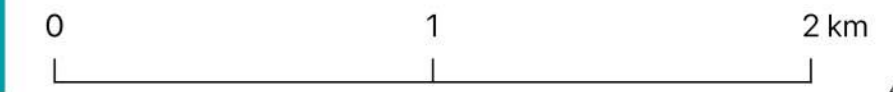
PLAN ZELENE INFRASTRUKTURE GRADA RIJEKE

03 STRATEŠKI CILJ 3; UBLAŽAVANJE KLIMATSKIH PROMJENA

STRATEGIJA ZELENE URBANE OBNOVE GRADA RIJEKE
 ZELENA INFRASTRUKTURA D.O.O.
 FALLEROVO ŠETALIŠTE 22
 HR-10000 ZAGREB

MJ 1 : 20 000

- Administrativna granica Grada Rijeke
- Cestovne prometnice
- Željezničke prometnice
- Objekti

Strateški cilj 1. Očuvanje i unaprijeđenje prirodnih područja te bioraznolikosti Grada Rijeke

- Očuvati prirodnost toka Rječine
- Očuvati ekološko-zaštitne koridore
- Uspostaviti nove park-šume na područjima većih šumskih površina
- Revidirati obuhvate postojećih park-šuma i predložiti zaštitu prema novim granicama
- Revidirati obuhvate postojećih zaštićenih krajolika i predložiti zaštitu prema novim granicama
- Uspostaviti nove drvorede
- Uspostaviti parkovne poteze za povezivanje postojećih i planiranih javnih zelenih površina
- Planirati renaturalizaciju natkrivenog gradskog vodotoka

Strateški cilj 2. Uređenje otvorenih površina u naselju

- Uspostaviti nove gradske parkove unutar prepoznatih zelenih klinova
- Uspostaviti nove lokalne parkove unutar prepoznatih zelenih klinova
- Uspostaviti nove sportsko-rekreativne parkove unutar prepoznatih zelenih klinova
- Planirati obvezu primjene principa NBS-a prilikom izgradnje unutar planiranih stambenih zona
- Planirati urbanu sanaciju gospodarskih (industrijskih i poslovnih) zona
- Održavati postojeće drvorede
- Obnoviti postojeće drvorede
- Izgraditi preostale dijelove šetnica
- Uspostaviti dijelove obalne šetnice koji nisu izgrađeni
- Rekonstruirati i nadograditi postojeću trasu šetnice Lungomare
- Uspostaviti zelenu promenade kroz industrijski dio kaniona Rječine

Strateški cilj 3. Ublažavanje klimatskih promjena

- Revitalizirati postojeće plaže prema principima NBS-a
- Ostale (prirode i uređene) zelene površine

kartografski prilog 05

PLAN ZELENE INFRASTRUKTURE GRADA RIJEKE
04 KOMPOZITNA KARTA - PRIORITETNI PROJEKTI

STRATEGIJA ZELENE URBANE OBNOVE GRADA RIJEKE
 ZELENA INFRASTRUKTURA D.O.O.
 FALLEROVO ŠETALIŠTE 22
 HR-10000 ZAGREB

- Administrativna granica Grada Rijeke
- Cestovne prometnice
- +— Željezničke prometnice
- Objekti

- Obnoviti postojeće drvorede
 - 1 duž nogostupa Istarske ulice
 - 2 duž nogostupa Liburnijske ulice
 - 3 duž nogostupa Vukovarske ulice
 - 4 Krešimirova ulica
 - 5 drvodred crnika u Ulici Riva i Ulici Ivana Zajca
 - 6 duž Ul. Fiumara do Jelačićevog trga i dalje duž Ribarske i Wenzelove ulice
 - 7 drvodred platana na potezu od garaže za autobuse do parkirališta na Školjiću
 - 8 drvodred kestena na potezu od Titovog trga duž Šetališta Andrije Kačića Miošića
 - 9 Kvaternikova ulica 66-70

Uspostaviti nove drvorede i parkovne poteze

- Novi drvoredi
 - 1 cesta od spoja na Ul. Antuna Kosića Rika (čvor na Rujevici) preko Marinića do ŽC 5125 (izvan granica obuhvata Grada Rijeke),
 - 2 nova cesta – na potezu od „plavog niza“ do Groblja Zamet,
 - 3 Ulica Giuseppea Smolikara,
 - 4 Ulica Milutina Barača,
 - 5 Ulica Ivana Pavla II,
 - 6 državna cesta D 404,
 - 7 zelena površina u Radničkoj ulici južno od željezničke pruge.

■ Parkovni potezi

- 1 zelena površina sjeverno i južno od križanja ulice Dragutina Tadijanovića i Košičevca
- 2 zelena površina između Zametske ulice i Ulice Petra Jurčića
- 3 zelena površina između Primorske ulice i Ulice Berte Jardas
- 4 zelena površina između Ulice Braće Branchetta i Vukovarske ulice
- 5 zelena površina između Šetališta Joakima Rakovca i Kumičićeve ulice
- 6 zelena površina zapadno od D8 na Martinšćici

■ Zaštititi šumske komplekse kao park šume

- 1 Park-šuma Srdoči
- 2 Park-šuma Škurinje

● Obnoviti i osuvremeniti dječja igrališta i sportsko-rekreativne terene

- 1 rekreacijsko i dječje igralište u Ul. Ludvetov breg
- 2 sportsko-rekreativno igralište u Ul. Škurinjskih žrtava
- 3 sportsko-rekreativna površina u Ul. Braće Pavlinić oznake R2-27.

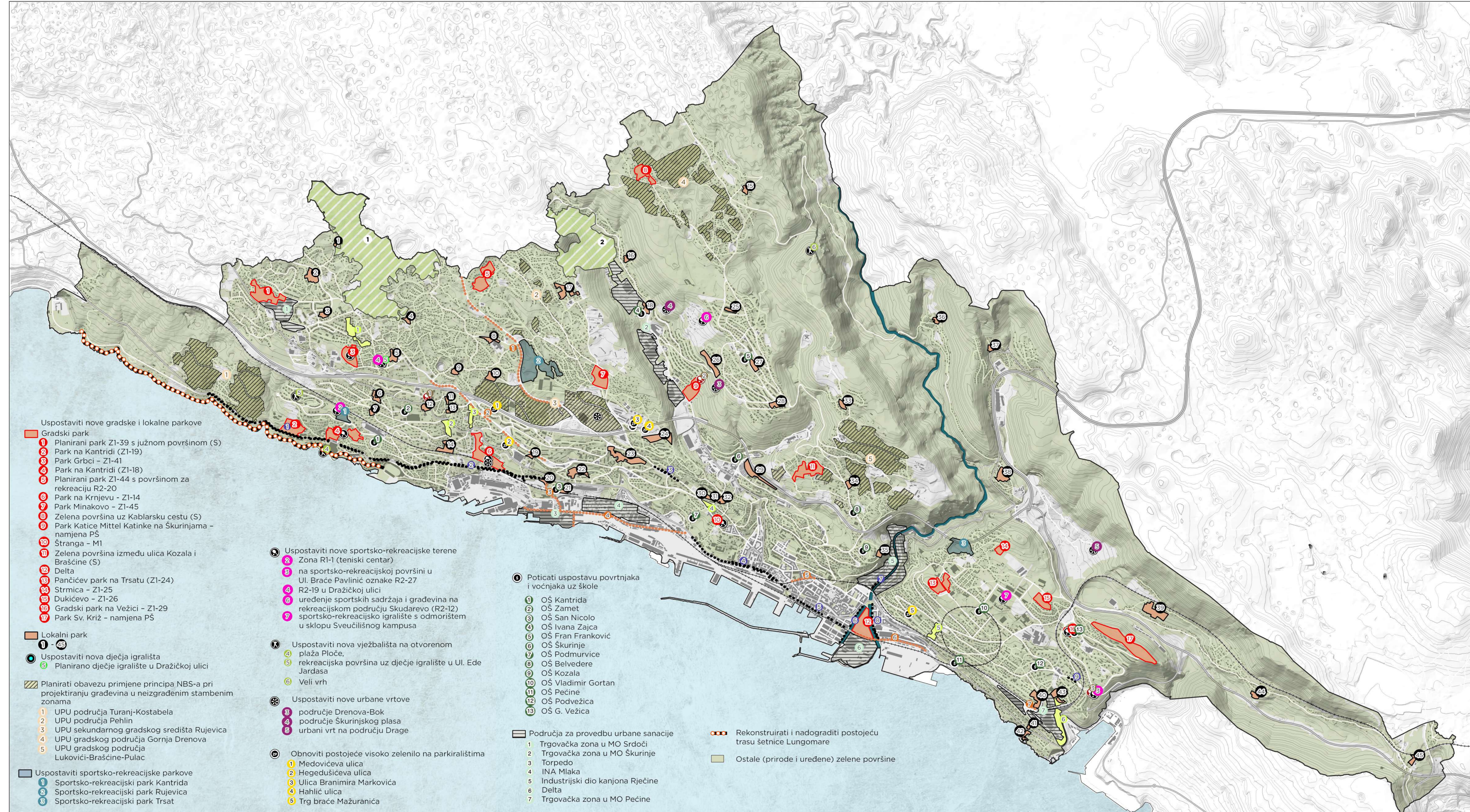

kartografski prilog 05

PLAN ZELENE INFRASTRUKTURE GRADA RIJEKE

05 PRIJEDLOG KONKRETNIH LOKACIJA

STRATEGIJA ZELENE URBANE OBNOVE GRADA RIJEKE
ZELENA INFRASTRUKTURA D.O.O.
FALLEROVO ŠETALIŠTE 22
HR-10000 ZAGREB

- Uspostaviti nove gradske i lokalne parkove
- Gradski park
 - 1 Planirani park Z1-39 s južnom površinom (S)
 - 2 Park na Kantridi (Z1-19)
 - 3 Park Grbci – Z1-41
 - 4 Park na Kantridi (Z1-18)
 - 5 Planirani park Z1-44 s površinom za rekreaciju R2-20
 - 6 Park na Krnjevu - Z1-14
 - 7 Park Minakovo - Z1-45
 - 8 Zelena površina uz Kablarsku cestu (S)
 - 9 Park Katice Mittel Katinke na Škurinjama - namjena PŠ
 - 10 Štranga - M1
 - 11 Zelena površina između ulica Kozala i Brašćine (S)
 - 12 Delta
 - 13 Pančićev park na Trsatu (Z1-24)
 - 14 Strmica - Z1-25
 - 15 Dukicevo - Z1-26
 - 16 Gradski park na Vežici - Z1-29
 - 17 Park Sv. Križ - namjena PŠ
- Lokalni park
 - 1 - 45
- Uspostaviti nova dječja igrališta
 - 5 Planirano dječje igralište u Dražičkoj ulici
- Planirati obavezu primjene principa NBS-a pri projektiranju građevina u neizgrađenim stambenim zonama
 - 1 UPU područja Turanj-Kostabela
 - 2 UPU područja Pehlin
 - 3 UPU sekundarnog gradskog središta Rujevica
 - 4 UPU gradskog područja Gornja Drenova
 - 5 UPU gradskog područja Lukovići-Brašćine-Pulac
- Uspostaviti sportsko-rekreativne parkove
 - 1 Sportsko-rekreativni park Kantrida
 - 2 Sportsko-rekreativni park Rujevica
 - 3 Sportsko-rekreativni park Trsat

- Uspostaviti nove sportsko-rekreativne terene
 - 2 Zona R1-1 (teniski centar)
 - 3 na sportsko-rekreativnoj površini u Ul. Braće Pavlinić oznake R2-27
 - 4 R2-19 u Dražičkoj ulici
 - 5 uređenje sportskih sadržaja i građevina na rekreativnom području Skudarevo (R2-12)
 - 7 sportsko-rekreativno igralište s odmorilištem u sklopu Sveučilišnog kampusa
- Uspostaviti nova vježbališta na otvorenom
 - 4 plaža Ploče,
 - 5 rekreativna površina uz dječje igralište u Ul. Ede Jardasa
 - 6 Veli vrh
- Uspostaviti nove urbane vrtove
 - 3 područje Drenova-Bok
 - 4 područje Škurinjskog plasa
 - 5 urbani vrt na području Drage
- Obnoviti postojeće visoko zelenilo na parkiralištima
 - 1 Medovićeva ulica
 - 2 Hegeđušićeva ulica
 - 3 Ulica Branimira Markovića
 - 4 Hahlić ulica
 - 5 Trg braće Mažuranića

- Poticati uspostavu povrtnjaka i voćnjaka uz škole
 - 1 OŠ Kantrida
 - 2 OŠ Zamet
 - 3 OŠ San Nicolo
 - 4 OŠ Ivana Zajca
 - 5 OŠ Fran Franković
 - 6 OŠ Škurinje
 - 7 OŠ Podmurvice
 - 8 OŠ Belvedere
 - 9 OŠ Kozala
 - 10 OŠ Vladimir Gortan
 - 11 OŠ Pećine
 - 12 OŠ Podvežica
 - 13 OŠ G. Vežica
- Područja za provedbu urbane sanacije
 - 1 Trgovačka zona u MO Srdoči
 - 2 Trgovačka zona u MO Škurinje
 - 3 Torpedo
 - 4 INA Mlaka
 - 5 Industrijski dio kanjona Rječine
 - 6 Delta
 - 7 Trgovačka zona u MO Pećine

- +— Rekonstruirati i nadograditi postojeću trasu šetnice Lungomare
- Ostale (prirode i uređene) zelene površine

KLASA: 024-01/24-01/87
URBROJ: 2170-1-01-00-24-2
Rijeka, 18. srpnja 2024.

GRADSKO VIJEĆE GRADA RIJEKE

**Predsjednica
Gradskog vijeća
Ana Trošelj, v. r.**